

ВСТУП

Як душа заболіс думками
Про усе, що давно відцвіло,
Я вернусь польовими стежками
Пригорнутись до тебе, село.

Ми тут вирости й помисли чисті
Понесли у життя від землі.
Ми не стали своїми у місті,
Ми серця залишили в селі!

Не знайшли ані щастя, ні слави,
Лиш тривоги, розлуки й жалі.
Часом хочеться впасти у трави
Та босоніж пройти по ріллі.

Але пам'ять жива, й буде жити...
Скільки б літ не минуло і днів.
Адже ми не зреклись заповітів
Наших прашурів, наших дідів.

У кожної людини в житті є щось таке сокровенне, найрідніше, без чого вона не може уявити свого життя. Це – рідна батьківська хата, де вперше побачила світ, яскраве сонечко, дрібні сльозинки дощу на віконному склі, ріжок молодого місяця на тлі нічного неба, зелена трава і розмаїття польових квітів. Це та земля, по якій ми зробили свої перші кроки, земля наших батьків, дідів і прадідів, і вона найдорожча за все на світі. Зима, весна, літо, осінь: морозний іній, що білою ковдрою укутує все навкруги, чарівний цвіт плодово-ягідних творінь, що заповняє своїм ароматом твій розум, соковиті фрукти, барвисті квіти, духмяні пахощі літа і, нарешті, осінній листопад, що заворює око.

Найгарніше село Північної Бессарабії під назвою Ванчиківці розташоване на лівому березі річки Прут. Точніше, це райський куточок, повне краси село. Дерев, які затінують дороги, гарно пофарбовані сільські будинки. Це чисте, охайне село, де люди живуть щасливо.

Надзвичайно чарівні краєвиди непідробної краси, місцеві традиції та звичаї, що зберігаються з покоління в покоління, привітні та гостинні люди, смачні страви, приготова-

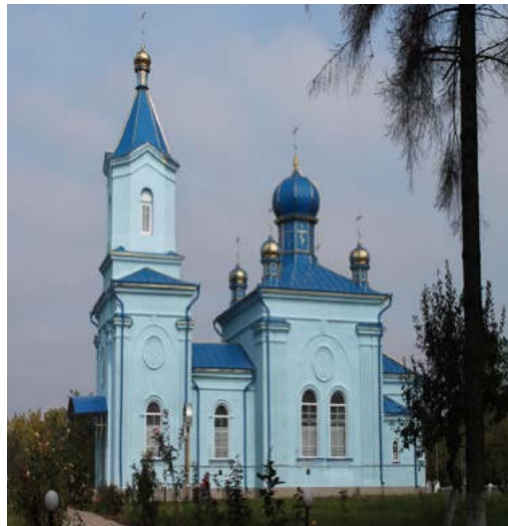
PROLOG

Spre casuța de la țară,
Se tot duce gândul meu,
Să întoarcă roata vietii,
L-aș ruga pe Dumnezeu!

Să mai fie casa noastră,
Cum o știu, în armonie,
Doar așa să mai îmi treacă
Dorul de copilarie!

Dar când știu că nu se poate,
Las o lacrimă de dor,
Printre rânduri să se scurgă,
Peste timpul trecător!

Teodora Dumitru

*Церква Святого Дмитра с. Ванчиківці
Biserica Sf. Dimitrie s. Vancicăuți*

Fiecare persoană are în viață ceva atât de sfânt, atât de scump, fără care nu își poate imagina viața. Aceasta este Patria natală, unde a văzut lumea pentru prima dată: soarele strălucitor, mici picături de ploaie pe geamul ferestrei, cornul lunii noi pe fundalul negrului noptii,

iarbă verde și o mulțime de flori. Acesta este pământul, pe care a făcut primii pași, pământul părinților, bunecilor și străbunecilor noștri și care este cel mai prețios din lume. Iarnă, primăvară, vară, toamnă – el este minunat în orice anotimp: când zăpada sclipitoare acoperă totul în jur cu o plapumă albă, când floarea magică a copacilor fructiferi îți umple sufletul cu aroma ei, când apar fructele succulente și florile de câmp și, în final, când, fermecând privirea, vine toamna aurie.

Cel mai frumos sat din Basarabia de Nord, numit Vancicăuți, așezat pe malul stâng al Prutului. Mai precis un colț de rai, un sat plin de frumusețe. Copacii stau liniștiți și fac umbră drumului, casele oamenilor sunt colorate frumos. Este un sat curat, unde oamenii trăiesc cu bucurie. Peisaje absolut

ні в казані та на мангалі, народні умільці, які створюють справжні витвори мистецтва, діти, одягнені в народні костюми... Так визначається сільська місцевість Ванчиківців.

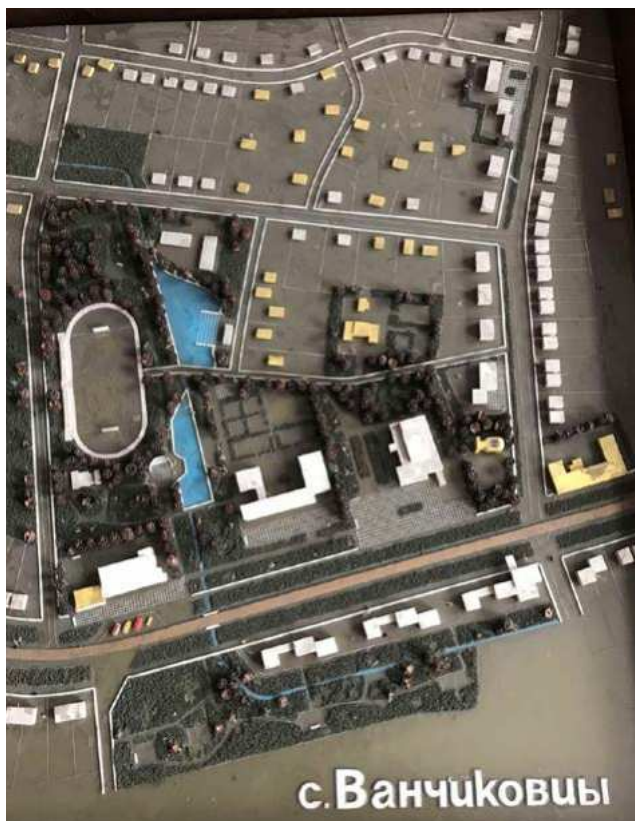
Моє село – моя колиска туги.

Коли дивлюся в бік свого села – бачу своє дитинство, як у дзеркалі. По всіх вулицях, по всіх рівнинах і по всіх пагорбах біжить вона, пам'ять, струнка й нестримна.

А село, та колиска туги, як мудрий дід, щовечора розповідає їй рідні історії, підсолоджує почуття запахом бузку та свіжого хліба з печі і ніч у ніч пильнує її сон.

У долині Пруту, стільки всього витримавши, стоїть моє прекрасне і дороге село. Воно гордо стояло і у святкові дні, коли хлопці й дівчата кружляли у танку, і в робочі дні, коли вулиці були повні людей, які розбігалися у всі боки, як мурашки: хто в поле косити, хто полоти, хто будувати будинок, хто годувати тварин.

Я часто задаю собі питання: як не любити цей маленький рай? Тільки він завжди зустрічає нас з розкритими обіймами і тугою. Я знаю, що він чекає на нас і оспівує нашу тугу крізь кожен шелест листя, крізь кожен вітерець.

Генеральний план забудови центру села Ванчиківці 1968 року

Planul general de constructie centrului satului Vancicăuți, anul 1968

incântătoare de o frumusețe autentică, tradiții și obiceiuri locale păstrate din generație în generație, oameni primitivi și ospitalieri, bucate savuroase, gătitе la ceaun și grătar, meșteri populari, ce fac adevărate opere de artă, copii îmbrăcați în port popular. Astfel se definește spațiul rural din Vancicăuți.

Satul meu - leagănul meu de dor.

Când mă uit spre satul meu – îmi văd copilăria ca într-o oglindă. Pe toate ulițele, pe toate câmpiile și pe toate dealurile aleargă ea, amintirea, zveltă și neastâmpărată.

Iar el, acel leagăn de dor, ca un bunic sfătos, îi spune-n fiecare seară poveștile băstinașilor, îi îndulcește simțurile cu miros de liliac și pâine proaspătă din cuptor și îi veghează noapte de noapte somnul.

În lunca de pe valea Prutului, ținând piept atâtor vremuri, stă satul meu frumos și drag. Stătea mândru în zile de sărbătoare, când se prindeau flăcări și fetele-n joc, iar în zile de lucru clocoteau ulițele de oameni muncitori, ce alergau în toate părțile ca furnicile: care plecau la câmp la cosit, care la prășit, care la zidit o casă, care la hrănit animalele.

Adeseori îmi pun așa o întrebare: cum să nu iubesc acest mic paradis? Doar el ne primește mereu cu brațele deschise și pline de dor. Știi că ne-așteaptă și ne cântă dorul prin orice foșnet de frunză, prin orice adiere de vânt.

Cum să nu-mi fie drag, când acolo mama cocea în fiecare sâmbătă pâine rumenă ca obrajii fierbinți ai soarelui?

Mi-e drag de la un capăt la altul, căci a crescut și a pornit prin lume oameni harnici, deștepți, cărora nu le este rușine să rostească numele baștinii lor.

Aici viața pulsează astăzi, satul meu păstrează și astăzi case în stil tradițional, fântâni cu apă limpede de izvor și arbori bătrâni, ce se zăresc printre poteci, ca o mărturie a veșniciei sale.

Село сьогодні

Satul în ziua de astăzi

Як же мені його не любити, коли мама щосуботи пекла хліб, такий рум'яний, як сонячні гарячі щоки?

Люблю його від краю й до краю, бо воно виховало і вивело у світ працьовитих, розумних людей, які не соромляться називати свою Батьківщину.

Тут сьогодні вирує життя, моє село досі зберегло традиційні хати, криниці з чистою джерельною водою та вікові дерева, які видніються серед стежок як свідчення своєї вічності.

Центр села: ресторан, ряд магазинів, спортивний комплекс та школа

Centrul satului: un restaurant, un şir de magazine, complexul sportiv şi şcoala

Пам'ятник пам'яті загиблих односельчан під час Великої Вітчизняної Війни 1941-1945 роки, біля будинку культури

Monument al sătenilor căzuți în timpul Marelui Război pentru apararea Patriei 1941-1945 lângă casa de cultură

Сільський будинок культури в Ванчиківцях
Casa de cultură a satului Vancicăuți

Дитячий спортивний майданчик біля школи
Дитячий спортивний майданчик біля школи

Пам'ятник загиблим односельцям під час Першої Світової Війни 1914-1918 на території церкви
Monumentul al sătenilor căzuți în Pri,ul Război Mondial 1914-1918 în ograda bisericei

Пам'ятник жертвам Сталінських репресій
Monument al victimelor represiunilor Stali niște

Сільський музей
Muzeul satului

ІСТОРІЯ СЕЛА ВАНЧИКІВЦІ за розповідями Георгія Глігора (Маняца)

Історію нашого села чудово описав у своїх розповідях Георгій Ілліч Глігор, якого в селі називали Георгій Маняца. Про історію села він довідався від старожилів, які проживали на території села у період царської Росії, Румунії та Радянського Союзу.

Село Ванчиківці виникло в період, коли Росія воювала з татарами, а Молдова воювала з турками. Тоді Штефан чел Маре, правитель Молдови, вів війну з турками. За період свого правління він провів 40 війн з турками та всі переміг. Штефан чел Маре правив до 1504 року, після чого Молдова дуже розслабилася у воєнному плані.

За розповідями старожилів, село знаходилось між сучасним хутором Ванчинець та селом Ванчиківці під назвою Дондушани і виникло у 1435 році. Напевно, в Дондушанах жило багато людей, тому що багато старожилів пам'ятають рештки старого кладовища. До недавнього часу зберігся кам'яний престол з хрестом – рештки церкви, що теж свідчить про велику кількість населення села.

Село Дондушани належало феодалу, який володів багатьма помістями, але його головне помістя і головний двір знаходились в Бушанах (Бессарабія). Довгий час село знаходилось під турецьким гнітом. Оскільки поміщик в Бессарабії мав більше земель, але йому не вистачало робочої сили, він переселив частину селян в Молдову. Переселені селяни започаткували нове село під такою ж самою назвою – Дондушани (зараз в Молдові).

Тоді багато людей, які проживали за Дністром, перебралися через річку у пошуках

ISTORIA SATULUI VANCICĂUȚI conform povestirilor lui Gheorghe Gligor (Maniața)

Istoria satului nostru a fost descrisă frumos de către Gheorghe Ilie Gligor, pe care în sat îl numeau Gheorghe Gligor (Maniața). El a aflat despre istoria satului de la locuitori, care locuiau în sat pe acele vremuri, în perioada Rusiei țariste, României și Uniunii Sovietice.

Satul Vancicăuți a apărut în perioada, în care Rusia era în război cu tătarii, iar Moldova era în război cu turcii. Atunci Ștefan cel Mare, Domnitorul Moldovei, era în război cu turcii. În timpul domniei sale, a purtat 40 de războaie cu turcii și le-a câștigat pe toate. Ștefan cel Mare a domnit până în 1504, după ce Moldova s-a relaxat mult în plan militar.

Potrivit povestirilor bătrânilor, satul era situat între satul modern Vancineț și satul Vancicăuți, se numea Dondușeni și a fost înființat în 1435. Probabil, că în Dondușeni locuiau mulți oameni, pentru că mulți bătrâni își amintesc de rămășițele vechiului cimitir. Până acum s-a păstrat un tron de piatră cu cruce - rămășițele bisericii, care mărturisesc despre populația numeroasă a satului.

Satul Dondușeni aparținea unui feodal, care deținea multe moșii, dar moșia sa principală și curtea principală se aflau în Bușeni (Basarabia). Multă vreme satul a fost sub opresiunea turcească. Întrucât moșierul din Basarabia avea mai mult pământ, dar nu avea suficiente brațe de muncă, a mutat o parte din țărani în Moldova. Sătenii relocați au înființat un nou sat cu același nume - Dondușeni. (acum în Moldova).

La acea vreme, mulți oameni care locuiau dincolo de Nistru treceau râul în căutarea unei soarte mai bune, a libertății. Într-un grup, lider era Ivan, toată lumea îi spunea Vanciu. Potrivit unei legende, el a fost un simplu țăran, care a ridicat țăranii împotriva cotropitorilor turci, după o altă legendă, a fost un moșier. Au construit colibe și pirogă și au

*Георгій Глігор
Gheorghe Gligor*

Поміщики та їхні діти в армії не служили та не сплачували податків. Вони мали право відправляти в армію своїх робочих, тих, хто на їхню думку погано працював.

В 1800 році з'явилися перші метричні записи населення при церкві. Після приєднання Бессарабії до царської Росії в 1817 був проведений перепис населення, згідно якого в селі проживало близько 100 чоловік. Серед них 1 священник, 2 дяки, 5 циган і жодного вчителя.

З 1812 року селом володів царський майор Дмитро Ярмолінський (його дружина Марія виховувалась при царському дворі). Зберігся його надгробний камінь з текстом на польській мові, вочевидь, він був поляком.

Царська аграрна реформа на території краю впроваджувалась з 1864 року. У 1864 році російський цар Олександр II прийняв указ про перерозподіл землі. Забрав у поміщиків дві третини землі й розподілив всім селянам, таким чином залишивши поміщикам одну третину землі.

В селі Ванчиківці виділяли селянам по 5,5 га землі. Однак багато з них не мали змоги об-

реcesământ al populației, conform căruia în sat locuiau aproximativ 100 de oameni. Printre aceștia, 1 preot, 2 dascăli, 5 Țigani și nici un profesor.

Din 1812, satul a fost deținut de maiorul țarist Dmitrie Iarmolinskii (soția sa Maria a fost crescută la curtea țarului). Piatra lui funerară cu text în poloneză a fost păstrată, evident că era polonez.

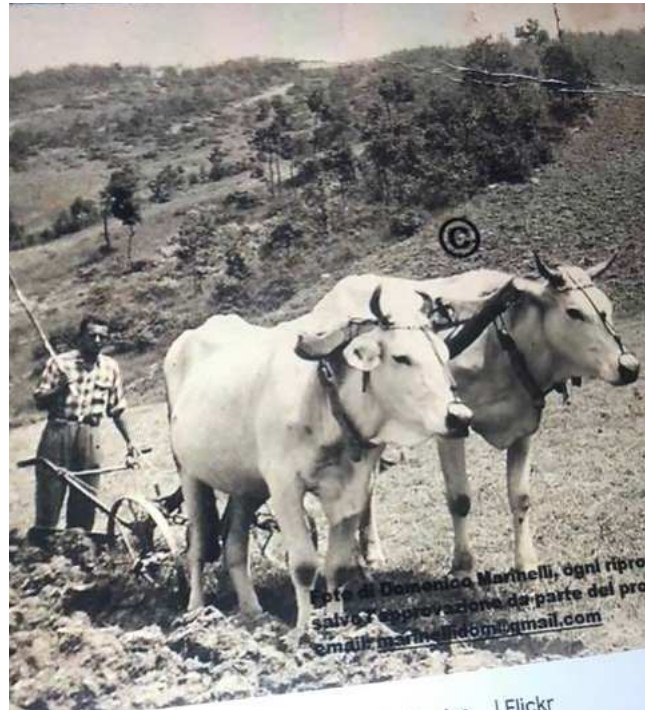
În satul Vancicăuți au fost alocate sătenilor 5,5 hectare de teren. Cu toate acestea, mulți dintre ei nu au putut să cultive o suprafață atât de mare de pământ. Drept urmare, nu l-au cultivat, ci l-au vândut și au fost angajați de proprietari.

*Основним видом транспорту була фіра з волами
Transportul de bază era carul cu boi*

*Господарство дідуса Георгія з його фірою
Gospodăria lui moșul Georgii și căruța cu cai*

*Так в давнину обробляли землю
Așa în vechime se lucra solul*

*Таким способом молотили зернові
Așa se împlătea cerealiere*

робляти таку велику площу землі. В результаті вони її не обробляли, а продавали та йшли наймитами до поміщиків.

Ті селяни, які самі обробляли землю сплачували великі податки, так звані викупні платежі, але багато з них не мали змоги платити грошима. Тоді держава забирала в них все, що вони мали, навіть одяг та худобу.

Та тільки російський цар Микола II анулював ці податки (викупні платежі). Селяни почали вільно розвивати землеробство у Ванчиківцях. На початку XX століття через село збудували шосейну дорогу, а в 1897-1902 роках – залізницю.

Про всі ці події Георгій Глігор (Маняца) дізнався від старожилів села та в першу чергу від свого дідуся Пантелія. Він народився у 1901 році та з дитинства чув розповіді свого сусіда про російсько-японську війну 1904-1905 рр. Він розповідав про ті важкі часи, коли всі діти ходили босими й голими, в одній лише сорочці із самотканної тканини. Одягу не вистачало і дорослим, ціле літо ходили босими та тільки пізньої осені взували постоли. Жінки та дівчата носили самоткані сорочки з коноплі та спідниці самоткані з вовни.

З 1909-1910 рр. почався новий період, період «цивілізації». Хлопці стали носити штани та піджаки, а дівчата носили спідниці та блузки.

При царській Росії було дуже тяжко жити, люди не мали грошей, не було де працювати та заробляти на життя. Тому гроші мали велику ціну. Так, за 100 паперових карбованців можна було купити одну пару волів. Були також гроші зі срібла вартістю до одного карбованця, із золота по п'ять та десять карбованців. Але більші значущими були паперові гроші.

У 1917 році більшовицький уряд Росії проголосив: «Землю селянам, заводи та фабрики робітникам!». Ці слова всім подобалися та всіма підтримувалися. Але, на жаль, це було недовго. Тому що заводи, а потім і землі були націоналізовані.

В 1918 році закінчилася Перша світова війна і російська армія відійшла за Дністер. Це було весною, коли Бессарабія була повністю звільнена. На допомогу Україні прийшла австрійська армія, яка дала можливість Україні оголосити незалежність. В наших оселях проживали не австрійські солдати, а українці, поляки, хорвати, чехи та словаки, чорногорці та ін. Австрійська армія пішла з наших земель у

Ацей ґарани, care cultivau ei înșiși pământul plăteau taxe mari, așa-numitele plăți de răscumpărare, dar mulți dintre ei nu puteau plăti în bani. Apoi statul le-a luat tot ce aveau, chiar și hainele și vitele.

Dar numai țarul Nicolae al II-lea a anulat aceste taxe (plăți de răscumpărare). Țăranii au început să dezvolte liber agricultura în Vancicăuți. La începutul secolului XX, prin sat a fost construită o autostradă, iar în anii 1897-1902 - o cale ferată.

Toate aceste evenimente au fost povestite de către Gheorghe Gligor (Maniața) de la vechii locuitori ai satului și în primul rând de la bunicul său Pantelie. El s-a născut în 1901 și din copilărie a auzit povestirile vecinului său despre războiul ruso-japonez din 1904-1905. El a vorbit despre acele vremuri grele, când toți copiii erau desculți și dezbrăcați, purtând doar o cămașă țesută. Nu era destulă îmbrăcăminte și pentru adulți, umblau desculți toată vara și se încălțau doar toamna târziu. Femeile și fetele purtau cămași din cânepă și fuste din lână țesute. Începând din 1909-1910, a început o nouă perioadă, perioada civilizației. Băieții au început să poarte pantaloni și jachete, în timp ce fetele purtau fuste și bluze.

Era foarte greu să trăiești în Rusia țaristă, oamenii nu aveau bani, nu era unde să lucrezi și să-ți câștigi existența. Prin urmare, banii aveau o mare valoare. Da, o pereche de boi putea fi cumpărată cu 100 de ruble de hârtie. Erau și monede de argint în valoare de până la o rublă, aur în valoare de cinci și zece ruble. Dar banii de hârtie erau mai semnificativi.

În 1917, guvernul bolșevic al Rusiei a proclamat: „Pământ țăranilor, fabricile și uzinele muncitorilor!”. Toată lumea a susținut aceste cuvinte. Dar, din păcate, nu a fost pentru mult timp. Pentru că fabricile, și apoi pământul, au fost naționalizate.

În 1918, Primul Război Mondial s-a încheiat și armata rusă s-a retras după Nistru. Era primăvară, când Basarabia a fost complet eliberată. Armata austriacă a venit în ajutorul Ucrainei, ceea ce a permis Ucrainei să-și declare independența. Casele noastre nu erau locuite de soldați austrieci, ci de ucraineni, polonezi, croați, cehi și slovaci, muntenegreni și alții. Armata austriacă a părăsit pământurile noastre în octombrie 1918. Până în decembrie, teritoriul nostru a fost fără putere. Dar din decembrie 1918 până în 1940 (22 de ani), teritoriul satului nostru a fost sub stăpânirea românească.

Perioada 1918-1940, își amintește Gheorghe Gligor (Maniața), ca fiind cea mai bună perioadă în

жовтні 1918 року. До грудня місяця наша територія була без влади. Та з грудня 1918 по 1940 року (22 роки) територія нашого села була під румунською владою.

Період з 1918 по 1940 роки, Георгій Глігор (Маняца) згадує як найкращий період, коли наша територія була під владою Румунії. Тоді наше село дуже швидко почало розвиватися, життя селян стало цікавішим та прогресивним.

Велика заслуга у цьому належала колишньому сільському голові Теодору Постолаке. Він не займався політикою, а був справжнім господарем. Був дуже заможним та хотів, щоб його односельці теж стали заможними. Підняв село на найвищий рівень і Ванчиківці стали кращими не лише у Хотинському повіті, а й у всій Румунії. Теодор Постолаке віддав на благо села 15 років свого життя. Він відкрив у селі семирічну школу, дворічну аграрну школу. Відкрив сільський банк, який фінансував селян, збільшував їхню купівельну спроможність.

Селяни купували та продавали сільськогосподарську продукцію, щоб купити нову техніку. Почали обробляти землю за новими технологіями. Крім цього банку, Тодор Постолаке мав багато млинів, розташованих на березі річки Прут. Тут переробляли зерно на борошно, продавали його, а зароблені гроші віддавали селянам, щоб вони могли розвивати свої господарства. Він також фінансував церковний хор, який тоді зайняв перше місце у Румунії.

Нову сторінку в історії села відкрило приєднання 28 червня 1940 року Буковини і Бессарабії до СРСР. Почалися репресії. У 1940 році Теодор Постолаке був заарештований, як ворог народу та відправлений до Сибіру, де й загинув. На той час не лише він був репресований, але й 32 людей, багато з них там і загинули. У пам'ять про тих, хто був репресований до Сибіру в центрі села звели пам'ятник на згадку про ті страшні дні, так звані сталінські репресії. А в центрі цього пам'ятника – постать голови села Теодора Постолаке.

На світанку, 22 червня 1941 року розпочалася агресія гітлерівської Німеччини. Невдовзі село Ванчиківці знову потрапило до складу Румунії. Трагічною була доля парубків села, їх мобілізували до трудармії – бо були «не

care teritoriul nostru a fost sub stăpânirea României. Atunci satul nostru a început să se dezvolte foarte repede, viața sătenilor a devenit mai interesantă și mai progresivă. Un mare merit pentru acest lucru i-a aparținut fostului primar Toadere Postolache. Nu era implicat în politică, dar era un adevărat gospodar. Era foarte bogat și dorea ca și compatrioții săi să devină bogați. El a ridicat satul la cel mai înalt nivel și Vancicăuțul a devenit cel mai bun nu numai din județul Hotin,

ci și din toată România. Toadere Postolache a dedicat 15 ani din viață în folosul satului. A deschis în sat o școală de șapte ani și o școală agricolă de doi ani. A deschis o bancă rurală, care a finanțat sătenii și le-a sporit puterea de cumpărare. Țăranii cumpărau și vindeau produse agricole pentru a cumpăra unelte noi. Au început să cultive pământul, folosind noile tehnologii. Pe lângă aceasta, Toadere Postolache avea multe mori, așezate pe malul Prutului. Aici, cerealele erau transformate în făină, vândute, iar banii câștigați erau dați țăranilor pentru ca aceștia să-și dezvolte gospodăriile. A finanțat și corul bisericii, care pe vremea ceea ocupă primul loc în România.

O nouă pagină în istoria satului a fost deschisă prin aderarea Bucovinei și Basarabiei la URSS la 28 iunie 1940. Au început represiunile. Toadere Postolache a fost arestat ca dușman al poporului și trimis în Siberia, unde a murit. La acea vreme, nu doar el a fost represat, ci și 32 oameni, mulți dintre ei au murit acolo. În memoria celor care au fost represați în Siberia, în centrul satului a fost ridicat un monument pentru a comemora acele zile groaznice, așa-numitele represii staliniste. Și în centrul acestui monument se află primarul, Toadere Postolache.

În zorii zilei de 22 iunie 1941 a început agresiunea Germaniei hitleriste. Curând, satul Vancicăuți a devenit din nou parte a României. Soarta țăranilor din sat a fost tragică, unii au fost mobilizați în armata de muncă - pentru că nu erau „de încredere”, mulți dintre ei au murit pe drum, alții au fost mobilizați în armata română. În primăvara anului 1944, ca urmare a operațiunii Iași-Chișinău, satul a fost eliberat. Trebuie de menționat, că satul Vancicăuți n-a suferit distrugeri majore, în schimb, aproximativ 300 de oameni din sat au fost mobilizați pe front, doar 170 dintre ei s-au întors acasă, 130 de oameni au murit. Mobilizarea pe teritoriul nos-

надійними», багато з них померли в дорозі. Інших мобілізували до армії румуни. Навесні 1944 року внаслідок Яссько-Кишинівської операції село було звільнено. Слід зазначити, що Ванчиківці не зазнали великих руйнувань, натомість було мобілізовано на фронт біля 300 людей з села, з них повернулися додому тільки 170, загинули 130 людей. Мобілізація на нашій території проводилася у травні 1944 року, після визволення території від німецької та румунської армії. Молодих мобілізували на фронт, а чоловіків п'ятдесяти років відправляли до Сибіру у трудові табори.

В 1946-1947 роках багато з них повернулися додому. В 1946-1947 роках Буковина та Бессарабія пройшла через голод. А в 1947 році почалася колективізація і першим головою було обрано Георгія Глігора (Маняцу).

З початком колективізації в нашому селі настал новий етап розвитку села.

Період започаткування колективізацій для села був катастрофічно важким. Одночасно з цим не припинявся голод внаслідок великої посухи у 1946 році. Тому за чотири місяці Георгій Глігор (Маняца) відмовився від керівництва новоствореним господарством.

На початку 50-х років минулого століття колгосп певною мірою стабілізували. Однак колгоспники працювали на трудовні, за які люди отримували по 200-300 грамів зерна та по 20-30 копійок. Такий розрахунок на трудовні люди отримували на другий рік після звітно-виборчих зборів. Такі проблеми тривали до 1965 року. Цього ж року у колгоспах ввели гарантійну оплату праці. Колгоспники почали отримувати щомісячну грошову оплату, а також почали видавати відпустки дояркам та механізаторам. Люди стали виходити на пенсію та отримувати пенсію. Нормальний розвиток колгоспів і сіл почався лише в середині 70-х років. Особливо у 80-х роках люди стали жити в достатку і всі дякували Богові за таке життя. Усі просили миру та здоров'я.

Їхні мрії справдилися...

Тру с-а реалізовано в травні 1944, після звільнення території від армії німецької та румунської. Тинеріи ауст мобілізовані на фронт, а чоловіків в віці до п'ятидесяти років ауст відправлені до Сибіру у трудові табори.

В 1946-1947, багато з них ауст повернулися додому. В 1946-1947 роках Буковина та Бессарабія пройшла через голод. А в 1947 році почалася колективізація і першим головою ауст обрано Георгія Глігора (Маняца).

З початком колективізації, в нашому селі ауст настав новий етап розвитку села.

Період ауст започаткування колективізацій для села ауст був катастрофічно важким. Одночасно з цим ауст не припинявся голод внаслідок великої посухи у 1946 році. Тому за чотири місяці Георгій Глігор (Маняца) ауст відмовився від керівництва новоствореним господарством.

На початку 50-х років 1950, колгосп певною мірою стабілізували. Однак колгоспники працювали на трудовні, за які люди отримували по 200-300 грамів зерна та по 20-30 копійок. Такий розрахунок на трудовні люди отримували на другий рік після звітно-виборчих зборів. Такі проблеми тривали до 1965 року. Цього ж року у колгоспах ввели гарантійну оплату праці. Колгоспники почали отримувати щомісячну грошову оплату, а також почали видавати відпустки дояркам та механізаторам. Люди стали виходити на пенсію та отримувати пенсію. Нормальний розвиток колгоспів і сіл почався лише в середині 70-х років. Особливо у 80-х роках люди стали жити в достатку і всі дякували Богові за таке життя. Усі просили миру та здоров'я.

Їхні мрії ауст справдилися...

НАЙБІЛЬША ГОРДИСТЬ Степан Глігор про село та односельців

Немає на світі нічого ціннішого за людяність...

Люби Батьківщину, рідну мову, шануй звичаї свого народу.

*Пам'ятай!
Трава не росте без коріння!
Поважай інші народи, їхню мову, культуру, віру і звичаї.*

*Пам'ятай!
Про себе треба говорити, дотримуючись міри, про інших – з пошаною.
Виховуй себе як творчу особистість.*

*Пам'ятай!
Геній – це талант плюс працьовитість.
Будь добрим і милосердним, терплячим, май самовладання.*

*Пам'ятай!
Чекай від іншого того, що сам зробив йому.
Дотримуйся правил суспільного життя.*

*Пам'ятай!
Поведінка – це дзеркало, в якому відображається обличчя кожного.
Цінуй час.*

*Пам'ятай!
Час – це тканина, з якої виткане життя.
Вір у свої сили! Будь оптимістом!
Частіше посміхайся! Будь щасливим!*

Найдорожчим для кожної людини є батьки і місце, де народився.

Батьки, які подарували тобі життя, які не спали вночі та колисали тебе. Вони першими тримали твою голову, навчили тебе ходити, говорити.

Вони навчили тебе цінувати.

Вони навчили тебе поважати.

Вони навчили тебе працювати.

Вони навчили тебе бути чесним.

Вони навчили тебе бути господарем.

Вони навчили тебе бути справжнім патріотом села, держави.

CEA MAI MARE MANDRIE Stepan Gligor despre sat și săteni

Nu există nimic pe lume mai valoros decât omnia...

Iubește Patria, limba ta maternă, respectă obiceiurile poporului tău,

*Ține minte!
Iarba nu crește fără rădăcini!
Respectați alte popoare, limba, cultura, credința și obiceiurile lor,*

*Ține minte!
Ar trebui să vorbești despre tine cu modestie, despre ceilalți - cu respect.
Educați-vă ca o persoană creativă,*

*Ține minte!
Geniul este talent + muncă grea.
Fii bun și milos, răbdător, ai stăpânire de sine,*

*Ține minte!
Așteaptă-te de la altul ce i-ai făcut.
Urmează regulile vieții sociale,*

*Ține minte!
Comportamentul este o oglindă în care se reflectă chipul fiecăruia.
Apreciază timpul.*

*Ține minte!
Timpul este țesătura din care este țesută viața.
Crede în tine! Fii optimist!
Zâmbește mai des! Fii fericit!*

Părinții și locul în care s-a născut sunt cele mai de preț pentru fiecare persoană.

Părinți care ți-au dat viață, care stăteau noaptea și te legănau. Au fost primii care ți-au ținut capul, te-au învățat să mergi și să vorbești.

Te-au învățat să apreciezi.

Te-au învățat respectul.

Te-au învățat cum să lucrezi.

Te-au învățat să fii sincer.

Te-au învățat să fii maestru.

Te-au învățat să fii un adevărat patriot al satului și al statului.

De aceea ar trebui să vă iubiți și să vă respectați părinții.

Ось чому треба любити і поважати своїх батьків.

Село – це гніздо, з якого ти вийшов у світ. Лелеки восени відлітають до теплих країв, а навесні прилітають назад за тисячі і тисячі кілометрів, населяють ті самі гнізда, з яких відлітають восени. Чому у птахів такий інстинкт? А людина ж розумніша, цивілізована і вона не має забувати, звідки взяла свій початок. Рідне село тому й рідне, від слова рідня – ми різні за біологічною кров'ю, але рідні за кров'ю гніздовою. Тому немає більшої гордості, ніж гордість за твоє село, звідки ти походиш.

Про події, які змінили соціальне життя села і людей, розповідає знаменитий в Україні та за її межами аграрник, заслужений працівник сільського господарства України, депутат Верховної Ради СРСР 11 скликання, почесний професор Подільського аграрно-технічного університету, почесний громадянин м. Новоселиця, директор агропідприємства «Золотий колос», людина, яка пройшла через весь період розвитку села, – Глігор Степан Савович. Відзначаючи свій ювілей, 80-річчя, Степан Савович не тільки дарує своєму селу всілякі блага, а й хоче згадати історію рідного села. Для нього людина праці завжди була на першому місці, він завжди жив та працював серед людей та для людей. Він вважає, що немає більшого щастя ніж бут корисним людям. Ось чому ми попросили його описати той період його життя, пов'язаний зі змінами та розвитком села Ванчиківці.

– У моєму житті дуже часто доводилося підніматися кар'єрними сходами в районі, області, Україні, Радянському Союзі. І я з гордістю писав, що я народився в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області. Це моя найбільша гордість. Я пишаюсь тим, що це – моє гніздо. Звідси я полетів, тут мене люди піднімали, вони показали дорогу в життя, вони мене навчили жити та трудитися, бути чесним і порядним. Особливо я вдячний Василю Романовичу Банару та Семену Сергійовичу Баранчану. У роботі та досягненні успіхів у житті мені допомогли: Володимир Григорович

Satul este cuibul din care ai venit pe lume. Toamna, cororii zboară în regiunile mai calde, iar primăvara zboară înapoi la mii și mii de kilometri distanță, locuind în aceleași cuiburi din care zboară toamna. De ce au păsările un asemenea instinct, iar omul este mai deștept, civilizată și nu ar trebui să uite de unde a venit.

Satul este natal, de la cuvântul naștere – suntem diferiți în sângele biologic, dar înrudiți în sângele cuibului. Prin

urmare, nu există mândrie mai mare decât mândria de satul tău, de unde vii.

Despre evenimentele care au schimbat viața socială a satului și a oamenilor săi, povestește o persoană, care a trecut prin întreaga perioadă de dezvoltare a satului - Gligor Stepan Savovici, celebru agrar din Ucraina, onorat muncitor al agriculturii Ucrainei, deputat al Consiliului Suprem al URSS a convocării a XI-a, profesor onorat al Universita-

tii Tehnice și Agrare Podilsk, cetățean de onoare a orașului Nouasulița, directorul întreprinderi agricole „Spicul de aur”.

Sărbătorind cea de-a 80-a aniversare, Stepan Savovici nu numai că oferă satului său tot felul de beneficii, dar vrea și să-și amintească istoria satului natal. Pentru el, omenia a fost mereu pe primul loc, a trăit și a lucrat mereu printre oameni și pentru oameni. El crede că nu există fericire mai mare decât a fi de folos oamenilor. De aceea i-am cerut să descrie acea perioadă a vieții sale asociată cu schimbările și dezvoltare satului Vancicăuți.

Дикусаров, колишній перший секретар Чернівецького обкому партії, Кириченко Борис Йосипович, колишній завідувач сектором ЦК КПРС по зовнішніх економічних зв'язків, колишній посол СРСР у Чехословаччині, Леонід Макарович Кравчук, перший Президент України, Іван Олексійович Мозговий, секретар ЦК КП України по сільському господарству, за що дуже їм вдячний.

Я ніколи не забуваю своїх друзів дитинства, з ким грали і билися, з ким ділилися шматочком мамалиги.

У нас не було іграшок з магазину, ми самі їх робили. Ляльки з ганчірок, м'ячі з коров'ячого волосся, ковзани дерев'яні, лижі з дощок, бігали дорогою з кільцями від кухонних плит і т.п. Від малого до великого цілими днями пасли корів, овець, ходили збирати колоски, ввечері варили мамалигу. Були всі однакові – голі та босі. У таких умовах жили та навчалися, не було ні ручок, ні зошитів, ні книг. Переважно навчалися усно в класі, вчителі були дуже суворі та високопрофесійні. Я ніколи не забуду своїх вчителів, які навчили мене розвиватися надалі.

Я вдячний всім своїм вчителям, особливо Вірі Флорівні Присакар, яка була моєю першою вчителькою, Василю Федоровичу Постолаті, Лисаветі Львівні, Герасиму Пантелейовичу Антоньєву, Володимирі Івановичу Сажину, Якобу Федоровичу Куку, Олені Сергіївні та Андрію Васильовичу Нікорич, Ніні Пантелеївні Карп та багатьом іншим.

Ось чому у мене таке ставлення до мого села. Я від усієї душі хочу зробити для свого села те, чого не було у моєму дитинстві.

На сесії Верховної Ради СРСР, листопад 1987 р. З першим заступником міністра оборони Радянського Союзу К.А. Кочетовим та першим секретарем Чернівецького обкому партії Н.Н. Ніваловим

La sesia sovetului suprim al Uniunii Sovietice, noembrie 1987. Cu primul locțiitor al ministrului apărării a Uniunii Sovietice. C.A. Cochetov, și primul secretar al comitetului de partid regiunii Chernăuți N..N. Nevalov

„În viața mea, a trebuit foarte des să urc pe scara carierei în raion, regiune, Ucraina, Uniunea Sovietică. Și am scris cu mândrie că m-am născut în satul Vancicăuți, raionul Nouasulița, regiunea Cernăuți. Aceasta este cea mai mare mândrie a mea. Sunt mândru că acesta este cuibul meu. Am zburat de aici, oamenii m-au ridicat aici, mi-au arătat calea în viață, m-au învățat să trăiesc și să muncesc, să fiu sincer și decent. Sunt recunoscător în mod deosebit lui Vasiliu Romanovici Banar și Semion Sergheevici Barancean. În muncă și în obținerea succesului în viață, am fost ajutat de: Vladimir Grigorovici Dikusarov, fost prim-secretar al Comitetului Regional de Partid Cernăuți, Boris Iosipovici Kiricenکو, fost șef al sectorului relații economice externe, fost ambasador al URSS în Cehoslovacia, Leonid Makarovici Kravciuk, primul Președinte al Ucrainei pentru

care le sunt extrem de recunoscător.

Nu-mi uit niciodată prietenii din copilărie, cu care m-am jucat și m-am luptat, cu care am împărțit bucata de mămăligă.

Nu aveam jucării din magazin, le-am făcut noi. Păpuși din cârpe, mingi din păr de vacă, patine de lemn, schiuri din scânduri, alergam de-a lungul drumului cu inele de la sobe etc. De la mic la mare, pășteau vaci și oi toată ziua, mergeau să culeagă spice de ceareliere, iar seara găteau mămăligă. Toți erau la fel - goi și desculți. Trăiau și studiau în asemenea condiții, nu existau pixuri, caiete sau cărți. În cea mai mare parte au studiat oral în clasă, profesorii au fost foarte stricti și foarte profesioniști. Nu-mi voi uita niciodată profesorii, care m-au învățat să mă dezvolt în continuare.

Sunt recunoscător tuturor profesorilor mei, în special Verei Florea Prisacaru, care a fost prima mea profesoară, Vasile Fiodor Postolatii, Lisaveta Lviv, Gherasim Pantelei Antoniev, Vladimir Ion Sagin, Iacob Fiodor Kuku, Elena Sergiu și Andrei

Щоб наші діти жили не так, як жили ми у дитинстві, а мали все, що мають діти з найкращих міст країни. Хочу, щоб люди похилого віку мали комфортні умови для проведення вільного часу. Було б у моїх силах, я би обняв усіх

*Сім'я Степана Глігора у повному складі
Familia a lui Gligor pe dealing*

моїх односельців, моїх друзів дитинства, моїх шкільних друзів, моїх механізаторів, з якими працював, усіх-усіх, з ким я виріс, бо ми всі рідні брати по гнізду.

Я щиро хочу, щоб наше село стало селом показовим, з розвиненою інфраструктурою, щоб мало освічене, виховане молоде покоління.

Ванчиківці має найбагатшу та найцікавішу історію. До села приїжджали з усіх куточків. Саме у нас була перша семирічна школа, перша середня школа, перша аграрна школа, перша залізнична станція, звідки виїжджали і приїжджали люди з усіх сусідніх сіл. У нас була головна торгова точка для зв'язку всіх сусідніх сіл – сільпо, а при румунах селу було присвоєно звання «Тирг», що означало зразкове село, з розвиненим рівнем підприємства.

І сьогодні ми з гордістю говоримо, що при великих зусиллях і незважаючи на супротив окремих сіл, нам вдалося створити об'єднану територіальну громаду, до складу якої увійшли 7 сіл.

Головою Ванчиковецької громади було обрано Володимира Сергійовича Лупой – голову Костичанівської сільської ради.

Колись, у 60-х роках минулого століття Іон Кілару написав невеличку книгу про село Ванчиківці «Честь хліборобу». Автор книги описує нашу історію дуже коротко, згадку часів, коли на нашій території була радянська влада.

liber. Dacă ar fi în puterea mea, mi-aș cuprinde pe toți sătenii mei, pe prietenii din copilărie, pe prietenii mei de școală, pe mecanicii mei cu care am lucrat, pe toți, cu care am crescut, pentru a deveni frați în cuibul natal.

Îmi doresc din tot sufletul ca satul nostru să devină un sat de vază, cu infrastructură dezvoltată, să aibă o generație tânără educată, bine instruită.

Vancicăuți are o bogată și interesantă istorie. În sat veneau oameni de peste tot. Aici am avut prima

Vasilievich Nikorici, Nina Pan-telei Carp și mulți alții.

De aceea am o asemenea relație cu satul meu. Îmi doresc din toată inima să fac ceva pentru satul meu, ca să nu se repete ceea ce s-a întâmplat în copilăria mea. Pentru ca copiii noștri să nu trăiască așa cum am trăit noi în copilărie, ci să aibă tot ce au copiii din cele mai bune orașe ale țării.

Îmi doresc ca persoanele în vârstă să aibă condiții confortabile pentru petrecerea timpului

școală de șapte ani, prima școală agricolă, prima gară, unde veneau și plecau oameni din toate satele vecine. Aveam principalul punct comercial pentru legătura tuturor satelor învecinate - silpo, iar sub români satului i s-a dat titlul „Târg”, ceea ce însemna un sat model cu un nivel de întreprindere dezvoltat.

Și astăzi suntem mândri să spunem că cu mari eforturi și în ciuda opoziției unor sate, am reușit să creăm o comună teritorială cu centrul în satul nostru, în care au intrat 7 sate. Vladimir Sergheevici Lupoi, șeful consiliului satului Costiceni, a fost ales șef al comunii Vancicăuți.

Pe vremuri, în anii 60 ai secolului trecut, Ion Chilaru a

scris o carte mică despre satul Vancicăuți, „Chinstire plugarului”. Autorul cărții descrie foarte pe scurt istoria noastră, menționând vremurile când puterea sovietică se afla pe teritoriul nostru. Ca o completare la carte, vreau să dezvălui istoria reală a evenimentelor și să povestesc despre acele

*Володимир Лупой,
Ванчиковецький сільський голова
Vladimir Sergheevici Lupoi,
șeful comunii Vancicăuți*

Як доповнення до книги, хочу розкрити реальну історію подій та розповісти про тих людей, які не згадувалися у зазначеному виданні.

Чому книга Іона Кілару про коротку історію села Ванчиківці називається «Честь хліборобу»? Не тільки доля села Ванчиківці була тісно пов'язана з розвитком сільського господарства, а і всі села Буковини, і не тільки Буковини. В селі окрім землі більше нічого не було, ні заводів, ні фабрик, ні іншого ремесла чи засобів існування. Від рівня ефективного використання землі завжди залежала доля будь-якого села і взагалі рівня життя його мешканців. Тим паче коли не було засобів пересування для селян і вони не могли доїхати до промислових центрів.

Іон Кілару пише про події та умови 1968 року. Він пише делікатно, прикрашаючи події. І справді, колгосп за десятиліття розвитку зробив багато для села. Майже вся соціальна сфера розвитку села покладалася на колгосп. Держава тільки виплачувала заробітну плату вчителям, апарату сільської ради, медикам і працівникам культури, навіть дитячі садочки утримувалися на балансі колгоспу. Але організовувались колгоспи трішки не так, як описує автор.

Колгоспи на Буковині створювались в період 1947-1949 років.

У Ванчиківцях почали створювати колгосп у травні 1947 року. Мені на той час було 6 років. На власні очі бачив з яким острахом вступали до колгоспу люди. Цей період був важкий та сумний, складний в політичному та економічному плані. Спочатку організація колгоспу була дуже непередбачувана. На нашій території 1944 року закінчилася війна. У 1946 році була страшенна засуха, у людей не було чого їсти, а тут і насіння для колгоспу потрібне. Через це взимку 1947 по 1948 р. майже по всіх господарствах проводили обшуки та відбирали насіння. Люди помирали з голоду.

Люди боялися, коли дізналися, що все забирають в колгосп. Ініціативна група не була 40 осіб, а тільки 7. Це люди, які не мали нічого: ні землі, ні інвентарю для її обробки. До осені 1947 року було 40 осіб. Обрали свого голову – Георгія Маняцу – так його називали в селі, справжнє його прізвище Глігор. Він працював рівно 4 місяці і відмовився від посади, тому що зрозумів, що в колгоспі неможливо до весни зібрати насіння, інвентар та ін. Через 4 мі-

persoane care nu au fost menționate în publicația menționată.

De ce cartea lui Ion Chilaru despre scurta istorie a satului Vancicăuți se numește „Chinstire plugarului”? Nu numai soarta satului Vancicăuți a fost strâns legată de dezvoltarea agriculturii, ci și toate satele din Bucovina și nu numai Bucovina. În sat nu era nimic altceva decât pământ, nici fabrici, nici uzine, nici alte meșteșuguri sau mijloace de trai. Soarta oricărui sat și nivelul de trai al locuitorilor săi au depins întotdeauna de nivelul de utilizare efectivă a pământului. Mai ales când nu existau mijloace de transport pentru țăranii și nu puteau ajunge în centrele industriale.

Ion Chilaru scrie despre evenimentele și condițiile din 1968. Scrie cu delicatețe, înfrumusețând evenimentele. Într-adevăr, colhozul a făcut multe pentru sat de-a lungul deceniilor de dezvoltare. Aproape întreaga sferă socială a dezvoltării satului s-a bazat pe gospodăria colectivă. Statul plătea doar salarii cadrelor didactice, personalului consiliului sătesc, medicilor și lucrătorilor culturali, iar chiar și grădinițe erau menținute în bilanțul gospodăriilor colective. Dar colhozurile au fost organizate puțin diferit, nu chiar așa cum este descris de autor.

Colhozurile în Bucovina au fost create în perioada 1947-1949.

În Vancicăuți, colhozul a început să fie creat în mai 1947. Aveam 6 ani pe atunci. Am văzut cu ochii mei teama cu care oamenii au intrat în gospodăria colectivă. Această perioadă a fost grea și tristă, dificilă din punct de vedere politic și economic. Inițial, organizarea gospodăriei colective a fost foarte imprevizibilă. Războiul s-a încheiat pe teritoriul nostru în 1944. În 1946, a fost o secetă groaznică, oamenii nu aveau ce să mănânce, iar aici aveau nevoie și de semințe pentru gospodăria colectivă. Din această cauză, în iarna anilor 1947-1948, aproape toate gospodăriile au fost căutate și au fost luate semințe. Oamenii mureau de foame.

Oamenii s-au speriat când au aflat că totul este dus la colhoz. Grupul de inițiativă nu era de 40 de persoane, ci doar de 7. Aceștia sunt oameni care nu aveau nimic: fără pământ, fără inventar pentru cultivarea lui. Până în toamna anului 1947, erau 40 de oameni. Și-au ales liderul - George Maneața - așa se numea în sat, numele lui era Gligor. A lucrat exact 4 luni și a demisionat din funcție. Și-a dat seama că este imposibil să colectezi semințele, inventarul etc. în gospodăria colectivă înainte de primăvară. După 4 luni, în funcția de șef a fost ales

сяці обирають головою Івана Діліона, який пропрацював до осені 1948 року. Потім був обраний Воронцов Гаврило Андрійович, який успішно організував колгосп.

Організацією колгоспу займався голова сільської ради Георгій Маняца і уповноважений райвиконкому. Якось жовтневого вечора, 1947 року, голова сільської ради та уповноважений райвиконкому завітали до нас.

Ми вечеряли, сиділи за маленьким столиком, 7 дітей, батько та мати. Ці представники почали їх вмовляти на вступ до колгоспу. Мати була категорично проти і вони вмовили батька. Батько був неосвіченою людиною, він поставив 4 хрестика, що означали його згоду. Мама знепритомніла і впала на той стіл з вечерею. Вона всю ніч плакала надворі, роздумуючи над тим, чим годуватиме свою ораву.

Наступного дня знову прийшли представники спільноти колгоспу і забрали у нас все: коня, інвентар, віз, сховок для кукурудзи. Корову залишили, оскільки нас 7 дітей у родині. З цією коровою мої сестри Марія та Люба кожного дня ходили на боронування колгоспної землі всю весну 1948 року. Зранку доїли корову, цілими днями її використовували на боронуванні, а вечором знову доїли її.

Тільки 1949-1950 рр. почали налагоджувати роботу у колгоспі. Восени 1948 року головою колгоспу став Воронцов Гаврило Андрійович. У той складний час він почав думати над питанням майбутнього розвитку і водночас почав вирішувати соціальні питання села.

У 1950-1951 рр. він збудував 5 навчальних класів при школі. У 1952 році відкриває у Ванчиківцях 10-річну школу, де діти могли здобувати середню освіту.

У Ванчиковецькій школі навчалися діти з сусідніх сіл: Тарасівців, Костичан, Черленівки, Щербинців, Форосни. У 1951 почалося будівництво Будинку культури. Будинок культури був збудований з саману. Приблизно де зараз знаходиться став, у ті часи були декілька замісів, де жінки, чоловіки, будівельники робили саман.

Ivan Dilion, care a lucrat până în toamna anului 1948. Apoi a fost ales Voronțov Gavril Andreievici, care a organizat cu succes o gospodărie colectivă.

Organizarea gospodăriei colective a fost realizată de șeful consiliului satesc, George Manzatu, și autorizată de comitetul executiv raional. Într-o seară de octombrie 1947 ne-au vizitat președintele consiliului satesc și reprezentantul comitetului executiv raional.

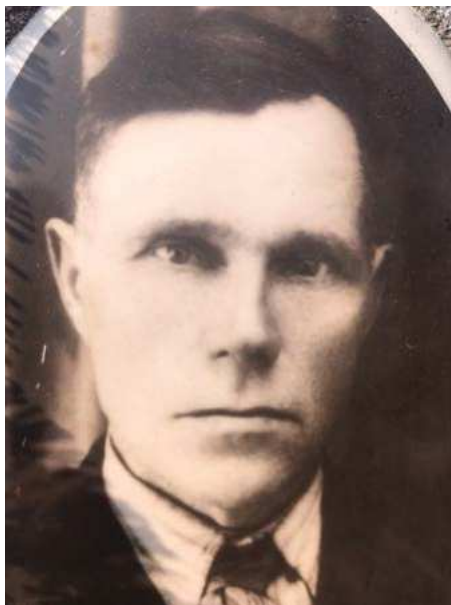
Am luat cina, ne-am așezat la o masă mică, 7 copii, tatăl și mama stăteau în picioare. Acești reprezentanți au început să-i convingă să se alăture gospodăriei colective. Mama a fost categoric împotriva și l-au convins pe tată. Tatăl era analfabet, a pus 4 cruci, ceea ce însemna acordul lui. Mama a leșinat și a căzut pe masa aceea cu cină. A plâns toată noaptea afară, gândindu-se cu ce să-și hrănească familia.

A doua zi, reprezentanți ai comunității colective au venit din nou și ne-au luat totul: un cal, echipament, căruță și un săiac pentru porumb. Vaca a fost lăsată pentru că în familia noastră sunt 7 copii. Cu această vacă, surorile mele Maria și Liuba s-au dus să grape terenul comunității colective în fiecare zi, în primăvara anului 1948. Muls dimineața, muls seara.

Abia în 1949-1950 a început să se ajusteze munca în comunitatea colectivă. În toamna anului 1948, Voronțov Gavril Andreievici a devenit șeful comunității colective. În acel moment dificil, a început să se gândească la problema dezvoltării viitoare și, în același timp, a început să rezolve problemele sociale ale satului.

În 1950-1951 a construit 5 săli de clasă la școală. În 1952, a deschis o școală de 10 ani în Vancicăuți, unde copiii puteau obține studii medii. Copiii din satele învecinate Tărășăuți, Costiceni, Cerlena, Șerbinți și Forosna au studiat la școala din Vancicăuți. În 1951 a început construcția casei de cultură. Centrul cultural a fost construit din lampaci. Aproximativ unde

se află acum iazul, în acele vremuri existau mai multe loturi în care femei, bărbați și constructori făceau lampaci.

*Гаврило Андрійович Воронцов
Voronțov Gavriil Andreievich*

У жовтні 1953 року відбулося відкриття Будинку культури. А в квітні 1960 Воронцов Г.А. був звільнений з посади через похилий вік.

Головою обирають молодого випускника київської сільськогосподарської академії Івана Лікандровича Якобчука. А далі хочу показати, що не тільки від форми власності залежить доля села та людей. Якобчук І.Л. прийняв від Воронцова Г. А. найкраще хазяйство району, проте за 2 роки нічого не будував для села і майже довів до банкрутства хазяйство. У 1962 році головою колгоспу був обраний Олексій Васильович Келя. Він якоюсь мірою відновив економіку хазяйства, але сам був великим крадієм, за що був засуджений на 7 років.

І тільки з появою Василя Романовича Банара у нашому колгоспі почався розвиток. В.Банар був справжнім патріотом держави та села. І у тому, що ми сьогодні можемо робити для села, є велика заслуга В.Р. Банара. Саме він створив генеральний план забудови села. Він звільнив центр села. Було знесено 7 житлових будинків, з компенсацією за рахунок колгоспу у вигляді вартості будинків або забудови нових.

Наприкінці 70-х років В.Р. Банар переїхав до Окницького району Молдови, де став начальником районного управління сільськогосподарства. А до Ванчиківців прийшов Пендус Петро Іванович, який як і Якобчук І.Л. знищив господарство. Влітку 1985 року у Ванчиківцях головою колгоспу стає Кирил Володимир Олексійович. До цього працював заступником агрофірми «Маяк», де керівником був Глігор Степан Савович.

Кирил В.О. був трудоголіком, багато уваги приділяв розвитку колгоспу. Економіка хазяйства була стабільною. За час його перебування на посаді голови колгоспу було завершено будівництво адмінбудівлі колгоспу, звів нову будівлю школи. У 1998 році Кирил В.О. був обраним депутатом верховної ради України.

З 1998 до 2010 року колгоспом керували 7 людей. Хазяйство переходило з рук в руки.

În octombrie 1953 a fost deschisă casa de cultură. Și în aprilie 1960, Voronțov G.A. a fost demis din funcție din cauza vârstei.

Ivan Licandrovici Iakobciuk, un tânăr absolvent al Academiei Agricole din Kiev, este ales președinte. Iakobciuk I.L. a luat cea mai bună gospodărie din raion, dar timp de 2 ani nu a construit nimic pentru sat și aproape a adus gospodăria la sărăcie. În 1962, Chelia Alexei Vasilevici a fost ales șeful gospodăriei colective. Într-o oarecare măsură, a restabilit economia, dar el însuși a fost un mare hoț, pentru ce a fost condamnat la 7 ani.

Și numai odată cu apariția lui Vasile Romanovici Banar a început dezvoltarea în gospodăria noastră colectivă. Banar a fost un adevărat patriot al statului. Și în ceea ce putem face astăzi pentru sat, există un mare merit al lui Banar V. R. El a fost cel care a creat masterplanul de dezvoltare a satului. A eliberat centrul satului Au fost demolate 7 clădiri de locuit, cu despăgubiri pe cheltuiala gospodăriei colective, și construcția unor noi.

La sfârșitul anilor, 70, Banar V.R. s-a mutat în raionul Oknița din Moldova, unde a devenit șeful administrației raionale a agriculturii. Și Petro Ivanovich Pendus a venit în Vancicăuți, care, la fel ca I. L. Yakobchuk, a distrus gospodăria. În vara anului 1985, Chiril Vladimir Alekseevici a devenit șeful gospodăriei colective din Vancicăuți. Înainte de aceasta, a lucrat ca adjunct în gospodăria agricolă Maiak, unde șef era Gligor Stepan Savovici.

Kiril V.O. a fost un om muncitor, a acordat multă

atenție dezvoltării gospodăriei colective. Economia gospodăriei era stabilă. În timpul mandatului său de șef al gospodăriei, s-a finalizat construcția clădirii administrative a gospodăriei și s-a ridicat o nouă clădire a școlii. În 1998, Kiril V.O. a fost ales deputat al Radei Supreme a Ucrainei.

Din 1998 până în 2010, gospodăria colectivă a fost administrată de 7 persoane. Ultimul de pe listă a fost Gaisan Sergiu, gospodăria a încetat să mai existe.

Dezvoltarea economiei moderne la Vancicăuți a început odată cu revenirea în sat după 40

Василь Романович Банар (перший зліва) зі своїми колегами-спеціалістами

Primul din stânga- Vasile Romanovich Banar cu colegii

Останнім у списку був Гайсан Сергій Григорович, при якому хазяйство перестало існувати.

Розвиток сучасного господарства у Ванчиківцях почався з поверненням в село через 40 років колишнього голови сільської ради Глігора Степана Савовича, людини з великим життєвим та виробничим досвідом. З тих пір багато що докорінно змінилося. За декілька років було створено ДП «Ванчиновецький золотий колос», створена потужна матеріальна база, на полях почала працювати сучасна іноземна техніка. З 2010 по 2011 року хазяйство СВК Ванчиківці стало дочірнім підприємством «Ванчиновецький Золотий колос» АПОП «Золотий колос» с. Строїнці.

Якщо у 1968 році у колгоспі було 17 тракторів, 9 комбайнів та 18 автомобілів, на яких працювало 64 механізatori, сьогодні на тих самих полях працює 2 трактори, 2 комбайни, 2 автомобілі та 3 механізatori. Механізатор Куку Геннадій Васильович працює на 7 одиницях техніки: 2 вантажівках, тракторі, дисковій бороні, культиваторі, посівному комплексі та самохідному оприскувачі. Лише один механізатор з цим набором техніки обробляє понад тисячу гектарів землі, а жнива ранніх зернових культур здійснюються за 4-5 днів.

Як змінилось село Ванчиківці за останні роки. Покажемо вам через фотографії якими були господарство і село колись, і яке воно сьогодні. Через які труднощі піднялась економіка господарства, перейшовши на нову бази техніки та технологій. Через успіхи господарства, докорінно змінились соціальна ситуація села.

*Такою молотаркою молотили зернові
Си аша батоză се імblate grânele*

de ani a fostului șef al consiliului satesc Gligor Stepan Savovici, un om cu o vastă experiență de viață și muncă. Din 2010 până în 2011, gospodăria Vancicăuți a devenit o filială a gospodăriei APOP „Spicul de aur”. De atunci, multe lucruri s-au schimbat fundamental. În câțiva ani, a fost înființată Întreprinderea „Spicul de aur din Vancicăuți”, a fost creată o bază materială puternică, iar echipamentele străine moderne au început să funcționeze pe câmp.

Dacă în 1968 gospodăria colectivă avea 17 tractoare, 9 combine și 18 mașini, la care lucrau 64 de operatori, astăzi sunt 2 tractoare, 2 combine, 2 mașini și 3 operatori care lucrează în aceleași câmpuri. Mecanizatorul Cucu Gennadie Vasile lucrează la 7 echipamente: 2 camioane, un tractor, o grapă cu discuri, un cultivator, un complex de semănat și un pulverizator autopropulsat. Doar un singur operator de mașini cu acest set de utilaje cultivă mai mult de o mie de hectare de teren, iar culturile timpurii de cereale se recoltează în 4-5 zile.

Cum s-a scimbat satul Vancicăuți în ultimele ani. Vom ilustra prin fotografie cum a fost și cum este gospodăria și satul. Prin ce greutăți s-a ridicat economia gospodăriei trecând la o nouă bază de tehnică și tehnologie. Prin succesele gospodăriei s-a scimbat din rădăcină situația socială a satului.

Найсучасніша техніка господарства, яка використовується компетентним механізатором – Геннадієм Васильовичем Куку

Cea mai contemporană tehnică a gospodăriei este folosit de un competent mechanization ca Genadii Vasilevich Cucu

*Такими тракторами сіяли і орали
Cu așa tractoare se ara și seamănă*

*Така техніка використовувалась у 1960-х роках
Cu așa tehnică se lucra în anii 60*

*Перший самохідний зернозбиральний комбайн
Primele combine pentru a recolta culturile cerealiere
autotracțiune*

*Два агрегати для обработки грунта
Două agregate pentru prelucrarea solului*

*Посівний комплекс для всіх сільгоспкультур
Complexul de semănat pentru toate culturile agricole*

*Таким агрегатом проводится обрызгивание
сільгоспкультур
Cu așa agregat se stropește toate suprafețele semănate
cu culturi agricole*

На такому рівні проводиться збирання зерна в господарстві

Аșa merge recoltarea grăunțoaselor în gospodărie

Елеватор з сушильним агрегатом. Потужність 500-600 тонн переробленого зерна в день

Elevator cu agregatul de uscat. Cu potențialul de 500-600 de tone prelucrarea grăunțoaselor pe zi

Такою базою техніки і на такому рівні технологій вирощуються всі сільгоспкультури. Нижче проілюструємо високий рівень вирощування всіх сільгоспкультур.

Сu аșа базă де теhнiцă și теhнологiе сă creșте la аșа nivel тоaте культури аgricole.

Май jos vom ilustra situația nivelul de creștere la тоaте культури аgricole.

Стан озимої пшениці

Situația grăului de toamnă

Посівна площа соняшнику

Semănătura de floarea soarelui

На такому рівні вирощуємо плантації сої

La аșа nivel creștem superfețele cu soaie

Плантації ріпаку
Plantație de rapiță

У господарстві є потужний елеватор з сушильним комплексом, який має потужність 200-250 т на добу, а без сушки 500 т на добу. Для раціонального використання соломи господарство виробляє солом'яні полети, які експортуються до Німеччини.

Аналізуючи ці результати, зрозуміло, що головне не форма власності, а рівень техніки та використання новітніх технологій. Це дало реальні можливості ДП «Ванчиковецький золотий колос» підняти економіку господарства та розвинути належну соціальну інфраструктуру села.

З 2011 року підприємство обробляє додаткові земельні ділянки своїх пайщиків безкоштовно. В першу чергу, підприємство створило необхідні умови для дітей та молоді села: у 2019 році створено спортивний комплекс з штучним покриттям для занять футболом, баскетболом, волейболом, тенісом та занять фізкультурою учнів Ванчиковецького ліцею, проведення спортивних змагань та з місцями для глядачів. Для малюків та учнів початкових класів у 2020 році відкрито дитячий майданчик з тренажерним обладнанням з штучним покриттям. Зроблено капітальний ремонт спортивної зали ліцею, закуплено театральні

Одна з найцінніших круп'яних культур – гречка
Una dintre cele mai valoroase culturi crupoase – Hrișcă

Найцінніший продукт – це овочі.
Плантація овочевих культур в господарстві
Cele mai prețuite culturi agricole sânt legumele.
Situația legumelor în gospodărie

Gospodăria dispune de un lift puternic cu un complex de uscarea, care are o capacitate de 200-250 de tone pe zi, iar fără uscarea, 500 de tone pe zi. Pentru utilizarea rațională a paielor, ferma produce paleturi de paie, care sunt exportate în Germania.

Analizând aceste rezultate, este clar că principalul lucru nu este forma de proprietate, ci nivelul tehnologiei și utilizarea celor mai noi tehnologii. Acest lucru a oferit oportunități reale de a crește economia gospodăriei și de a dezvolta infrastructura socială adecvată a satului.

Din 2011, gospodăria cultivă gratuit terenuri suplimentare pentru acționarii săi. În primul rând, întreprinderea a creat condițiile necesare copiilor și tinerilor din sat: în 2019, a fost creat un complex sportiv cu suprafață artificială pentru competiții de fotbal, baschet, volei, tenis și educație fizică pentru elevii liceului din Vancicăuți, competiții sportive și locuri pentru spectatori. În 2020, a fost deschis un teren de joacă pentru copii cu echipament de exerciții cu suprafață artificială pentru copii mici și elevi de școală elementară. Sala sportivă a liceului

стілці в актову залу. Здійснено благоустрій сільського стадіону.

У 2020-2021 роках відреставрований Будинок культури, його перетворено на центр культури села: діти та молодь села мають можливість займатись художньою самодіяльністю та виступати на сцені. Також створено мініпарк, в центрі якого встановлено пам'ятник жертвам сталінських репресій.

Ми не залишили без уваги людей похилого віку, прихожан церкви Святого Дмитра, в якій провели капітальний ремонт.

Для села велике значення має сільське кладовище – місце останнього пристанища людини. Тому, було вирішено біля села виділити місце під нове кладовище, з розрахунку на наступні 200 років.

Був споруджений гарний хрест на вході, здійснено благоустрій та озеленення території. Воно буде використано, коли вже на старому кладовищі не буде місць, але майбутні покоління вже не матимуть вирішувати цю проблему. Також було здійснено благоустрій старого кладовища, на вході споруджений великий хрест, встановлено освітлення, тротуарні доріжки, огороження кладовища та облаштоване місце для паркування машин. Кладовище – символ поваги живих до тих, хто залишив нас назавжди, хто нас виховав, підтримував. Ставлення до цього святого місця – це рівень культури і цивілізованості людей.

Село Ванчиківці розташовано на лівому березі річки Прут і щорічно під час літніх дощів стаються паводки, які руйнують розташовані поблизу господарства та городи. У 2011-2012 роках була споруджена дамба, яка повністю захищає оселі та господарства людей від підтоплення.

У 2019 році була створена Ванчиковецька об'єднана територіальна громада, до якої увійшли 7 сіл: Ванчиківці – центр громади, Костичани, Тарасівці, Черленівка, Щербинці, Форосна та Жилівка.

При створенні Ванчиковецької об'єднаної громади постало питання де розташувати управлінські та інші служби громади. Тому, наше підприємство відкупило у

а fost reparată, s-au achiziționat scaune de teatru pentru sala de concerte. S-a realizat îmbunătățirea stadionului satului.

În 2020-2021, casa de cultură a fost restaurată și transformată în cămin cultural al satului: copiii și tinerii satului au posibilitatea de a se angaja în activități artistice și de a cânta pe scenă. De asemenea, a fost creat un mini-parc, în centrul căruia se află un monument al victimelor represiilor staliniste.

Nu i-am neglijat pe bătrâni, pe credincioșii Bisericii Sf. Dimitrie, care a fost reparată.

Cimitirul satului este de mare importanță pentru sat - locul ultimului loc de odihnă al unei persoane. Prin urmare, s-a decis alocarea unui loc în apropierea satului pentru un nou cimitir, care va servi pentru următorii 200 de ani. La intrare a fost ridicată o frumoasă cruce, s-a realizat amenajarea teritoriului. Va fi folosit atunci când în vechiul cimitir nu vor mai fi locuri, dar generațiile viitoare nu vor mai fi nevoite să rezolve această problemă. S-a realizat și îmbunătățirea vechiului cimitir, s-a ridicat o cruce mare la intrare, s-au montat iluminare, trotuare, un gard al cimitirului și un loc pentru parcare a mașinilor.

Cimitirul este un simbol al respectului celor vii pentru cei care ne-au părăsit pentru totdeauna, care ne-au crescut, ne-au susținut. Relația cu acest loc sfânt este nivelul culturii și civilizației oamenilor.

Satul Vancicăuți este situat pe malul stâng al râului Prut, iar inundațiile au loc în fiecare an în timpul ploilor de vară, distrugând casele și grădinile din apropiere. În 2011-2012 a fost construit un baraj, care protejează complet casele și grădinile oamenilor de inundații.

În 2019, a fost creată comuna teritorială Vancicăuți, care include 7 sate: Vancicăuți - centrul comunității, Costiceni, Tărsăuți, Cerlena, Șerbinți, Forosna și Jilovca.

Când a fost creată comuna unită Vancicăuți, s-a pus problema unde să se afle serviciile administrative și alte

Зустріч молодого голови сільської ради С.С. Глігора з радою ветеранів села. В таких умовах працювала сільська рада в 1968 році

Întâlnirea tânărului președinte sovietului sătesc S.S. Gligor cu sfatul bătrânilor satului

СВК «Ванчиківці» адміністративну будівлю та передало її на баланс новоствореної громади.

А в таких умовах і в такому приміщенні працює громада сьогодні. Ілюстрація колишньої сільської ради і теперішньої громади.

Зі створенням Ванчиковецької громади, директор господарства С.С. Глігор зі своїм онуком Артемом подарували таке чудове приміщення

Сu formarea comunitii Vancicăuți președintele gospodăriei S.S.Gligor cu nepotul Arteom a dăruit comunitii așa o încăpere contemporană.

Все, що робиться для села та громади – робиться в першу чергу для людей, які тут проживають, для майбутніх поколінь, для того, щоб наше село ставало з кожним роком краще та було найкращим селом на Буковині.

Степан Глігор

З поверненням у село Ванчиківці, Степан Савович Глігор почав робити те, що робив протягом 50 років для жителів села Строїнці. Багато людей не розуміли його і питали: чого хоче Глігор, що він задумав?

Але для нього головне – відповісти людям села Ванчиківці подякою за те, що саме вони вивели його на ту орбіту, на якій він є зараз. Про це написала Ганна Вакарчук у районній газеті «Слово правди» в статті «**Чого хоче Глігор?**»

«Народився я у Ванчиківцях, тут прожив і пропрацював до тридцяти років. І я ніколи, як би не поверталось життя, не забував про рідне село і колись потужне господарство, де була і частинка моєї праці. Тому, коли односельці звернулись до мене з проханням врятувати те, що від нього лишилось, погодився.

У 2011-ому ми почали роботу з реанімації Ванчиковецького агроформування. Сказати, що там були одні руїни – не сказати нічого. Одні борги і бур'яни. У квітні, пам'ятаю, зібрали минулорічну кукурудзу. Можете собі уя-

servicii ale comunității. Prin urmare, gospodăria noastră a răscumpărat clădirea administrativă de la gospodăria agricolă „Vancicăuți” și a transferat-o în bilanțul comunitii nou create.

Totul, ce se face pentru sat și comună se face în primul rând pentru oamenii care locuiesc aici, pentru generațiile viitoare, pentru ca satul nostru să devină mai dezvoltat și să fie cel mai de văză sat din Bucovina.

Stepan Gligor

Cu întoarcerea în satul Vancicăuți, Stepan Savovici Gligor a început să facă ceea ce făcuse pentru locuitorii satului Stroiești timp de 50 de ani. Mulți nu l-au înțeles și l-au întrebat: ce vrea Gligor, ce face?

Dar cel mai important lucru pentru el este să mulțumească oamenilor din satul Vancicăuți pentru faptul, că l-au adus pe orbita în care se află acum. Ana Vakarciuk a scris despre asta în ziarul raional „Cuvântul adevărului” în articolul „Ce vrea Gligor?”

-M-am născut în Vancicăuți, am trăit și am lucrat aici până la vârsta de treizeci de ani. Și nicio dată, oricât s-ar fi întors viața, nu am uitat nicio dată de satul meu natal și de gospodăria odinioară puternică, unde era o parte din munca mea. Prin urmare, când sătenii mei mi-au cerut să salvez ceea ce a mai rămas din ea, am fost de acord. În 2011, am început lucrările de reanimare a formațiunii agricole din Vancicăuți. A spune că au fost doar ruine – nu a spune nimic. Doar datorii și buruieni. În aprilie, îmi amintesc, s-a recoltat porumbul de anul trecut. Vă puteți imagina? Primii doi ani au fost cei

вити? Два перших роки були найскладнішими. Ми робили все можливе і навіть неможливе, щоб реанімувати господарство, а відтак – і село. Те, що пів століття робили в Стройнях, доводилось за кілька років робити у Ванчиківцях. Багато хто нас не розумів тоді. Чого хоче Глігор? Що він задумав? Та не хотів Глігор нічого для себе. У Глігора все є. Але ж ми живемо у цьому селі. Хіба можна спокійно спостерігати, як воно занепадає?

Тепер у Ванчиківцях є і спортивний, і дитячий майданчики. Впорядкований центр, впорядковані кладовища.

Для тамтешньої громади викупили і відремонтували адмінприміщення. Ремонтували будинок культури – такого, можете мені повірити, немає в жодному населеному пункті області».

Отже, Глігор хоче... Хоче, щоб комфортно жилось односельцям – від наймолодшого до найстаршого. Вдячний цьому селу, вдячний ванчиківчанам – не було б вас, то не було і мене. Глігор серед людей і йому важливо, як живеться тим, хто поруч. Особливі надії покладає на сьогоднішню молодь, на малих ванчиківчан. Йому дуже приємно, коли хлопчики і дівчатка граються на дитячих майданчиках, тренуються на спортивних, не раз зупиняється, щоб помилуватись ними. Оце і є щастя. Не в машинах, хатах і парканах – а в тому, що ти можеш робити і робиш для людей.

Вірш Степану Савовичу

Коли проливається ранкова зоря,
Коли спадає срібно-біла роса,
Як сонце перший промінь запускає
Селянин прямує на нива.

Земля чекає оброблення по-материнськи,
У селянина просить допомогу
Тепла надати з вірою й терпінням,
Щоб праці плід зійшов на ниві.

Хотілося б землі поговорити з нами,
Про час, який давно минув,
Коли з любов'ю до землі
Селянин її ретельно обробляв.

Ловив тепло проворних рук
Орали, сіяли, ростили із старанням.
Тоді вона, чарівна годувальниця
Віддячувала рясними врожайми

май грей. Ам făcut tot posibilul și chiar imposibil pentru a reînnoi economia, chiar și satul. Ceea ce s-a făcut la Stroești timp de o jumătate de secol, a trebuit să se facă la Vancicăuți în câțiva ani. Mulți nu ne-a înțeles atunci. Ce vrea Gligor? Ce face el? Dar Gligor nu dorea nimic pentru el. Gligor are de toate. Dar trăim în acest sat. Este posibil să urmăriți liniștit cum degradează?

Acum există un teren sportiv și teren de joacă pentru copii în Vancicăuți. Centru ordonat, cimitire ordonate. Au fost cumpărată și reparată clădirea de administrație pentru comuna locală. Renovăm și căminul cultural - credeți-mă, nu există așa ceva în nici o comună din regiune.

Deci, Gligor vrea... Își dorește ca sătenii săi să trăiască confortabil - de la cel mai mic până la cel mai în vârstă. Recunoscător acestui sat, recunoscător oamenilor din Vancicăuți - dacă nu erau ei, nici el nu aș fi fost. Gligor este printre oameni și este important pentru el cum se comportă cei din jurul lui. Are speranțe deosebite pentru tineretul de astăzi, pentru micii locuitori din Vancicăuți. Este foarte mulțumit când băieții și fetele se joacă pe terenul de joacă și se antrenează pe terenul de sport. Se oprește de mai multe ori să-i admire. Asta este fericirea! Nu în mașini, case și garduri – ci în ceea ce poți face și faci pentru oameni.

Oda pământului

Când geana dimineții se revarsă,
Când cade roua albă-argintie,
Când soarele întinde prima rază
Țăranul se pornește spre câmpie.

Pământul vrea lucrat cu dragoste de mamă,
De la țăran el cere ajutor
Să-i dea căldură cu credință și răbdare
Să crească rodul muncii pe ogor.

O vorbă ar mai vrea pământul să ne spună
Despre o vreme ce a fost cândva
Când dragostea de țărană străbună
Era lucrată de țăranul ce-o iubea.

Prindea căldura mâinilor debace,
Arau, o semănau și o creșteau cu sânge
Iar ea, țărană ceia fermecată
Îi mulțumea cu roadele în pârgh.

Mari bogății se întindeau pe vale
Pe șes, lângă pădure, la cișmea,

Багатства простягалися чималі
В долинах, біля лісу і проваллях
Овочі, ниви з стиглими колоссями,
Картопля й кукурудза давали гарні врожаї,

Але відтоді зміни відбулися:
Зникали господарства трудові
У програші залишилися селяни,
Без надії на майбутні дні

Так було, але не відступився селянин,
Бо вирів він в молдавському роду
Піднявся, ниву він засіяв
Бо він – людина, тут хазяїн він.

Народжений у родовитій сім'ї
Яка сповна пізнала поту смак
З відомим він ім'ям Стефана Великого,
Що правив вміло та за ниви дбав.

Він працював у нашому рідному селі,
Завжди був поруч з нами, біля ріллі,
Звідси і Стефан Глігор досяг вершин,
Серед людей та серед власні ниви.

Орач відомий з-посеред селян,
Що народився і виріс у нестатках
З шістьма братами й сестрами, з батьками
Пізнав він, що таке життя і честь.

Вони піднялися в сільському господарстві,
Він, сини його і навіть внук.
Тож побажаймо харних успіхів у всьому,
Щоб яблуні його врожаїли для всіх

Щоб розквітали навесні дерева,
На квіти хай злітаються бджоли,
І потім працюватимуть дівчата восени
Збирали в кошики яблука солодкі.
Земля моя родюча, земля моя рідна

Склали для тебе оди, ще заспіваю пісню я
тобі
Про бессарабський край, про Божий рай,
Про рясні врожаї, що збираються з року в рік
Про напрям кришталевої води з джерел со-
лодких,

Які стікаються повільно в нашу річку Прут.
Про мудрого хазяїна землі, відомого молдована
Миролюбивого, справжнього господаря землі.

Grădinărit, câmpii cu grâne coapte
Cartoful și porumbul tare mai rodea.

Dar totul s-a schimbat și într-o zi,
Țăranul a rămas păgubitor
Fără de țărână și lucru la pământ
Fără de ziua-n purul viitor.

Așa a fost, dar nu se dă bătut țăranul,
Căci e crescut din viță de moldovan
S-a ridicat, a semănat ogorul,
Căci este Om și el aicea e stăpân.

Născut într-o familie de neam,
Care-a știut ce-i gustul de sudoare
Cu nume renumit de Marele Ștefan,
Ce a dormit și a păzit ogoare!

El a muncit în satul nostru drag
Mereu pe lângă noi, pe lângă glie
De-aicea Ștefan Gligor și-a luat
Zborul înalt prin lume și câmpie.

Plugar vestit din rândul de țăran,
Născut, crescut în mare greutate!
Cu 6 frați, cu mama și cu tatăl bun,
El a știut ce-i viață și greutate.

Au devenit agricultori de vază,
El, fiii săi și bravii săi nepoți
Să le dorim succese mari în toate,
Și merii lui să aibă roadă pentru toți.

Să înflorească pomi-n primăvară
La flori să vină multe albinuțe
Și fete harnice în plină toamnă
Să strângă mere dulci în coșărcuță.

Pământul meu bogat, pământul meu iubit
O odă ți-am compus, un cântec am să-ți cânt,
De plai Basarabean, de Raiul cel Domnesc
De rodul cel bogat, ce-i strâns din an pe an.

De cursul apei line, din dulcele izvoare
Încet ce se preling, în Prutul de pe vale
De omul truditor, cinstit, vestit moldovan,
Ce pacea o iubește și este aici stăpân.

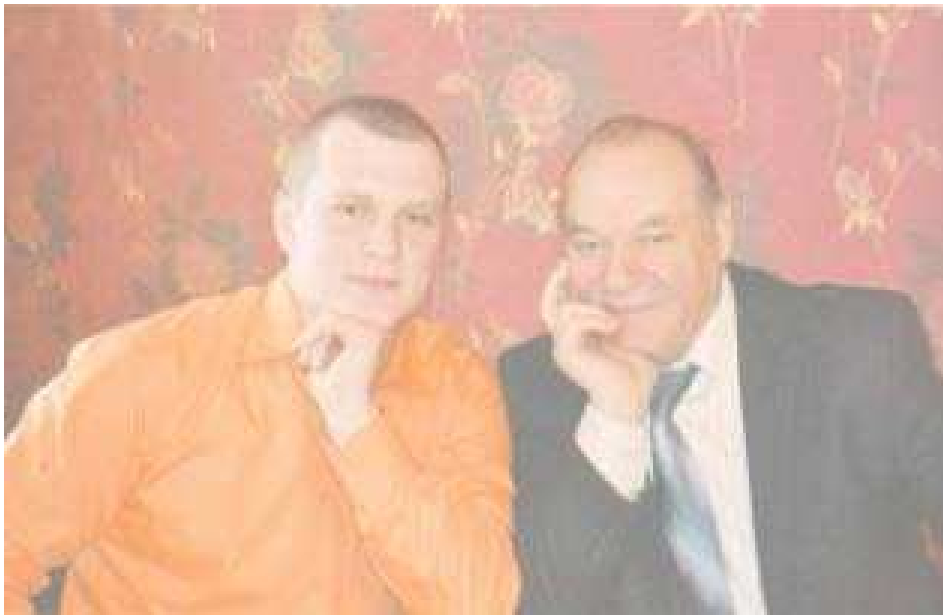
12 septembrie 2022
Autor: Apopii (Dolgaia) Daria

Хто продовжить справу «Золотого колоса»

«Золотий колос» – господарство, яке я виносив, виняньчив, якщо можна так сказати мені не байдуже яка доля чекає на нього. Тому я готував гідну заміну. Не день, не два і навіть не рік. Коли моєму онукові Артему було 4-5 років, ми уже вдвох ходили по полях господарства, по фермі. Він змалечку любить тварин, порався на городі. Думаю, вже тоді все було визначено. Артемові було цікаво, і я вчив його як вести господарство. Чому саме він? Тому що дуже серйозний та працелюбний. Вміє розпочати довести до кінця. А головне – Артем любить людей і вміє про них дбати. Наскільки мені здається – а я трохи розуміюсь в людях – він буде гідним продовжувачем справи. Буде гарним керівником і довго-довго зберігатиме й розвиватиме «Золотий колос». Для мене це буде найбільшим щастям.

Cine continue cazul «Spicului de aur»

«Spicul de aur»- gospodăria care am purtat-o și am menționato, dacă se poate așa de spus. Și mie nu îmi tot una, ce noroc o așteaptă pe ea. Și pentru de astă, eu pregăteam bine schimbător. Nu o zi, și nici nu două și nici un an. Când nepotul meu Arteom a avut 4-5 ani, el cu mine gata îmbla pe câmpurile gospodăriei și la fermă. El din copilărie iubește animalele și de mic lucra în grădină. Cred că de atunci gata era totul hotărât. Lu Arteom e-a fost interesant și eu îl învățeam cum se conducă gospodăria. Dece anume el? Dece că el îi serios și lucrător. Știe cum se termine ce a început. Dar cel mai principal- Arteom iubește oameni, și știe cum se îi îngrijească. După cum îmi pare- da eu oleacă mă înțeleg în oameni- el a fi vrednic continuator a trebii. Va fi bun conducător și mult-mult a prețui și a dezvolta «Spicul de aur». Pentru mine asta a fi ce-a mai mare bucurie.

ВАНЧИКІВЦІ У НАШІ ДНІ

Життя та ситуація села без історії нашого минулого не може досягнути такого рівня. Багато змін відбулось протягом сотні років. Але за останні 10 років село змінилось докорінно.

Проілюструємо, яке село було і яким воно стало сьогодні.

Примітивний верстат для ткання полотна і килимів

Stativele de țesut pânză și covoare

Таким посудом і начинням господарським користувалися в побуті

Cu așa farfurie se foloseau gospodinele

VANCICĂUȚUL MODERN

Viață și situația satului fără de istoria trecutului nostru nu poate se ajung la așa nivel.

Foarte mult s-a schimbat satul în perioadă de sute de ani. Însă în ultimei 10 de ani satul s-a schimbat din rădăcină.

Vom ilustra prin fotografie cum a fost satul și cum este în prezent.

*Таким інвентарем користувалися селяни
Cu așa unelte se foloseau țăranii*

Найгарнішим «музичним інструментом» був – патефон

Cel mai vestit instrument muzical a fost- Patefonul

Будинок, покритий солом'яною, будувався до 50-х років, той, що черепицею, – до 70-х років ХХ ст.

Casa acoperit cu paie până anii 50 se-ia cu oale de ciment a fost până în anii 70

Змінюються часи, змінюється й село, воно стало красивим і квітучим. Незважаючи ні на що – лихоліття, життєві складності, воно живе. Але все ж справжньою його окрасою є люди, які творять історію, невтомно працюють, будують, садять садки, сіють землю, народжують дітей. На даний час у Ванчиківцях проживає 2656 жителів. Ми бачимо їх щодня, вони живуть поруч, вони скромні і працьовиті. Вони не звикли до слави, але їх щоденна праця, життя – то джерело людської мудрості і самовідданості.

Наше сьогодення відзначається високим рівнем міграції населення, бо молодь, ледь піднімаючись на ноги, переїжджає на постійне проживання в міста або ж за кордон. Та голос малої Батьківщини ностальгічно кличе до рідної землі, тож часто зустрічаємо уродженців села біля рідних домівок.

Гості Ванчиківців частенько звертають увагу на ошатність вулиць та будинків, доглянутість будівель сільських установ, оригінальність центру села де розташовані храм Святого Дмитра, сільська бібліотека, амбулаторія, Ванчиновецька сільська рада, сквер, Центр культури та дозвілля, меморіальний комплекс та пам'ятник жертвам сталінських репресій, Ванчиновецький ліцей та дитячий садочок, спортивний та дитячий комплекси, ресторан, кав'ярня, центр косметології, аптека та сучасні маркети, і завжди схвально відгукуються про наше село, адже далеко не кожне може похвалитися такою ошатністю та зручністю.

Проілюструємо, як саме змінилося село за останні роки.

*Так виглядає сучасне господарство в селі
Aşa arată gospodăria contemporană în sat*

Se schimbă timpurile, se schimbă și satul, a devenit frumos și înfloritor. Necâtând la dificultățile vieții, el trăiește. Dar adevărata lui frumusețe sunt oamenii care crează istoria, muncesc neobosit, construiesc, sădesc grădini și livezi, ară pământul, nasc copii. În prezent, în Vancicăuți locuiesc 2 656 de locuitori. Îi vedem în fiecare zi, locuiesc în apropiere, sunt modesti și muncitori. Nu sunt obișnuiți cu faima, dar munca lor de zi cu zi, viața este o sursă de înțelepciune și dăruire de sine.

Prezentul nostru se caracterizează printr-un nivel ridicat de migrație a populației, deoarece tinerii, abia ridicându-se în aripi, se deplasează în orașe sau peste hotare pentru reședința permanentă. Dar vocea miciei Patrii îi cheamă cu nostalgie spre țara natală, așa că deseori întâlnim băștinași ai satului lângă casele lor natale.

Iar oaspeții venind la Vancicăuți acordă adesea atenție eleganței străzilor și caselor, clădirilor bine întreținute ale instituțiilor, originalității centrului satului unde se află biserica în numele Sf. Dimitrie, primăria, biblioteca și muzeul satului, Centrul de cultură, complexul memorial și monumentul victimelor represiilor, liceul Vancicăuți și grădinița de copii, complexe sportive și terenul pentru copii, un restaurant, o cafenea, farmacia, un centru de cosmetologie și magazine moderne, și vorbesc cu admirație despre satul nostru, pentru că nu toată lumea se poate lăuda cu o asemenea frumusețe și comoditate.

În 2019, a fost creată comuna teritorială Vancicăuți, care include 7 sate: Vancicăuți - centrul comunii, Costiceni, Tărăsăuți, Cerlena, Șerbiniți, Forosna și Jilovca. Vladimir Sergheevici Lupoi, șeful

*Відкриття спортивного комплексу села
Deschiderea complexului sportiv a satului*

*Відкриття після реставрації Будинку культури
Deschiderea după reparare casa de cultură*

*Відкриття дитячого спортивного та розважального
майданчика
Відкриття дитячого спортивного та
розважального майданчика*

*Відкриття нового кладовища села
Deschiderea noului cimitir a satului*

*Освітлення хреста і старого кладовища після реконструкції
Asfințirea crucii și cimitirului vechi după reparare*

У 2019 році була створена Ванчиковецька об'єднана територіальна громада, до якої увійшли спочатку 4 села: Ванчиківці – центр громади, Костичани, Тарасівці та Черленівка, а в 2020 році приєдналися ще 3: Щербинці, Форосна та Жилівка. Головою Ванчиковецької громади було обрано Володимира Сергійовича Лупой.

Володимир Лупой народився 12 травня 1968 року у с. Костичани, де проживає і на даний час. 4 листопада 2016 був обраний головою Костичанівської сільської ради, а 16 липня 2019 року був обраний головою Ванчиковецької територіальної громади. На місцевих виборах 25 жовтня 2020 року був обраний Ванчиковецьким сільським головою. Жителі громади підтримали Володимира Сергійовича, адже знали, що він хороший господар, і на цій посаді буде на своєму місці. Планів у Володимира Сергійовича багато, адже він хоче, щоб Ванчиковецька громада не занепадала, а розвивалася й розквітала з кожним днем, щоб молодь не виїжджала звідси, а навпаки – приїжджала. А для цього потрібно створювати ті елементарні блага, які свідчать про наявність поваги до людей, які живуть поряд.

Потрібно потрудитися, впорядковуючи історико-культурні пам'ятки, організувати дозвілля дітей та молоді, створити комфортні умови для молодого покоління та старших людей, впорядкувати сільські кладовища, центр та вулиці села. Ремонт сільського будинку культури, бібліотеки, постійний патронат освітніх закладів, ремонт

consiliului satesc din Costiceni, a fost ales primar al comunei Vancicăuți.

Vladimir Lupoi s-a născut pe 12 mai 1968 în satul Costiceni, unde locuiește până în prezent. La 4 noiembrie 2016 a fost ales președinte al consiliului satului Costiceni, iar la 16 iulie 2019 a fost ales președinte al comunei teritoriale Vancicăuți. La alegerile locale de la 25 octombrie 2020, a fost ales

*Володимир Лупой,
Ванчиковецький сільський голова
Vladimir Lupoi
președintele consiliului Vancicăuți*

președintele consiliului satului Vancicăuți. Locuitorii comunității l-au susținut pe Vladimir Sergheevici, deoarece știau că el este un gospodar bun și că va fi în locul lui la acest post. Vladimir Sergheevici are o mulțime de planuri, pentru că își dorește ca comunitatea Vancicăuți să nu decline, ci să se dezvolte și să înflorească în fiecare zi, pentru ca tinerii să nu plece de aici, ci dimpotrivă - să vină. Și pentru aceasta, este necesar să se creeze acele bunuri elementare care să mărturisească prezența respectului pentru oamenii care locuiesc aici.

Este necesar să muncim din greu pentru organizarea de monumente istorice și culturale, organizarea de activități de odihnă pentru copii și tineri, crearea condițiilor confortabile pentru generația tânără și persoanele în vârstă, face ordine în cimitirele satului, centrul și străzile satului.

Reînnoirea Centrului cultural, bibliotecii, patronajul permanent al instituțiilor de învățământ, renovarea bisericii, complexului memorial, construcția terenurilor de sport și de joacă pentru co-

храму, меморіального комплексу, спорудження спортивного та дитячого майданчиків, облаштування та благоустрій кладовищ, сільських доріг – ось неповний перелік турбот про Ванчиківці Володимира Сергійовича Лупой– Ванчикувецького сільського голови та Степана Савовича Глігора– голови агроформування «Ванчикувецький золотий колос», відомого на всю Україну та за її межами аграрія, що впродовж багатьох років не залишає без уваги рідне село.

24 лютого 2022 року – це страшна дата, яка запам'ятається кожному з нас як звістка про повномасштабне вторгнення росії в Україну, після чого наше життя змінилось назавжди і таким, як було до цього вже не буде ніколи.

Одним з перших став на захист України наш односельчанин Мельников Марин Ігорович, який загинув 3 березня 2022 року у запеклому бою, відбиваючи ворожий наступ на Миколаївщину. Вічна світла пам'ять Герою України!

На захист нашої країни стали жителі нашого села:

Балан Едуард Іванович
Візитіу Геннадій Михайлович
Георгеоман Андрій Калинович
Гнатюк Петро Костянтинович
Горя Іонел Віталійович
Задворний Денис Вікторович
Кабанча Ростислав Зіновійович
Каланча Володимир Васильович
Каланча Олександр Васильович
Карп Сергій Валерійович
Кіцак Євген Юрійович
Корчак Олексій Іванович
Кочервей Євген Валерійович
Курочкін Дмитро Миколайович
Кушнір Василь Васильович
Кушнір Микола Васильович
Маняца Василь Геннадійович
Минзат Володимир Калинович
Мілімук Віктор Анатолійович
Мілімук Олександр Юрійович
Моленца Юрій Пантелейович
Морар Сергій Калінович
Нямцу Дмитро Петрович
Огранович Мар'ян Васильович
Постолатій Геннадій Іванович
Присакар Володимир Вікторович
Рибак Сергій Пилипович
Суружиу Іван В'ячеславович

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації, Ванчикувецька громада

пії, аменажarea і їмбунătățirea cimitirelor, drumurilor satești - aceasta este o listă incompletă de îngrijire pentru Vladimir Sergheevici Lupoi, primarul comunei Vancicăuți și Stepan Savovici Gligor, șeful gospodăriei agricole „Spicul de aur Vancicăuți”, un agrar cunoscut în toată Ucraina și nu numai, care ajută de mulți ani satului natal.

24 februarie 2022 este o dată îngrozitoare care va fi memorizată de fiecare dintre noi ca fiind începutul invaziei militare a rusiei în Ucraina, după care viața noastră s-a schimbat pentru totdeauna și nu va mai fi niciodată ca până acum.

Unul dintre primii care a apărat Ucraina a fost săteanul nostru Melnikov Marin Igor, care a murit la 3 martie 2022 într-o luptă aprigă, respingând un atac inamic asupra regiunii Mâkolaiv. Veșnică amintire Eroului Ucrainei!

Locuitorii satului nostru, care s-au ridicat la apărarea țării noastre:

Balan Eduard Ivan
Vizitiu Ghenadie Mihail
Gheorgheoman Andrei Kalin
Gnatiuk Petru Konstantin
Gorea Ionel Vitalie
Zadvornâi Denis Victor
Kabancea Rostislav Zinovii
Calancea Vladimir Vasile
Calancea Alexandru Vasile
Carp Sergiu Valerie
Chițak Eugen Iurie
Corceak Alexei Ivan
Kocervei Eugen Valerii
Kurocikin Dimitrie Nicolaie
Cușnir Vasile Vasile
Cușnir Nicolaie Vasile
Maneața Vasile Gennadie
Mânzat Vladimir Calin
Milimuk Victor Anatolie
Milimuk Alexandru Iurie
Molența Iurie Pantelei
Neamțu Dimitrie Petru
Ogranovici Marian Vasile
Postolatii Ghenadie Ivan
Prisacar Vladimir Victor
Râbak Sergiu Filip
Surujiu Ivan Viaceslav

De la începutul invaziei federației ruse, comuna Vancicăuți a început să-i sprijine activ pe apărătorii noștri, în cooperare cu voluntarii locali și locuitori pur și simplu neindiferenți ai comunei, s-a organizat livrarea ajutorului umanitar pe front: mașini, drone, camere termice, alte echipa-

розпочала активно підтримувати наших захисників, у співпраці з місцевими волонтерами та просто небайдужими жителями громади організували доставку на фронт гуманітарної допомоги: автомобілів, дронів, тепловізорів, іншого необхідного спорядження, медикаментів, засобів гігієни, продуктів харчування, одягу та ін.

В. Луной передає дрон військовим
V. Lupoî donează drona militarilor

Жителі села згуртувалися, жоден не стояв осторонь цих подій, активно включились у збір продуктів, коштів, одягу, долучились до плетіння маскувальних сіток. Неодноразово жителі Ванчиківців долучалися до випікання смаколиків, приготування м'ясних консервацій для наших воїнів, які боронять Україну. А учні громади провели благодійні ярмарки та на виручені кошти купили автомобіль для воїнів ЗСУ.

Ванчиковецька громада також прийняла внутрішньо переміщених осіб зі сходу України та зробила все можливе, щоб вони мали все необхідне і почувалися як вдома.

З кожним днем зростає жага до Перемоги, тож всі розуміють, навіть невелика допомога принесе бажаний результат, всі переймаються відповідальністю і боргом перед нашими захисниками, які день і ніч боронять наші кордони.

Нехай Господь дарує нам мир та береже всіх нас та нашу благословенну землю ще багато років!

Одного дня прокинувся на світанку
Як завжди, каву вип'ю запашну...
Новини перегляну звично зранку,
А там ні слова більше про війну...

А там про мир... Про вільну Україну,
Про перемоги наші й здобуття...
Там про мою оновлену країну,
Яка іде в щасливе майбуття.

Там будуть всі невинно говорити
Про мужній наш, нескорений народ...
А ми свободу будемо залпом пити –
Одну з найвищих в світі нагород...

менте necesare, medicamente, produse de igienă, alimente, haine etc.

Locuitorii satului s-au mobilizat, nimeni nu a stat deoparte de aceste evenimente, au participat activ la adunarea produselor, banilor, hainelor, s-au alăturat la țeserea plaselor de camuflaj. De mai multe ori, locuitorii satului Vancicăuți au participat la coacerea bunătaților și

la pregătirea conservelor de carne pentru soldații noștri, care apără Ucraina. Iar elevii comunei au organizat târguri de caritate și au cumpărat o mașină pentru soldații Forțelor Armate din banii câștigați.

De asemenea, comunitatea Vancicăuți a cazat persoane strămutate din estul Ucrainei și a făcut tot posibilul pentru a le asigura cu tot ce le trebuie că să se simtă ca acasă.

Подарунок для воїнів ЗСУ від учнів
Un cadou pentru soldații Forțelor Armate ale Ucrainei de la elevi

Cu fiecare zi crește dorința de Victorie, așa că toată lumea înțelege că chiar și un mic ajutor va aduce rezultatul dorit, toată lumea este preocupată de responsabilitatea și datoria față de apărătorii noștri care ne apără granițele zi și noapte.

Domnul să ne păstreze pe noi toți și pământul nostru binecuvântat încă mulți ani!

Nu vom îngădui să vină
Pustiul veșnic pe pământ
Să curgă sânge, nu lumină
Din ochiul soarelui cel sfânt.

Прокинусь я щаслива на світанку,
Як завжди, каву вип'ю запашну...
І у новинах кращого із ранків
Я не почую більше про війну...

Катерина Рабчун-Мосійчук

Nu vrem război, lumină fie,
Măicuță și copii avem
Noi credem doar în omenie,
Noi pace vrem, noi pace vrem!

ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ ВАНЧИКОВЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

Школа моя величава
Дивиться вікнами в світ,
Наче в букет пов'язала
Мрії окрилених літ.
Наша школа – це радості школа,
Це мрії, втілені у життя!
Це сподівання на світле майбутнє,
Це віра у наше життя.
Ми приходим сюди кожен день,
Пізнаємо, сумуєм, радієм.
Наша школа – це наше життя,
І надія, і щастя, і мрія.

Школо моя, радість моя, ти така рідна, світла, дорога! Бо ти – колиска, ти – гавань, ти – рідний дім великої дружної сім'ї! Ти – початок усіх починань!

Так будь же завжди благословенна! Нехай від споминів про тебе світлішають обличчя, розгладжуються зморшки! Хай вічно звучать слова: «Здрастуй, Ванчиковецька школо!»

Є на планеті дороге серцю місце – рідна школа. Тут на подвір'ї схиляються до самої трави берези, тихо кружляє пух споминів. Ця диво-споруда усміхається вам ще здалеку блискітками вікон, що грають у сонячних променях погожої весни чи золотої осені, влітку захоплює пишними клумбами квітів, яким позаздрить будь-яка господиня, а взимку зупиняє заклопотаних перехожих помилуватися засніженими ялинками на подвір'ї, візерунками

ISTORIA ȘI PREZENTUL ȘCOLII DIN VANCICĂUȚI

Școala este graiul meu,
Mă învață lucruri bune -
Ea e limba ce-o vorbesc
Și știința ce n-apune !
Școala e mândria mea,
Ea îmi dă putere,
Ca să merg pe drumul lung
Fără de durere.
Școala este casa mea,
Plină de iubire.
Dragii mei învățători
Scumpi sunt pentru mine!

Școala mea, bucuria mea, ești atât de scumpă, luminoasă, dragă! Pentru că tu ești leagănul, ești începutul, ești casa natală a unei mari familii prietenoase! Tu ești începutul tuturor eforturilor!

Deci fii mereu binecuvântată! Fie ca amintirile despre tine să lumineze fețele, să netezească ridurile! Fie ca cuvintele: „Buna ziua, școala din Vancicăuți!” să răsunе întotdeauna!

Există un loc pe planetă, care este drag inimii - școala natală. Aici, în curte, mesteceții se apleacă până la iarbă, puful amintirilor plutește în liniște. Această clădire miraculoasă îți zâmbește de departe cu sclipirile ferestrelor, strălucind în lumina soarelui unei frumoase primăveri sau a unei toamne aurii, vara te atrage cu clumbele

Велика сім'я Ванчиковецького ліцею

de flori, care sunt invidia gospodinelor, iar iarna trecătorii se opresc să admire brazii din curte, acoperiți de zăpadă și eroii veseli din basme pe ferestre.

та веселими казковими героями на вікнах.

Кожного ранку, мов крихітні гомінливі струмочки, зливаючись у єдиний бурхливий потік, прямують сюди діточки. І так багато років... Обличчя...обличчя... Але школа пам'ятає усіх. Скуйовджених і охайних. Бешкетників і сором'язливих. Веселих і сумних.

Перший дзвінок і останній – ось велика радість, що об'єднує учнів, учителів, батьків.

Це уроки й свята, це олімпіади й конкурси, це вечори й екскурсії, це мандрівки, це зустрічі з воїнами, ветеранами війни і праці та відомими людьми. Кожного року, у день зустрічі з випускниками, злітаються до тебе, рідна школо, твої пташенята, що в різні роки випурхнули з твого гніздечка і полетіли у світи далекі, незвідані, незнані.

Приходять, щоб вклонитися тобі і дорогим учителям.

А у них... знову та ж доріжка в клас, щоб дарувати своїм вихованцям те розумне, вічне, незгасиме полум'я любові до навчання, до рідної землі, до її найпрекрасніших людей, до життя, до славної історії України-неньки, до батька-матері, бо без неї, цієї любові, не буде справжньої людини, не усміхатиметься з голубих небес сонце, не співатиме під важким колосом нива, не лунатиме наша задушевна народна пісня...

Отож, рідна школо, нехай тече голубим безмежжям щастя твоїх вихованців, хай врожайною буде твоя педагогічна нива, хай високо в небі, обнявшись із сонцем, пливе веселкою доля твоєї великої, дружної сім'ї!

Ванчиковецький ліцей

День вчителя, 2013 рік

natală. Ei vin să se închine în fața ta și a dragilor profesori.

Iar ei au... din nou același drum în clasă, pentru a le oferi elevilor acea flăcăra inteligentă, eternă, nestinsă a iubirii pentru studii, pentru țara natală, pentru cei mai frumoși oameni ai săi, pentru viață, pentru istoria glorioasă a Ucrainei, pentru tată și mamă, pentru că fără ea, această iubire, nu va exista o persoană adevărată, soarele nu va zâmbi din cerul albastru, câmpul nu va cânta sub spicele grele de grâu, cântecul nostru popular sincer nu va răsună...

Așadar, dragă școală, fie ca fericirea elevilor tăi să curgă în infinitul albastru, fie ca tărâmul tău

pedagogic să fie rodnic, fie ca soarta familiei tale mari și prietenoase să plutească sus pe cer, îmbrățișând soarele, ca un curcubeu!

Școala din Vancicăuți are atât un trecut bogat, un prezent creativ, cât și perspective largi de dezvoltare în viitor.

Ванчиковецька школа має як багате минуле, творче сучасне, так і широкі перспективи розвитку в майбутньому. Їй судилося з'явитися під щасливою зіркою – на освітянському небосхилі з'явилася нова планета. Ванчиковецькій школі майже сто сорок років. Славних – 140! Це близько 2 млн уроків та шкільних дзвінків, близько 10 тисяч випускників.

А розпочиналася історія Ванчиковецької школи так: у 1884 році одночасно з новою церквою в селі була побудована і школа – Земське училище з трьох відділень (три класи). Навчання не було обов'язковим, навчалися лише хлопці, які досягали десятилітнього віку. У 1921 році відкривається початкова школа – чотирьохрічна, під керівництвом директора Дімітра Георгія Миколайовича. Його дружина, Олена Тимофіївна – росіянка за національністю, була також вчителькою. У тодішньому розкладі були тільки такі предмети: читання, письмо, математика, малювання, музика. Уроки велися румунською мовою.

В 1927 році будується нова школа. У цьому ж році на базі початкової школи відкривається школа сільського господарювання, яка працювала взимку.

Ця школа готувала спеціалістів для середнього сільського господарства: агрономів, ветеринарів, садівників, економістів, зоотехніків та підпорядковувалась відділу господарства Хотинського повіту. Навчалася група хлопців у віці 17-19 років, уроки проводили спеціалісти з Хотина. Викладалися такі предмети, як релігія, румунська мова, математика, географія, історія, органічна хімія, фізика, спеціальне господарювання та інші. Ця школа сільського господарства існувала до 1935.

З 1933 по 1939 директором школи став Куку Яків Федорович. З 1933 по 1939 відкривається екстерном 5 клас. У класі навчалося 20 учнів. Крім уроків читання, музики, малювання, хлопці на-

I-a fost destinul să apară sub o stea norocoasă - o nouă planetă a apărut la orizontul educativ. Școala din Vancicăuți are aproape o sută patruzeci de ani. Glorioși - 140! Este vorba de aproximativ 2 milioane de lecții și sunete la lecții, aproape 10 mii de absolvenți.

Așa a început istoria școlii din Vancicăuți: în 1884, în același timp cu noua biserică, a fost construită o școală în sat - școala cu trei despartituri (trei clase). Învățământul nu era obligatoriu, învăța doar băieții care împlinesc vârsta de zece ani. În 1921, a fost deschisă o școală primară de patru ani sub conducerea directorului Dimitru Gheorghe Nicolae. Soția sa, Olena Timofei - rusă de naționalitate, a fost profesoară. În orarul de la acea vreme erau doar următoarele dis-

cipline: citirea, scrierea, matematica, desenul, muzica. Lecțiile se petreceau în limba română.

În 1927, a fost construită o nouă școală. În același an a fost deschisă o școală agricolă pe baza școlii primare, care funcționa iarna. Această școală pregătea specialiști pentru agricultură: agronomi, medici veterinari, agricultori, economiști, zootehnicieni și era subordonată departamentului de agricultură al raionului Hotin. A studiat un grup de băieți de 17-19 ani, lecțiile fiind conduse de specialiști din Hotin. Au fost predate discipline precum religia, limba română, matematică, geografie, istorie, chimie organică, fizică, gospodărie specială și altele. Această școală de agricultură a existat până în 1935.

Din 1933 până în 1939, Cucu Iacob Fiodor a devenit directorul școlii. Din 1933 până în 1939, clasa a V-a a fost deschisă extern. Erau 20 de elevi în clasă. Pe lângă lecțiile de citire, muzică și desen, băieții studiau tâmplăria, iar fetele - țesutul. Învățământul nu era obligatoriu, studiau doar cei care aveau posibilitate.

O nouă pagină în istoria școlii a fost deschisă după aderarea Bucovi-

Перший директор школи Г. Дімітру (праворуч) з дружиною, дітьми та жителем села

Primul director al școlii Dimitru G. (la dreapta) cu soția, copiii și un sățean

*Я.Ф. Куку
Cucu Iacob*

вчалися теслярству, а дівчата – ткацтву. Навчання не було обов'язковим, навчалися лише ті, хто мав можливість.

Нову сторінку в історії школи відкрило приєднання 28 червня 1940 року Буковини і Бесарабії до СРСР. 1 вересня 1940 року в селі почала працювати семирічна денна і вечірня школа.

У 1946-1947 навчальному році директором школи був Бабій Олексій Семенович.

За ним працював Гульпак Іван Васильович. На відміну від попередніх років, до школи поступають на роботу спеціалісти з вищою освітою.

У 1948-1950 роках директором працює Плохой Олексій Савович, математик за спеціальністю. Семирічна школа діяла до 1951 року.

До 1952 року школою керував Баб'юк Валентин Федорович, а потім Гончаров Павло Федорович.

З 1951 року до 1961 року школа з с. Ванчиківці діяла як перша в районі середня школа. Тут здобували середню освіту діти з сусідніх сіл: Черлена, Костичани, Драниця, Тарасівці. Число учнів зростає,

школа стає тісною і потребує розширення. Додаткові турботи лягають на плечі директора Рікачевського Леоніда Миколайовича. Це були 1952-1957 роки.

У 1957 році призначено першу жінку – директорку в історії школи – Лучак Дарину Миколаївну. Молода, енергійна, тиха жінка – їй було лише 28 років.

Саме з цього часу з'явилося у школі нове ставлення до дітей, починається демократизація відносин між учнями та вчителями. Починається диференційована робота з старанними учнями, які в кінці навчального року нагороджувалися маленькими подарунками (зазвичай це була художня література).

Часи були нелегкими, учні не відвідували школу. Дарина Миколаївна переживала за долю кожної дитини.

неї і Басарабії в УРСР 28 червня 1940. 1 вересня 1940, в селі почав працювати семирічна денна і вечірня школа.

У 1946-1947 навчальному році директором школи був Бабій Олексій Семенович. Гульпак Іван Васильович працював за ним. На відміну від попередніх років, до школи поступають на роботу спеціалісти з вищою освітою.

*І.В. Гульпак
Gulpak Ion*

У 1948-1950, директором був Плохой Олексій Савович, математик за спеціальністю. Школа діяла до 1951 року. З 1951 року до 1961 року школу керував Баб'юк Валентин Федорович, а потім Гончаров Павло Федорович.

З 1951 року до 1961 року школа з с. Ванчиківці діяла як перша в районі середня школа. Тут здобували середню освіту діти з сусідніх сіл: Черлена, Костичани, Драниця, Тарасівці. Число учнів зростає,

школа стає тісною і потребує розширення. Додаткові турботи лягають на плечі директора Рікачевського Леоніда Миколайовича. Це були 1952-1957 роки.

У 1957 році призначено першу жінку – директорку в історії школи – Лучак Дарину Миколаївну. Молода, енергійна, тиха жінка – їй було лише 28 років.

Саме з цього часу з'явилося у школі нове ставлення до дітей, починається демократизація відносин між учнями та вчителями. Починається диференційована робота з старанними учнями, які в кінці навчального року нагороджувалися маленькими подарунками (зазвичай це була художня література).

Часи були нелегкими, учні не відвідували школу. Дарина Миколаївна переживала за долю кожної дитини.

Сингурă sau cu profesorii de clasă, vizita elevii acasă, ducea conversații cu părinții elevilor, atitudinea acestora față de școală s-a schimbat treptat. Tânără, frumoasă, inteligentă – așa a rămas în memoria elevilor ei și a oamenilor din sat (era din Mămăliga). La 27 iunie 1968, după o boală grea, Daria Nicolaie a decedat la vârsta de 39 de ani.

În 1961, soțul ei, Luciac Aurel Gheorghe, care a lucrat în această funcție timp de 25 de ani (1961-

*Подружжя директорів
школи*

*Soții directori de școală
Luciuc A.G. și Luciuc D.N.
Gulpak Ion*

*Будівля старої школи
Clădirea școlii vechi*

Сама, чи з класними керівниками, відвідувала учнів вдома, проводила бесіди з батьками учнів, їх ставлення до школи поступово змінювалося. Молода, гарна, розумна – такою вона залишилася у пам'яті своїх учнів та людей села (родом була з Мамалиги). 27 червня 1968 року після тривалої хвороби у віці 39 років Дарина Миколаївна пішла з життя.

В 1961 році директором стає її чоловік – Лучак Аурел Георгійович, який 25 років (1961-1986) проробив на цій посаді. В школі було багато змін, багато випускників, багато спеціалістів, багато добрих та працьовитих людей.

З 1986 до 1995 року директором школи працював Кучерявий Валерій Сергійович, уродженець с. Несвоя, випускник історичного факультету Чернівецького державного університету. Після 3 років роботи у школі села Ванчиківці стає директором, з великим натхненням працює, впроваджує систему оцінювання в 10 балів, переводить школу на п'ятиденний навчальний тиждень. У 1989 році розпочате будівництво нової школи, але із-за нестачі коштів воно триває 12 років.

У грудні 1995 року Валерія Сергійовича висувають на посаду завідуючого районним відділом освіти, а директором школи стає Костіна Алевтина Іванівна.

Вона – 14-й директор в історії школи, та друга жінка-директорка. У 2000 році Ванчиковецька школа I-II ступенів стала середньою школою. Алевтина Іванівна

1986), а devenit director. Au fost multe schimbări, mulți absolvenți, mulți specialiști, mulți oameni buni și muncitori.

Din 1986 până în 1995, Valerie Sergiu Kucereavîi, originar din satul Nesvoia, absolvent al Facultății de Istorie a Universității de Stat Cernăuți, a lucrat ca director al școlii. După 3 ani de lucru ca profesor, a devenit director, a lucrat cu mare entuziasm, a introdus un sistem de notare de 10 puncte și a trecut școala la învățământul de cinci zile. În 1989 a început construcția unei noi școli, dar din cauza lipsei de finanțare, aceasta a durat 12 ani.

*В.С. Кучерявий
Valerie Kucereavii*

*A.I. Kocmina
Kostina Alevtina*

În decembrie 1995, Valerie Sergiu a fost numit la postul de șef al secției raionale de învățământ, iar Kostina Alevtina Ion a devenit directorul școlii. Ea este al 14-lea director din istoria școlii și a doua femeie-direc-tor. În 2000, Școala Vancicăuți de treapta I-II a devenit școală medie. Kostina Alevtina Ion a lucrat ca director până în ianuarie 2001.

În ianuarie 2001, Aliona Victor Prisacar, absolventă a școlii din Vancicăuți și a Facultății de Limbi Străine a Universității de Stat Cer-

пропрацювала директором до січня 2001 року.

У січні 2001 року на посаду директора школи призначена Присакар Альона Вікторівна, випускниця Ванчикувської школи та факультету іноземних мов Чернівецького державного університету, 15-й директор в історії школи та наймолодший директор в районі. Будівництво нової школи пішло з астрономічною швидкістю. І врешті-решт 8 листопада 2001 року, саме на храмове свято церкви святого Дмитра, нова школа відчинила свої двері для молодого покоління.

У 2020 році Ванчикувська ЗОШ стала Ванчикувським опорним закладом загальної середньої освіти, до складу якого увійшли 3 філії: Жилівська, Фороснянська та Щербинецька. У 2021 році заклад став Ванчикувським ліцеєм. Ванчикувський ліцей має позитивний імідж, високий рейтинг серед учнів, батьківської громадськості, матеріальна база закладу відповідає вимогам сьогодення, сюди приходять на навчання також діти з сусідніх сіл, успішно розвиваються творчі здібності учнів та зростає професійна майстерність вчителів.

Під керівництвом Альони Вікторівни заклад став флагманом освіти Буковини, переможцем II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'я», займає призові місця у оглядах-конкурсах на кращу організацію роботи з модернізації матеріально-технічної бази, на кращий шкільний двір, на кращу організацію роботи харчоблоків, у спартакіадах та конкурсах художньої самодіяльності серед працівників освіти.

Нова будівля ліцею приваблює своєю оригінальністю та неповторністю – і ззовні, і зсередини, викликає позитивні емоції та заохочує до навчання. В ліцеї оснащені 20 навчальних кабінетів, 6 класних приміщень для початко-

А.В. Присакар
Aliona Prisacar

наути, al 15-lea director din istoria școlii și cel mai tânăr director din raion, a fost numită în funcție de director al școlii. Construcția noii școli a pornit cu o viteză astronomică. Și în cele din urmă, pe 8 noiembrie 2001, tocmai de sărbătoarea hramului bisericii Sf. Dimitrie, noua școală și-a deschis ușile tinerei generații.

În 2020, școala medie din Vancicăuți a devenit instituție de baza a învățământului mediu general, care include 3 filii: instituțiile din Jilovka, Forosna și Șerbiniți. În 2021, instituția a devenit Liceul Vancicăuți. Liceul Vancicăuți are o imagine pozitivă, un rating înalt printre elevi și părinți, baza

materială a instituției corespunde cerințelor actuale, copii din satele vecine vin să studieze aici, abilitățile și creația elevilor sunt dezvoltate cu succes, iar calitățile profesionale ale profesorilor sunt în creștere.

Sub conducerea Alianei Victor, instituția a devenit flagman al învățământului din Bucovina, câștigătorul etapei a II-a a concursului ucrainean pentru protecția modelului modern al instituției de învățământ „Școala de promovare a sănătății”, ocupă locuri premiante în concursuri pentru cea mai bună organizare de modernizare a bazei materiale și tehnice, pentru cea mai frumoasă curte a școlii, pentru cea mai bună organizare a alimentării, în spartachiade și concursuri de artă amatoare printre lucrătorii din învățământ.

Noua clădire a liceului ne atrage prin originalitate și unicitate - atât din exterior, cât și din interior, evocă emoții pozitive și încurajează învățământul. Liceul este dotat cu 20 de săli de clasă, 6 săli pentru clasele primare, o sală de sport, o sală de adunări, o cantină, o bibliotecă, un cabinet metodic, 2 săli de informatică, o clasă de incluzie, o clasă de securitate și un adăpost. Întregul liceu este conectat la Wi-Fi. Liceul are și două autobuze școlare pentru transportarea elevilor.

La liceu învață 235 de elevi. Elevii liceului nostru lucrează creativ. Acest lucru este evident din ideile, puterea, sufletul lor, care au atâtea îndoieli, griji și în același timp atâtea vise, dorințe, speranțe. Creația... Este una și în același timp sunt atât

вих класів, спортзал, актова зала, їдальня, бібліотека, методкабінет, 2 комп'ютерних класи, клас інклюзії, клас безпеки, укриття. Весь ліцей має покриття Wi-Fi. Поряд з ліцеєм зведені спортивний та дитячий комплекси. Також ліцей має два шкільних автобуси для підвезення учнів.

У ліцеї навчаються 235 учнів. Учні нашого ліцею працюють творчо. Це видно з їхніх ідей, сили, душі, у якій так багато переживань, сумнівів, турбот і водночас стільки мрій, бажань, сподівань. Творчість... Вона одна і водночас її так багато. Ми малюємо пензлем на білому аркуші – це вона. Ми вкладаємо душу в кожне слово і з вуст випливає – теж вона.

Наші учні – переможці районних та призери районних та обласних олімпіад, конкурсів та змагань, переможці обласного конкурсу «Галерея мистецтв» та «Чисті роси», призери обласних конкурсів «Буковинська зіронька», «Космічні фантазії», «Буковинські пересмішники», «Чисті роси», «Колядує зима», переможці обласних та учасники та призери Всеукраїнських змагань з волейболу та шахів, призери та переможці міжнародних конкурсів юних талантів. Ми пишаємось усіма, хто творить цікаве шкільне життя.

Кількість працівників у навчальному закладі – 58 осіб. З них педагогічних працівників – 34, бібліотекарів – 1, обслуговуючого персоналу – 21, працівників їдальні – 2.

Професія вчителя нелегка, але все ж передається з покоління у покоління. Вона одна із найтонших і найделікатніших у повному розумінні цих слів. А ще надзвичайно складна і відповідальна.

Серед педагогічних працівників учителів-методистів – 4, старших учителів – 4, нагороджені нагрудним знаком «Відмінник осві-

*Призери Чемпіонату України з волейболу
Câștigători ai Campionatului ucrainean de volei*

de multe. Desenăm cu o pensulă pe o foaie albă - aceasta este ea. Ne punem sufletul în fiecare cuvânt și ea iese și din gură. Elevii noștri sunt câștigători și premiați ai olimpiadelor, concursurilor raionale și regionale, câștigători ai concursului regional „Galeria de artă” și „Roua pura”, câștigători ai concursurilor regionale „Steluta Bucovineana”, „Fantezie cosmică”, „Colindă Bucovina”, câștigători ai competițiilor regionale și participanți și câștigători ai competițiilor de volei și șah din întreaga

Ucraina, câștigători ai concursurilor internaționale ale tinerelor talente. Suntem mândri de toți cei care fac viața școlară interesantă.

Numărul de lucratori în instituția de învățământ este de 58 de persoane. Dintre aceștia, 34 sunt cadre didactice, 1 bibliotecar, 21 - personal de serviciu și 2 lucrători la cantină.

Profesia de profesor nu este ușoară, dar totuși se transmite din

generație în generație. Ea este una dintre cele mai subtile și delicate în sensul deplin al acestor cuvinte. Și, de asemenea, extrem de complexă și responsabilă. Printre cadrele didactice sunt 4 profesori metodiști, 4 profesori superiori, 1 - distins cu titlul „Excelența Educației”; laureați ai premiului O. Popovici – 1; câștigători și premiați ai etapei I a concursului „Profesorul anului” - 6; premiați ai

*Педагогічний колектив
Colectivul de profesori*

ти» – 1; лауреатів премії ім. О.Поповича – 1; переможців та призерів I етапу конкурсу «Вчитель року» – 6 вчителів; призерів II етапу конкурсу «Вчитель року» – 5 вчителів. Наші вчителі – переможці та призери спортивних змагань і конкурсів художньої самодіяльності серед працівників освіти.

Сьогодні ми можемо з гордістю сказати, що зі стін Ванчиковецької школи вийшли на великий життєвий шлях відомі вчені, композитори, письменники, академіки, вчителі, спортсмени, медики, військові, судді, музиканти, майстри, інженерно-технічні працівники, кваліфіковані робітники. Усіх їх пам'ятає школа, для усіх у безмежному її серці є місце!

Степан Сабадаш – композитор,
Серафим Бузила – композитор,
Боїнчан Павло – академік,
Сака Серафим – письменник,
Маняца Калін – актор,
Глігор Степан – відомий в Україні аграрій,
Нікорич Марія – мер міста Новоселиця,
Кіріак Іон – священнослужитель,
Куку Юрій – художник, різьбяр по дереву,
і багато інших...

Минають роки, виростає життя, а школа думає про одне й те ж саме: щоб добре було дітям у

Це вони вклали великий труд, щоб зібрати матеріал історії села.

Зліва направо: директор школи – Присакар Альона Вікторівна, завуч школи – Чебан Аурелія Валеріївна та вчителька – Чебан Валентина Володимирівна

Ele au fost cele care au muncit mult pentru a culege materialul istoriei satului.

De la stânga la dreapta: directorul școlii - Alyona Viktorivna Prysakar, profesorul principal - Cheban Aureliya Valeriivna și profesorul - Cheban Valentina Volodymyrivna

în inima ei nemărginită!

Stepan Sabadaș - compozitor
Serafim Buzila - compozitor
Boris Boincean - academician
Serafim Saca - scriitor
Calin Maniața - actor
Stepan Gligor - cunoscut agrar în Ucraina
Marija Nicorici - primarul Nouăsuliței
Chiriac Ion - preot
Iurie Cucu - pictor, sculptor în lemn.

Anii trec, viața continuă, iar școala se gândește la același lucru: că copiii ei sa se simtă bine, să le fie a doua lor casă. Dorim cu adevărat ca Liceul Vancicăuți sa fie la fel de frumos la aniversarea sa de 100 de ani!

*Завершився навчальний рік і пролунав останній дзвоник, 2023 р.
Asa s'o terminat anul scolar in anul 2023 si a sunat ultemul sunet.*

її стінах, щоб залишилася їхнім другим домом. Нам так хочеться вірити, що Ванчиковецький ліцей буде таким же гарним у свій 100-літній ювілей!

Отже, історія продовжується... І може, завтра настане твій час, сьогоднішній учню, вписати в неї своє ім'я!

Тож, бажаємо Ванчиковецькому ліцею процвітання, багато діточок, великих успіхів, щедрих спонсорів! Нехай в його стінах народжуються нові добрі традиції, зберігається атмосфера дружби, тепла та взаєморозуміння!

Гордість Ванчиковецького ліцею

Унку Анастасія навчається у 9-му класі ліцею. Займається вокалом та танцями з 1-го класу. Музичний керівник – Юрій Левчик. Неодноразово брала участь та ставала переможцем та володаркою Гран-прі міжнародних пісенних конкурсів та фестивалів в Румунії, Болгарії, Молдові та Україні. У 2023 році Анастасія стала переможцем фестивалю «Колядує зима» у Чернівцях. Нагороджена премією Ванчиковецької сільської ради.

Булига Маркус навчається у 9-му класі ліцею. Захоплюється спортом. Має високі здібності по засвоєнню предметів гуманітарного та філологічного циклу. У 2023 році Маркус став переможцем II етапу та призером III етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства, 2 місце у II етапі олімпіади з біології. У 2021 році – переможцем II та III етапів XX Всеукраїнського конкурсу науково-дослідницьких робіт у номінації «Історія та державотворення» (керівник – Міхаєса Олег) та переможцем II етапу Всеукраїнської олімпіади з французької мови. Грає у волейбольній команді ліцею. Нагороджений премією Ванчиковецької сільської ради.

Кудрік Мірабела навчається в 11-му класі ліцею. Захоплюється літературою. У 2023 році стала переможцем Міжна-

Deci povestea continuă... Și poate că mâine va fi timpul tău, elevule de azi, să-ți scrii numele în ea!

Așadar, dorim Liceului Vancicăuți prosperitate, mult succes și sponsori generoși! Fie ca în pereții lui să se nască noi tradiții bune și să fie păstrată atmosfera de prietenie, căldură și înțelegere reciprocă!

Mândria Liceului Vancicăuți

Uncu Anastasia studiază în clasa 9-a a liceului. Se ocupă cu vocalul și dansul încă din clasa 1. Director muzical - Iurie Levciuc. Ea a participat de nenumărate ori și a devenit câștigătoarea Grand Prix al concursurilor și festivalurilor internaționale de cântec din România, Bulgaria, Moldova și Ucraina. În 2023, Anastasia a devenit câștigătoarea festivalului „Colindă iarna” de la Cernăuți. A fost distinsă cu premiul consiliului satului Vancicăuți.

Buliga Marcus studiază în clasa 9-a a liceului. Îi place sportul. Are abilități înalte de a însuși obiecte din ciclul umanitar și filologic. În 2023, Markus a devenit câștigătorul etapei a II-a și laureatul etapei a III-a a Olimpiadei de Drept, locul 2 în etapa a II-a a Olimpiadei de biologie. În 2021 - câștigătorul etapelor a II-a și a III-a a competiției a XX-a ucrainene de lucrări de cercetare științifică „Istorie și formarea statului” (profesor Oleg Mihaesa) și câștigătorul etapei a II-a a Olimpiadei la limba franceză. Joacă în echipa de volei a liceului. A fost distins cu premiul consiliului satului Vancicăuți.

Cudric Mirabela studiază în clasa a 9-a a liceului. Este pasionată de literatură. În 2023, ea a devenit câștigătoarea competiției internaționale de artă în două etape Formula of Success - Festivalul de primăvară 2023 (Olimpiada din Ucraina, Viena, Austria) la nominalizarea „Gen teatral - lectură artistică”, catego-

родного благодійного двотурового конкурсу мистецтв Формула успіху – Свято весни 2023 (м. Відень Австрія) у номінації «Театральний жанр – художнє читання», IV вікова категорія, а також отримала диплом лауреата I ступеня у номінації «Театральне мистецтво», II Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячого, юнацького та молодіжного мистецтва «SPLASH STARS», V вікова категорія – вчитель Чобан В.В., Чебан А.В.

Бециу Дмитро навчається у 9-му класі ліцею. Займається грою на акордеоні у Костишанівській музичній школі. У 2023 році став переможцем (2 місце) у Міжнародному благодійному двотуровому конкурсі мистецтв Формула успіху – Свято весни 2023 (м. Відень, Австрія). Дмитро неодноразово виступав у складі вокально-інструментального гурту «Гіочел» на фестивалях народної музики в Румунії. Також у 2022 році став переможцем II етапу Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання.

Єремія Марієла навчається у 5-му класі ліцею. Займається вокалом змалку. Музичний керівник – Раца Володимир. У 2022 році зайняла 2 місце у конкурсі «Zlogoda Gold Stars» номінація – вокально-інструментальний жанр. Марієла неодноразово виступала у складі вокально-інструментального гурту «Гіочел» на фестивалях народної музики в Румунії.

Апопій Марин-Дмитро навчається у 9-му класі ліцею. Займається грою на саксофоні та сопілці у Костишанівській музичній школі. У 2021 році став переможцем у міжнародних конкурсах народної музики в Румунії. У 2023 році Марин здобув Диплом лауреата I ступеня у номінації «Інструментальне мистецтво» у II Міжнародному фестивалі-конкурсі дитячого, юнацького та молодіжного мистецтва «SPLASH STARS» (V вікова категорія). Викладач – Сергій Каба. Марин неодноразово виступав у складі вокально-інструментального гурту «Гіочел» на фестивалях народної музики в Румунії.

ria a IV-a și, de asemenea, a primit diploma de laureat de gradul I la nominalizarea „Arta teatrală”, II Festival-concurs international de arta pentru copii, tineret „SPLASH STARS”, categoria de varsta a V-a - profesori V.V. Cioban, A.V. Ceban.

Bețâu Dmitrie învață în clasa a 9-a a liceului. Cântă la acordeon la Școala de Muzică din Costiceni.

În 2023, a devenit câștigătorul (locul 2) în cadrul competiției internaționale de artă în două etape Formula of Success - Festivalul de primăvară 2023 (Viena, Austria). Dmitrie a cântat de nenumărate ori în componența grupei vocal-instrumentale „Ghiocel” la festivalurile de muzică populară din România. Tot în 2022, a devenit câștigătorul etapei a II-a a Olimpiadei la munca tehnică.

Eremia Mariela învață în clasa a V-a a liceului. A început a cânta pe scenă la o vârstă fragedă. Directorul muzical este Rața Vladimir. În 2022, a ocupat locul 2 în competiția „Zlogoda Gold Stars” la genul vocal-instrumental. Mariela a cântat de nenumărate ori în componența grupei vocal-instrumentale „Ghiocel” la festivaluri de muzică populară din România.

Apopii Marin-Dmitrie studiază în clasa a 9-a a liceului. Cântă la saxofon, la nai și la flaut la școala de muzică Costiceni. În 2021, a câștigat concursuri internaționale de muzică populară din România. În 2023, Marin a câștigat Diploma de Laureat de gradul I în nominalizarea „Arta instrumentală” la cel de-al II-lea Festival-Concurs Internațional de Artă pentru Copii și Tineret „SPLASH STARS” (categoria a 5-a). Profesorul este Sergiu Caba. Marin a cântat de nenumărate ori în componența grupei vocal-instrumentale „Ghiocel” la festivaluri de muzică populară din România.

Бордіян Моніка-Беатрис навчається в 7-му класі ліцею. Захоплюється літературою. У 2022 році стала переможцем II Всеукраїнського творчого конкурсу до Дня Українського Козацтва у номінації «Театральний жанр». Її робота з філософською назвою – «Жили собі люди...»

Monica-Beatrice Bordian studiază în clasa a 8-a a liceului. Este pasionată de literatură. În 2022, ea a devenit câștigătoarea celui de-al II-lea concurs de creație ucraineană pentru Ziua cazacilor ucraineni în nominalizarea „Genul teatral”. Lucrarea ei cu titlul filozofic - „Oamenii trăiau în pace...”

Кліпа Максим навчається у 10-му класі ліцею. Захоплюється предметами гуманітарного циклу. У 2020 та 2022 році Максим став переможцем II та III етапів XXI Всеукраїнського конкурсу науково-дослідницьких робіт у номінації «Історія та державотворення». У 2023 році рій «Отамани», капітаном якого є Максим, зайняв 2 місце у I етапі Всеукраїнської військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (склад команди: Кліпа Максим, Алекса Іван, Діліон Богдан, Діліон Михайло, Гнатюк Максим, Кожокару Марія-Олена, Кудрік Мірабела).

Clipa Maxim studiază în clasa a 10-a a liceului. Este interesat de obiectele ciclului umanitar. În 2020 și 2022, Maxim a devenit câștigătorul etapelor a II-a și a III-a a XXI-a competiție panucraiană de lucrări de cercetare științifică în nominalizarea „Istorie și formare a statului”. În 2023, roiul „Atamanii”, condus de Maxim, a ocupat locul 2 în prima etapă a jocului militar-patriotic „Șoimul” („Djura”) (Echipa: Clipa Maxim, Alexa Ivan, Dilion Bogdan, Dilion Mihail, Gnatiuk Maxim, Kojocar Maria-Elena, Cudric Mirabela).

Іванчук Іван навчається у 8-му класі ліцею. Захоплюється спортом, футболом та волейболом. У 2023 році Іван зайняв місце в районному етапі Гімназиади школярів з легкої атлетики та 3 місце в обласному етапі. Грає у волейбольній команді ліцею. Нагороджений премією Ванчиковецької сільської ради.

Ion Ivanciuk studiază în clasa 8-a a liceului. Este pasionat de sport, fotbal și volei. În 2023, Ion a ocupat I loc la etapa raională a Gimnaziadei școlarilor la atletica ușoară și locul 3 la etapa regională. Joacă în echipa de volei a liceului. A fost distins cu premiul consiliului satului Vancicăuți.

Светенко Дарія-Олександра навчається у 8-му класі ліцею. Захоплюється літературою. У 2022 році стала призеркою Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» у номінації «Духовна спадщина мого народу» (вчитель – Ізабелла Рубель).

Svetenco Daria-Alexandra studiază în clasa a 8-a a liceului. Este pasionată de literatură. În 2022, ea a devenit câștigătoarea premiului expediției de istorie din toată Ucraina a tinerilor „Patria mea - Ucraina” în nominalizarea „Moștenirea spirituală a poporului meu” (profesor - Isabela Rubel).

Алупій Роман навчається у 7-му класі ліцею. Захоплюється спортом, змалку за-

Alupii Roman studiază în clasa a 7-a a liceului. Este pasionat de sport, practică judo încă din copilărie. El este un laureat și câștigător al campionatelor și turneelor internaționale și ucrainene de judo. În 2018, Roman a câștigat o medalie de argint la Turneul Internațional de Judo pentru Tineret al Cu-

ймається дзюдо. Він – призер та переможець міжнародних та Всеукраїнських чемпіонатів та турнірів з дзюдо. У 2018 році Роман здобув срібну медаль Міжнародного турніру з дзюдо серед юнаків «Кубок Буковини» у м.Гура Гуморулуй (Румунія). У 2022 році Роман став бронзовим призером Відкритого чемпіонату ГО ФСТ «Україна» з дзюдо у Чернівцях.

Вони досягли золотих вершин

З 2001 по 2023 рік наступні випускники Ванчиковецького ліцею були *нагороджені золотими медалями «За особливі успіхи у навчанні»*:

2002 рік

Сажина Ганна
Сака Наталія
Фоміна Ірина
Чимпой Ніна

2004 рік

Глігор Сергій
Раца Олександр
Каланча Мар'яна
Минзат Кароліна

2005 рік

Огранович Мар'яна
Чобан Маріана

2007 рік

Крецу Павло
Сака Даніела

2008 рік

Бергеу Аліна
Каланча Крістіна
Каптар Ірина
Кравченко Марин
Маняца Денис
Сажин Христина
Суружиу Альона

2010 рік

Гайсан Тетяна
Куку Ізабелла
Фурка Володимир

2012 рік

Минзат Олена

pei Bucovinei de la Hura Humorului (România). În 2022, Roman a devenit medaliatul cu bronz al Campionatului deschis de judo al GO FST „Ucraina” de la Cernăuți.

Au atins culmi de aur

Din 2001 până în 2023, următorii absolvenți ai Liceului Vancicăuți *au primit medalii de aur „Pentru realizări speciale în învățământ”*:

anul 2002

Sagin Ana - medalie de aur
Saca Natalia - medalie de aur
Fomina Irina - medalie de aur
Cimpoi Nina – medalie de aur

anul 2004

Gligor Sergiu - medalie de aur
Rața Alexandru - medalie de aur
Calancea Mariana - medalie de aur
Mânzat Carolina - medalie de aur

anul 2005

Ogranovici Mariana – medalie de aur
Cioban Mariana - medalie de aur

anul 2007

Krețu Pavel - o medalie de aur
Saca Daniela - medalie de aur

anul 2008

Bergheu Alina – medalie de aur
Calancea Cristina – medalie de aur
Captar Irina – medalie de aur
Kravcenko Marin – medalie de aur
Maniața Denis – medalie de aur
Sagin Cristina – medalie de aur
Surugiu Aliona – medalie de aur

anul 2010

Gaisan Tatiana - medalie de aur
Cucu Isabela - medalie de aur
Furca Vladimir - medalie de aur

anul 2012

Mânzat Elena - medalie de aur
Negruța Elena - medalie de aur
Focșek Maria - medalie de aur

anul 2013

Негруца Олена
Фокшек Марія

2013 рік

Бзова Лаура
Савка Олександр

2014 рік

Присакар Діана

2019 рік

Глігор Владислав

2022 рік

Кучук Ростислав

Bzova Laura - medalie de aur
Savca Alexandru - medalie de aur

anul 2014

Prisacar Diana - medalie de aur

anul 2019

Gligor Vladislav - medalie de aur

anul 2022

Cuciuc Rostislav - medalie de aur

ІСТОРІЯ ВАНЧИКОВЕЦЬ-КОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ISTORIA INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÎNT PREȘCOLARĂ VANCICĂUȚI

Заклад дошкільної освіти «Флуєраш» розташований у мальовничому селі Ванчиківці, яке лежить на лівому березі річки Прут. До того часу як була збудована ця споруда, садочок з однією групою дітей був розміщувався у будинку Софії Светенко – дочки Івана

Светенка. Будинок був просторий, в ньому жила лише одна Софія, бо на той період усі її родичі виїхали в Румунію на постійне місце проживання.

Заклад дошкільної освіти «Чебурашка» на вулиці Зої Космодем'янської, 49-А (після перейменування вулиць – Бессарабська, 49-А) почав свою роботу у новозбудованому приміщенні з 1969 року.

Завідувачкою закладу дошкільної освіти у той час стала Каптарь Марія Федорівна. Заклад запрацював з двома групами державними і однією групою колгоспною (які відвідували діти працівників колгоспу «Ленінський шлях»).

Вихователькою старшої групи з 25 дітей була призначена Карп Фрозіна Флорівна, вихователькою середньої групи з 25 дітей була Глігор Ольга Федорівна і молодшої групи – Статник Валентина Василівна. У 1970-1973 рр. у старшій групі працювали Глігор Ольга Георгіївна та Чебан Марія Семенівна.

На кожну групу були призначені по одній помічниці вихователя: Бордіан Люба Федорівна, Анікітій Лора Іванів-

Grădinița de copii „Fluieraș» se află în sat frumos, bogat, pitoresc care e numit Vancicăuți. Până la inaugurarea actualei grădinițe, câțiva ani a existat o grădiniță în casa Sofiei a lui Ion Svetencu. Casa era încăpătoare, toate rudele s-au refugiat în România, iar ea a rămas singură pe viață.

Grădinița de copii cu denumirea “Ceburașca” în clădire nouă de pe strada Zoia Cosmodemiascaia 49-A (după “decumunizare” strada Basaraeană 49-A) a început să funcționeze din anul 1969.

Șefa grădiniței a devenit Maria Captar, fiica lui Toader. Lucrul s-a început cu două grupe de stat și o grupă de colhoz (pentru copii lucrătorilor

gospodăriei agricole collective „Calea Leninistă”). Grupa mare, de 25 copii, la care era înțărîtă, ca educatoare Frozina Carp, fiica lui Florea. Grupa mijlocie de 25 copii, educatoare - Olga Gligor, fiica lui Toader. Grupa mică, educatoare - Val-

на, Светенко Олександра. Кухарями працювали Светенко Софія Іванівна і Діліон Ольга Герасимівна. Музичний керівник – Карп Віктор Петрович.

У садочку проводились різноманітні заходи відповідно до програми з виховання та навчання дітей, з розвитку мовлення, вивчалися елементи математики, проводилося ознайомлення з соціумом, з природним довкіллям, займалися фізичною культурою, малюванням, аплікацією. Під час прогулянок у дітей виховувалась любов до природи, отчого краю, шанобливе ставлення до рідного села, до своєї країни.

Проводились різноманітні свята: Новий рік, 23 лютого, 8 березня, 22 квітня, 1 Травня, 9 Травня, «До побачення, дитячий садок», зустрічі з ветеранами війни, ветеранами праці тощо. Також брали участь у святкуванні 30 років від заснування колгоспу «Ленінський шлях».

Проводились педради, методичні об'єднання на різну тематику, семінари для вихователів та завідувачів.

Після М.Ф. Каптарь завідувачкою дошкільного закладу три роки працювала Булига Ольга Серафимівна. Потім завідувачкою стала Сака Ніна Фоківна, при якій була відкрита ще одна група, четверта, але не на довгий час.

З 1989 по 2014 р. завідувачкою закладу дошкільної освіти працювала Сака Ольга Федорівна. Багато змін відбулося за 25 років. Садочок був перейменований на «Флуєраш». На час керування Сакою О.Ф. було проведено дві атестації садочка й обидві – із позитивним результатом, також атестувались і вихователі.

Садочок «Чебурашка» (Флуєраш) завжди був одним із найкращих садочків по району.

entina Statnic. Апоі în anii 1970 -1973 la grupa mare educatoare au lucrat Gligor Olga , fiica lui Gheorghii și Ceban Maria, fiica lui Semion.

La fiecare grupă, câte o dădacă: Liuba Bordian, fiica lui Toader, Lora Anichitii, fiica lui Ion și Alecsandra Svetenco. Bucătar a devenit Sofia Svetenco, fiica lui Ion și Olga Dilion, lucrător musical – Victor Carp, fiul lui Petru.

În grădiniță se petreceau diferite activități după programul de lucru, pentru educare copiilor, pentru dezvoltarea vorbirii, exerciții matematice și exerciții fizice, modelare, aplicație. În timpul plimbărilor la aer liber se altoia dragostea față de natură, animale, insecte, față de Patrie. La grădiniță creșteau iepurași, purcel și copii duciau observații cum cresc, astfel se altoia dragostea și grija față de animale.

Se petreceau diferite măsuri de sărbători: Anul Nou, 23 februarie (ziua armatei sovietice), 8 martie, 22 aprilie (ziua de naștere lui Lenin), 1 Mai, 9 Mai, La revedere grădiniță, întâlnirea cu veteran de război, veterani ai muncii ș.a. De asemenea s-a luat parte activă la sărbătoarea jubileului de 30 de ani de la înființarea colhozului „Calea Leninistă”.

După Maria Captar, timp de trei ani, șefă de grădiniță a lucrat Olga Buliga fiica lui Serafim. Aпоі șefă de grădiniță a devenit Nina Saca fiica lui Foca. În această perioadă s-a mai deschis o grupă, deci erau patru grupe, dar o scurtă perioadă de timp.

Din 1989 - 2014 șefă de grădiniță a fost Olga Saca fiica lui Toader. Multe schimbări s-au petrecut în acești 25 de ani. Grădinița a fost numită „Fluieraș”, s-a petrecut atestarea grădiniței de două ori și ambele cu rezultate pozitive, desigur se atestau și educatoarele.

A fost instalat cazan electric pentru încălzirea grădiniței, cu ajutorul părinților au fost reparate

У закладі був встановлений електричний котел для обігрівання садочка, за підтримки батьків було відремонтовано вбиральню у ясельній групі. У 2012 році було замінено дерев'яні вікна та двері на пластикові.

З 1 березня 2015 року завідувачкою закладу дошкільної освіти стала Гециу Наталія Станіславівна. За цей період було зроблено багато корисних речей для покращення матеріально-технічної бази садочка.

Був замінений центральний паркан, придбано дерев'яні ліжечка на всі групи та ортопедичні матраци до них. Влітку 2015 року було проведено капітальний ремонт опалювальної системи, замінено електричний котел на котел на твердому паливі та замінено всі труби.

Влітку 2016 року було побудовано нові альтанки для ясельної, середньої та старшої груп. По всьому садочку встановлено систему пожежної сигналізації. За фінансової допомоги батьків було придбано на всі групи дитячі меблі. Зрубали старі дерева та посадили берези і фруктові дерева в саду.

У 2018 році влаштували вбиральню у середній групі та на наступний рік вже в ясельній групі. Навесні 2018 року відремонтовано тротуари, навесні 2019 року проведено ремонтні роботи з утеплення та термоізоляції стін дитячого закладу.

На сьогодні у садочку працює три групи. Наші двері відчинені для всіх дітей. Увесь колектив працює над формуванням особистості, яка зможе адаптуватися у соціумі, керуючись такими принципами: «бути...», «стати...», «прийняти...», «допомогти...».

групі санітар ла
цей май мичи,ін
анул 2012 ау фост
інлокуите ферестре
ші ушіле де лемн
су целе термопан.
Грідиніта „Се-
бураска Флуіераш”
а фост інтодкау-
на уна принтре
примеле ін раіон.

Де ла 1 марте
2015 шэфя де грід-
диніта а деуенит

Гхефту Наталія фича
луй Станіслав. Ін ацестя
періодад с-ау фякут
мульте lucruri pentru
інбунятятірея стярії
матеріале а грідинітеі.

А фост інойт гардул
централ,с-ау цуппярат
патурі де лемн ші салте-
еле ла целе треі групе.

Ін вара анулуй 2015
с-а фякут репарація
капітала а сістемулуй
де інцалзіре: а фост
інлокуит казанул елеч-
трік пе цел каре фунціоне-
зя су компустібіл дур, ін-
локуите țeуіле це кондуц
агентул термік.

Ін анул 2016 ау фост
інлокуите треі павіліоне
де варя pentru grupele: mica,
mijlocie ші mare. S-a in-
stalat сістемул де аларма
ін каз де інцендіу.

Су ажуторул фінанціар
ал пярінтілор ін тоате
групеle с-а прокурат мо-
біліере ноі. Ау фост тйаі
copacii mari ші періculoші,
рйсадіта о ливадя де
pomi fructiferi ші mesteceni.

Ін вара анулуй 2018
с-а фякут camera de baie
ла група mijlocie, apoi peste
un an с-а фякут camera de
baie ші ла група mica.

Ін примявара анулуй
2018 с-ау репарат тротуареle.
Ін примявара анулуй 2019
с-ау петрекут lucrările de
termoizolație а кладірії
грідинітеі де copii „Fluie-
raș”.

Піня ін тімпул де фяфя
грідиніта луcrează су треі
групе де copii: mica, mijlocie
ші mare. Ін грідиніта
се петрег diferite activități,
măsurі educative, com-
petiții, festivități. Грідиніта
participă ла тоате mă-
surile festive organizate pe
comuna Vancicăuți.

Ін примявара анулуй
2018 с-ау репарат тротуареle.
Ін примявара анулуй 2019
с-ау петрекут lucrările de
termoizolație а кладірії
грідинітеі де copii „Fluie-
raș”.

Піня ін тімпул де фяфя
грідиніта луcrează су треі
групе де copii: mica, mijlocie
ші mare. Ін грідиніта
се петрег diferite activități,
măsurі educative, com-
petiții, festivități. Грідиніта
participă ла тоате mă-
surile festive organizate pe
comuna Vancicăuți.

АМБУЛАТОРІЯ СЕЛА ВАНЧИКІВЦІ

На початку 2007 року було прийнято рішення про створення амбулаторії загальної практики сімейної медицини на базі ФАПу с. Ванчиківці.

Ванчиковецька амбулаторія загальної практики сімейної медицини є комунальним лікувально-профілактичним закладом, заснованим на власності Ванчиковецької сільської ради. Медичне обслуговування здійснюється в межах дільниці.

Основним в роботі амбулаторії є: задоволення потреб населення у кваліфікованій лікувально-діагностичній та санітарно-просвітницькій допомозі на підставі співпраці з іншими ЛПУ.

Кабінети сімейних лікарів проводять діагностику та обстеження згідно зі своїми професійними обов'язками.

На даний час населення уклало договір про вибір сімейного лікаря з лікарями О. Єремія-Кучук та І. Суржіу.

PUNCTUL MEDICAL SATULUI VANCICĂUȚI

La începutul anului 2007 consiliul sătesc a primit hotărâre de-a înființa punctul medical practice general a medicinei familiale pe bază stației feldsher-obstetrică al satului Vancicăuți.

Punctul medical practice general a medicinei familiale satului Vancicăuți este centrul de tratament și prevenire comunală, este înființat pe proprietatea consiliul sătesc satului Vancicăuți.

Serviciile medicale sunt disponibile în cadrul districtului.

Principiile punctului medical sunt: satisfacția cerințelor locuitorilor satului în calificată medico-diagnostică și sanitaro-educativă, ajutor pe baza favorabilității reciproce cu alte puncte medicale.

Cabinetele medicilor de familie petrec diagnostică și cercetarea în conformitate cu obligațiile lor.

În timpul de față locuitorii satului au întocmit o declarație de a alege medicii de familie pe O. Eremia-Cuchuc și pe I. Surujiu

*Сімейний лікар села О. Єремія-Кучук
Medicul a familiei satului O. Eremia Cuchuc*

ЦЕНТР ДОЗВІЛЛЯ ТА КУЛЬТУРИ СЕЛА ВАНЧИКІВЦІ

Будинок культури с. Ванчиківці Чернівецького району Чернівецької області був заснований у 1953 році. Першим директором Будинку культури був Комендант Олексій Іванович (1953-1964). На той час діяли хорові та хореографічні гуртки, а також духовий оркестр.

*Дитячий хор на відкритті Будинку культури 1963 року
Grupul coral pentru copii la ceremonia de deschidere a Casei de Cultură în octombrie 1953*

У 1955 р. танцювальний колектив виступив з молдавськими народними танцями «Сфределушул» та «Сисіякул»

În 1955, ansamblul de dansuri a susținut un spectacol cu dansuri populare moldovenești „Sfredelușul” și „Săsâiacul”

CENTRUL DE CULTURĂ ȘI DIVERTISMENT AL ȘATULUI VANCICĂUȚI

Casa de cultură a satului Vancicăuți este înființată în 1953, primul director fiind Alexei I. Comendant (1953-1964). La acea vreme, în cadrul instituției funcționau mai multe coruri mixte, grupuri de dans și o orchestră de suflători.

Хор БК «Spiru Haret» с. Ванчиківці. Диригент Іван Кіріяк (м. Хотин, 20-ті роки XX ст.)

Corul căminului cultural „Spiru Haret” din Vancicăuți. Dirijor Ion Chiriac (orașul Hotin, anii 20)

У 1939 р. хоровий колектив отримав перше місце у музичному національному конкурсі в Бухаресті

*Grupul coral pentru copii la ceremonia de deschidere a
În 1939 corul a cucerit primul loc pe țară la concursul național de muzică corală din București*

Хоровий колектив (1960 рік)

Colectivul coral (anul 1960)

З 1964 року директором БК с. Ванчиківці призначений Постолатій Серафим Володимирович. Він народився 18.01.1935 р. У 1969 р. закінчив Кам'янець-Подільський педагогічний інститут.

Під його керівництвом в 1958 р. та 1964 р. танцювальний колектив виступав у місті Києві з народним танцем «Поама».

З народними молдавськими танцями танцювальний колектив при БК під керівництвом С.В. Постолатія неодноразово брав участь у районних, обласних та республіканських культурно-масових заходах.

Інечпанду ку анул 1964 ін функція де директор ал інституției culturale este numit Serafim Vladimir Postolachi. El s-a născut pe 18 ianuarie 1935. Este absolvent al Institutului de Pedagogie din Kamianet-Podolsk (1969).

Sub conducerea sa colectivul ansamblului de dansatori din Vancicăuți a evoluat în 1958 și 1964 în orașul Kiev cu dansul tradițional „Poama”.

Cu dansurile populare moldovenești, ansamblul de dansuri sub conducerea domnului Postolachi, de la Casa de Cultură, a luat parte de nenumărate ori la evenimente culturale și de masă raionale, regionale și republicane.

Багато праці та душі у культурно-масову діяльність Будинку культури вклав художній керівник Карп Віктор Петрович, який народився 3.09.1938 р. у с. Ванчиківці.

Одним з талановитих діячів БК с. Ванчиківці був Балта Іван Георгійович (1935-1993), який був учнем священника Іоана Кіріяка. Він володів 11 музичними інструментами.

Самодіяльний оркестр під керівництвом В.П. Карпа у 1964 р.

Orchestra amatoricească sub îndrumarea lui Victor Carp (1964)

Activitatea culturală și de masă a Casei de Cultură a fost adusă la un nivel ridicat datorită muncii conștiincioase a directorului artistic, Victor Petru Carp, născut la 3 septembrie 1938.

Unul dintre cei mai talentați activiști ai Casei de Cultură din Vancicăuți a fost Ion Gheorghe Balta (1935-1993), elevul renumitului preot și instrumentist Ioan Nichita Chiriac. El stăpânea 11 instrumente muzicale.

Din 1970 în funcția de director al Casei de cultură din Vancicăuți a fost numit Ion Alexandru Ilaș. În anul 1972 el a făcut

З 1970 р. директором БК с. Ванчиківці став Іван Олександрович Ілаш. В 1972 р. він замовив національні костюми для учасників художньої самодіяльності, одночасно організовуючи духовий оркестр с. Ванчиківці.

З 1973 р. керівником БК стала Дора Миколаївна Апопій, яка народилася у сім'ї музикантів Довгій із с. Берестя. Закінчила у 1973 р. Чернівецьке культурно-освітнє училище за спеціальністю хормейстер. З

Кіріяк Василь Гергійович (скрипка), Ілаш Іван Олександрович (контрабас), Дерев'янка Ганна Миколаївна (солістка), Балта Іван Георгійович (цимбали), Карп Віктор Петрович (акордеон)

Chiriac Vasile George (vioară), Ilaș Ion Alexandru (contrabas), Dereveanca Ana Nicolae (solistă vocală), Balta Ion George (țambal), Carp Victor Petrea (acordeon)

comandă de costume naționale pentru artiștii amatori din localitate, întemeind totodată fanfara satului Vancicăuți.

1976 р. по 2000 р. працювала на посаді директора БК с. Ванчиківці.

Щорічно під керівництвом Д.М. Апопій відбувалися різні культурно-масові заходи, у т.ч. «Свято матері». У 2000 р. на районному огляді «Співає родина» Д.М. Апопій взяла участь разом зі своїми доньками Анжелою та Аурікою Апопій.

У 1989 р. на посаду художнього керівника Будинку культури призначений Раца Володимир Михайлович, який народився 10.04.1962

р. у с. Костичани Новоселицького району. Закінчив Чернівецьке культурно-освітнє училище у 1991 р. за спеціальністю керівника народних інструментів та у 2009 р. – Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, спеціальність «Музичне мистецтво». У 2000 р. прийнятий на посаду директора.

У 1990 р. при Будинку культури був заснований оркестр народної музики, учасники якого беруть участь у всіх культурних заходах села.

За сприяння Чернівецької культурно-румунської асоціації «Михай Емінеску» у 1993 році учасники художньої самодіяльності села Ванчиківці брали участь у Фестивалі зимових традицій та звичаїв у місті Ясси, Румунія. На цьому фестивалі вони отримали найвищу оцінку глядачів.

При Будинку культури діє етнографічно-фольклорний колектив «Калушари з Ванчиківців». Учасники колективу теж неодноразово

Дин 1973 вв функція де кондукатор artistic ал Casei де Cultură дин Vancicăuți а fost numit Daria Nicolae Apopii, născută вв familia muzicanților Dolghi дин Berestea.

Вв 1973 а absolvit Școala де cultură și educație дин Cernăuți, specializare dirijor де cor. Вв perioada 1976-2000 а executat funcția де director ал casei де cultură.

Ануал, sub conducerea Dariei Apopii ла casa де cultură s-au desfășurat diferite activități culturale, inclusiv „Sărbătoarea mamelor”.

Вв 2000 Daria Apopii а participat ла preselecția Festivalului „Familia cântă” împreună cu ficele sale Angela și Aurica.

Дин 1989 вв funcția де conдукатор artistic ал Casei де Cultură дин Vancicăuți а fost numit Vladimir M. Rața, născut пе 10 aprilie 1962 вв localitatea Costiceni. Вв 1991 а absolvit Colegiul де Cultură дин

Cernăuți, catedra де instrumente populare și вв 2009 Universitatea Națională „Iurii Fedkovici” дин Cernăuți, specializarea „Arta muzicală”. Дин anul 2000 este desemnat вв funcția де director.

Вв anul 1990 ла Casa де cultură дин Vancicăuți а fost fondată о orchestră де muzică populară membrii căreia participă ла toate sărbătorile дин localitate.

Вв anul 1993, sub îndrumarea Societății pentru cultura românească „Mihai Eminescu” дин

брали участь у Фестивалі зимових традицій та звичаїв в Україні та Румунії.

З 2000 року Володимир Раца є засновником та керівником фольклорної групи «Гіочел» у складі дітей, захоплених народною румунською музикою. Під його керівництвом учасникам фольклорної групи вдалося отримати численні нагороди та відзнаки на різноманітних фольклорних фестивалях і конкурсах в Україні та Румунії.

*У с. Дарабани
La Darabani*

*Вшанування народного майстра Федора Кантаря
Отагiєrea rapsodului Toadere Captari*

Сернауї, артисти аматори з Вансикауї беруть участь у фестивалі традицій та звичаїв у Іаші, Румунія, на фестивалі традицій та звичаїв зими. На фестивалі, артисти отримали найвищу нагороду з боку публіки.

У межах Будинку культури працює етнотанцювальна група „Вансикауї з Вансикауї”. Ансамбль брав участь у нечисленних разів на фестивалях традицій та звичаїв зими з України та Румунії.

З 2000 року Володимир Раца є засновником та керівником фольклорної групи „Гіочел”, колективу, який складається з дітей, які люблять народну румунську музику.

За його керівництвом учасники фольклорної групи отримали численні нагороди та відзнаки на різних фольклорних фестивалях і конкурсах в Україні та Румунії.

*Участь у народному фестивалі традицій та звичаїв
«Кунуна муніцілор» у місті Асеу, повіт Бакеу, Румунія
Județul Bacău. România*

*Святкування Дня села
Ziua satului Vancicăuți*

Святкування відкриття Будинку культури після ремонту та відновлення у 2020 р. за сприяння та надання фінансової підтримки керівника АПОП «Золотий Колос» Глігора Степана Савича

Sărbătorirea inaugurării Casei de Cultură după restaurare în anul 2021, cu sprijinul și asistența financiară a directorului APOC „Spicul de Aur”, Gligor Ștefan Savici

*Фое Будинку культури після ремонту
Spațiul holului de intrare al Casei de Cultură după restaurare*

*Концертний зал Будинку культури після ремонтних робіт
Spațiul sălii de concerte a Casei de Cultură după restaurare*

ДУХОВНА КРИНИЦЯ НАШОГО СЕЛА. ІОАН КІРІЯК

„Життя кожної людини – це маленька історія людства”

У мальовничому селі Ванчиківці, на лівому березі річки Прут, в кінці XIX століття народилася людина, яка все своє життя, всі свої здібності і талант присвятила рідному краю та його односельцям, завдяки якому наше село стало відомим далеко за межами рідної Бессарабії.

Іоан Кіріак народився 6 січня 1893 року у селі Ванчиківці, Чернівецької області. Батьки Микита та Ксенія – прості, бідні селяни. Вони мали семеро дітей, двоє дівчат та п'ятеро хлопців. Найстаршим був Іоан, який став відомим музикантом, диригентом, прекрасним рапсодом.

У чотирирічному віці Іоан був диво-дитиною: співав разом зі своїм татом у два голоси. У п'ять років гарно читав по шкільних підручниках, а у сім років так каліграфічно писав, що дивував всіх навколо. У 1906 році сам пішов до школи. За півтора року він на відмінно завершив курс початкової школи, отримавши диплом з відзнакою. Одночасно навчився грати на сопілці, ставши центром уваги на весіллях та хрестинах.

Ще в дитинстві Іоан Кіріак був вихований під впливом народної музики, а найбільше – церковного хору, регулярно щонеділі та в свята співав в церкві. Коли став більш дорослим навчився співати по нотах від Аксентія Присакаря, диригента церковного хору.

У 1910 році вступив до середньої школи села Зарожани, яку завершив за один рік на відмінно. По закінченню цієї школи на відмінно здав вступні іспити до педагогічної семінарії міста Сорока. На жаль, не зміг вчитися через те, що його призвали до армії.

Повернувшись у 1912 році у рідне село, створив церковний хор. До 1912 року у селі вже існував церковний хор, створений з одружених чоловіків. Керував хором селянин Аксен-

FÂNTÂNA SPIRITUALĂ A SATULUI NOSTRU. IOAN CHIRIAC

„Viața fiecărui om este o mică istorie a umanității”

În satul pitoresc Vancicăuți, pe malul stâng al râului Prut, la sfârșitul secolului al XIX-lea, s-a născut un om care și-a dedicat toată viața, toate abilitățile și talentul pământului natal și sătenilor, datorită caruia satul nostru a devenit celebru dincolo de hotarele Basarabiei natale.

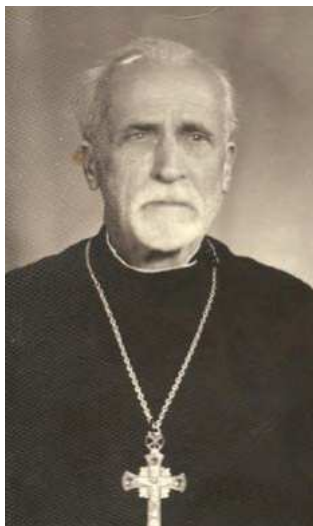
Ioan Chiriac s-a născut la 6 ianuarie 1893 în satul Vancicăuți, regiunea Cernăuți. Părinții lui Nikita și Ksenia sunt țărani simpli, săraci. Au avut șapte copii, două fete și cinci băieți. Cel mai în vârstă a fost Ioan, care a devenit un muzician celebru, dirijor și un frumos rapsod.

La patru ani, Ioan era un copil-minune: cânta cu tatăl său în două voci. La cinci ani citea bine manualele școlare, iar la șapte ani scria atât de caligrafic, încât i-a surprins pe toți cei din jur. În 1906 a mers la școală. Într-un an și jumătate, a absolvit cu succes cursul școlii primare, primind o diplomă cu distincție. În același timp, a învățat să cânte la fluier, devenind centrul atenției la nunți și cumatrii.

Încă din copilărie, Ioan Chiriac a fost crescut sub influența muzicii populare și, mai ales, al corului bisericii, cânta regulat în biserică în fiecare duminică și în zilele de sărbătoare. Când a devenit mai matur, a învățat să cânte după note de la Axentie Prisacari, dirijorul corului bisericii.

În 1910, a intrat la școala medie din Zarojeni, după absolvire a susținut cu succes examenele de admitere la Seminarul Pedagogic al orașului Sorooca. Din păcate, nu a putut studia pentru că a fost luat la armată.

Întors în satul natal în 1912, a creat un cor bisericesc. Până în 1912, satul avea deja un cor bisericesc format din bărbați căsătoriți. Corul era condus de săteanul Axentie Prisacari, un dirijor talentat care, împreună cu Nikita Chiriac, îndeplinea funcția de dascal al bisericii. Acest lucru l-a ajutat pe tânărul Ioan Chiriac să creeze și să conducă un nou cor de tineri, format din fete și băieți tineri.

тій Присакарь, талановитий диригент, котрий разом з Микитою Кіріяком ділили функцію церковного диякона. Це допомогло молодому Іоану Кіріяку у створенні і керівництві нового молодого хору, який складався з молодих дівчат та хлопців.

Будучи наділеним від природи тонкою музичною чутливістю і пам'яттю, він зібрав багатий, різноманітний репертуар вокальних та інструментальних пісень та прославив село далеко за його межами. Записував у своїх односельців колядки, щедрівки, побутові пісні.

Вдень Іоан Кіріяк працював продавцем в кооперативі села, а ввечері проводив репетиції хору. Саме у цей час, за самовчителем, засвоїв скрипку (за методикою Леонарда Ауер, професора Петербурзької консерваторії), трубу, кларнет, флейту, акордеон, гітару, мандоліну а також вивчив французьку, німецьку, російську мови.

У 1914-1918 роках служив в російській армії. Під час служби в армії був задоволений тим, що став помічником диригента духовного військового оркестру. Навіть тоді, коли він ще не присвятив себе духовності, Господь Бог піклується про нього: дозволяє займатися улюбленою справою.

Повернувшись до села у 1919 році, продовжив керувати хором. Для того, щоб міг прожити, влаштувався секретарем в суді у місті Новоселиця.

У 1926 році Іоан Кіріяк був обраний головою сільської ради. Під його керівництвом був побудований другий корпус школи з чотирма класними кімнатами, бібліотекою, шкільною майстернею, вчительською. Це була найкраща побудова на лівобережному Пруті, яка існувала донедавна (2001 р.). За його допомогою придбали один великий і три маленьких дзвони з Нижнього Тагілу. Ці дзвони, підібрані за унікальним слухом, і нині скликають людей до служби.

У 1932 році одружується на дівчині зі свого села на ім'я Анна. У 1934 році народжується єдиний син Іполит. З часом дружина Анна приймає активну участь в житті свого чоловіка, допомагає йому в його творчій роботі.

Іоан Кіріяк викладав уроки музики багатьом молодим людям з села, навчав грати на різних музичних інструментах.

У нього навчався музики знаменитий у 60-х роках ХХ століття маестро – Степан Сабадаш, який залишив глибокий слід в українській пі-

Fiind înzestrat de la natură cu un fin auz muzical și memorie, a adunat un repertoriu bogat și divers de cântece vocale și instrumentale și a făcut satul faimos departe de hotarele sale. A înregistrat colinde, cântece de Crăciun și cântece de la sătenii săi.

În timpul zilei, Ioan Chiriac lucra ca vânzător în cooperativa din sat, iar seara conducea repetițiile corului. În acest moment a învățat vioara (după metoda lui Leonard Auer, profesor al Conservatorului din Sankt-Petersburg), trompeta, clarinetul, fluierul, acordeonul, chitara, mandolina și a învățat, de asemenea, franceză, germană și rusă.

În 1914-1918 a servit în armata rusă. În timpul serviciului în armată, a fost mulțumit de faptul că a

I. Kiriak, 1918 p.

Ioan Chiriac, 1918

devenit dirijor-adjunct al orchestrei militare. Chiar și atunci când nu s-a dedicat încă credinței, Dumnezeu are grijă de el: îi permite să-și facă lucrul preferat.

Revenit în sat (1919), a continuat să conducă corul. Pentru a se întreține, s-a angajat ca secretar la judecata din orașul Nouăsulița.

În 1926, Ioan Chiriac a fost ales președinte al consiliului sătesc. Sub conducerea sa, a doua clădire a școlii a fost construită cu patru săli de clasă, o bibliotecă, un atelier școlar și un birou pentru profesori. Aceasta este cea mai bună clădire de pe malul stâng al Prutului, care a existat până nu demult (2001). Cu ajutorul lui, au cumpărat un clopote mare și trei mici de la Nijnii Tagil. Aceste clopote, alese pentru sunetul lor unic, mai cheamă oamenii și azi la slujba bisericească.

În 1932, s-a căsătorit cu o fată din sat pe nume Ana. În 1934, s-a născut unicul fiu Ipolit. De-a lungul timpului, soția Ana participă activ la viața soțului ei, îl ajută în munca și creația sa.

Ioan Chiriac a predat lecții de muzică multor tineri din sat, i-a învățat să cânte la diverse instrumente muzicale.

A predat muzica lui Stepan Sabadaș, un maestru celebru în anii 1960, care a lăsat o amprentă adâncă asupra culturii cântecelor ucrainene. Cântecele lui a fost începutul unei noi muzici ucrainene, mutilate de foamete, războaie, dar mai ales de totalitarismul lui Stalin. Dar el a venit în muzică pentru a vorbi despre ce este mai bun - despre sufletul uman,

сенній культурі. З його пісні починалась нова українська музика, понівечена голодоморами, війнами, проте найбільше – сталінським тоталітаризмом. Але він прийшов у музику, щоб розповісти про найкраще – про людську душу, про людські почуття. І йому це вдалося. Його пісні співають і живуть в серцях мільйонів шанувальників.

Ще одним талановитим учнем Іоана Кіріяка був Серафим Бузила – видатний композитор МССР. Творчі здобутки – п'єси для мецо-сопрано і симфонічного оркестру, святкова увертюра для скрипкового оркестру, для струнних, для флейти і фортепіано тощо.

Ще багато відомих та маловідомих людей нашого села та з інших сіл навчалися музичній грамотності у церковного диригента Іоана Кіріяка.

У 1938 році І.Кіріак призначений вчителем, а згодом директором школи спочатку у с. Балківці, потім вчителем у с. Ванчиківці в експериментальній школі.

7-8 червня 1938 року у Бухаресті засновником культури Принца Карла був організований конкурс народної музики. У конкурсі брали участь 38 груп співаків, серед яких і хор села Ванчиківці, диригентом якого був Іоан Кіріак. З нашого краю були ще учасники з с. Костичани та м. Хотина. Наш хор отримує перше місце. Публіка довго аплодувала, просила заспівати ще. Увечері хористів було запрошено заспівати на радіо. Посипались листи з привітаннями та запрошеннями взяти участь в концертах. Хор багато гастролює різними селами та містами: Хотин, Липкани, Чернівці, Новоселиця, Ботошань, Худешть, Алба та інші.

В червні 1939 року у м. Хотин відбувся фестиваль районних хорів. Журі присудило першу премію хористам з села Ванчиківці, диригентом і керівником яких на той час був Іоан Кіріак. У 1940 році диригент Іоан Кіріак з церковним хором був запрошений на Бухарестське радіо. Молоді люди села співали з великим натхненням.

У 1940-1941 рр. І.Кіріак окрім обов'язків псаломщика працював бухгалтером в Новоселиці. У 1942 році отримав диплом семінарії для церковних співаків.

У 1945 році у Чернівцях диякон Іоан Кіріак був посвячений у сан священника, починає служити у Ванчиківцях і служить тут до 1 лютого 1979 року.

despre sentimentele umane. Și a reușit. Cântecesele sunt cântate și trăiesc în inimile a milioane de admiratori.

Un alt elev talentat al lui Ioan Chiriac a fost Serafim Buzila, un remarcabil compozitor al RSSM. Realizări creative - piese pentru mezzo-soprano și orchestră simfonică, uvertură pentru orchestra de vioară, pentru coarde, pentru flaut și pian etc.

Mulți alți oameni cunoscuți și puțin cunoscuți din satul nostru și din alte sate au învățat arta muzicală de la dirijorul bisericesc Ioan Chiriac.

În 1938, I.Chiriac a fost numit profesor și director al școlii, inițial în satul Bălcăuți, apoi profesor în satul Vancicăuți într-o școală experimentală.

Pe 7-8 iunie 1938 a fost organizat la București un concurs de muzică populară de către Fundația de Cultură Prințul Carol. La concurs au participat 38 de grupuri de cântăreți, inclusiv corul satului Vancicăuți, dirijorul căruia a fost Ioan Chiriac. Au fost și participanți din satul Costiceni și Hotin din regiunea noastră. Corul nostru ocupă primul loc. Publicul a aplaudat îndelung, a cerut să cânte mai mult. Seara, coriștii au fost invitați să cânte la radio. Au venit scrisori de felicitări și invitații de a participa la concerte. Corul face multe tururi în diferite sate și orașe: Hotin, Lipcani, Cernăuți, Novoselița, Botoșani, Hudești, Alba și altele.

În iunie 1939, la Hotin a avut loc Festivalul Corurilor Raionale. Juriul a acordat premiul I corului din satul Vancicăuți, dirijorul căruia a fost Ioan Chiriac. În 1940, dirijorul Ioan Chiriac și corul bisericii au fost invitați la Radio București. Tinerii satului au cântat cu mare entuziasm.

În 1940-1941, pe lângă funcția sa de psalmist, a lucrat ca contabil în Novoselița. În 1942, I. Chiriac a primit diploma de la seminarul de cântăreți bisericești.

În 1945, diaconul Ioan Chiriac a fost hirotonit preot la Cernăuți, a început să slujească la Vancicăuți și a slujit aici până la 1 februarie 1979.

Corul a continuat să funcționeze și să-și îmbogățească repertoriul sub conducerea preotului Ion Chiriac. În fiecare zi, oamenii băteau la ușa părintelui Ioan pentru sfaturi, ajutor...

Mila, bunătatea, sensibilitatea și sinceritatea, capacitatea de a înțelege durerea altcuiva, sprijinul la timp într-un moment dificil, mângâierea la durere și necaz, bucuria de succesele sătenii - toate acestea erau caracteristice părintelui Ioan.

Prin urmare, chiar și în ultimele zile ale vieții sale, tatăl are grijă de familie. „Asigură-te că te simți bine, nu ai probleme, nu te gândești la mine.

Хор продовжував діяти та вдосконалювати свій репертуар під керівництвом священника. Щодня люди стукали у двері отця Іоана за порадою, за допомогою...

Милосердя, доброта, чуйність і щиросердечність, уміння розуміти чужий біль, вчасно підтримати в важку хвилину, розрадити в горі і біді, радіти за успіхів односельців – все це було притаманно отцю Іоану.

Тому навіть в останні дні свого життя отець піклується про родину. *«Робіть так, щоб вам було добре, не було проблем, не думайте про мене. Якщо потрібно, можете навіть відмовитись від мене, я не триматиму на вас зла, але від церкви я ніколи не відвернуся»* – такими були останні настанови отця Іоана синові.

Помер Іоан Кіріак 2 червня 1986 року. В ті радянські часи релігія, як відомо, переслідувалась законом, тому похований був отець Іоан без відспівування та священника. Цей біль та провина перед батьком і досі лежать важким тягарем на плечах його сина, Іполита Івановича, який на той час працював учителем фізики у сусідньому селі і нічого не міг вдіяти.

Свої знання, майстерність, талант Іоан Кіріак передавав людям як промінчик сонця не заради нагород, визнань, відзнак – це був його спосіб життя, його покликання. Багатьом він таким і запам'ятався – людиною молитви, людиною Божої любові.

«Dacă va fi nevoie, chiar te poți lepăda de mine, nu voi fi împotriva ta, dar nu mă voi întoarce niciodată de la biserică» – acestea au fost ultimele instrucțiuni ale părintelui Ioan către fiul său.

Іоан Chiriac a murit pe 2 iunie 1986. Pe vremea aceea religia era persecutată de către lege, așa că părintele Ioan a fost înmormântat fără slujba de înmormântare și fără preot.

Această durere și vinovăție în fața tatălui său încă e o povară grea pe umerii fiului său, Ipolit, care la acea vreme lucra ca profesor de fizică la Tărășăuți.

Іоан Chiriac și-a transmis cunoștințele, priceperea, talentul oamenilor ca o rază de soare nu de dragul premiilor, recunoașterii, onorurilor - acesta a fost modul lui de viață, vocația lui. El a fost amintit de mulți ca un om al rugăciunii, un om al dragostei lui Dumnezeu.

Se pare că asemenea oameni sunt aleși de Dumnezeu, nu degeaba s-a născut în noaptea înaintea Crăciunului. Sunt născuți pentru a susține spiritualitatea oamenilor într-un moment dificil, pentru a nu se pierde. A trăit vremuri atât de grele precum foamea, boala, războiul, represiunea, o persoană atât de educată putea prospera într-o altă țară unde nu existau astfel de probleme. A rămas însă în Basarabia natală, unde era cea mai mare nevoie de el.

При вході в церкву стоїть пам'ятник колишньому священнослужителю Іону Кіріяку
La intrare în biserică este monumentul lui preotul Ion Ciriac

Мабуть, такі люди обрані Богом, не дарма ж Іоан Кіріак народився в ніч перед Різдом. Вони народжуються для підтримки духовності людей в тяжку хвилину, щоб не загубити себе. Він жив в такі тяжкі часи як голод, хвороби, війна, репресії, така освічена людина змогла би процвітати в іншій країні, де не було таких проблем. Але він залишився у рідній Бессарабії, де більш за все був потрібний.

Спогади сина Іполита (1934 року народження)

Кажуть, що батько Іоан був дуже освіченою людиною?

— Так, він знав багато мов. Купував словники і сам вивчав іноземні мови. Дуже любив французьку мову. Вмів вільно розмовляти сімома мовами, а читав взагалі — 12 мовами!!! Навіть онука Віталія до року навчив французької мови. В один рік він вже відгукувався, розумів, що його запитують, і вмів відповідати французькою.

Багато любив читати. За книгою проводив весь свій вільний час. Не шкодував грошей на них, шукав, здобував. Зібрав велику бібліотеку, в якій були книги, написані різними мовами. І в наш час збереглися 50 енциклопедій, твори зарубіжних класиків.

Все господарство було на моїй матері. Бувало, що вона ображалася на батька, на те що він весь вільний час читає, грає на скрипці, однак не дорікала, бо дуже кохала його.

У вільний час батько ще любив займатися музикою. Він умів грати на: акордеоні, трубі, піаніно, флейті, але найбільше любив — скрипку. Цю скрипку я подарував музею села Ванчиківці.

Батько Іоан дуже любив дітей, вчив їх музики. І вони горнулися до нього, мабуть, відчували ту любов. Приходили до нього додому аж з інших сіл, і він займався з ними із задоволенням. Радів за кожного з них, хвалив за успіхи. На його скрипці навчилися музики такі відомі композитори як Серафим Бузила, Степан Сабадаш, також талановиті акордеоністи: Роман Калин, Володимир Григорян, Іван Балта...

Його учні ніколи не забували про свого вчителя. Кожного року, коли приїжджали в рідне село, заходили і до нього. Довго розмовляли, розповідали про свої успіхи. Він радів за них і був задоволений, що його праця дає свої плоди.

Amintiri ale fiului Ipolit (născut în 1934)

- Spun, că părintele Ioan era o persoană foarte educată?

Отець Іоан з сином Іполитом
Părintele Ioan cu fiul său Ipolit

- Da, știa multe limbi. Cumpăra dicționare și studia de sinestătător limbi străine. Îi plăcea foarte mult limba franceză. A fost capabil să vorbească șapte limbi fluent și să citească în total - 12 limbi!!! El l-a învățat chiar și pe nepotul său Vitalie franceza

până la vârsta de un an. La un an, el răspundea deja, înțelegea ce i se întreba și știa să răspundă în franceză.

Îi plăcea să citească mult. Își petrecea tot timpul liber citind cărți. Nu a cruțat bani pentru ele, le căuta, le obținea. A adunat o bibliotecă mare în care erau cărți scrise în diferite limbi. Și în vremea noastră s-au păstrat 50 de enciclopedii, lucrări ale clasicilor străini.

Toată gospodăria era pe mama mea. Uneori era supărată pe tata pentru că citea și cânta la vioară tot timpul lui liber, dar nu îl certa pentru că îl iubea foarte mult.

În timpul liber, tatălui meu încă îi plăcea să cânte la instrumente muzicale. Putea să cânte la acordeon, trompetă, pian, flaut, dar iubea cel mai mult vioara. Am dat această vioară muzeului satului Vancicăuți.

Părintele Ioan iubea foarte mult copiii, îi învăța muzică. Și ei se lipeau de el, probabil simțind acea dragoste. La el veneau oameni din alte sate, iar el lucra cu ei cu plăcere. S-a bucurat pentru fiecare dintre ei, i-a lăudat pentru succesul lor. Asemenea compozitori cunoscuți precum Serafim Buzila, Stepan Sabadash, precum și acordeoniștii talentați Roman Calin, Grigorean Vladimir, Ivan Balta... au învățat muzica de la vioara lui.

Elevii lui nu și-au uitat niciodată profesorul. În fiecare an, când veneau în satul natal, îl vizitau. Vorbeau mult timp și despre succesele lor. S-a bucurat pentru ei și a fost mulțumit că lucrul lui dă roade.

— А яким Вам запам'ятався батько?

— З дитинства я пам'ятаю, як батько з любов'ю ставився до своєї родини, з величезною повагою до всіх людей села. Він ніколи не засуджував людей за помилки. Коли йому казали, що він занадто м'який — він говорив: «Засуджувати не означає змінити, це не означає що людина не повторить своїх помилок. Якщо хочеш змінити людину — її потрібно любити».

Крім того, він любив безвинно жартувати. Мабуть тому його всі любили та поважали.

— Як він став священиком і як йому було служити в церкві, в той важкий час, коли церкви закривались, церковних служителів відправляли на Сибір?

— Були тяжкі часи: був голод, холод, війна, страшна хвороба «тиф». Люди масово вмирали. Милостиню, що йому приносили в церкву, він дорогою додому роздавав дітям, сиротам, допомагав багатодітним сім'ям.

Діти чекали його в неділю після служби біля своїх воріт, бо знали, що він завжди їм щось дає.

Він настільки був дипломатичним, що ніколи ні з ким не йшов на конфлікт, особливо з владою. Якщо йому говорили, щоб о 8 годині ранку церква була закрита, він починав богослужіння о 4 годині ранку і до восьмої вже закінчував. Був готовий до всього, у нього завжди була приготовлена торбиночка з сухарями та потрібним одягом — на всяк випадок.

Поряд с сином сидить його дружина Марія Іванівна та лагідно всміхається. В її житті батько залишив тільки найкращі спогади.

«Я дуже вдячна Богу за те, що мала нагоду бути поруч з такою людиною, називати його батьком. Батько Іоан ніколи не лаяв, не вимагав, не наказував, а просто радив, розумів, підтримував. Він навчив мене грати на скрипці. Був дуже уважним, лагідним до своїх онуків, багато чому їх навчив. Дуже шкода, що в наш час мало таких людей, які живуть не для себе, а заради інших. Бо саме таким був наш батько».

- Cum îți amintești de tatăl tău?

- Din copilărie îmi amintesc cum tatăl meu și-a tratat familia cu dragoste, cu mare respect pentru toți oamenii din sat. Nu a condamnat niciodată oamenii pentru greșeli. Când i s-a spus că este prea moale, a spus: „A condamna nu înseamnă a schimba, nu înseamnă că o persoană nu își va repeta greșelile. Dacă vrei să schimbi o persoană, trebuie să o iubești.”

În plus, îi plăcea să glumească. Poate de aceea toată lumea l-a iubit și respectat.

- Cum a ajuns preot și cum a fost pentru el să slujească în biserică, în vremea aceea grea, când bisericile erau închise, slujitorii bisericii erau trimiși în Siberia?

- Au fost vremuri grele: a fost foamete, frig, război, teribila boală „tiflul”. Oamenii mureau în masă. El împărțea pomana care i se aducea la biserică în drum spre casă copiilor, orfanilor și ajuta familiile cu mulți copii.

Copiii îl așteptau duminica după slujbă la poarta lor, pentru că știau că le dădea mereu ceva.

Era atât de diplomatic încât nu a intrat niciodată în conflict cu nimeni, în special cu autoritățile. Dacă i se spunea că biserica va fi închisă la ora 8 dimineața, începea slujba la ora 4 dimineața și o termina la ora opt. Era gata la orice, avea mereu o pungă mică cu biscuiți și hainele necesare pregătite — pentru orice eventualitate.

Soția Maria stă lângă sotul său Ipolit și zâmbeste blând. Tatăl i-a lăsat doar cele mai bune amintiri.

- Îi sunt foarte recunoscătoare lui Dumnezeu că am avut ocazia să fiu aproape de o astfel de persoană, să-i spun tată. Părintele Ioan nu a certat niciodată, nu a cerut, nu a ordonat, ci pur și simplu a sfătuit, a înțeles, a susținut. M-a învățat să cânt la vioară. A fost foarte atent, blând cu nepoții săi, i-a învățat multe. Păcat că în zilele noastre sunt puțini astfel de oameni, care trăiesc nu pentru ei înșiși, ci de dragul celorlalți. Pentru că exact așa a fost tatăl nostru.

Отець Іоан з невісткою Марією
Părintele Ioan cu nora Maria

Зі спогадів Степана Сабадаша під час візиту у с. Ванчиківці у 2005 році

Степан Сабадаш – відомий український композитор, диригент, народний артист України (05.06.1920 – 30.08.2006)

Його мелодії стали супутниками життя людських поколінь. Пісні «Марічка», «Очі волошкові», «Пісня з полонини» не піддаються старінню.

«Народився я у далекому 1920 році в селі Ванчинець. Мав 8 братів і сестер, отож змалечку був навчений працювати.

Одного разу мені до рук потрапила скрипка, яка належала сільському музиці. І я вирішив зробити собі таку ж. Дізнався від маминого брата, що найкраще дерево для цього – горіх, знайшов його на власному городі, цілий місяць чаклував над ним, нарешті все зібрав, натягнув струни з ниток, для смичка насмакав кінського волосу з хвоста. І... музики не почув! Було мені тоді 11 років. Дядько Яків знову дав пораду – струни зробити з дроту. І я таки почув якісь звуки! Хоча це була далеко не та музика (сміється). Дядько Яків, який дуже любив співати, брав мене з собою на весілля.

Саме він умовив мого батька віддати мене на навчання до регента церковного хору. Іоан Кіріак був дуже освіченою людиною. Володів не тільки нотною грамотою, а ще й іноземними мовами.

«Лише на три зимових місяці», – ледве погодився батько. Регент вислухав усе, що я йому наспівав. Видно, йому сподобався мій спів – він одразу взяв мене до себе в науку і навіть натягнув на скрипку справжні струни. І цілу зиму я вчився до крові, до болю в пальцях. Навіть про

С. Сабадаш, 1948 р.
Stepan Sabadaș, 1948

Дин аминтирїлї лїї Stepan Sabadaș їн тїмпїлї визїтїї дїн 2005

Stepan Sabadaș - celebru compozitor ucrainean, dirijor, Artist Popular al Ucrainei 05.06.1920 - 30.08.2006

Melodiile lui au devenit prieteni de viață ai generațiilor umane. Cântecele „Maricika”, „Ochii de albastrele”, „Cântec de la Polonica” nu sunt supuse timpului.

M-am născut în îndepărtatul an 1920 în satul Vancineț. Am avut 8 frați și surori, așa că am fost învățat să muncesc de mic.

Într-o zi am pus mâna pe o vioară, care aparținea muzicantului din sat. Și am decis să fac același lucru pentru mine. Am aflat de la fratele mamei mele că cel mai bun copac pentru asta este nukul, l-am găsit în grădina mea, am petrecut

o lună prelucrându-l, în cele din urmă am adunat totul, am pus coardele, am strâns părul din coadă de cal pentru un arcuș. Și... n-am auzit muzică! Aveam 11 ani atunci. Unchiul Iakov mi-a dat din nou un sfat - să fac coarde din sârmă. Și am auzit niște sunete! Deși nu era aceeași muzică (râde). Unchiul Iakov, căruia îi plăcea să cânte, m-a luat cu el la nuntă. El a fost cel care l-a convins pe tatăl meu să mă trimită să studiez la dirijorul corului bisericii. Ioan Chiriac a fost un om foarte educat. El poseda nu numai arta muzicală, ci și limbi străine.

„Doar trei luni de iarnă”, abia a fost de acord tatăl. Dirijorul a ascultat tot ce i-am cântat. Era evident că îi plăcea cântul meu - m-a dus imediat să studiez și chiar a pus coarde adevărate la vioară. Și toată iarna am studiat până la sânge, până la durere în degete. Chiar am uitat de mâncare, eram atât de atras de muzica... Apropo, profesorul meu, după ce m-a învățat trei

Скрипка Іоана Кіріяка, музей с. Ванчиківці
Vioara lui Ioan Chiriac, muzeul satului Vancicăuți

їжу забував, так мене приваблювали звуки... До речі, мій учитель після того, як вчив мене три місяці за гроші, ще три роки займався зі мною безкоштовно, переконавшись, що гра для мене – це серйозно».

Регент порадив хлопцеві вивчитися грати на трубі, щоб у армії потрапити в музичний підрозділ. Проте у 18 років, вже керуючи сільським оркестром, хлопець захворів на запалення легень і трубу довелося покинути. Тоді вони взялись за акордеон. І через два роки Степан Сабадаш став найкращим акордеоністом краю.

Спогади учасниці хору Марії Апопій (1922 року народження, жительки с. Ванчиківці)

«Це було за часів румунської влади. Я ходила до школи. Школою нас водили в церкву на

*Фотографія із сімейного архіву учасниці хору
Марії Апопій. Хор І. Кіріяка у Хотині, 1939 р.*

*Fotografie din arhiva familiei Mariei Apopii, membră
a corului. Corul lui I. Chiriac la Hotin, 1939.*

співи. Співали ми лише церковні пісні, а вчив нас музики Іоан Кіріяк.

Весь тиждень ми ходили до школи, а в неділю – до церкви на службу. Нам дуже подобалося і ми голосно співали (сміється). Зранку Іоан Кіріяк репетирував з нами в сторожці. Коли починалась служба, ми бігли в церкву. В церковному хорі співали голосисті одружені чоловіки. Пізніше диригент церковного хору зібрав хор з молодих дівчат, куди згодом приєдналися і хлопці. Займався він з кожним хористом індивідуально. Наш хор мав і солістів. Сам Іоан Кіріяк дуже гарно співав.

luni pentru bani, s-a ocupat cu mine încă trei luni gratis, asigurându-se că cantul este serios pentru mine.

Ioan Chiriac l-a sfătuit pe băiat să învețe să cânte la trompetă pentru a intra în orchestra militară în armată. Cu toate acestea, la vârsta de 18 ani, conducând deja orchestra satului, băiatul s-a îmbolnăvit de pneumonie și a fost nevoit să lase trompeta. Apoi au luat acordeonul. Și doi ani mai târziu, Stepan Sabadaș a devenit cel mai bun acordeonist din regiune.

Amintiri ale membrei corului Apopii Maria (născută în 1922, locuitoarea satului Vancicăuți)

A fost pe vremea guvernării României. Eram la școală. La școală, am fost duși la biserică pentru a cânta. Am cântat doar cântece bisericești, iar Ioan Chiriac ne-a învățat muzică.

Toată săptămâna mergeam la școală, iar duminica - la biserică la slujbă. Ne plăcea foarte mult și cântam tare (râde). Dimineața, Ioan Chiriac repeta cu noi. Când începea slujba, alergam în biserică. În corul bisericii cântau bărbați căsătoriți. Ulterior, dirijorul corului bisericii a adunat un cor de fete tinere, cărora li s-au alăturat băieți. Lucra cu fiecare corist individual. Corul nostru a avut și soliști.

Însuși Ioan Chiriac cânta foarte bine. La început, cântam doar la biserică, la diverse sărbători. Am participat la concursul de muzică populară și cântece bisericești din București.

Seara ni s-a spus că mergem mâine, iar dimineața toată lumea era pregătită. Am ajuns cu trenul foarte bucuroși, am cântat pe parcurs. În București ne aștepta primarul satului nostru, Toadere Postolache. A mers înainte să ne înscrie la concurs. Toți aveau câteva minute pentru a cânta. După ce dirijorul nostru a cântat piesa „Hai Ileana”, i s-a cerut să cânte mai mult. Apoi am cântat cu corul.

Am fost premiați cu primul loc. Corul nostru a fost invitat la radio seara. Am venit acasă deja celebri. Dirijorul nostru a primit multe scrisori cu cerințe de a veni cu corul în vacanță, cu cereri de a ne împărtăși cântecele.

Спочатку ми співали тільки на храм, на різні свята. Брали участь у конкурсі фольклорної музики і церковної пісні в Бухаресті. Ввечері нам сказали, що завтра ідемо, а на ранок всі були готові. Доїхали ми поїздом дуже весело, по дорозі співали. В Бухаресті на нас чекав наш голова села Постолатій Тодор. Він поїхав наперед, щоб записати нас на конкурс. Всім виступаючим давали по декілька хвилин на виступ. Після того, як заспівав наш диригент пісню «Наі Пеана», його попросили заспівати ще. Потім заспівали ми з хором. Нам присудили перше місце. Наш хор запросили ввечері на радіо. Приїхали ми додому вже відомими. Наш диригент отримував багато листів з проханням приїхати з хором на свято, з проханням поділитися нашими піснями. Слова пісень, колядок він записував від жінок, від старих. «Від людей – для людей».

У 1939 році ми брали участь у Фестивалі районних хорів, який відбувся в місті Хотині. І знову хористам з села Ванчиківці на чолі з диригентом Іоаном Кіріяком було присуджено першу премію.

У 1940 році ми знову були запрошені в Бухарест на радіо. У 1945 наші концерти закінчились. Співали ми тільки в церкві».

Пані Марія народилася в бідній сім'ї, прожила не легке життя, однак вона з такою радістю все розповідала. Були війни, голодомор – і це все ніби не торкнулося її, вона відходила від поганого і з ностальгією розповідала тільки про приємне.

A înregistrat cuvintele cântecelor, colinde de la femei, de la bătrâni. „De la oameni – pentru oameni”.

În 1939, am participat la Festivalul Corurilor din raion, care a avut loc în orașul Hotin. Și încă o dată, premiul I a fost acordat corului din satul Vancicăuți, condus de dirijorul Ioan Chiriac.

În 1940, am fost din nou invitați la București la radio. În 1945, concertele noastre s-au încheiat. Cântam doar la biserică”.

Фотографія із сімейного архіву.

Іоан Кіріяк, його дружина Анна з сином Іполитом на руках (в центрі), батько Микита (позаду), мати Ксенія (праворуч), родичі

Fotografie din arhiva familiei

Ioan Chiriac, soția sa Ana cu fiul lor Ipolit în brațe (în centru), tatăl Nichita (în spate), mama Ksenia (la dreapta), rude

Фотографія із сімейного архіву Іоана Кіріяка.

Зліва направо: син Іполит, Іоан Кіріяк, невістка Марія з онучкою Сабіною на руках, дружина Анна та онук Віталій (внизу)

Fotografie din arhiva familiei

(de la stânga la dreapta) fiul Ipolit, Ioan Chiriac, nora Maria cu nepoata Sabina în brațe, soția Ana și nepotul Vitalie (jos)

Doamna Maria s-a născut într-o familie săracă, a dus o viață grea, dar a povestit totul cu atâta bucurie. Au fost războaie, foamete – și toate acestea nu păreau să o afecteze, s-a îndepărtat de rău și a vorbit cu nostalgie doar despre plăcut.

ВІДОМІ ЛЮДИ, ВИХІДЦІ СЕЛА ВАНЧИКІВЦІ

*Він прийшов у цей світ,
щоб розказати про найкраще –
про людські почуття.
І йому це вдалося...*

СТЕПАН САБАДАШ

відомий український композитор,
диригент, народний артист України
05.06.1920 – 30.08.2006

*Коли на могилі моїй
Зелена затужить трава, –
Слухатиме хтось ці пісні,
Нескінчені тихі слова...
Слухачу, вглибся у те,
Чим я свою пісню зіграв,
І, може, почувеш ти щось,
Що більше од звуків і слів...
Побачиш ти в пісні моїй
Луну своїх власних надій...
Слухачу! Поглянь, усміхнись:
Я твій! Я не вмер! Я живий!*

Максим Рильський

5 червня 1920 року сталася подія, яка згодом прославить маленьке село Ванчинець, або, як його називають старожили, Фагадеу.

У сім'ї Уляни та Олексія Сабадашів народився хлопчик Степан. Хлопчик мав 5 братів та троє сестер, родина була бідною, отож хлопчик змалку був навчений працювати: з шести років уже працював на оранці – водив коня, а батько йшов за плугом. Пізніше в одному зі своїх в інтерв'ю Степан Сабадаш розповість:

«В голові весь час звучали мелодії, просили виходу. Грошей у батька не було на придбання скрипки. Тому, десь в 11 років, вирішив сам її зробити. Дядько Яків, мамин брат, сказав, що найспівучіша – з горіхового дерева. Якось на вечорницях, коли сільський музикант сів до сто-

OAMENI RENOME DIN SATUL VANCICĂUȚI

*El a venit în această lume
să spuna despre ce e mai frumos -
despre sentimentele umane.
Și a reușit...*

STEPAN ALEXEI SABADAȘ

celebru compozitor ucrainean,
dirijor, Artist Popular al Ucrainei
05.06.1920 – 30.08.2006

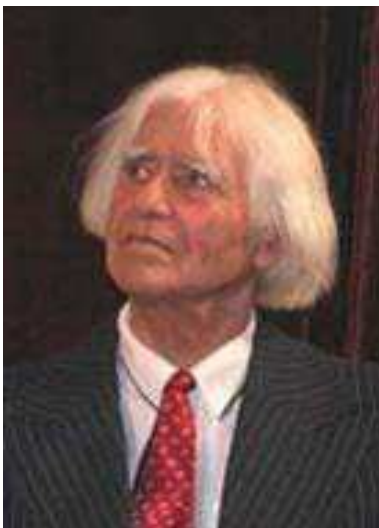
*Când pe mormântul meu
iarba va crește verde,
Va asculta cineva aceste melodii,
Cuvinte nesfârșite și tăcute...
Ascultă, înțelege
Cu ce mi-am încălzit cântecul,
Și poate vei auzi ceva
Ce este mai mult decât sunete și cuvinte...
Vei vedea în cântecul meu
Eco-ul propriilor mele speranțe...
Cititorule! Uite, zâmbeste:
Sunt al tău! Nu am murit! Sunt în viața!*

M. Rîlskii

La 5 iunie 1920 a avut loc un eveniment care avea să facă mai târziu celebru satul Vancineț, sau, cum îl numesc bătrânii, Fagadău.

În familia lui Alexei și Uliana Sabadaș, s-a născut un băiat Stepan. Băiatul avea 5 frați și trei surori, familia era săracă, așa că băiatul a fost învățat să muncească de la o vârstă fragedă: de la vârsta de șase ani lucra deja la arat - conducând un cal, în timp ce tatăl său urma plugul. Mai târziu, într-unul dintre interviurile sale, Stepan Sabadaș va spune:

„Melodiile răsunau în capul meu tot timpul, cerând o ieșire. Tatăl meu nu avea bani să cumpere o vioară. Prin urmare, în jurul vârstei de 11 ani, a decis să o fac singur. Unchiul Iakov, fratele mamei, a spus că cea mai răsunătoare este dintr-un nuc. Odată la o petrecere, când un muzician din sat s-a așezat să mănânce, m-am furișat la vioara lui și

лу перекусити, я підкрався до його скрипки і навіть примірів її до свого плеча. Уважно роздивився і мені здалося, що й сам таку змайструю. Разом з приятелями спіяли горіха на городі, за що добряче влетіло, адже він завжди забезпечував родину смачною поживою.

Цілий місяць потайки від усіх «чаклував»: виробив низ, деко вирізав з ялинки, натяг струни з ниток. Для смичка наскубав волосся в коня з хвоста, за що дістав копитом у плече.

Спробував грати – але почув тільки якісь не зрозумілі звуки. Ось тоді і показав свій інструмент дядькові Якову. Він посміхнувся і мовив: «Мені здається, струни мають бути з дроту. Згодом насотав їх таки з якогось дроту і вони заскрипіли. Хоч не по-справжньому та все ж... Незабаром навчився грати пісні, танці, уже дядько Яків, а він дуже любив співати, брав мене з собою на весілля, христини. Оскільки я був малий на зріст, то мене ставили на стільця, а іноді й на стіл. Люди танцюють, хоч і бачать, що це – несправжня музика».

Як же треба було просити тата, щоб той відвів Степанка до регента церковного хору! Батько довго не погоджувався, бо на землі було багато роботи. Але Степанко плакав, благав, обіцяв що всю роботу по господарству буде виконувати. І батько погодився. У Ванчиківцях жив регент церковного хору Іоан Микитович Кіріак.

Степан так хотів сподобатись вчителю, що переспівав усі пісні які знав. А от музику регент забракував, сказавши що на цій скрипці грати не можна, треба купувати справжню. Батько Степана був бідним тому відмовився. Але Степанко так сподобався вчителю, що той пообіцяв привести скрипку до ладу. Він натяг на неї справжні струни, і всю зиму Степан вчився музики. Бо навесні мав ставати до роботи на полі – так батько звелів. За три місяці пройшов не меншу науку, ніж тепер в музичному училищі за кілька років. День і ніч

Степан Сабадаш, 1965 рік
Stepan Sabadaș, 1965

чиар ам încercat-o pe umăr. M-am uitat cu atenție și mi s-a parut că voi face și eu una. Împreună cu prietenii am tăiat nucul din grădină, pentru ce am primit-o, pentru că nucul a oferit mereu familiei mâncare delicioasă.

O lună întreagă am „vrajit” în secret de toată lumea: am făcut o bază, am tăiat o tavă dintr-un brad,

am înșirat coarde din fire. Pentru arcuș, am smuls părul de la coada calului, pentru care am primit o copită în umăr.

Am încercat să cant - dar am auzit doar câteva sunete de neînțeles. Atunci i-am arătat instrumentul unchiului Iakov. El a zămbit și a spus: „Cred că coardele ar trebui să fie din sârmă. Mai târziu, le-am înșirat din sârmă și au scârțâit. Deși nu clar, dar totuși. Unchiul Iakov m-a învățat curând să cânt cântece și dansuri, lui îi plăcea să cânte, ma lua cu el la nunți și cumătrii. Eram mic de înălțime, ma urcau pe scaun sau uneori pe masă. Oamenii dansau, deși vedeau că nu este muzică adevărată”.

Cat de mult a fost necesar să-l roage pe tata să-l ducă pe Stepanko la regentul corului bisericii! Tatăl nu a fost de acord multă vreme, pentru că era multă muncă la pământ. Dar Stepanko a plâns, a implorat, a promis că va face toate treburile casnice. Și tatăl a fost de acord. Regentul corului bisericii, Ioan Chiriac, locuia la Vanchykvitsy.

Stepan a vrut să-i fie pe plac profesorului atât de mult încât a cântat toate cântecele pe care le știa. Dar regentul a respins muzica, spunând că nu poate cânta la această vioară, trebuie să cumpere una adevărată.

Tatăl lui Stepan era sărac, așa că a refuzat. Dar profesorului i-a plăcut atât de mult pe Stepanko, încât i-a promis că va restaura vioara. A tras coarde adevărate pe ea și toată iarna Stepan a studiat muzica. Pentru că în primăvară trebuia să meargă la muncă la câmp – așa i-a ordonat tatăl său. În trei luni a învățat nu mai puțină știință decât acum într-o școală de muzică în câțiva ani. Zi și noapte, Stepan Sabadaș nu lăsa din mână vioara. Nici răni-le de pe degete nu l-au împiedicat să cante. Dorința de a învăța a fost atât de mare.

Степан Сабадаш не випускав скрипку з рук. Навіть рани, що зробилися на пальцях не заважали йому грати. Настільки великим було бажання вчитися.

Регент порадив Степанові навчитися грати на трубі, щоб у армії потрапити в музичний підрозділ. Проте у 18 років, вже керуючи сільським оркестром, хлопець захворів на запалення легень і трубу довелося покинути. Взявся за акордеон. І вже через два роки став найкращим акордеоністом краю. Його запрошували до себе на свята румунські графи й барони, посиляли за ним на фаєтон і носильника для акордеона. Гонораром за виступи найчастіше були смажені й варені кури, поросята. А одного разу його запросили на Бухарестське радіо, й виступ почула сама королева. Вона хотіла, щоб молодий акордеоніст жив у столиці королівства, згодна була допомогти навіть з помешканням.

Свою грою Степан заробляв і на навчання в Чернівецькій консерваторії, а щоб вступити туди, підробив документи, записавшись румуном. У 1940-41 рр. закінчив Чернівецьке музичне училище. А після війни добрі музики, навіть у СРСР, були на вагу золота. Степан Сабадаш іде працювати концертмейстером у Чернівецький драмтеатр. Одночасно керував самодіяльним хором на трикотажній фабриці. Там і написав свою першу пісню – про передовиків. Повіз її на огляд у Київ – і заслужив оплески самого Григорія Верьовки.

А потім була «Марічка»...

А композитор працював: писав пісні, диригував хором, грав

Regentul l-a sfătuit pe Stepan să învețe să cânte la trompetă pentru a intra în orchestra militara în armată. Dar, la vârsta de 18 ani, conducând deja orchestra satului, băiatul s-a îmbolnăvit de pneumonie și a fost nevoit să lase trompeta. A luat acordeonul. Și doi ani mai târziu a devenit cel mai bun acordeonist din regiune.

Conții și boieiri români îl invitau la casele lor, trimiteau după el faetonul și un purtător pentru acordeon. Taxa pentru concerte era cel mai adesea pui prăjiți și fierți, porci. Și într-o zi a fost invitat la radioul Bucureștiului și regina însăși a auzit concertul. Și a dorit ca tânărul acordeonist să locuiască în capitala regatului, ba chiar a fost de acord să-l ajute cu locuința.

Cu cântul sau, Stepan a câștigat bani pentru a studia la Conservatorul din Cernăuți, iar pentru a intra acolo a falsificat actele, înscriindu-se român. În anii

1940-41 a absolvit Colegiul de muzică din Cernăuți. Și după război, muzica bună, chiar și în URSS, era la un pret de aur. Stepan Sabadas merge să lucreze ca concertmaster la Teatrul Dramatic din Cernăuți. În același timp, a condus un cor de amatori la o fabrică de tricotaj. Acolo a scris primul său cântec - despre muncitorii de frunte. A dus-o la inspecție la Kiev - și a câștigat aplauzele lui Grigorii Veriovka.

Iar apoi a fost „Maricika”...

Și compozitorul lucra: scria cântece, dirija un cor, cânta la dansuri pe terenul fostului cinematograf numit după Zoia Kosmodemianska, iar fetele din Cernăuți încercau cu orice preț să intre în aceeași sală pentru a dansa „sub Sabadaș”.

*У роки війни, в центрі з акордеоном С.Сабадаш
În timpul războiului, S. Sabadaș cu acordeon în centru*

*Ансамбль «Марічка»
Ansamblul „Maricika”*

на танцях на майданчику колишнього кінотеатру імені Зої Космодем'янської, і чернівецькі дівчата намагалися за будь-яку ціну потрапити саме в цей зал, щоб танцювати «під Сабадаша».

Пізніше Степан Сабадаш створює вокальний ансамбль «Марічка» при Чернівецькому палаці культури працівників текстильної промисловості.

І творчість, творчість, творчість... Дружина рідко бачила чоловіка вдома, навіть не приносило радості нове прекрасне помешкання в особняку в престижному районі Чернівців. У 1965 році на декаду українського мистецтва в Ленінграді Степан повіз нову пісню «Очі волошкові».

У 1967 році Степан Сабадаш переїхав з сім'єю до Києва, там працював у Жовтневому палаці, писав пісні, багато з них ставали популярними, але слави «Марічки» чи «Пісні з полонини» не сягнула жодна.

Часом приїжджав у Чернівці, виступав. Проте почав втрачати слух і концертував усе менше.

У 1980 році приїжджає до Чернівців і виступає на Чернівецькому обласному телебаченні.

Степан Сабадаш став добрим садівником – посадив і виростив 90 дерев, збудував дім. Проте найкраще йому було на Буковині, де, на його думку, «лиш перейдеш Черемош, сам співаєш, душа прагне. Це з молоком матері передається з покоління в покоління».

З усієї великої родини Сабадашів живими залишилася тільки сестра Євгенія у с. Кам'янка Глибоцького району.

У 2005 році на своє 85-річчя Степан Сабадаш завітав на

Ультеріор, Stepan Sabadaş crează ansamblul vocal „Maricika” în Palatul Culturii Cernăuți al Muncitorilor din industria textilă.

Și creație, creație, creație...

С. Сабадаш з дружиною Радою, тещею і синами Володимиром та Олексієм
S. Sabadaş cu soția sa Rada, soacra și fiii Vladimir și Alexei

Софія їси ведеа рар соțul асаșă, iar frumosul apartament nou într-o casa dintr-o zonă prestigioasă a Cernăuților nu-i aducea bucurie. În 1965, Stepan a dus un nou cântec „Ochii de albastrele” la Deceniul Artei Ucrainene de la Leningrad.

În 1967, Stepan Sabadaş s-a mutat cu traiul la Kiev, unde a lucrat în Palatul „Octombrie”, a scris cântece, multe dintre ele au devenit populare, dar nici unul nu a atins faima lui „Maricika” sau „Cântec de la Polonina”. Uneori venea la Cernăuți, da concerte. Cu toate acestea, a început să-și piardă auzul și a susținut din ce în ce mai puține concerte. În 1980, a venit la Cernăuți și

a apărut la televiziunea regională Cernăuți.

Stepan Sabadaş a devenit un grădinar bun - a plantat și a crescut 90 de copaci, și-a construit o casă. Totuși, cel mai bine pentru el a fost în Bucovina, unde, după părerea lui, „de îndată ce treci Ceremușul, cânti singur, sufletul tău tânjește. Se transmite din generație în generație cu laptele matern”.

Din întreaga mare familie Sabadaş, doar sora Evghenia a rămas în viață în satul Kamianka din districtul Hliboca.

În 2005, la cea de-a 85-a aniversare, Stepan Sabadaş a vizitat Patria-mamă - Vancinețul său natal. A vizitat casa părintească, a băut apă din fântâna de lângă poarta casei părinților.

Будинок, де жила родина Степана Сабадаша
Casa în care locuia familia lui Stepan Sabadaş, anul 2010

Батьківщину – у рідний Ванчинець. Відвідав будинок батьків, напився води з криниці біля воріт батьківської хати.

А у Чернівцях на «Алеї зірок» сяє зірка Степана Сабадаша.

12 листопада 2004 року у Чернівцях народилася нова традиція: рівно о 12 годині пополудні на балкончик під годинником на ратушній вежі виходить трубач у народному строї і на всі чотири сторони світу сповіщає, що «Там на тому боці, там живе Марічка...» І лине над містом впізнавана для кожного мелодія, геніальна у своїй простоті та неповторності...

Степан Сабадаш у спогадах рідних, друзів

Зі спогадів двоюрідної сестри Ольги

«Що я можу розповісти? Я тоді була ще дуже малою. Пам'ятаю, що їх в родині було дев'ятеро дітей. Всі змалку були привчені до роботи. Степан дуже любив музику. Мій тато Василь і його – Олексій були рідними братами. Жили ми через город від них. Пригадую, як Степа прибігав до нас через город пограти на скрипці, і просив: «Вуйко не кажіть татові, що я у вас». Зрубав дерево, не пам'ятаю яке, щоб зробити собі скрипку.

А вчив його музики батюшка Іоан з Ванчиківців. Приїжджав у село в 2006 році. Був тут у хаті, ходив по городі. (Ольга Василівна жила у хаті, яка належала колись родині Степана Сабадаша).

Пані Ольга звертає мою увагу на стелю. Показує гак і розповідає, що на ньому колишали дітей, зокрема і Степана. Каже, що вони з батьком намагалися його витягнути, але так і не змогли, так сильно він прикріплений.

Зі спогадів сестри Євгенії

Рід наш походить із-за Дністра. Колись наш прадід поселився у Бессарабії у селі Іванівці (тепер Ванчинець) Новоселицького району.

Іар ла Цернауți, pe Aleea Stelelor strălucește steaua lui Stepan Sabadaș.

La 12 noiembrie 2004, la Cernăuți s-a născut o nouă tradiție: exact la ora 12 după-amiaza, un trompetist în costum național iese la balconul de sub ceasul de pe turnul primăriei și anunță în toate cele patru colțuri ale lumii că „Acolo, de cealaltă parte, acolo trăiește Maricika...” Și zboară deasupra orașului o melodie recunoscută de toată lumea, ingenioasă prin simplitatea și unicitatea sa...

Stepan Sabadaș în amintirile rudelor și prietenilor

Din amintirile verișoarei Olga

„Ce pot să spun? Eram încă foarte mică atunci. Îmi amintesc că în familia lor erau nouă copii. Toată lumea a fost instruită să muncească de la o vârstă fragedă. Stepan iubea foarte mult muzica. Tatăl meu, Vasile, și tatăl său, Alexei, erau frați. Locu-

iam peste grădina de ei. Îmi amintesc cum Stepa a alergat la noi prin grădină să cânte la vioară și a întreat: „Unchiule, nu-i spune tatălui că sunt la tine”. A tăiat un copac, numi amintesc care, să facă o vioară. Părintele Ion din Vancicăuți l-a învățat muzică.

A venit în sat în 2006. A fost aici în

casă, s-a plimbat prin grădină. (Olga a locuit în casa, care a aparținut cândva familiei lui Stepan Sabadaș).

Doamna Olga îmi atrage atenția asupra tavanului. El arată cârligul și spune că copiii au fost legănați pe el, inclusiv și Stepan. Spune că el și tatăl său au încercat să-l scoată, dar nu au putut, era atât de atașat.

Din amintirile surorii Eugenia

Familia noastră este originară de peste Nistru. Cândva, străbunicul nostru s-a stabilit cu traiul în Basarabia, în satul Ivanivți (acum Vancineț)

Криниця біля хати С. Сабадаша

Fântâna de lângă casa lui S. Sabadaș

Мама Уляна Олексіївна була дуже співучою. А мамин брат, вуйко Штефан Кость, грав на трубі, і ми часто слухали його мелодії, – пригадує Євгенія. – У сім'ї нас було дев'ятеро дітей. Степан був другою дитиною у родині після сестри Анастасії. А ще Іван, Варвара, Георгій, Євгенія, Василь, Ілля, Андрій. Ще коли Степанові було вісім років, він робив примітивні скрипочки з кукурудзиння, садив нас, менших, біля себе, щось на зразок сімейного ансамблю, пригадував мелодії вуйка Штефана і ніби навчав нас грати. Ми йому підігравали у такт, і він тим дуже тішився. Я й досі пам'ятаю такт його польки.

Євгенія Олексіївна – студентка Чернівецького учительського інституту (із сімейного архіву)

Eugenia Alexei – studentă a Institutului de Formare a Profesorilor din Cernăuți (din arhiva familiei)

Мені він був як другий батько. Забрав мене до Чернівців. Я навчалася у жіночому комерційному ліцеї, а заодно й варила братові їсти, прала та прибирала у помешканні. У музику він був закоханий. Коли жив у Чернівцях, то посеред ночі схоплювався і сідав за рояль.

– Мені наснилася одна мелодія, я хочу написати ноти, а до ранку можу забути, – виправдовувався він. І майже цілу ніч сидів за роялем.

Степан у армії був керівником оркестру – розповідає пані Євгенія. Вже рік точно й не згадаю. Пам'ятаю, що він завжди передавав нам продукти. Я прийду на пункт з торбинкою, візьму продукти, та йду додому. Пам'ятаю мати приїде і питає:

– Діти, ви ще живі? У нас у Бессарабії такий голод, вже люди вимирають.

– Живі! Степанові порцію видадуть, а він нам передає...

Ось так ми і вижили – сумно додає Євгенія Олексіївна.

Степан був дуже добрим, чуйним, витривалим. Він завжди бігав на березі Дніпра, тільки після операції не міг, однак говорив:

*Шворинь, забитий у стелю рідної хати
Un cârlig bătut în tavanul casei natale*

din districtul Nouasulița. Mama noastră Uliana Alexei a fost o cântăreață grozavă. Iar fratele mamei mele, unchiul Ștefan Kosti, cânta la trompetă, iar noi îi ascultam des melodiile, - își amintește Eugenia. - Am avut nouă copii în familia noastră. Stepan a fost al doilea copil din familie după sora Anastasia. Și, de asemenea, Ivan, Varvara, George, Eugenia, Vasile, Ilie, Andrei. Chiar când Stepan avea opt ani, făcea viori primitive din porumb, ne așeza pe noi, cei mai mici, lângă el, ceva ca un ansamblu de familie, își aducea aminte de melodiile unchiului Ștefan și, parcă, ne învăța să cântăm. Noi cântam cu el în tact și el era foarte bucuros de asta. Îmi amintesc

încă ritmul polcii lui.

El a fost ca un al doilea tată pentru mine. M-a dus la Cernăuți. Am studiat la un liceu comercial de femei și, în același timp, am gătit pentru fratele meu, am spălat rufe și am făcut curățenie în apartament. Era îndrăgostit de muzică. Când locuia la Cernăuți, se trezea în miezul nopții și se așeza la pian.

- Am visat o melodie, vreau să scriu notele, s-ar putea s-o uit până dimineată, - se scuza el. Și sta la pian aproape toată noaptea.

Stepan era conducătorul orchestrei din armată – spune doamna Eugenia. A trecut un an, numi amintesc exact. Îmi amintesc că ne transmitea mereu produse. Plecam la punct cu o geantă, luam produsele și plecam acasă. Îmi amintesc că mama venea și întreba:

- Copii, mai sunteți în viață? Așa e foame în Basarabia, oamenii deja mor.

- Vii! Lui Stepan i se dau produse, iar el ni le transmite noua...

- Așa am supraviețuit – adaugă cu tristețe Eugenia Alexei.

Stepan a fost foarte amabil, sensibil, răbdător. A alergat mereu pe malul Niprului, doar după ope-

«Я вже не можу бігати, але ходжу, багато ходжу». (сміється, авт.)

Я часто згадую шворінь, забитий у сволюку нашої рідної хати у Ванчинці, до якого підвішувала люльку-колыску. І досі чую спів мами, яка нас колысала – із ностальгією говорить пані Євгенія.

За матеріалами

Анастасії Костіни-Кніжницької, лауреатки районної літературно-мистецької премії ім. С. Сабадаша

Гордість народу

Згадує відомий керівник агропромислової галузі, заслужений працівник сільського господарства України, односельчанин і друг композитора **Степан Савович Глігор**

...Знаю Степана Сабадаша з дитинства. Він залишиться для мене завжди усміхненим і гордим. Приємним у спілкуванні та надзвичайно інтелекгентним. Навколо нього завжди було багато музики, людей і добра. Це – наша візитна картка. Він – слава Ванчиківців.

Мені довелося пройти велике і непросте життя. Від дитинства у селі через важку щоденну працю, навчання, армію всі сходинок від тракториста до Верховної Ради колись великої світової держави, керував і керую потужними підприємствами. Здійснював унікальні проекти в галузі агропрому і будівництва. Проїздив багато країн, приймав і працював немало зарубіжних делегацій, бізнесменів, спеціалістів. Скажу прямо: якби не дружив з такими видатними людьми, як Степан Олексійович Сабадаш, багато із задуманого залишилося б просто красивою мрією. Кожна зустріч з митцем, який досконало знав не лише працю на землі, але й мав величезний талант організатора, лідера, координатора. Був високоосвіченим у всьому. Його сміливі задуми були спрямовані на прогрес, на прекрасне через труд, творчість, відповідальність.

Сабадаш ніби притягував до себе таємничу силою свого таланту.

раїе не а май potuto, dar a spus: „Nu mai pot să alerg, dar merg, merg mult”. (râde)

Îmi amintesc deseori știftul băgat în podul casei noastre natale din Vancineț, de care de obicei atârnau un leagăn. Încă mai aud cântecul mamei, care obișnuia să ne legene – spune cu nostalgie doamna Eugenia.

Conform materialelor

Anastasiiei Kostina-Knijnițika, laureată a premiului literar și artistic raional în numele lui S. Sabadaș

Mândria oamenilor

Își amintește cunoscutul șef al industriei agroindustriale, onorat muncitor al sectorului agricol al Ucrainei, consătean și prieten al compozitorului **Stepan Savovych Glighor**

...Îl cunosc pe Stepan Sabadash încă din copilărie. El va rămâne mereu zâmbitor și mândru pentru mine. Plăcut în comunicare și extrem de inteligent. Întotdeauna a fost multă muzică, oameni și bună-tate în jurul lui. Aceasta este cartea noastră de vizită. El este gloria lui Vanchyivtsi.

A trebuit să trec printr-o viață lungă și grea. Din copilărie la sat, prin munca grea zilnică, studii, armata, toți pașii de la tractorist până la Rada Supremă a unei mari puteri mondiale cândva, am reușit și continui să conduc întreprinderi puternice. A realizat proiecte inedite în domeniul agriculturii și construcțiilor. A călătorit în multe țări, a primit și a lucrat cu multe delegații străine, oameni de afaceri și specialiști. O spun direct: dacă nu aș fi fost prieten cu oameni atât de remarcabili precum Stepan Oleksiyovych Sabadash, multe din ceea ce am plănuț ar fi rămas doar un vis frumos. Fiecare întâlnire cu un artist care cunoștea perfect nu numai munca de pe teren, dar avea și un talent uriaș ca organizator, lider, coordonator. Era foarte educat în toate. Ideile sale îndrăznețe erau îndreptate spre progres, spre frumos prin muncă, creativitate și responsabilitate.

Sabadash părea să fie atras de el de puterea misterioasă a talentului său.

Chiar și în copilărie, un grup întreagă dintre noi mergeam să-i asculte muzica, orchestra, mer-

Ще будучи дітьми, цілою ватагою ми збиралися слухати його музику, оркестр, ходили на всі свята, весілля, танці, вистави, хрестини. Лише б почути, як грає Степан і його талановиті побратими. Батьки не раз гнівалися.

– Де ви вештаєтесь годинами? Знову ходили на музику?! – ніби обурювалися старші.

Але ми, малі, знали, що то гнів був для порядку. Бо наше село пишилося своїми музикантами, яких навчав сам Іоан Кіріак, і грав, а потім і керував музикантами справжній віртуоз Степан Сабадаш.

Пізніше, як ми повиростали та пішли у люди, а слава про Степана полетіла у світ, ми зрозуміли справжню ціну його таланту. Він відчиняв будь-які двері. Для добра і справедливості, для щастя і миру, людяності й правди.

Коли в селі чи в районі, області проводилися знаменні події, для організації всенародного хору запрошували Маестро. Він сприймав ці запитання як найвищу оцінку творчості і поваги до себе і до Ванчиківців, його малої Батьківщини, і до земляків.

Вже будучи у Києві, він радо приймав зі своєю дружиною Радою гостей з рідного краю, тому що вітер з Пруту, гомін Карпат додавав йому сил і підносив до вершин блаженства.

Він любив нас мовчки й голосно. Мовчки – то душею, а голосно – то піснями, які не вмирають і живуть вічно.

Я щасливий, що жив і живу в епоху Сабадаша. Я гордий, що у багатьох моїх і наших земних справах живе світла пам'ять про Велику Людину, яка прославила нас, наш край, нашу Буковину і Україну на цілий світ. Ми відкриємо музей у його батьковій хаті.

Сіймо хліб, закладаймо сади. Ростімо дітей і онуків, пишімо і співаємо пісень.

Це для нього, бо Він – Степан Сабадаш – про це мріяв і залишив нам свій щедрий спадок.

Він – наша гордість...

Марічка

(В'ється, наче змійка, неспокійна річка...)

Слова: Михайло Ткач

Музика: Степан Сабадаш

*В'ється, наче змійка, неспокійна річка,
Тулиться близенько до підніжжя гір.*

geam la toate sărbătorile, nunți, dansuri, piese de teatru, botezuri. Numai pentru a auzi cum joacă Stepan și frații săi talentați. Părinții au fost supărați de mai multe ori.

- Unde stai ore întregi? Te-ai dus din nou la muzică?! – de parcă bătrânii ar fi indignați.

Dar noi, copiii, știam că furia este pentru ordine. Pentru că satul nostru era mândru de muzicienii săi, care erau predați chiar de Ioan Kyriak, iar adevăratul virtuos Stepan Sabadash a cântat și apoi a condus muzicienii.

Mai târziu, când am crescut și am devenit oameni, iar faima lui Stepan s-a răspândit în lume, am înțeles adevărata valoare a talentului său. A deschis orice ușă. Pentru bunătate și dreptate, pentru fericire și pace, pentru umanitate și adevăr.

Când se țineau evenimente semnificative în sat sau în raion sau regiune, Maestrul era invitat să organizeze corul național. El a perceput aceste invitații ca fiind cea mai înaltă apreciere a creativității și a respectului pentru el însuși și pentru oamenii din Vancikov, mica sa Patrie, și pentru compatrioții săi.

Deja la Kiev, a primit cu bucurie oaspeți din țara natală alături de soția sa Rada, pentru că vântul din Prut, zgomotul Carpaților i-au dat putere și l-au ridicat pe culmile beatitudinii.

Ne-a iubit în tăcere și cu voce tare. În tăcere - uneori cu sufletul, și cu voce tare - uneori cu cântece care nu mor și nu trăiesc pentru totdeauna.

Sunt fericit că am trăit și trăiesc în era Sabadash. Sunt mândru că în multe dintre treburile mele pământeste și ale noastre trăiește amintirea strălucitoare a Marelui Om care ne-a slăvit pe noi, pe regiunea noastră, pe Bucovina și Ucraina în întreaga lume. Vom deschide un muzeu în casa tatălui său.

Semăna pâine, plantează grădini. Creștem copii și nepoți, scriem și cântăm cântece.

Aceasta este pentru el, pentru că el - Stepan Sabadash - a visat la asta și ne-a lăsat moștenirea lui generoasă.

El este mândria noastră...

Maricika

(Lunecă ca un șarpe, un râu agitat...)

Cuvinte: Mihailo Tkaci

Muzica: Stepan Sabadash

*Lunecă ca un șarpe, un râu agitat,
Se înghesuiește aproape de poalele munților.*

*А на тому боці, там живе Марічка,
В хаті, що сховалась у зелений бір.*

*Як із хати вийде, на порозі стане –
Аж блищить красою широчінь ріки.
А як усміхнеться, ще й з-під лоба гляне:
«Хоч скачи у воду» – кажуть парубки.*

*Не питайте, хлопці, чом я одинокий
Берегом так пізно мовчазний ходжу.
Там на тому боці загубив я спокій
І туди дороги я не знаходжу.*

*Та нехай сміється неспокійна річка,
Все одно на той бік я путі знайду:
«Чуєш, чи не чуєш, чарівна Марічко,
Я до твого серця кладку прокладу».*

*Și de cealaltă parte, trăiește Maricika,
Într-o casă ascunsă într-o pădure verde.*

*Când iese din casă, în prag se oprește -
Strălucește de frumusețe lătimea râului.
Și când zâmbește, și se uită pe sub frunte:
„Măcar sai în apă”, spun băieții.*

*Nu întrebați, băieți, de ce sunt singur
Merg în tăcere de-a lungul râului atât de târziu.
Mi-am pierdut pacea acolo, de cealaltă parte
Și nu găsesc o cale încolo.*

*Dar să rădă râul neliniștit,
Cu toate acestea, voi găsi o cale spre cealaltă parte:
„Auzi sau nu, fermecătoare Maricika,
Voi pune o cale spre inima ta”.*

*На ратушній вежі Чернівців трубач грає «Марічку»
Trompetistul cântă „Maricika” pe Turnul Primăriei din Cernăuți*

СЕРАФИМ БУЗИЛА

Серафим Бузила народився 17.07.1937 року у селі Ванчиківці.

У 1959 році закінчив факультет романо-германської філології Чернівецького державного університету. Навчався в музичному училищі імені Штефана Няги в Кишиневі (1965). Закінчив Інститут мистецтв «Гавриїл Музическу» в Кишиневі, клас композиції професора Соломона Лобеля (1970).

Протягом 30 років він був редактором музичного відділу молдав-

SERAFIM BUZILA

Născut la 17.07.1937 în Vancicăuți, Hotin (Bucovina).

În 1959 a absolvit Facultatea de Filologie Romano-Germanică a Universității de Stat din Cernăuți. A studiat la Colegiul muzical “Ștefan Neaga” din Chișinău (1965). A absolvit Institutul de Arte “Gavriil Musicescu” din Chișinău, clasa de compoziție a profesorului Solomon Lobel (1970).

Timp de 30 de ani a fost redactor la Departamentul Muzică al Teleradiodifuziunii din Moldova. A scris lucrări sim-

ського радіомовлення. Написав симфонічні твори (2 симфонії, 3 концерти), камерні, вокально-інструментальні (зокрема 5 струнних квартетів), хорові твори (з них 2 літургії), більшість із яких записана для музичного супроводу Національного радіо. Публікував статті в періодичних виданнях, дослідження, лексикографічні статті в енциклопедіях, музичні хроніки, рецензії. Серафим Бузила працював 30 років над енциклопедичним лексиконом «Виконавці з Молдови» (1996), будучи пристрасним до того, що він робить: збір інформації про виконавців, вивчення літератури, пошук архіву села та приватні колекції. В антологічній енциклопедії молдавських виконавців написані оригінальні твори 1839-1939 рр. важливі не тільки як документи епохи але як і естетичні твори.

Був членом Спілки композиторів і музикознавців Молдови (з 1971), а також Спілки журналістів (з 1984). Почесний магістр мистецтв (1991). Видав романи та пісні на вірші відомих поетів Молдови: Григорія Вієру, Анатолія Гужел, Василя Романчука.

Серафим Бузила помер у 1998 році.

Напевно, світ був би сірим і нецікавим без творчих особистостей. Вони забарвлюють та урізноманітнюють світ, і вже через їхнє бачення сприймається навколишнє!

Наше село подарувало людству багато талановитих, працюючих людей різного покликання: митці, стилісти, науковці, співаки, музиканти, лікарі і просто хороші люди, життя яких глибоко вражає і надихає на творчість.

БОРИС БОЇНЧАН

Борис Павлович Боїнчан народився 23 листопада 1954 року в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області.

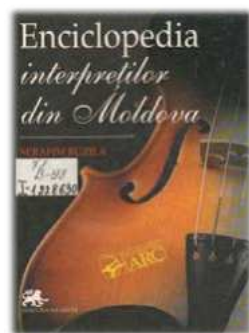
Досвід роботи та професійна діяльність:

- 1983-1985 рр. – старший науковий співробітник ДНДПК «Селекція»;
- 1985-1989 рр. – вчений секретар ДНДПК «Селекція» і одночасно старший науковий співробітник лабораторії рослинництва і ґрунтових робіт;
- 1990 р. – по теперішній час – начальник відділу агротехнічних систем ДНДПК, муніципалітет Бельці, Республіка Молдова;
- 1990-1993 рр. – керівник відділу сільсько-

фонічне (2 симфонії, 3 концерти), камерале, вокале і інструментальне (inclusiv 5 cvartete de coarde), corale (inclusiv 2 liturghii), majoritatea fiind înregistrate pentru fondul muzical al Radiodifuziunii Naționale. A publicat articole în presă periodică, studii, articole lexicografice în enciclopedii, cronici muzicale, recenzii încununate cu lexiconul enciclopedic “Interpreți din Moldova” (1996).

A fost membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova (din 1971), precum și al Uniunii Jurnaliștilor (din 1984). Maestru emerit al artei (1991).

A decedat în 1998.

BORIS BOINCEAN

Data nașterii 23 noiembrie 1954, satul Vancicăuți, r-nul Nouă Sulița, regiunea Cernăuți, Ucraina.

Experiență de muncă și activitate profesională:

- 2020 - prezent - director interimar al ICCC „Selecția”
- 1990 - prezent - șeful secției sisteme agrotehnice al ICCC, mun.Bălți, Republica Moldova
- 2003 - 2020 - șef al Catedrei de Științe ale naturii și agroecologie (prin cumul), Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Universitatea de Stat „Alec Russo” din mun.Bălți (USARB)
- 1999 - 2009 - Director General al Asociației Științifice de Producere „Selecția”, Director al Insti-

господарських систем ICCS «Selection», муніципалітет Бельці;

- 1993-1999 рр. – заступник директора з наукових питань ДНДПК «Селекція», муніципалітет Бельці;

- 1999-2009 рр. – генеральний директор науково-виробничого об'єднання «Селекція», директор науково-дослідного інституту польових культур «Селекція», муніципалітет Бельці;

- 2003-2020 рр. – завідувач кафедри природничих наук та агроєкології, факультету реальних, економічних та екологічних наук, Державний університет «Алеку Руссо» в м. Бельці;

- 24 жовтня 2013 р. – Почесний член Академії сільськогосподарських і лісівничих наук «Gheorghe Ionescu – Șișești»;

- з 2014 року – активний учасник як керівник проектів: три проекти в рамках Європейської програми «Горизонт 2020»; два національні проекти (2015-2018; 2020-2023); два двосторонні проекти; національний експерт ANACEC та ANCD; експерт європейської програми «Горизонт 2020»; референт, член та голова спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій та дипломований доктор сільськогосподарських наук; президент спеціалізованого наукового семінару при УАНМ; призначений членом Секції наук про життя Академії наук Молдови тощо;

- 2020 р. – по теперішній час – тимчасово виконуючий обов'язки директора Державного науково-дослідного інституту польових культур «Селекція»;

- член-кореспондент Академії наук Республіки Молдова (з 22.02.2023).

тутулу де Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția”, mun.Bălți

- 1993 - 1999 - Director adjunct în problemele științei al ICCS „Selecția”, mun.Bălți

- 1990 - 1993 - Șeful secției Sisteme Agricole al ICCS „Selecția”, mun.Bălți

- 1985 -1989 - Secretar științific al ICCS „Selecția” și concomitent colaborator științific superior în laboratorul de asolamente și lucrarea solului

- 1983 - 1985 - Colaborator științific superior la ICCS „Selecția”

- din 2014 - participant activ în calitate de director de proiecte: trei proiecte din cadrul Programului European „Horizon 2020”; două proiecte naționale (2015-2018; 2020-2023); două proiecte bilaterale; expert național la ANACEC și ANCD; expert la programul European „Horizon 2020”; referent, membru și președinte la consiliile științifice specializate pentru susținerea tezelor de doctor și doctor abilitat în științe agricole; președinte al seminarului științific de profil pe lângă UASM; membru desemnat ai Secției Științele Vieții a AȘM ș.a.

Atestat de cercetător științific superior (GSP nr.00080 din 22 iunie 1995)

Atestat de profesor cercetător (seria PC Nr.0027 din 14 septembrie, 2009)

Certificat de abilitare cu drept de conducător de doctorat (seria CD Nr.2568 din 16.02.2017)

Membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu - Șișești”, 24 octombrie 2013

Membru-corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova (din 22.02.2023)

Stagii de formare în domeniul agriculturii durabile și ecologice:

- 1990 - Institutul de Agricultură Alternativă, Wisconsin, SUA, 3 luni de zile

- 1995 - 1996 - programul guvernului SUA Fulbright pe o perioadă de 4 luni cu stagiere în diferite centre educaționale din diferite state

- 1999 - participare în bază de concurs la Centrul Internațional de Cercetări, Bellagio, Italia pentru pregătirea monografiei pe agricultura ecologică

- 2001 - stagiere la Stațiunea Experimentală Rothamsted din Marea Britanie în cadrul programului competitiv „Research Support Scheme in Europe”

- 2003 - stagiere în diferite centre științifice din SUA în cadrul Programului Guvernamental IREX, 4 luni de zile

- 2007 - stagiere la Centrul Internațional de Cooperare MASHAV din Israel pe agricultura ecologică

- 2009 - schimb de experiență în cadrul progra-

Освіта та навчання:

- 1961-1969 рр. – 8-річна школа с. Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області, Україна;
- 1969-1973 рр. – студент сільськогосподарського технікуму, с. Цаул Дондушанського району;
- 1973-1978 рр. – студент агрономічного факультету Сільськогосподарської академії імені К.А. Тимірязєва, Москва, Росія;
- 1978-1982 рр. – докторантура (Сільськогосподарська академія ім. К. А. Тимірязєва, Москва, Росія);
- 1982 р. – доктор сільськогосподарських наук (Сільськогосподарська академія ім. К.А. Тимірязєва, Москва, Росія);
- 1998 р. – кандидат сільськогосподарських наук (Сільськогосподарська академія ім. К.А. Тимірязєва, Москва, Росія);
- 2009 р. – науковий професор, Молдова;
- 2023 р. – член-кореспондент Академії наук Молдови.

Державні нагороди:

- Почесна людина (2004);
- Кавалер ордена Республіки (2021).

ОАЗУ НАНТОЙ

Оазу Нантой народився 3 лютого 1948 року в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області в сім'ї вчителів.

Після закінчення в 1965 році середньої школи в селі Мамалига став студентом Політехнічного інституту імені Сергія Лазо, який закінчив у 1970 році.

муду де cooperare cu Universitatea de Științe Aplicative din Bern, Elveția (Zollikofen)

- 2012 - schimb de experiență la invitația Institutului de Ecologie a Solului din cadrul Universității Tehnice din Munchen, Germania; profesor invitat cu prezentarea unei lecții publice

- 2014 - participarea la Rețeaua Europeană privind perfecționarea sistemului de acordare a serviciilor ecosistemice și sociale de către fermieri (Bruxel, Belgia - 1-3 aprilie, 2016).

De Klinze, Aldtjerk, Olanda - 22-27 aprilie, 2016

- 2016 - profesor invitat la Universitatea de Stat din Ohio, SUA cu prelegeri referitor la managementul durabil a solurilor de cernoziom (10-12.02.2016)

- 2017 - 2018 - stagiere la Universitatea de Stat din Ohio în cadrul Programului Guvernamental Fulbright timp de 6 luni la Centrul de Sechestrare a Carbonului (Columbus).

Educație și formare:

- 2023 - membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei
- 2009 - profesor cercetător
- 1998 - doctor habilitat în științe agricole (Academia Agricolă „K.A.Timireazev”, or.Moscova, Rusia)
- 1982 - doctor în științe agricole (Academia Agricolă „K.A.Timireazev”, or.Moscova, Rusia)
- 1978 - 1982 - doctorantura (Academia Agricolă „K.A.Timireazev”, or.Moscova, Rusia)
- 1973 - 1978 - student la Facultatea de Agromonomie al Academiei Agricole „K.A.Timireazev”, or.Moscova, Rusia
- 1969 - 1973 - elev la Colegiul Agricol, s.Țaul, r-nul Dondușeni
- 1961 - 1969 - școala de 8 ani, satul Vancicăuți, r-nul Nouă Sulița, regiunea Cernăuți, Ucraina

Domenii de cercetare (agrotehnica și agroecologie)

- Procesele de transformare a materiei organice a solurilor arabile din regiunile necernoziomice și regiunile de stepă de pe continentul European
- Compatibilitatea culturilor în asolamente și în culturi permanente pe cernoziomul tipic din stepa Bălțului
- Acțiunea și interacțiunea rotației culturilor, sistemelor de lucrare și fertilizare a solului în asolament în lipsa mijloacelor chimice de combatere a bolilor, dăunătorilor și buruienilor (experiență polifactorială); agricultura ecologică și bio-dinamică; agricultura de precizie

Професійна діяльність

- 1970-1972 рр. – працював інженером на заводі «Віброапарат» у місті Кишинів;

- 1972-1974 рр. – був призваний до лав Радянської Армії командиром артилерійського взводу, відповідно до військової спеціальності, отриманої в технікумі, у військову частину, розташовану на Далекому Сході СРСР;

- 1974 -1990 рр. – працював в Академії наук, займався дослідженнями в галузі фізики із застосуванням методу електронного парамагнітного резонансу.

- 1990-1991 рр. – заступник директора агентства «Молдпрес»;

- 1991-1992 рр. – керівник Служби політичного аналізу при Президентові Республіки Молдова;

- 1992-1995 рр. – менеджер фірми «Logos-Press»;

- 1995-1998 рр. – керівник підприємства «Euro Alco»;

- 1998-2000 рр. – Уряд Республіки Молдова, керівник міжвідомчої групи з проблеми придністровського конфлікту;

- 2010 р. – депутат Парламенту Республіки Молдова;

- 2000-2019 рр. – програмний директор з регіональних конфліктів Інституту публічних політик;

- 2019-2023 рр. – депутат Парламенту Республіки Молдова, фракція «PAS», член Комісії з національної безпеки, оборони та громадського порядку.

Громадська діяльність

- 13 жовтня 1989 р. – обраний віце-президентом Ради Народного фронту Молдови, відповідальним за міжнаціональні відносини;

- 13 травня 1990 р. – член-засновник Соціал-демократичної партії Молдови, першої політичної партії в Республіці Молдова;

- Брав участь у діяльності кількох політичних партій. З 2020 року – член Партії «PAS»;

- Ефективність системів іригації, обробки та фертилізації ґрунту в агрономії для цукрових буряків з типичних ґрунтів Батьківщини

- Вивчення та впровадження в практику сільськогосподарської діяльності можливостей переходу від традиційної сільськогосподарської до систем сільськогосподарської консервації та екології

- Адаптація системи сільськогосподарської діяльності до змін клімату та інших викликів, з якими стикається сучасне сільське господарство

Відзнаки та нагороди:

- Орден (2004)

- кавалер ордена Республіки (2021)

OAZU NANTOI

Oazu Nantoi s-a născut la 3 februarie 1948 în satul Vancicăuți, raionul Nouă Sulița, regiunea Cernăuți, într-o familie de pedagogi.

După absolvirea, în 1965, a școlii medii din satul Mămăliga am devenit student la Institutul Politehnic în numele Serghei Lazo pe care l-am absolvit în 1970.

Activitatea profesională

- 1970-1972 - am activat în calitate de inginer la uzina "Vibroaпарат" din mun. Chișinău;

- 1972-1974 – am fost înrolat în Armata Sovietică în calitate de comandant de pluton în artilerie, în conformitate cu specialitatea militară obținută la facultate, într-o unitate militară amplasată la Extremul Orient al URSS;

- 1974 -1990 - am activat la Academia de Științe, ocupându-mă de cercetări în domeniul fizicii cu aplicarea metodei de rezonanță electronică paramagnetică.

- 1990-1991 – Director-adjunct al Agenției "Moldpres";

- 1991-1992 - Șef al Serviciului Analiză Politică pe lângă Președintele Republicii Moldova;

- 1992-1995 – manager la întreprinderea "Logos-Press";

- 1995-1998 – manager la întreprinderea "Euro Alco";

- 1998-2000 – Guvernul Republicii Moldova, șef al grupului interdepartamental pentru problema conflictului Transnistrean;

- 2010 – deputat în Parlamentul Republicii Moldova;

- 2000-2019 – director de program pe conflicte regionale la Institutul de Politici Publice;

- 2019-2023 – Deputat în Parlamentul Republi-

- Продюсер кількох телешоу та автор публікацій у національній пресі;

- Дослідження в галузі конфліктології, між-етнічних відносин, енергетичної безпеки, інформаційної безпеки, безпеки суспільства.

Вільно володіє румунською, російською, українською і англійською мовами.

Оазу Нантой одружений, батько двох дітей.

СЕРАФИМ САКА

С е р а ф и м Сака народився 16 березня 1935 року в селі Ванчиківці. Закінчив Кишинівський інститут ім. Іона Крянге. Після його закінчення залишився жити і працювати в

Молдові. Працював редактором в газеті «Тінерімія Молдовей», журналів «Культура», «Ністру».

Автор та режисер декількох документальних фільмів, зокрема «Будинок з квітами» (1965), «Кийнау – 67» (1967) та «Перехрестя» (1967). У 1966 році він став членом Союзу письменників Молдови. Його забороняли публікувати між 1976 і 1987 роками.

Григоріє Вієру, Іон Ватаману та Серафим Сака, 70-ті роки

Grigore Vieru, Ion Watamanu și Serafim Saka, anii 1970

cii Moldova, фракціunea "PAS", membru Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Activitate obștească

- 13 octombrie 1989 – ales vice-președinte al Sfatului Frontului Popular din Moldova, responsabil de relațiile interetnice;

- 13 mai 1990 – membru-fondator al Partidului Social Democrat din Moldova, primul partid politic din Republica Moldova;

- am fost implicat în activitatea mai multor partide politice. Din 2020 – membru al Partidului "PAS";

- Realizator a mai multor emisiuni TV și autor al publicațiilor în presa națională;

- Studii în domeniul conflictologiei, relațiilor interetnice, securității energetice, securității informaționale, securității societale.

Limbile vorbite – româna, rusa, ucraineana, engleza.

Starea familială – căsătorit, doi feciori.

Hobby – salturile cu parașuta (peste 2000).

SERAFIM SAKA

Serafim Saka s-a născut pe 16 martie 1935 în satul Vanchikivtsi. A absolvit Institutul Chișinău care poartă numele Iona Krynge. După absolvire, a rămas să locuiască și să lucreze în Moldova. A lucrat ca redactor la ziarul „Tinerimya Moldova”, revistele „Kultura”, „Nistru”.

Autor și regizor al mai multor documentare, printre care „Casa cu flori” (1965), „Kinau - 67” (1967) și „Răscruce de drumuri” (1967). În 1966, a devenit

membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova. Publicarea a fost interzisă între 1976 și 1987.

КАЛІН МАНЯЦА

Калін Маняца народився 15.06.1941 року у селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області, Україна, в селянській родині. Театральний актор і кінорежисер. Народний артист Молдови.

CALIN MANIATA

Calin Maniata s-a născut la 15 iunie 1941 în satul Vancicăuți, raionul Noua Suliță, RSS Ucraineană într-o familie de țărani. Actor de teatru și regizor de filme. Artist al Poporului Moldovei.

Навчався на акторському факультеті Інституту мистецтв ім. Г. Музическу, сьогодні Академія музики, театру та образотворчого мистецтва Кишинєва (1961).

Професійна діяльність:

актор Національного театру «Васіле Александрі» в Бельцях (1961-2002). Особливо зарекомендував себе в комедійних ролях. Він також виконав низку ролей у фільмах студії «Молдова-фільм», на телебаченні:

«Подорож у квітні», 1962 – сільський хлопець;

«Чорна магія або зустріч з дияволом», 1990 – роль епізодична;

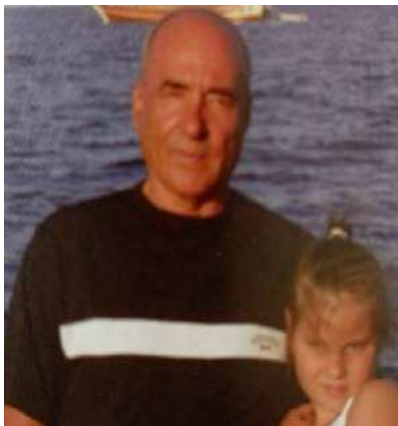
«Кодрій» (серіал), 1993-1995 – Петраке;

«Палата № 6» – епізодична роль;

«Данило Препеляк», 1999 – Скараоцький.

Він їде на заробітки на кілька років до Ізраїлю, але повертається назад у Молдову.

Помер 20.02.2014 року, похований у м. Бельці, Молдова.

A studiat la facultatea de actorie a Institutului de Arte „G. Muzicescu”, astăzi Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău (1961).

Activitate profesională:

actor al Teatrului Național Vasile Alexandri din Bălți (1961-2002). Si-a demonstrat talentul mai ales în roluri de comedie. De asemenea, a jucat o serie de roluri în filmele studioului „Moldova

Film”, la televiziune:

„Călătorie în aprilie”, 1962 - băiat de sat;

„Magie neagră sau o întâlnire cu diavolul”, 1990 – rol episodic;

„Codrii” (serie), 1993-1995 - Petrache;

„Secția nr. 6” – rol episodic;

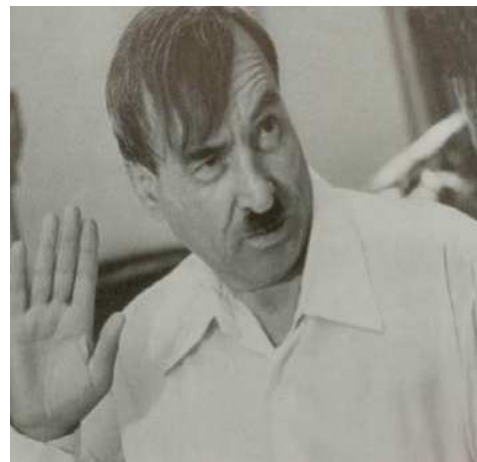
„Danila Prepeliac”, 1999 - Scaraoțchi.

Pleacă pe câțiva ani în Israel pentru a câștiga bani, dar se întoarce în Moldova.

A murit la 20 februarie 2014, înmormântat la Bălți, Moldova.

*К. Маняца у фільмі «Данило Препеляк»
С. Maniața în filmul „Danila Prepeliac”*

*У н'єсі «Дід Іон і Гітлер»
În piesa „Mos Ion și Hitler”*

ІОН КАРП

Написав ці рядки я, Карп Іон, в 68 років, коли я накопичив життєвий досвід, маю сім'ю в якій завжди панує мир і спокій, взаєморозуміння, розуміючу дружину, двох дорослих дочок, двох зятів і двох онучок, які є сенсом мого життя і якими я дуже пишаюся.

Старша донька полюбила нашу професію, ставши гематологом, займається транспланта-

ION CARP

Aceste rînduri le-am scris, eu Carp Ion, la vârsta de 68 ani, când acumulasem experiență de viață, aveam o familie frumoasă, o soție deșteaptă, înțelegătoare, două fete mari, doi gineri și două nepoțele, care-mi sunt sensul vieții mele și de care sunt foarte mândru.

Fiica cea mare a îndrăgit profesia noastră, devenind medic hematolog, ocupându-se de transplan-

цією кісткового мозку і працює в Орлеані, Франції, а молодша – модельєр у Філадельфії, штат Пенсильванія, США.

Висловлюю ці думки на запит мого земляка Степана Савовича Глігора з села Ванчиківці. Його дзвінок мене здивував, але я з радістю прийняв, тим паче, що мова йде про Ванчиківці, моє рідне село, про яке я не можу говорити без емоцій.

Народився я 24 січня 1955 року в скромній сім'ї, батько – Василь Карп, третій син із п'яти хлопчиків Іоніки Карпа «Ограда» та мати Віра, п'ята дитина з дев'яти Пантелія Антонієва «Карамік».

Мій батько майже все життя був вантажником у пекарні залізничної станції Чернівці. Він розносив хліб у магазини Львівського залізничного вузла, а мама працювала на полі колгоспу «Ленінський шлях» у Ванчиківцях.

Батьки назвали мене Ніку, я був найстаршим із трьох дітей, а потім близнюки Санду та Віктор. У свідоцтві про народження мене написали Іваном і значну частину життя я був Іваном Васильовичем.

У дитинстві я допомагав батькам у полі та вдома, піклувався про своїх молодших братів. Коли мені було 6 років, я разом зі своїм двоюрідним братом Павлом Алупій ходив пасти корову на пасовищі біля залізниці або біля річки Прут.

У 1962 році я пішов до 1-го класу 8-річної школи у Ванчиківцях. Моєю першою вчителькою була Домниця Максимівна, яку я і зараз згадую з теплотою. Вона була мені як друга мати.

Закінчив 8 класів у Ванчиківцях майже відмінником, з усіх предметів отримав 5 балів і лише з російської мови оцінку 4. Учителю Павло Федорович Крецу, з яким у мене були не найтепліші стосунки, весь час дошкуляв мені «Я вам покажу де раки зимують». Закінчив 10-класну середню школу в Костичанах на 5 балів, і тільки на випускному іспиті я написав твір на 5/4. Таким чином, при подачі документів в Державний інститут медицини і фармації в Кишиневі я склав всі чотири іспити (в іспиті брали участь лише ті, хто мав золоту медаль). При вступі я набрав 18 балів з 20 можливих і в 1972 році був зарахований в Кишинівський державний медико-фармацевтичний інститут на лікувальний факультет.

тул де мэдувэ ошоасэ шй активеазэ в Орлеанс, Франца, iar cea mică e designer vestimentar в Philadelphia, stat Pensilvania SUA.

Expun aceste gânduri la îndemnul pământeanului meu Ștefan a lui Sava Gligor din Vancicăuți, Noua Suliță, Cernăuți. Apelul dumnului m-a surprins, dar am acceptat cu plăcere cu atât mai, că va fi vorba despre Vancicăuți, satul meu de baștină, despre care nu pot vorbi fără emoții.

M-am născut la 24 ianuarie 1955, într-o familie modestă, tata -Vasile Carp, al treilea fecior din cei cinci băieți, al lui Ionică Carp „Ogradă” și mama Vera, a cincilea copil din cei nouă a lui Pantelei Antoniev „Caramic”.

Tata aproape toată viața a fost hamal la brutăria stației de cale ferată Cernăuți. Distribuia pâinea spre magazine ce aparțineau Nodulului de Cale Ferată Lvov, iar mama a lucrat pe câmpurile colhozului „Calea Leninistă” din Vancicăuți.

Părinții m-au numit Nicu, eu fiind cel mai mare din trei copii, urmând mine gemenii Sandu și Victor. În certificatul de naștere eram scris Ivan și o bună parte a vieții am fost Ivan Vasilievici.

De mic copil am ajutat părinții la câmp și acasă și am avut grijă de frații mei mai mici.

La 6 ani împreună cu vărul Pavel Alupi, am mers să pasc vaca când pe imașul din apropierea căii ferate, când în lunca Prutului la Făgădău, căci slavă Domnului imașuri erau multe.

În 1962 m-am dus în clasa 1 la Școala de 8 ani din Vancicăuți.

Prima mea învățătoare a fost Domnița Maximovna de care îmi amintesc cu drag și acum. A fost ca a doua mamă.

După terminarea a 8 clase în Vancicăuți, cu un atestat cu note numai de 5 și doar la limba rusă nota 4. Învățătorul Pavel Feodorovici Crețu cu care am avut nu cele mai cordiale relații mă tot cicălea „ia vam pocaju gde rachi zimuiut”. Școala medie de 10 clase am terminat-o la Costiceni, cu nota 5 și numai la examenul de absolvire am scris compunerea cu calificativul 5/4. Astfel la depunerea actelor la Institutul de Stat de Medicină și Farmacie din Chișinău am susținut toate cele 4 examene (în examen susțineau doar cei cu medalia de „aur”). La admitere am obținut 18 puncte din 20 posibile și în 1972 am fost înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină și Farmacie din Chișinău facultatea curativă..

Тут я познайомився зі своєю майбутньою дружиною Гудумак Лучією, також лікарем за фахом, наймолодшою з 4 сестер, родом із села Трінка Єдинецького району, яка все своє життя працювала вчителем, деканом факультету медсестринства в медичному коледжі в Бельцях, потім у Центрі передового досвіду медицини та фармації в Кишиневі.

Після закінчення інституту та одно року інтернатури за спеціальністю психіатрія в 1978 році я був направлений до психіатричної лікарні № 5 в місті Бельці як лікар-психіатр.

Працював в лікарні 8 років на посадах терапевта, завідуючого відділенням наркології, завідувача відділенням психіатрії, а в 1986 році мене запросили на роботу в Міністерство охорони здоров'я Республіки Молдова в Кишиневі в лікувально-профілактичному управлінні, відповідальний в галузі психіатрії, наркології, неврології, судової медицини, стоматології.

Більше 15 років я працював інспектором, начальником сектору, заступником начальника лікувально-профілактичного відділу, а в 1994 році тодішній міністр охорони здоров'я Тимофій Мошняга запропонував мені працювати радником міністра, на що я погодився із задоволенням. Таким чином, я працював на цій посаді протягом 7 років із ще 4 міністрами Михайлом Магдеем, Євгеном Гладуном, Василем Параскою та Андрієм Германом, а також протягом цих років займав посаду секретаря Колегії Міністерства охорони здоров'я.

У грудні 2001 року за взаємною згодою з міністром Андрієм Германом я прийняв рішення працювати в приватному секторі, у сфері страхування, як лікар-експерт, де я працюю і сьогодні.

Аісі ам făcut cunoștință cu viitoarea mea soție Gudumac Lucia la fel medic de profesie, mezina din 4 surori, originară din Trinca, raionul Edineț, care toată viața a activat ca profesoară, decan al secției Asistente medicale Colegiul de Medicină din Bălți, apoi la Centrul de Excelență în medicină și farmacie din Chișinău.

După terminarea institutului și 1 an de internatură la specialitatea psihiatrie, în 1978 am fost repartizat la Spitalul de Psihiatrie nr. 5 din Bălți ca medic psihiatru.

Am activat 8 ani la spital, ca medic ordinator, șef secție narcologie, șef secție psihiatrie și în 1986 am fost invitat să lucrez în cadrul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova din Chișinău la Direcția curativ-profilactică, responsabil de domeniile psihiatrie, narcologie, neurologie, medicină legală, stomatologie.

În cei mai bine de 15 ani am activat în calitate de inspector, șef de sector, șef adjunct al direcției curativ profilactice, iar în 1994 Ministrul Sănătății de atunci Timofei Moșneaga mi-a propus să lucrez în calitate de consilier al ministrului pe care am acceptat-o cu plăcere. Astfel am lucrat în această calitate timp de 7 ani cu încă 4 miniștri Mihai Magdei, Eugen Gladun, Vasile Parasca și Andrei Gherman, deținând în acești ani și funcția de secretar al Colegiului Ministerului Sănătății.

În decembrie 2001 de comun acord cu domnul ministru Andrei Gherman am luat decizia să activez în sectorul privat, în domeniul de asigurări în calitate de medic expert, unde activez și în ziua de azi la departamentul plăți a despăgubirilor medicale pentru asigurații benevoli cu probleme de sănătate, de accidente, pentru călătorii în străinătate și vătămrile corporale, în

*Сім'я Іона Карпа
Familia lui Ion Carp*

годні у відділі медичних виплат добровільно застрахованим особам з проблемами здоров'я, від нещасних випадків, при поїздках за кордон та тілесних ушкоджень, в обов'язковому страхуванні автоцивільної відповідальності та каско.

Минуло більше 40 років, як я не живу у Ванчиківцях, але повернення на Батьківщину кожного разу переповнює мене емоціями, я згадую своє дитинство та юності, нашу велику родину, у якій були аж 37 двоюрідних братів та сестер. Мені шкода, що декого з них уже немає в живих, в тому числі батьків і брата Санду, але батьківським домом опікується та живе в ньому невістка Ліда, що дуже тішить мене.

Іон Карп

МАРІЯ НІКОРИЧ

Марія Іллінічна Нікорич – голова Новоселицької міської територіальної громади. Народилася 17 червня 1957 року в селі Ванчиківці тоді Новоселицького району Чернівецької області. У 1964 році пішла до першого класу Ванчиковецької восьмирічної школи, а у 1972 році продовжила навчання в Костичанівській середній школі. Після закінчення школи у 1974 році вступила на історичний факультет Кишинівського державного університету.

Трудову діяльність розпочала після закінчення університету у 1979 році – вихователькою в дитячій установі села Маршинці тоді Новоселицького району. У 1980 році прийнята на роботу до Новоселицького медичного училища на посаду викладачки суспільних дисциплін. У 1986 році переведена на партійну роботу. У 1991 році пані Нікорич повернулася на викладацьку роботу, згодом її призначили завідуючою відділення, заступницею директора Новоселицького медучилища. У жовтні 2003 року призначена заступницею голови-керівником апарату Новоселицької районної державної адміністрації, на цій посаді пропрацювала по березень 2005 року.

Пані Нікорич має чималий досвід діяльності в місцевому самоврядуванні. 3 травня 2006 року працює в Новоселицькій міській раді, до липня 2006-го – на посаді секретаря місь-

асигурання обов'язкової де відповідальності авто та Casco.

Au trecut peste 40 de ani de când nu locuiesc în Vancicăuți, dar revenirea la baștină de fiecare dată mă copleșește de emoții și-mi revin în amintire trăirile copilăriei și adolescenței, familia numeroasă a rudelor dintre care numai veri și verișoare eram 37 cu care ne întâlnim cu plăcere. Regret că o seamă nu mai sunt în viață, inclusiv părinții și fratele Sandu, dar cumnata Lida, care locuiește la baștină, are grijă de casa părintească și asta mă bucură.

Ion Carp medic -băștinaș al satului Vancicăuți

MARIA NIKORYCH

Mariya Illinichna NIKORYCH este șeful comunității teritoriale Novoselytsk. S-a născut la 17 iunie 1957 în satul Vanchykvitsi, apoi districtul

Novoselytsky, regiunea Cernăuți. În 1964, a intrat în clasa întâi a școlii de opt ani Vanchikovetska, iar în 1972 și-a continuat studiile la școala secundară Kostichanov. După absolvirea școlii în 1974, a intrat la facultatea de istorie a Universității de Stat din Chișinău.

Ea a început să lucreze după absolvirea universității în 1979, ca profesoară într-o instituție

pentru copii din satul Marșintsi, apoi raionul Novoselytskyi. În 1980, a fost angajată la Școala de Medicină Novoselytskyi ca profesor de științe sociale. În 1986, a fost transferată la munca de partid. În 1991, doamna Nikorych a revenit la activitatea didactică, mai târziu a fost numită șef al departamentului, director adjunct al Școlii de Medicină Novoselytskyi. În octombrie 2003, a fost numită șef adjunct al biroului Administrației de Stat a Districtului Novoselytsk și a lucrat în această funcție până în martie 2005.

Doamna Nikorych are o experiență considerabilă în autoguvernarea locală. La 3 mai 2006, a lucrat în Consiliul orășenesc Novoselytsia, până în iulie 2006, ca secretar al consiliului orășenesc, iar în decembrie același an a fost aleasă primar. Încă de două ori - în 2010 și 2015, locuitorii din Novoselytsa au ales-o primar pe Maria Nikorych. Și

кої ради, а в грудні того ж року обрана міським головою. Ще двічі – у 2010 і 2015 роках мешканці Новоселиці обирали Марію Нікорич міським головою. І знову двічі – вже у 2017 і 2020 роках – на посаду голови Марію Нікорич обрали жителі Новоселицької міської територіальної громади.

ЮРІЙ КУКУ

Буковина!.. На диво щедрою виявилася природа, подарувавши їй величні і неповторні в своїй красі Карпатські гори, зелень букових та смерекових лісів. Чудова природа подарувала талановитих людей, які вміють мовою свого ремесла передати її красу.

Тому не дивно що в с. Ванчиківці живе талановита, творча, весела, щирої душі людина – Куку Юрій Пантелейович. Захоплений фантазією він втілює цю красу у дереві, кераміці та живописі.

Свій творчий шлях Юрій Пантелейович почав в рідній школі вчителем образотворчого мистецтва, де організував гурток художньої різьби по дереву. Він з такою віддачею та ентузіазмом підійшов до цієї роботи, що його учні перехопили й собі цей ентузіазм. Із надзвичайною цікавістю поринули у світ мистецтва, шануючи й люблячи свого вчителя-наставника. Він зумів зацікавити дітей. Діти тягнулись до нього та полюбили його.

Мистецтво для Юрія – духовне спілкування. Неодноразово була свідком його численних живих діалогів з учнями про великих митців музики, про музику, поетичне мистецтво. Все це і допомагало йому надихати дітей на творчість.

За роки існування гуртківці показали себе як єдина, дружня команда, яка подорожувала по чарівній країні краси та гармонії. Роботи гуртківців виставлялись на різних виставках районного, обласного та державного значення, виборюючи нагороди. 2000 року у Румунії гуртківці зайняли перше місце, премію і почесний Диплом. Юні майстри своєю працею засвідчили: таланти на Буковині не перевелися!

У 2004 році Куку Юрій виїжджає до Італії. Ним зацікавились та запрошують на роботу до Південної Італії «Калабрія». Працює в мистецькій студії художником та скульптором.

дін нову де двічі – вже у 2017 і 2020 – мешканці Новоселицької територіальної громади обирали Марію Нікорич міським головою. І знову двічі – вже у 2017 і 2020 роках – на посаду голови Марію Нікорич обрали жителі Новоселицької міської територіальної громади.

YURI KUKU

Bucovina!... Natura a fost surprinzător de generoasă, dându-i maiestate și unicitate prin frumusețea lor Munții Carpați, verdețea pădurilor de fag și molid. Natura minunată a oferit oameni talentați

care știu să-i redea frumusețea în limbajul meșteșugului lor.

Prin urmare, nu este surprinzător că o persoană talentată, creativă, veselă și sinceră trăiește în satul Vancicăuți - Iurie Cucu. Captivat de fantezie, el întrușie această frumusețe în lemn, ceramică și pictură.

Iurie Cucu și-a început cariera creativă ca profesor

de artă la școala natală, unde a organizat un grup de elevi care studiau sculptura artistică în lemn. A abordat această activitate cu atâta dăruire și entuziasm, încât elevii săi au prins acest entuziasm și ei înșiși. Cu o curiozitate extremă, s-au cufundat în lumea artei, respectându-și și iubindu-și profesorul - mentorul. A reușit să-i intereseze pe copii. Copiii erau atrași de profesorul lor și îl iubeau.

Arta pentru Iurie Cucu este comunicare spirituală. Am asistat de multe ori la numeroasele sale dialoguri pline de viață cu elevii despre mari artiști muzicali, despre muzică, artă poetică. Toate acestea l-au ajutat să inspire copiii să fie creativi.

De-a lungul anilor de existență, cercul de sculptura în lemn s-a dovedit să fie o echipă unică, prietenoasă, care a călătorit prin țara magică a frumuseții și armoniei. Lucrările membrilor cercului au fost expuse la diferite expoziții de importanță regională, regională și națională, câștigând premii. În anul 2000, în România, membrii cercului au ocupat locul I, un premiu și o diplomă de onoare. Tinerii maeștri au dovedit prin munca lor: talentele din Bucovina nu s-au stins!

În 2004, Iurie Cucu a plecat în Italia. Au fost interesați de el și l-au invitat să lucreze în sudul Italiei în regiunea Calabria. Lucrează într-un atelier de artă ca pictor și sculptor. participă la competiții locale. La Bienala din orașul Pito, a primit premiu

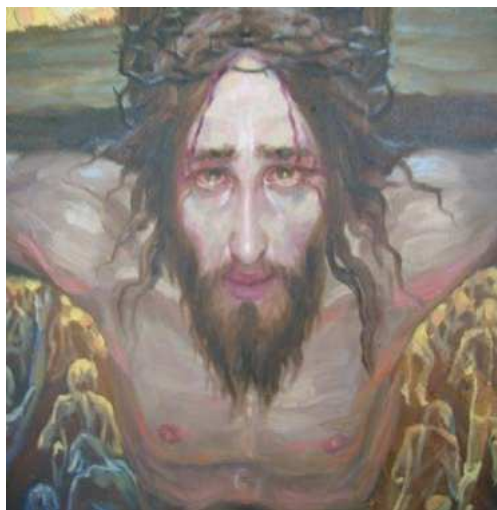
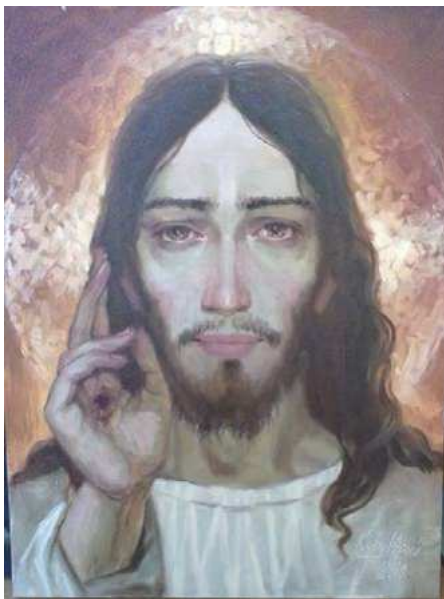
Бере участь у місцевих конкурсах. На бієнале в м. Піцо отримав нагороду – «золоту медаль» за виставлені роботи. Організують його персональні виставки в містах Монтеросо, Сера Сан Бруно, Філадельфія. Побувавши на персональній виставці Юрія Куку професор історії мистецтв, академії образотворчого мистецтва, критик з Венеції написав: «Юрія Куку можна називати генієм українського мистецтва. Мене вражає його майстерність, експресивне відображення образів, тепло і світло що ми бачимо дивлячись на лік святих, його стиль роботи.». В роботах Юрія Куку є і сум, і радість, і пристрасть, любов до рідної землі. Перебуваючи за кордоном він пише українські пейзажі зі спогадів про рідну землю. Його картини неначе живі, відчуваєш якийсь магнетизм, нібито картини розмовляють з тобою.

Країною творчості, краси і гармонії – так можна називати безліч картин, дерев'яних скульптур, фігур з кераміки талановитого народного майстра.

си „медаль де аур” pentru lucrările sale expuse. Expozițiile sale personale sunt organizate în orașele Monterosso, Serra San Bruno și Filadelfia. După ce a vizitat expoziția personală a lui Iurie Cucu, profesor de istoria artei la Academia de Arte Frumose, un critic de la Veneția a scris: „Iurie Cucu poate fi numit un geniu al artei ucrainene. Sunt impresionat de priceperea lui, de redarea expresivă a imaginilor, de căldura și lumina pe care le vedem când ne uităm la imaginea sfinților, stilul său de lucru.”

În lucrările lui Iurie Cucu, există atât tristețe și bucurie, cât și pasiune, dragoste pentru țara natală. În străinătate, el scrie peisaje ucrainene din amintirile despre pământul său natal. Picturile lui par vii, simți un fel de magnetism, de parcă picturile îți vorbesc.

Țara creativității, frumuseții și armoniei - așa puteți numi multe picturi, sculpturi din lemn, figuri ceramice ale meșterului popular talentat.

Василь Нантой народився в листопаді 1972 року в селі Ванчиківці. У віці семи років у 1979 році він розпочав навчання в середній школі в рідному селі.

Під час навчання у старших класах, йому сподобалася електротехніка. Уроки та навчальний матеріал предметів фізика, хімія та математика допомогли йому в майбутній професійній орієнтації. Він успішно закінчив 9 клас школи в 1988 році. Того ж року він пішов до середньої школи в сусідньому селі Костичани, де навчався в 10 та 11 класах.

В тому ж році він вирішив продовжити навчання. Він подав необхідні документи та успішно склав вступні іспити та розпочав вищу освіту факультеті на радіоелектроніки та телекомунікацій із спеціалізацією мультианалізу в Технічному університеті Молдови. Ця установа вищої технічної освіти в Кишинів, Республіці Молдова і є єдиним із цього профілю, акредитована державою, а обрана спеціалізація серед перших в Молдові викладалася румунською мовою.

У 1995 році він успішно закінчив вищу освіту. Він отримав особисте запрошення працювати над станом телекомунікацій Молдтелеком. У згаданий період усі нові міжнародно визнані країни почали змінювати свої старі аналогові технології передачі та системи дистанційного керування на абсолютно нові сучасні цифрові. Працюючи в Молдтелеком, він працював над міжнародним проектом, ввів в експлуатацію першу міжнародну станцію Молдови та впровадив міжнародний код доступу для Молдови +373 або 00373. У той же період він здійснив міжнародне телефонне з'єднання з першими 30 країнами світу за допомогою оптичного кабелю та супутника. Звичайно, першим був зв'язок з сусідніми країнами Молдови, з Україною (Чернівці, Львів, Одеса та Київ) та з Румунією (Ясси, Бухарест).

Через три з половиною роки, у березні 1998 року, він брав участь у конкурсі на роботу в першому операторі мобільного зв'язку в Молдові – Orange (який спочатку працював під брендом Voxtel). Він почав працювати в інженерному відділі, спеціалізуючись на міжна-

Vasile Nantoi - nascut in noiembrie 1972 in satul Van-cicauti.

La varsta de sapte ani, in anul 1979 a inceput studiile la scoala medie necompleta din satul natal.

Invatand in scoala si crescand in clasele mai superioare, ii placea foarte mult electrotehnica. Lectiile, materialele si obiectele de fizica, chimie si matematica l-au ajutat la viitoarea orientare

profesionala. A absolvit cu succes scoala in anul 1988 cu finalizarea clasei 9. In aceelasi an a plecat mai departe la scoala medie din satul vecin Costiceni. A invatat in scoala din Costiceni urmatoorii doi ani – clasele 10 si 11. A absolvit scoala medie din Costiceni cu succes in anul 1990. Mai departe in acelasi an a decis sa continue studiile. A depus actele necesare si sa a absolvit cu succes examenele de admitere si a inceput stiudiile superioare la facultate radioelectronica și telecomunicații cu specializare comunicatia multicanale la Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM). UTM este o instituție de învățământ superior tehnic din Chișinău, Republica Moldova și este unica de acest profil acreditată de stat. Specializarea aleasa era printre primele care a fost complet predada in limba romana.

In anul 1995 a absolvit cu succes studiile superioare. A primit o invitatie personala sa lucreze la intrepinderea de stat de telecomunicatii Moldtelecom. In perioada mentionata, toate tarile noi international recunoscute au inceput sa-si schimbe tehnologiile vechi analog de transmisiuni si sistemele de telecomincatii la unele moderne complet noi digitale. Lucrand la Moldtelecom, a lucrat la un proiect international si am pus in serviciu prima centrala internationala al Moldovei si am impementat codul de acces international pentru Moldova +373 sau 00373 In aceiasi perioada, a realizat interconectare internationala de telefonice cu primele 30 tari alle lumii prin cablu optic si prin satelit. Desigur primele au fost interconectate tarile vechine ale Moldovei, adica cu Ucraina (Cernauti, Livov, Odessa si Kiev) si cu Romania (Iasi, Bucuresti).

Dupa trei ani si jumătate in Martie 1998 a participat la un concurs de angajare la primul operator

родному роумінгу та додаткових послугах. У жовтні 1998 року в Молдові вперше був введений в експлуатацію перший оператор цифрового мобільного зв'язку, на той час у стандарті GSM 900 МГц (2G).

Будучи безпосередньо відповідальним за впровадження наскрізної послуги, починаючи з планування, технічної верифікації та сертифікації виставлення рахунків для міжнародного роумінгу, разом із командою він почав вводити в експлуатацію операторів мобільного зв'язку разом з операторами мобільного зв'язку з України та Румунії. Загалом сприяв впровадженню міжнародного роумінгу в Orange, Молдова, з 120 країнами та понад 220 мобільними операторами світу.

Наприкінці 2000 року, після трьох з половиною років роботи в Orange, Молдові, подав заявку на роботу до мобільного оператора в Німеччині. Пройшовши конкурс на працевлаштування в березні 2001 року, почав працювати в VIAGInterkom, через рік змінив назву на o2, Німеччина. Далі почав працювати в технічному відділі і займався впровадженням міжнародного роумінгу за стандартом GSM 1800 Mhz і UMTS (3G).

Наразі працюючи більше 22 років у Німеччині, він брав активну участь у реалізації різноманітних важливих проєктів, таких як перенесення номерів мобільного та стаціонарного зв'язку між різними операторами, впровадження стандарту 4G (LTE) mVoLTE у IREG (GSMA) команди та взаємозв'язок послуг мобільного голосу та даних з операторами міжнародного роумінгу. O2, Німеччина, наразі обслуговує 44 мільйони клієнтів мобільного зв'язку та понад 2 мільйони клієнтів стаціонарного зв'язку та Інтернету.

ВАДИМ НАНТОЙ

Вадим Нантой народився 26 грудня 1966 року в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області, Україна і був першою дитиною з трьох дітей Віктора Нантой та Марії Нантой (Григорян). Він закінчив середню школу в 1984 році і того ж року став студентом Політехнічного інституту Кишинєва, нині Технічного університету Молдови. Був захопленим сферою

мобил din Moldova – Orange (care a activat la inceput cu brandul Voxtel). A inceput sa lucreze la departamentul de inginerie cu specializarea Roaming International si serviciile cu valori adaugate. In octombrie 1998 a pus in serviciul in premiera in Moldova primul operator de telefonie mobile digital, la acel moment in standardul GSM 900 Mhz (2G). Fiind direct responsabil la implementarea serviciului cap-coada incepand de la planificarea, verificarea tehnica si certificarea billing pentru roaming international, impreuna cu echipa a inceput sa puna in serviciul cu operatorii mobil din vecinatate cu operatorii mobil din Ucraina si din Romania. In general a adus un aport la implementarea roamingului international in Orange, Moldova cu 120 tari si peste 220 de operatori mobili din lume.

La sfarsitul anului 2000, dupa trei ani si jumătate de lucru la Orange, Moldova a aplicat la in job la un operator mobil din Germania. Trecand concursul de anagajare din martie 2001 a inceput sa lucreze la VIAGInterkom, mai tarziu peste un an s-a schimbat denumirea in o2, Germania. A inceput sa lucreze mai departe in departamentul tehnic si fiind preocupat cu implementarea roamingului international pentru standardul GSM 1800 Mhz si UMTS (3G).

Lucrand la moment mai mult de 22 de ani in Germania, a participat activ la implementarea diferitelor proiecte importante cum ar fi portarea numerelor mobile si fixe dintre diferiti operatori, implementarea standardului 4G (LTE), mVoLTE, la echipa IREG (GSMA) si interconectarea serviciilor mobile de voce si date cu operatorii de roaming international. O2, Germania la moment face deservirea a 44 milioane cu clienti mobili si peste 2 milioane cu clienti de telefonie fixa si internet.

VADIM NANTOI

Vadim Nantoi s-a născut la data de 26 decembrie 1966 în satul Vancicăuți, raionul Noua Suliță, RSS Ucraineană și a fost primul copil a lui Victor Nantoi și Maria Nantoi / Grigorean dintre cei trei: Vasile Nantoi și Larisa Nantoi. A absolvit școala medie în 1984 și tot în același an devine student la Institutul

транспорту та обрав спеціальність інженера-логіста.

Після успішного закінчення університету продовжує роботу на кафедрі транспорту на посаді викладача університету.

В той же час, у період 1995-1996 рр., він вдосконалює свої знання у цій галузі в Академії Істropolitana (Братислава, Словаччина), а саме в «Плануванні та управлінні компанією».

Паралельно захоплюється ще й філософією. Навчається в Університеті Олександру Іоана Куза (Ясси), в якому у 2000 році успішно захистив докторську дисертацію з філософії.

Паралельно викладає курси в університеті, бере участь у реалізації проєктів та працює в компаніях у сфері транспорту та логістики. Однією з них була компанія Coca-Cola, де з часом він став керівником бізнес-процесів SAP з управління матеріалами та координатором розподілу.

Вадим Нантой одружений, виховує доньку Дар'ю.

Politehnic din Chișinău / în prezent Universitatea tehnică din Moldova. Find atras de domeniul transporturilor a ales specialitatea de inginer de logistica.

După absolvirea cu succes a Universității continuă activitatea la departamentul Transporturi în calitate de lector universitar.

Între timp, în perioada 1995-1996 reușește să își îmbunătățească cunoștințele în domeniu la Academia Istropolitană (Bratislava, Slovacia), și anume în "Company planning and Management".

În paralel, este interesat și de filosofie. Studiază la Universitatea Alexandru Ioan Cuza (Iasi) unde în 2000 susține teza de doctor în filosofie cu succes.

Concomitent predă cursuri la Universitate, participă la implementarea proiectelor și activează în companii în domeniul transporturilor și logisticii. Una din ele a fost Coca-Cola, unde cu timpul a devenit Business Process Leader în Material Management SAP și Distribution Coordinator.

Vadim Nantoi este căsătorit și are o fiică Daria.

АНАТОЛІЙ ВЛАДИЧАН

Анатолій Іванович Владичан народився 1 січня 1958 року в селі Ванчиківці в селянській сім'ї. З 1965 по 1973 рік навчався у Ванчиковецькій восьмирічній школі, а з 1973 по 1975 – в Костичанівській середній школі.

В серпні цього ж року почав трудову діяльність у Ванчиковецькому об'єднанні громадського харчування, де працював вантажником. У 1976-1978 роках проходив строкову військову службу у Збройних силах СРСР.

З 1978 по 1980 рік навчався на правознавчому відділенні Чернівецького кооперативного технікуму. У 1990 році завершив навчання у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка. З 1980 по 1993 рік займав посаду юрисконсульта Хотинського коопзаготпрому. З 1993 по 2000 рік займався адвокатською діяльністю. З 2000 і по вересень 2013 року займав посаду судді Хотинського районного суду. У вересні 2013 року, ВР України, був обраний суддею Апеляційного суду Чернівецької області, який згодом був перетворений в Черні-

ANATOLY VLADYCHAN

Vladychan Anatoly Ivanovych s-a născut la 1 ianuarie 1958 în satul Vanchikivtsi, într-o familie de țărani. Din 1965 până în 1973, a studiat la școala de opt ani Vanchikovetska și din 1973 până în 1975 la școala secundară din Kostychansk.

În august același an, a început să lucreze la Asociația Vanchikovets de Alimentație Publică, unde a lucrat ca încărcător. În 1976-1978, a servit în Forțele Armate ale URSS. Din 1978 până în

1980, a studiat la Facultatea de Drept a Colegiului Tehnic Cooperativ Cernăuți. În 1990, și-a finalizat studiile la Universitatea de Stat T.G. Shevchenko Kiev. Din 1980 până în 1993, a ocupat funcția de consilier juridic al Cooperativei Khotyn. Din 1993 până în 2000, a lucrat ca avocat. Din 2000 până în septembrie 2013, a fost judecător la tribunalul districtual Khotyn. În septembrie 2013, Rada Supremă a Ucrainei, a fost ales judecător al Curții de Apel a regiunii Cernăuți, care a fost ulterior transformată în Curtea de Apel Cernăuți. S-a pensionat în martie 2023. Soția Olha Hryhorivna

вещький апеляційний суд. У відставку вийшов у березні 2023 року.

Дружина Ольга Григорівна займається адвокатською практикою. Має двох дітей – доньку Олену та сина Вадима, які теж здобули юридичну освіту і працюють за спеціальністю. Має трьох онучок.

ВАСИЛЬ ГЛІГОР

Василь Степанович Глігор народився 15 грудня 1952 року у селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області, Україна, в селянській родині. Мати – Глігор Марія Пантелеївна, батько – Глігор Степан Васильович.

У 1970 році закінчив середню школу в селі Костичани. У 1972 році став студентом юридичного факультету Державного університету Республіки Молдова, який закінчив у 1977 році.

Професійну діяльність розпочав у 1977 році на посаді слідчого прокуратури Хілокського району Читинської області Російської Федерації, де працював до 1980 року.

У 1980-1981 роках працював слідчим Вижницької районної прокуратури Чернівецької області. Став відомим у професійному середовищі своїм професіоналізмом та порядністю, керував карно-розшуковою групою, яка знищила одне з найбільших злочинних угруповань в Україні радянського періоду.

У 1987-1988 роках працював слідчим Лешуконської прокуратури Архангельської області Російської Федерації.

У 1988 році він повернувся до Вижниці, а в серпні перейшов до прокуратури Республіки Молдова. Спочатку працював у Кишиневі, а з грудня 1988 року працює старшим слідчим у місті Бельці. За короткий час став прокурором.

У 1992 році він став заступником прокурора муніципалітету Бельці. У 1996 році призначений військовим прокурором міста Кахул. З 1998 по 2011 рік він отримав підвищення та працював заступником прокурора Бельцького району. З 2001 по 2004 рік став членом Генеральної прокуратури Республіки Молдова, начальником відділу розслідування виняткових кримінальних справ №3 Генеральної прокуратури.

У 2004 році звільнений з органів прокуратури за заявою про відставку. Він жив у муніципалітеті Бельці до своєї смерті в січні 2020 року.

практика адвокатура. Are doi copii - fica Olena și fiul Vadim, care au și studii juridice și lucrează în specialitatea lor. Are trei nepoate.

VASILE GLIGOR

Vasile Ștefan Gligor a fost născut la 15 decembrie 1952 în satul Vancicăuți, raionul Nouă Suliță, regiunea Cernăuți, Ucraina, într-o familie de țărani. Mama – Gligor Maria Pantelei, tata – Gligor Ștefan Vasile.

În anul 1970 a absolvit școala medie din s. Costiceni. În 1972 a devenit student al facultății de drept al Universității de Stat din Republica Moldova, care a absolvit-o în anul 1977.

Activitatea profesională a început-o în 1977 în calitate de

anchetator al Procuraturii raionale Hilok, regiunea Cîta, Federația Rusă, unde a activat pînă în 1980.

În anii 1980-1981 lucrează anchetator la Procuratura raională Vîjnița, reg. Cernăuți. Este cunoscut în mediul profesional pentru profesionalism și integritate, a condus grupul de urmărire penală care a destructurat unul din cele mai mari grupuri infracționale din Ucraina în perioada sovietică.

În anii 1987-1988 activează în calitate de anchetator la Procuratura Leșuconi din regiunea Arhanghelsc, Federația Rusă.

În 1988 revine în Vîjnița și în august se transferă în Procuratura RSSM. Lucrează la început la Chișinău, iar din decembrie 1988 activează în calitate de anchetator superior în mun. Bălți. În scurt timp devine procuror criminalist.

În 1992 devine procuror-adjunct al municipiului Bălți. În 1996 a fost numit procuror militar al or. Cahul. Din 1998 pînă în 2011 a fost promovat și a activat în calitate de procuror-adjunct al Județului Bălți. Din 2001 pînă în 2004 devine membru al Colegiului Procuraturii Generale al Republicii Moldova, șeful secției de anchetă a cauzelor penale excepționale Nr.3 al Procuraturii Generale.

În anul 2004 a fost eliberat din organele procuraturii în baza cererii de demisie. A locuit în mun. Bălți pînă la momentul decesului său în ianuarie 2020.

Степан Глігор народився 14 травня 1982 року в родині Василя та Олени Глігор, своє дитинство провів у селі Ванчиківці.

На порозі розпаду Радянського Союзу, коли батьки переїхали до Республіки Молдова, разом із сестрою Віорікою жили із бабусею та дідусем Степаном і Марією Глігор та відвідував школу у Ванчиківцях.

У 1999 році закінчив середню школу в Бельцях, Республіка Молдова, а у 2004 році отримав диплом юриста у Міжнародному Університеті в Кишиневі.

У 2004-2006 роках працював головним референтом в Інформаційно-аналітичній службі Міністерства реінтеграції, а потім в Інформаційно-аналітичній та прогнозній службі Апарату Парламенту Республіки Молдова.

У 2006-2007 роках займався вивченням європейських дисциплін в Коледжі Європи у Варшаві, Польща.

У 2007 році він повернувся до Кишинева і почав юридичний консалтинг у цивільній та комерційній сфері.

У 2011 році отримав диплом адвоката та заснував адвокатську контору, яка незабаром спеціалізувалась на протидії рейдерським атакам у банківській та небанківській сфері, сприяла розкриттю міжнародної схеми відмивання грошей Laundormat та інших резонансних випадків.

У студентські роки активно просував проєвропейський політичний порядок, у 2001 році став співзасновником першої проєвропейської партії та незабаром став членом політбюро та головою молодіжного відділу, на якій пропрацював до 2004 року.

У 2016-2019 роках публічно виступав проти узурпації державної влади корумпованим режимом, який на той час контролював Республіку Молдова. Він був одним з авторів плану консолідації суспільства проти режиму, сценарій, який завершився у червні 2019 року передачею влади олігархії та демократизацією країни.

У березні 2021 року заснував новий проєвропейський політичний проєкт – Партію Змін.

Ștefan Gligor s-a născut pe 14 mai 1982 în familia lui Vasyl și Elena Gligor, și-a petrecut copilăria în satul Vanchykvitsi.

În pragul prăbușirii Uniunii Sovietice, când părinții săi s-au mutat în Republica Moldova, împreună cu sora sa Viorika, a locuit cu bunicii Ștefan și Maria Gligor și a urmat școala la Vanchykvitsi.

În 1999, a absolvit liceul la Beltsy, Republica Moldova, iar în 2004 a primit licența în drept la Universitatea Internațională din Chișinău.

În anii 2004-2006, a activat ca referent șef în Serviciul Informare și Analitică al Ministerului Reintegrării, iar apoi în Serviciul Informare și Analitică și Prognoză al Aparatului Parlamentului Republicii Moldova.

În 2006-2007, a studiat disciplinele europene la Colegiul Europei din Varșovia, Polonia.

În 2007, a revenit la Chișinău și a început consultanță juridică în sfera civilă și comercială.

În 2011, a primit diplomă de avocat și a înființat un cabinet de avocatură, care s-a specializat în scurt timp în contracararea atacurilor raider în sfera bancară și nebancară, a contribuit la dezvăluirea schemei internaționale de spălare a banilor Laundormat și a altor cazuri importante.

În anii studenției, a promovat activ ordinea politică pro-europeană, în 2001 a devenit co-fondator al primului partid pro-european și în scurt timp a devenit membru al Biroului Politic și șef al departamentului de tineret, unde a lucrat până în 2004.

În 2016-2019, el s-a pronunțat public împotriva uzurpării puterii de stat de către regimul corupt care controla Republica Moldova la acea vreme. El a fost unul dintre autorii planului de consolidare a societății împotriva regimului, scenariu care s-a încheiat în iunie 2019 cu transferul puterii către oligarhie și democratizarea țării.

În martie 2021, a fondat un nou proiect politic pro-european - Partidul Schimbării. Acum este președintele Partidului Schimbărilor, un cunoscut politician și avocat al Republicii Moldova.

Зараз він є президентом Партії Змін, відомий політик і юрист Республіки Молдова.

IVAN MORARI

ІВАН МОРАРУ

У 1966 році середню загальноосвітню школу села Костичани закінчили два випускні класи: 10-й та 11-й, більше 100 випускників, з них 13 із золотими медалями. Було близько 15 випускників з Ванчиківців, з них відмінники – Віктор Чебан і Анна Баранчан, включаючи мене, Івана Морару, який народився в 1949 році в родині Марії та Спиридона Морару.

Влітку того ж року склав вступні іспити в Державний педагогічний інститут міста Тирасполь на фізико-математичний факультет, який закінчив з червоним дипломом у 1971 році.

Після служби в армії працював у Республіканському сільськогосподарському обчислювальному центрі Міністерства сільського господарства Республіки Молдова, де пропрацював 22 роки. Основним напрямком діяльності було створення БД в обсязі звітності сільськогосподарських господарств: колгоспів (понад 900) і радгоспів (110) за 5 років. Разом із колегами з відділу, надаємо профільну інформацію спеціалістам різних галузей міністерства.

З 1995 року навчався в аспірантурі. Два роки навчався в Академії адміністративних наук при Уряді Республіки Молдова на факультеті міжнародних відносин, який закінчив з червоним дипломом.

Після закінчення навчання був прийнятий на посаду начальника відділу економіки та реформ Яловенського районного виконавчого комітету. Потім працював керівником відділу в Адміністрації Кишинівського повіту.

Тоді ж заснував громадську організацію «Терра», від імені якої подав кілька проєктів фінансуєчим організаціям, один з яких був

În anul 1966 școala medie de cultură generală din satul Costiceni au absolvit-o două promoții: cei cu 10 ani și cei cu 11 ani de studii, în total peste 100 de absolvenți, 13 dintre care cu medalii de

aur. Din Vancicăuți au fost vreo 15 elevi (cu doi eminentei Victor Ceban și Ana Barancean) printre care și eu Morari Ivan, născut în anul 1949 în familia Mariei și Spiridon Morari.

În vara aceluiași an am susținut examenele de intrare la Institutul Pedagogic de Stat din orașul Tiraspol la facultatea

de fizică și matematică, pe care am absolvit-o cu diplomă roșie în anul 1971.

După serviciul militar m-am angajat la Centrul agricol Republican de Calcul al Ministerului Agriculturii din RM, unde am activat 22 de ani. Activitatea de bază a fost crearea Bazelor de date în volumul dărilor de seamă a gospodăriilor agricole: colhozuri (peste 900) și sovhozuri (110) pe o perioadă de 5 ani. Împreună cu colegii din secție asiguram specialiști din diverse ramuri a Ministerului cu informații de profil.

Începând cu anul 1995 am făcut studii postuniversitare. Timp de doi ani am studiat la Academia de studii Administrative pe lângă Guvernul RM la facultatea Relații Internaționale pe care am absolvit-o cu diplomă roșie.

După absolvire m-am angajat ca șef al Direcției Economie și Reforme din cadrul Comitetului Executiv a raionului Ialoveni. A urmat activitate în calitate de șef secție din cadrul Administrației Județului Chișinău.

Paralel am înființat o Organizație obștească Terra din partea căreia am înaintat la organizații finanțatoare câteva proiecte unul din care a fost

*Сім'я Івана Морару
Familia Ivan Morari*

підтриманий Фондом Сороса на суму 163 тисячі лейв.

Після приходу до влади комуністів працював заступником генерального директора Національного інституту стандартизації та метрології, звідки пішов на пенсію.

ДМИТРО ГРИГОРЯН

Дмитро Григорян народився 30 листопада 1941 року в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області, Україна.

Бажання стати лікарем виникло в моїй свідомості спонтанно. Після закінчення середньої школи в селі Костичани у 1960 році подав документи до приймальної комісії Державного медичного інституту в Кишиневі. За результатами іспитів набрав 19 балів із 20 можливих, а на останньому іспиті член екзаменаційної комісії сказав мені підготувати до навчання два білих халати, тому що обов'язково буду студентом.

...Згадую прекрасні студентські роки, які закінчилися для мене та моїх колег у 1966 році, і... повертаюся, у роки служби в армії. Тому що так доля розпорядилася: як був призваний після інституту до армії, так і пішов на пенсію – теж з лав армії. Як військовий лікар працював у багатьох місцях і на різних посадах. Отже, моя коротка біографія така:

У 1966-1967 роках мене призначили молодшим лікарем, потім начальником медпункту танкового корпусного полку в місті Болграді (Україна).

З 1968 по 1973 рік я перебував у складі військ Радянської Армії в Чехословаччині, в містах Шумперк і Висока Міта, – начальником медпункту полку і відповідно начальником приймально-сортувальної частини медико-санітарного відділення батальйону і водночас лором.

У 1973-1983 роках вже перебував у містах Кяхта та Джида, Бурятія, Російська Федерація, був переведений на ту ж посаду, яку обіймав у Чехословаччині, тоді заступником головного лікаря військового госпіталю, згодом став головним лікарем цього ж закладу.

Протягом двох років (1985-1987) був викладачем військової кафедри Інституту медицини в

сусупит cu suma de 163 mii lei de către Fundația Soros.

După venirea la guvernare a comunistilor m-am angajat ca Director adjunct a Directorului general al Institutului Național de Standardizare i Metrologie de unde m-am i pensionat.

DUMITRU GRIGOREAN

Născut la 30 noiembrie 1941 în satul Vanci-cui, raionul Nouă Sulița, regiunea Cernăuți, Ucraina.

Dorina de deveni medic a apărut în contiina mea spontan. După absolvirea colii Medii din satul Costiceni, în anul 1960, am depus documentele la Comisia de admitere a Institutului de Stat de Medicina din Chișinău. n rezultatul examenelor susinute am acumulat 19 puncte din 20 posibile, iar la ultimul examen, un membru al Comisiei de examinare mi-a spus să-mi pregătesc pentru studii două halate albe – voi fi neapărat student.

...Trec peste frumoii ani de studenie, care s-au încheiat pentru mine i colegii mei în 1966, i... revin, dei doar punctat, la anii de cătănie. Ori, aa mi-a hotrt destinul: cum am fost după Institut înrolat în armată, aa i am ieit la pensie – tot din rndurile armatei. n calitate de medic militar am activat în mai multe locuri i funcii. Deci, scurtul meu feier biografic este, după cum urmează:

n anii 1966-1967 am fost desemnsat medic inferior, apoi ef al Punctului medical al regimentului trupelor de tancuri din orașul Belgrad (Ucraina).

Din 1968 i pn în 1973 m-am aflat în componența trupelor Armatei Sovietice din Cehoslovacia, în oraele umperk i Vsoca Mita, – ef al Punctului medical al regimentului i respectiv, ef al Secției de internare i triaj în batalionul medico-sanitar i totodată, medic orelist.

n anii 1973-1983 m-am aflat deja în oraele Kiahta i Djida din RASS Bureatia, Federația Rusă, fiind transferat în aceeai funcție pe care o deinusem i în Cehoslovacia, apoi medic-ef adjunct al Spitalului Militar, ulterior devenind i medic-ef al acestei instituții.

Баку, Азербайджан, згодом перейшов на ту ж посаду в Державний медичний інститут у Кишиневі (сьогодні USMF «Ніколае Тестеміцану»), де працюю до сьогодні. Протягом одного року (1991-1992) обіймав посаду довіреного Військового управління з військових справ та альтернативної служби при мерії міста Кишинів.

На всіх посадах, яких працював отримував задоволення від своєї роботи, але найбільше задоволення для душі було, коли проводив операції.

За час армійської діяльності отримав кілька спеціальностей, серед яких би відзначив ті, що проходили в містах Одеса, Львів, Чита, Москва: оториноларингологія, терапія, токсикологія, військово-медична експертиза. Мав вищу категорію.

У 1974-1975 роках був обраним депутатом Кяхтинської районної ради (комісія охорони здоров'я).

Життя в Радянській Армії склалося так, як і належало. Радів, звичайно, коли мене підвищили на посаді (дослужився до військового звання полковника та посади головного лікаря Військового госпіталю), але найбільше здравів, коли ознайомився з наказом про переведення з міста Баку в Кишинів, у Державний медичний інститут.

Я учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (працював 4 дні у вогнищі, головним радіологом оперативної групи спецзони). Вважаю, що виконував свій обов'язок перед людьми та перед їхнім здоров'ям там, в екстремальних ситуаціях. Дай Боже, щоб ніколи не повторилося те, що було тоді...

Тимп де doi ani (1985-1987) am fost lector la Catedra militară a Institutului de Medicină din Baku, Azerbaidjan, ulterior transferându-mă în aceeași funcție la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (astăzi, USMF "Nicolae Testemițanu"), unde activez până-n prezent. Un an de zile (1991-1992) am ocupat funcția de împuternicit al Departamentului militar în problemele militare și serviciul alternativ la Primăria or. Chișinău.

În toate funcțiile deținute am avut satisfacție de munca mea, dar cea mai mare mulțumire sufletească o aveam atunci când efectueam operații.

Pe parcursul activității mele de armată, am avut mai multe specializări, dintre care le-aș menționa pe cele din orașele Odesa, Lvov, Cita, Moscova: otorinolaringologie, terapie, toxicologie, expertiza medico-militară. Am avut categorie superioară.

În anii 1974-1975 am fost ales deputat în Sovietul raional Kiahta (Comisia ocrotirii sănătății).

Cursul vieții a evoluat cum era și de așteptat în Armata Sovietică. Mă bucuram, firește, când eram înaintat în funcție mai mare (am ajuns până la gradul militar de colonel și funcția de medic-șef al Spitalului Militar), dar cel mai mult m-am bucurat atunci când am luat cunoștință cu ordinul de transfer din or. Bacu în Chișinău, la Institutul de Stat de Medicină.

Sunt participant la lichidarea consecințelor catastrofei de la Centrala Atomoelectrică Cernobil (am lucrat 4 de zile în focar, în funcția de radiolog principal al grupei operative a zonei deosebite). Cred că mi-am făcut și acolo cum se cuvine, în situații extremale, datorită mea față de oameni și față de sănătatea lor. Dea Domnul să nu se mai repete nicidecum ceea ce a fost atunci...

ЛЕОНІД КЛАДНИЦЬКИЙ

Народився 1 березня 1942 року в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області у бідній селянській родині. Батько та мама працювали в колгоспі «Ленінський шлях».

В 1949 році пішов у перший клас Ванчиковецької середньої школи. В 1959 році закінчив 10 класів у Костичанівській середній школі. То був перший випуск середньої освіти цієї школи.

LEONID CLADNIȚCHIU

Născut la 1 martie 1942 în satul Vancicăuți, raionul Nouă Sulița, regiunea Cernăuți, într-o familie de țărani. Tatăl și mama au lucrat în colhozul Calea Leninistă.

În 1949 a început a învăța la școala medie din Vancicăuți. În 1959, a absolvit clasa a 10-a la școala medie din satul Costiceni. A fost prima absolvire a învățământului mediu al acestei școli.

Avea dorința să devină pilot și să se înscrie la o școală de zbor.

Мріяв стати льотчиком та вступити у льотне училище. Однак, не зміг пройти медичну комісію та не допустили до вступу.

Тимчасово до вступу в інше військове училище, працював рядовим працівником на Чернівецькому взуттєвому комбінаті №3.

На другий рік, у 1960 році Новоселицький районний військкомат дав направлення для вступу в Одеське військове училище. Із загальної кількості восьми осіб із Чернівецької області, які були направлені для вступу до училища, вступили лише двоє.

У 1964 році закінчив навчання у військовому училищі і почав свій офіцерський трудовий шлях.

У першому році мої роботи почав працювати в Одеському військовому окрузі, а потім в Закавказькому та Київському військовому окрузі. Почав із командира мотострілецького взводу, роти, а потім перевели на штабну роботу офіцером штабу Дивізії. Був також старшим офіцером штаба Закавказького військового округу та начальником третього відділу Військового комісаріату Вірменської РСР. У Вірменії брав участь у наданні допомоги постраждалим від землетрусу.

У травні 1990 року у зв'язку з різким загостренням міжнаціональних відносин між Вірменією та Азербайджаном через події у містах Сумгаїт та Нагірний Карабах був переведений для проходження служби у Київському військовому окрузі де й закінчив військову службу.

З 15 травня 1992 року був зарахований на військову службу до Збройних сил України, де і закінчив свою військову кар'єру відслуживши 33 роки. За цей період був нагороджений рядом урядових нагород.

ВАЛЕНТИНА МАРІН-ГЛІГОР

Ванчиківці – моя Батьківщина і моя любов.

Народилася 14 травня 1947 року в селі Ванчиківці, селі, яким я захоплювалася все своє життя, тому що воно було дуже красивим і з добрими людьми, а коли було потрібно, завжди приходили на допомогу. Мій батько, Пантелій Глігор, народився в 1920 році в сім'ї Василя Глігора та Текли Чімпой, маючи братів і сестер Валентину, яка знайшла притулок у Румунії в 1944 році, Калін, який добровільно пішов на

Інша не а реушит сă trec controlul medical și nu a avut voie să intre la școală.

Temporar, înainte de a intra într-o altă școală militară, a lucrat ca angajat la Uzina de încălțăminte numărul 3 din Cernăuți.

În 1960, Comisariatul militar al districtului din Nouă Sulița i-a dat recomandare de intrare la Colegiul Militar din Odesa. Din numărul total de opt persoane din regiunea Cernăuți care au fost trimiși să intre la școală, doar două au intrat.

În 1964, a absolvit școala militară și am început cariera de ofițer. În primul an de carieră a început să lucreze în Districtul Militar Odesa, iar apoi în Districtele Militare din Transcaucazia și Kiev. A început ca comandantul unui pluton de puști motorizate, o companie, iar apoi a fost transferat la munca de stat major ca ofițer de stat major de divizie. A fost, de asemenea, ofițer superior de stat major al Districtului Militar Transcaucazian și șef al departamentului III al Comisariatului Militar al RSS Armeniei. În Armenia, a participat la acordarea de asistență victimelor cutremurului.

În mai 1990, în legătură cu agravarea bruscă a relațiilor internaționale dintre Armenia și Azerbaidjan din cauza evenimentelor din orașele Sumchait și Nagorno-Karabakh, a fost transferat pentru a lucra în districtul militar din Kiev, unde și-a încheiat serviciul militar.

La 15 mai 1992, a fost înrolat în Forțele Armate Ucrainene, unde și-a încheiat cariera militară după ce a servit 33 de ani. În această perioadă, a primit o serie de premii guvernamentale.

VALENTINA MARIN-GLIGOR

Vancicăuți – baștina și dragostea mea.

M-am născut la 14 mai 1947 în satul Vancicăuți, sat, pe care l-am admirat toată viața, ca fiind foarte frumos și cu oameni buni la suflet și săritori la ne-

війну, був убитий на польській землі, Олександр та Себастьяна, які все життя пропрацювали в рідному селі.

Мій батько в 1945 році одружився з дівчиною з сусіднього села Черлена, на ім'я Марія Постолакі, яка згодом стала матір'ю мені та моїй сестрі Родіці. Батько мій був відомий у селі як ремісник у всьому: деревообробник, токар, слюсар, зварювальник, кравець, пічник, з усім він вправно володів. Мама опікувалася сім'єю, а за потреби працювала і на колгоспному полі.

Мої батьки дуже піклувалися про мене та мою сестру, які з тих невеликих грошей допомагали нам матеріально здобути медичну освіту: я – педіатр, сестра – стоматолог.

З радістю згадую своє дитинство та юність, які провела у селі з подругами Олею Балан, Олею Чобану, Аною Твердун, Ніною Русу та іншими, сільську школу та наших дорогих вчителів.

Після закінчення восьмирічної школи в селі поїхала до Новоселиці, щоб продовжити навчання в середній школі, після закінчення якої поїхала до Кишинева, щоб продовжити навчання в медичному інституті, маючи велике бажання стати лікарем. На 5-му курсі зустрічалася з молодим професором Політехнічного інституту – Олександром Марін, за якого вийшла заміж після закінчення інституту. Разом ми виростили двох дітей: Діану та Сергія.

За всі 40 років роботи лікарем працювала лише у двох медичних установах Кишинева.

Моє рідне село Ванчиківці назавжди залишиться в моїй пам'яті місцем любові, яке завжди хочеться відвідувати якнайбільше, згадуючи роки, проведені в селі з моїми близькими.

Село в моїх очах розвивалося гарно і цивілізовано завдяки людям з великим серцем і безмежною любов'ю до нашої Батьківщини.

КАЛІН ГЛІГОР

Калін Севастьянович Глігор народився 24 березня 1961 року в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області, Україна у сім'ї Глігора Севастьяна Васильовича та Глігор Ольги Федорівни. З 1968 по 1976 рік навчався у 8-річній школі в рідному селі. 9 та

воє. Tatăl meu, Pintilie Gligor născut în 1920 în familia lui Vasile Gligor și Tecla Cimpoi, având-i ca frați pe Valentina, care în 1944 s-a refugiat în România, Călin, care s-a dus benevol la război, fiind ucis pe pământurile Poloniei, Alexandra și Sebastian, care toată viața au lucrat în satul natal.

Tatăl meu s-a căsătorit în 1945 cu o fată din satul vecin Cerlena pe nume Maria Postolachi, care mai târziu a devenit mama mea și a sorei mele Rodica. Tatăl meu era bine cunoscut în sat ca un meșter în toate: lemnar, strungar, lăcătuș, sudor, croitor, sobar, pe care le mânuia cu iscusință. Mama a avut grijă de familie, iar când era nevoie lucra și pe câmpurile colhozului.

Părinții mei au avut mare grijă de mine și sora mea, care din puținul pe care îl câștigau ne-au ajutat financiar să obținem diplomele de medici: eu – medic pediatru, sora – medic stomatolog.

Cu mare drag îmi aduc aminte de copilărie și adolescență, pe care le-am petrecut în sat alături de prietenele mele Olea Balan, Olea Ciobanu, Ana Tverdun, Nina Rusu și altele, de școala din sat cu scumpii și dragii noștri învățători.

După absolvirea școlii de 8 clase din sat am plecat la Nouăsulița, să-mi continui studiile la școala medie, după absolvirea căreia am plecat la Chișinău, să-mi continue studiile la Institutul de Medicină din Chișinău, având o mare dorință să devin doctor. În anul 5 de facultate l-am cunoscut ocazional pe un tânăr profesor de la Institutul Politehnic – Alexandru Marin, cu care m-am căsătorit după absolvirea facultății. Împreună am crescut doi copii: Diana și Sergiu.

În toți cei 40 de ani munciți ca doctor, am lucrat doar la două instituții medicale din Chișinău.

Satul natal Vancicăuți va rămâne în amintirea mea pentru totdeauna ca o localitate de dragoste, permanentă dorind să-l vizitez cu putință, aducându-mi aminte de anii petrecuți în sat alături de cei dragi.

Satul s-a dezvoltat în ochii mei frumos și civilizată cu ajutorul unor oameni cu inimă mare și dragoste nemărginită față de baștina noastră.

GLIGOR CALIN SEVASTIANOVICH

Gligor Kalin Sevastyanovych s-a născut lui Gligor Sevastyan Vasylovich și Olga Fedorovna Gligor la 24 martie 1961 în satul Vanchikivtsi, districtul Novoselytsky, regiunea Cernăuți, Ucraina. Din 1968 până în 1976, a absolvit clasa a VIII-a din satul natal. A terminat clasa a 9-a și a 10-a în sa-

10 класи закінчив у сусідньому селі Костичани. Два роки працював у будівельній бригаді в колгоспі «Ленінський шлях». 1980 року був мобілізований в лави радянської армії. Після служби успішно склав вступний іспит та вступив на факультет стоматології медичного інституту міста Кишинів. Закінчив університет 1987 року. Наступні 14 років працював стоматологом-хірургом у державній стоматологічній поліклініці в місті Кишинів. Отриманий досвід в цій інституції посприяв успішній роботі в приватній діяльності.

тул vecin Kostychany. Timp de doi ani, a lucrat în echipa de construcții la ferma colectivă „Leninsky Shlyach”. În 1980, a fost mobilizat în rândurile armatei sovietice. După 2 ani în armată, a promovat cu succes examenul de admitere și a intrat la Facultatea de Medicină Dentară a Institutului de Medicină din Chișinău. A absolvit facultatea în 1987. În următorii 14 ani a lucrat ca medic dentist-chirurg în policlinia stomatologică de stat din Chișinău. Experiența acumulată în această instituție a contribuit la munca de succes în activitatea privată.

ЕЛЬВИРА ГЛІГОР

Ельвіра Глігор народилася 9 травня 1964 року. У 1980 році закінчила Костичанівську середню школу з відзнакою.

У 1982 році її прийняли до Державного університету медицини та фармації імені Миколи Тестеміцану в Республіці Молдова, факультет стоматології, який закінчила у 1987 році. За відмінне навчання отримувала протягом двох років місячну стипендію, яка була еквівалентною зарплатні лікаря-початківця.

Працювала стоматологом протягом 15 років у Яловень та Кишиневі, Республіка Молдова.

Наприкінці 2002 року емігрувала до Нідерландів. Новий початок. Протягом трьох років вивчала англійську та голландську мови, щоб здобути диплом стоматолога. Стала однією з перших і небагатьох, хто зумів скласти іспити із загальної медицини та стоматології для отримання ліцензії стоматолога в Нідерландах, де працює і нині.

Nascută la 9 Mai 1964. Am absolvit școala medie din Costiceni cu mențiune în anul 1980.

În 1982 am fost admisă la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, facultatea stomatologie, pe care am absolvit-o în 1987. Pentru mențiunile obținute mi s-a acordat lunar, timp de doi ani o bursa de merit care era echivalent cu un salariul a unui medic începător.

Am activat ca medic stomatolog timp de 15 ani în Ialoveni și Chișinău, republica Moldova.

La sfârșitul anului 2002 am emigrat în Olanda. Un nou început. În timp de trei ani am învățat limba engleză și olandeză pentru a avea posibilitatea de a

echivala diploma de medic stomatolog. Fiind una din primele și puținii care au reușit să susțină examenele de medicină generală și stomatologie pentru a obține licența de medic stomatolog în Olanda, unde activez până în prezent.

ГАННА ГЛІГОР (спогади про село)

Після війни у 1945 році в селі відновила роботу середня школа, молодь тягнулася до нав-

Anna Gligor (amintiri despre satul)

După război, în 1945, și-a reluat activitatea școala medie din sat, tineretul era dorit să învețe

чання та основна частина випускників продовжувала навчатися у ВНЗ, технікумах, училищах. Діти майже неписьменних батьків виїжджали та набували професії. Багато вчених, лікарів, вчителів, агрономів, механізаторів, працівників культури та мистецтва розлетілися далеко за межі нашого села, району, області, за кордон. Усіх не перерахувати, але на прикладі окремих можна проаналізувати розвиток села у той важкий час.

Обличчям села за всіх часів були господарі, які своєю працею, поведінкою, ставленням до сім'ї та дітей були прикладом для односельців. Таким був Юхим Савка. У його господарстві було все: гарний будинок, сад, виноградник, пасіка, водяний млин, столярна майстерня, які давали добрий дохід для сім'ї. Скрізь встигали, все було досягнуто власною щоденною працею.

Разом із дружиною Аксенією Глігор виростили та виховали чотирьох дітей. Три сини, продовжуючи традиції сім'ї, працювали змалку, самостійно здобули вищу освіту, чесно працювали на благо сім'ї та людей. Іван закінчив Чернівецький державний університет, працював учителем, директором школи, Валентин закінчив Кишинівський педінститут та працював директором спортивної школи міста Бельці. Севастьян закінчив Чернівецький держуніверситет, викладав у технікумі, працював у Чернівецькому міськкомі. Життєвий шлях кожного прокладений добрими справами, традиції батьків продовжують онуки та правнуки.

Іван Васильович

Сажин після середньої школи здобув освіту в Кишинівському педінституті, працював учи-

și majoritatea absolvenților au continuat studiile la universități, școli tehnice și colegii. Copiii părinților aproape analfabeți plecau la învățat și au dobândit diferite profesii. Mulți oameni de știință, doctori, profesori, agronomi, mecanici, lucrători în cultură și artă au depășit cu mult mai departe de sat, raion, regiune și peste hotare. Nu se poate enumera pe toți, dar dezvoltarea satului în acea perioadă dificilă poate fi analizată folosind exemplul unora.

Брати Савки: Іван, Валентин і Севастьян

Фраții lui Savka: Ion, Valentin și Sevastian

Proprietarii satului au fost întotdeauna chipul satului, care au dat un exemplu pentru săteni prin munca, comportamentul și atitudinea lor față de familie și copii. Așa a fost Efim Sauca. Ferma lui avea de toate: casă frumoasă, grădină, vie, stupină, moară de apă, un atelier de tâmplărie, care asigura un venit bun familiei. Oriunde se descurcau, totul a fost realizat prin munca lor zilnică.

Împreună cu soția sa Axenia Gligor au crescut și au educat patru copii. Cei trei fii, continuând tradițiile familiei, au lucrat de mici, au obținut studii superioare, au lucrat cinstit în folosul familiei și al oamenilor. Ivan a absolvit Universitatea de Stat din Cernăuți, a lucrat ca

profesor, director de școală, Valentin a absolvit Institutul Pedagogic din Chișinău și a lucrat ca direc-

телем математики, директором школи, завідувачем районного відділу освіти. Виростив та виховав дітей померлого рідного брата, які також здобувши вищу освіту працюють в обласному центрі: Василь – юрист, а Сергій, дуже обдарована людина, у молодому віці отримав звання кандидата медичних наук, лікує дітей та викладає у Чернівецькому медуніверситеті.

Сім'я дітей війни – Іван Семенович Баранчан (1941 р.н.) та Ганна Володимирівна Глігор (1942 р.н.).

Івану пощастило вирости у повній родині, його батько Баранчан Семен Сергійович повернувся з війни та до останніх днів (75 років) працював бригадиром у колгоспі. Ганна виросла без батька, він не повернувся з війни. Обидва вони закінчили Ванчиковецьку середню школу, потім Чернівецький держуніверситет, фізико-математичний факультет. Пішли працювати до школи. Іван – завучем, директором, завідувачем районного відділу освіти. Ганна – вчителем фізики та математики, потім держслужбовцем у Новоселицькому райвиконкомі: завідувачем відділу культури та останні 25 років до виходу на пенсію – секретарем райвиконкому, керуюча справами райдержадміністрації.

Обидва прожили гідне життя, були добрими організаторами, віддаючи роботі всі свої знання та досвід, допомагали людям. Виростили сина – Баранчана Валерія Івановича, який закінчив Кишинівський педінститут, викладав математику у школі до пенсії, а також доньку Баранчан (Бортич) Лілію Іванівну. Лілія – юрист за освітою, закінчила Чернівецький університет, також закінчила Києво-Могилянську Академію, де здобула диплом магістра бізнес-адміністрування в аграрній сфері, працює директором сільгоспідприємства, веде велику громадську діяльність, є депутатом Чернівецької обласної ради, головою обласної організації сільгоспвиробників.

Батьки та діти – авторитетні люди у селі, районі, області.

tor al unei școli de sport din Bălți. Sevastian a absolvit Universitatea de Stat din Cernăuți, a predat la o școală tehnică, a lucrat în Comitetul orașului Cernăuți. Calea vieții fiecăruia este plină de fapte bune, tradițiile părinților sunt continuate de nepoți și strănepoți.

După liceu, Ivan a lui Vasile Sagin și-a făcut studiile la Institutul Pedagogic din Chișinău, a lucrat ca profesor de matematică, director de școală și șef al secției raionale de învățământ. A crescut și a educat copiii fratelui său decedat, care au obținut studii superioare și au lucrat în centrul regional: Vasile este avocat, iar Sergiu este o persoană foarte talentată care la o vârstă tânără a primit titlul de candidat la științe medicale, tratează copii și predă la Universitatea de Medicină din Cernăuți.

Familia copiilor de război – Ivan a lui Simion Barancean (născut în 1941) și Anna a lui Vladimir Gligor (născută în 1942).

Ivan a avut norocul să crească într-o familie completă, tatăl său Simion a lui Sergiu Barancean s-a întors de la război și până în ultimele sale zile (75 de ani) a lucrat ca maistru într-o fermă colectivă. Anna a crescut fără tată, nu s-a întors de la război. Ambii au absolvit școala medie din Vancăuți, apoi Universitatea de Stat din Cernăuți, Facultatea de fizică și matematică. Au mers la muncă la școală. Ivan – director adjunct, director, șef a secției de învățământ. Anna a fost profesoară de fizică și matematică, apoi funcționar public în Comitetul executiv al districtului din Nouă Sulița, șef a secției de cultură, iar în ultimii 25 de ani înainte de pensionare, a fost secretarul comitetului executiv al districtului, cărmuirea afacerilor administrației de raionale de stat.

Ambii au dus o viață decentă, au fost buni organizatori, dându-și toate cunoștințele și experiența în muncă, ajutând oamenii. Au crescut un fiu – Valeriu a lui Ivan Barancean, care a absolvit Institutul Pedagogic din Chișinău, a predat matematica la școală până la pensionare, precum și o fiică, Lilia a lui Ivan Barancean (Bortici). Lilia este avocat după specialitate, absolventă a Universității din Cernăuți, absolventă și a Academiei Kiev-Mohyla, unde a obținut diplomă în administrarea afacerilor în domeniul agrar, lucrează ca director al unei întreprinderi agricole, desfășoară activități sociale extinse, este un deputat al Consiliului Regional din Cernăuți, șef al organizației regionale a producătorilor agricoli.

Părinții și copiii sunt oameni cu autoritate în sat, raion, regiune.

МАРИН МЕЛЬНИКОВ – НАШ ГЕРОЙ!

*Горить свіча і пам'яті сльоза,
Додолю з неї краплями стікає,
Земля ридає, плачуть небеса,
Героїв Україна пам'ятає...*

Б.Пісний

Йому назавжди буде 22...

Страшною звісткою стала для всіх жителів нашої громади загибель нашого односельчанина, колишнього учня нашого закладу Марина Мельникова. Пішов з життя хлопець прекрасної душі, відкритого і доброго серця. Марин був дуже доброю, радісною людиною, завжди підтримував, допомагав і підбадьорював усіх. Молодий, добрий та серйозний хлопець, таким він залишився в наших серцях і пам'яті назавжди. Його поважали друзі і поважають досі.

Марин Ігорович МЕЛЬНИКОВ народився 30 вересня 1999 року в селі Ванчиківці Новоселицького району (нині Чернівецького району), Чернівецької області. Випускник Ванчиковецького ліцею. В закладі пам'ятають його, як відповідального учня, найкращого спортсмена, члена волейбольної команди ліцею, учасника Всеукраїнських змагань з волейболу. Після закінчення Чернівецького коледжу відслужив строкову службу в лавах ЗСУ.

В передвоєнні роки деякий час Марин працював за кордоном. Але звідти серцем і ду-

MARIN MELNIKOV ESTE EROUL NOSTRU!

*Priviți, priviți,
Cum sangele meu curge.
Și corpul meu cuprinde
Pământul amorțit...
Și tunul bate tare,
Și lupta este mare,
Dar moartea asta crudă
La mine a venit.*

D.Apopii

Va avea pentru totdeauna 22 de ani...

Moartea sateanului nostru, fost elev al liceului nostru, Marin Melnikov, a fost o veste groaznică pentru toți locuitorii comunității noastre. S-a stins din viață un tânăr cu un suflet frumos, o inimă deschisă și bună. Marin a fost o persoană foarte bună, veselă, mereu a sprijinit, ajutat și încurajat pe toată lumea. Un tânăr amabil și serios, așa a rămas în inimile și amintirile noastre pentru totdeauna. A fost respectat de prietenii lui și așa va fi.

Marin Igorevici MELNIKOV s-a născut la 30 septembrie 1999 în satul Vancicăuți, raionul Noua Suliță, (acum raionul Cernăuți), regiunea Cernăuți. Absolvent al Liceului Vancicăuți. În liceu îl amintesc ca fiind un elev responsabil, cel mai bun sportiv, membru al echipei de volei a liceului și un participant la competiția de volei din Ucraina. După ce a absolvit un colegiu din Cernăuți, a fost mobilizat în rândurile Forțelor Armate.

În anii de dinainte de război, Marin a lucrat ceva timp în străinătate. Dar de acolo era atras cu inima și sufletul de Patria Mamă, care era pentru el cel mai bun colț de paradis de pe Pământ. Prin urmare, a decis să se întoarcă în Ucraina natală și să-și continue serviciul de contract în armată. Marin a facut serviciul militar ca lansator de grenade al unității de asalt militar A2582. O viață întreagă și multe vise avea în față, dar rusia a adus un război groaznic pe pământul ucrainean.

Marin apăra Ucraina în cadrul Batalionului 87 Separat de Aeromobile al Brigăzii 80 de Asalt Aeropurtat. Soldat-lansator de grenade. Încă din primele zile ale invaziei ruse, el a apărut cu curaj Patria Mamă în regiunile sudice. Protejându-ne pe toți de ocupanți, Marin a dăruit lucrul cel mai de preț - viața lui tânără. Nu a avut timp să-și întemeieze o familie, mai avea multe planuri pe viitor.

шею линув на Батьківщину, яка була для нього найкращим райським куточком на Землі. Тому вирішив повернутись в рідну Україну та продовжити контрактну службу в армії. Марин ніс військову службу на посаді гранатометника десантно-штурмового відділення десантно-штурмового взводу десантно-штурмової роти воїном військової частини А2582. Попереду було усе життя та безліч мрій, але росія принесла на українську землю повномасштабну війну.

Марин захищав Україну у складі 87-го окремого аеромобільного батальйону 80-ї десантно-штурмової бригади. Солдат-гранатометник. З перших днів російського вторгнення мужньо обороняв Батьківщину у південних областях. Захищаючи усіх нас від окупантів, Марин віддав найдорожче – своє молоде життя. Він не встиг створити сім'ї, у нього все ще було попереду. Загинув воїн 3 березня 2022 року у запеклому бою, відбиваючи ворожий наступ на Миколаївщину. Білим журавлем він поринув у небуття. Того дня разом з Марином загинули четверо побратимів. Тіло загиблого військового привезли до рідного села 8 березня.

Поховали його у Ванчиківцях 9 березня 2022 року. На його оплаканій могилі гордо майорить прапор України. У Марина залишились батьки та троє братів. Він був прекрасним сином. Батьки зуміли виховати в ньому такі риси, як чесність, сміливість, патріотизм, гуманність, повагу до людей.

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі Марин Мельников посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Присвята воїнові від буковинського поета Василя Васкана:

***Вічна пам'ять
Героїчному захиснику рідної землі
Марину Мельникову
з квітучого села Ванчиківці
від земляків і народу України!***

У Ванчиківцях не всихають сльози,
Над рідним краєм не стихає дзвін,
Бо не повернеться –
Хоч як рідня не просить,

La 3 martie 2022, soldatul a fost omorat într-o luptă aprigă, respingând un atac inamic asupra regiunii Mykolaiv din satul Andriicikove, comunitatea Pribujanivsk. Ca o pasare albă, s-a ridicat în cer. În acea zi, împreună cu Marin, au fost omorati încă nouă prieteni. Corpul soldatului căzut a fost adus în satul natal pe 8 martie. A fost înmormântat la Vancicăuți pe 9 martie 2022. Steagul Ucrainei arborează mândru pe mormântul lui deplăns. Marin a lăsat părinții săi și trei frați. Era un fiu minunat. Părinții lui au reușit să-i însușească așa trăsături precum demnitatea, curajul, patriotismul, umanitatea și respectul pentru oameni.

Pentru curajul personal și acțiunile eroice în apărarea suveranității statului și integrității teritoriale a Ucrainei, devotamentul față de jurământul militar, Marin Melnikov a primit postum Ordinul „Pentru curaj” de gradul III.

Aceasta poezie a fost dedicată lui Marin, de către Apopii-Dolgaia Dora care a scris aceste versuri frumoase, dar în același timp dureroase.

ADIO.

Soldatului căzut pentru PATRIE!

Priviți, priviți,
Cum sangele meu curge.
Și corpul meu cuprinde
Pământul amorțit...
Și tunul bate tare,
Și lupta este mare,
Dar moartea asta crudă
La mine a venit.

Cad CAMARAZII mei,
Și iarăși se ridică
Și lupta înainte
Orașul apărând.
Pământul e al meu,
Pământul e al nostru,
Il vom stropi cu sange,
Dar nu-l vom da nicicând.

Eu nu vreau multe, mama,
Eu vreau înmormântat,
Intr-un mormânt cu cruce
La margine de sat.
Și să-mi sădiți, voi, mie
Copac de stejărel,
Ca să-mi aduc aminte.
C-am fost prea tinerel.

З війни народної
У рідний дім Марин.

Не стало раптом
На цім світі сина,
До хати підло
Заповзла печаль.

Над Прутом плаче
Небо України,
А в небі Зірка,
Як Свята Свіча!

Гірко та дуже боляче від того, що цей світ полишають кращі представники української нації. Вони покидають поле бою на землі і ангелами у складі небесного війська оберігають рідну землю та свій народ. Ми щодня маємо пам'ятати про ту високу ціну, яку платимо за нашу свободу.

Не вистачить цілого життя, щоб скласти тобі дяку, славний наш ГЕРОЮ! Марине, ми обов'язково здобудемо перемогу заради тебе, заради тих, хто віддав своє життя за неї для того, щоб жили мирно і щасливо люди в Україні! Ми помстимося клятим ворогам за пекельні муки твоєї мами, усіх матерів, які втратили своїх синів! Світлий День Перемоги настане!

Вічна шана та Божої опіки в небі, наш янголе!

Acuma zbor la ceruri,
Căci mă așteaptă-n nori
La poarta descuiată
Un înger păzitor.
Și ne aduce veste,
Căci va veni curând
O PACE de la DOMNUL
Pe bunul meu PĂMANT!

Autor Dora Dolgaia. 9/03/2022

La 20 iunie 2023, în satul Andriicikove, comunitatea Pribujanivsk, a fost deschis un semn memorial pentru soldații căzuți ai celei de-a 80-a brigăzi separate de asalt, care au eliberat satul de debarcarea inamicului în martie 2022.

2 martie 2022... A șaptea zi a invaziei în Ucraina a rusiei. O coloană de echipament rusesc intră în Voznesensk. Încep bătălii grele pentru recucerirea orașului și a satelor învecinate - Novogrigorivka și Rakove. Chiar în acest moment, un grup de debarcare inamic a aterizat lângă micul sat Andriicikove din comunitatea Pribujaniv.

După cum s-a aflat mai târziu, 15 elicoptere rusești cu aproximativ 150 de parașutiști înarmați antrenați la bord au aterizat lângă Andriicikovo. Din nou, așa cum se va cunoaște mai târziu, sarcina dusmanilor-parașutisti ruși era să creeze un cap de pod pentru trecerea coloanelor de echipamente rusești, care intraseră deja în Voznesensk și urmau să se deplaseze în direcția Odesa.

Inamicul nu a avut o plimbare usoara prin pamantul Voznesenskului. Datorită armatei, forțelor speciale, apărării teritoriale, ofensiva armatei ruse în sudul Ucrainei a fost oprită. Voznesenskul a devenit ultimul punct de pe harta țării noastre unde a ajuns inamicul din direcția Crimeea...

La eveniment au participat părinții și rudele eroilor căzuți, inclusiv mama lui Melnikov Marin - Stell Manzat, prietenii - militari ai celei de-a 80-a brigăzi separate de asalt și locuitorii locali.

Alexandru, fratele Apărătorului decedat - locotenentului superior Homenko Andrei Victorovici, s-a adresat publicului: „Dragi prieteni, frați, dragă comunitate. Trăim într-o perioadă foarte dificilă, atât pentru noi, cât și pentru țara noastră. Astăzi, noi ne-am adunat pentru a comemora și a aduce un omagiu Apărătorilor-Eroi căzuți ai statului nostru Ucraina, precum și pentru a le intipari numele în memoria noastră și a le grava pentru totdeauna în acest obelisc.

Noi, părinți, rude, prieteni, frați, surori, conecțateți și oameni obișnuiți ai acestei comunități, ne

КРИСТІАН ПРИСАКАР

Кристіан Присакар народився 7 січня 2003 року у селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області. Під час навчання в школі захоплюється волейболом. У 2017 та 2018 роках шкільна волейбольна команда, у складі якої грає Кристіан, бере участь у Шкільній волейбольній лізі України та займає третє місце.

У 2016-2018 рр. виступає за ВК Тернопіль: грає у дитячій лізі до 18 років. Стає 2-разовим срібним призером дитячої ліги. Також нагороджувався як найкращий бомбардир ліги.

Після закінчення 9-го класу Кристіан виступає за команду вищої ліги ВСК «МХП-Вінниця». Пізніше він запрошений до національної чоловічої збірної команди України з волейболу на навчально-тренувальний збір до кваліфіка-

аминтим încă o dată pe fiecare decedat pe nume, Apărătorii noștri, care zăceau aici pe 3 martie 2022 în urma agresiunii vecinului nostru invidios, ticălos și moral josnic, care a venit în țara noastră cu armele în mâini pentru a ne distruge orașele și satele, pentru a ne ucide. Fiecare dintre noi, în fiecare zi trebuie să ne amintim de ei, de Eroii noștri și de prețul pe care l-au plătit și oamenii noștri continuă să plătească pentru libertatea noastră.

Nu există cuvinte potrivite sau momente potrivite când vine vorba de pierderea unei persoane dragi, pentru că acestea sunt destinele rupte ale unor oameni anume care pentru rudele lor au fost întregul univers și sensul întregii vieți. Acești băieți căzuți - 10 șoimi, floarea neamului ucrainean, descendenți glorioși ai cazacilor - sunt un exemplu de eroism, sacrificiu și patriotism, atât pentru tine, cât și pentru mine, și pentru generațiile viitoare de ucraineni. Condoleanțe rudelor și prietenilor care și-au pierdut fii și frați din cauza acestui război. Oricât de amar ar suna, dar, din păcate, eroii mor. Ei câștigă viața veșnică și gloria veșnică și servesc ca exemplu, un ghid spiritual pentru noi și generațiile viitoare de ucraineni. Nu mai sunt pentru cei care au nevoie de ei în viață. Ne plecăm capetele și împărtășim cu cei dragi și rudele durerea pierderii ireparabile. Le mulțumim, Eroilor noștri, pentru cel mai mare sacrificiu dat în mod conștient țării lor!"

În acest loc, în urmă cu aproape un an și jumătate, s-a încheiat viața a zece apărători tineri, frumoși, curajoși... Fiecare dintre ei avea planuri de viitor, fiecare avea dreptul la acest viitor, dar agresorul rus a decis altfel, atacând cu brutalitate țara noastră... Nu vom ierta niciodată...

Este amar și foarte dureros că cei mai buni reprezentanți ai națiunii ucrainene părăsesc această lume. Ei părăsesc câmpul de luptă de pe pământ și își protejează țara natală și poporul lor ca îngeri, ca parte a armatei cerești. Trebuie să ne amintim prețul mare pe care îl plătim pentru libertatea noastră în fiecare zi.

O viață întreagă nu va fi suficientă pentru a-ți mulțumi, gloriosul nostru EROU! Marin, cu siguranță vom câștiga de dragul tău, de dragul celor care și-au dat viața pentru asta pentru ca oamenii din Ucraina să poată trăi liniștiți și fericiți! Ne vom răzbuna pe dușmanii blestemați pentru chinul infernal al mamei tale, toate mamele care și-au pierdut fiii! Va veni ziua strălucitoare a Victoriei!

Pomenire veșnică și mila lui Dumnezeu în ceruri, îngerul nostru!

ційного раунду чемпіонату Європи. Стає капітаном команди збірної України ЮНІОР (U-15).

Збірна України U20, у першому ряду третій справа – Крістіан Присакар

Екіпа націоналі України U20, а третій зос дїрепта — Christian Prysakar

У 2018 році у білоруському місті Гродно відбувся міжнародний турнір пам'яті Олександра та Юрія Сапегів серед юнаків і дівчат 2002 р.н. і молодших. У матчі за третю сходинку наші співвітчизники перемогли білорусів. Кращим гравцем турніру визнано капітана збірної України – Крістіана Присакара.

У 2018 році у складі збірної України Крістіан Присакар став бронзовим призером чемпіонату Східноєвропейської конференції серед юнаків U15. Ці змагання відбулися в Єревані (Вірменія).

Сезон 2018-2022 – грав у складі професійної команди МХП Вінниця, яка стала срібним призером чемпіонату України з вищої ліги.

У 2021 році Крістіан потрапив до складу збірної України U20.

Хочемо побажати Крістіану нових досягнень, успіху, здоров'я і легких тренувань! Нехай працьовитість та завзятість завжди приносять йому бажаний результат і виводять його на вищий рівень!

ІВАН КУРЕЛАРУ

Іван Курелару народився 13 травня 1999 року у багатодітній родині в селі Ванчиківці Новоселицького району Чернівецької області. Навчався у Ванчикувській ЗОШ, після закінчення 9-го класу продовжив навчання у Черні-

CHRISTIAN PRYSAKAR

Christian Prysakar s-a născut pe 7 ianuarie 2003 în satul Vanchykvtsi, districtul Novoselytsky, regiunea Cernăuți. În timp ce studia la școală, îi place voleiul. În 2017 și 2018, echipa școlară de volei în care joacă Christian participă la Liga școlară de volei din Ucraina și ocupă locul trei.

În 2016-2018, joacă pentru VK Ternopil: joacă în liga pentru copii sub 18 ani. Devine de două ori medaliat cu argint al ligii pentru copii. De asemenea, a fost premiat drept cel mai bun marcator al ligii.

După ce a absolvit clasa a IX-a, Christian joacă pentru echipa ligii superioare a VSK „MHP-Vinnytsia”. Ulterior, a fost invitat la echipa națională de volei masculin a Ucrainei pentru un cantonament pentru turul de calificare al Campionatului European. Devine căpitanul echipei naționale a Ucrainei JUNIOR (U-15).

În 2018, orașul belarus Grodno a găzduit un turneu internațional în memoria lui Oleksandr și Yuri Sapeg în rândul băieților și fetelor născuți în 2002. si mai tanara În meciul pentru locul trei, compatrioții noștri i-au învins pe bieloruși. Căpitanul naționalei Ucrainei, Christian Prysakar, a fost recunoscut drept cel mai bun jucător al turneului.

În 2018, ca parte a echipei naționale a Ucrainei, Christian Prysakar a devenit medaliat cu bronz al campionatului Conferinței Europei de Est în rândul băieților U15. Aceste competiții au avut loc la Erevan (Armenia).

Sezonul 2018-2022 – a jucat ca parte a echipei profesioniște a MHP Vinnytsia, care a devenit medaliată de argint a campionatului Ucrainei din liga superioară.

În 2021, Christian s-a alăturat echipei naționale U20 a Ucrainei.

IVAN KURELARU

Ivan Kurelaru s-a născut la 13 mai 1999, într-o familie numeroasă din satul Vanchykvtsi, districtul Novoselytsky, regiunea Cernăuți. A studiat la Școala Primară Vanchykvetsky, după ce a terminat clasa a IX-a și-a continuat studiile la Liceul

вещькому професійному ліцеї залізничного транспорту. Під час навчання в ліцеї захоплюється змішаними єдиноборствами.

Іван займається змішаними єдиноборствами 4 роки і вже:

- Срібний призер чемпіонату світу з панкратіону серед молоді.

- Чемпіон України серед молоді з панкратіону.

- Чемпіон України серед дорослих з панкратіону.

- МС з панкратіону.

- Чемпіон України серед молоді з MMA.

- Чемпіон України серед дорослих з MMA.

- Срібний призер чемпіонату України з греплінгу.

- Чемпіон України з греплінгу 2022 року.

Він є чемпіоном Кубка світу й п'ятиразовим чемпіоном України зі змішаних єдиноборств MMA. Також Іван має звання майстра спорту України Міжнародного класу, майстра спорту України з панкратіону та греплінгу.

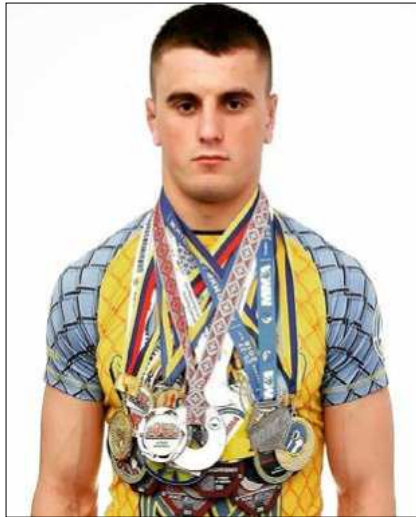
Тренується в клубі Golden Pankration, тренер Наконечний Ігор Юрійович.

Мрія і мета – прекрасно виступити на чемпіонатах світу, а далі битись на професійній арені.

Іван став срібним призером у Чемпіонаті світу зі змішаних єдиноборств MMA 2022, Белград Сербія.

У 2023 році став срібним призером Чемпіонату світу з панкратіону на змаганнях у Ташкенті, де продемонстрував високу майстерність та наполегливість.

Нехай перемоги не змушують на себе довго чекати, а нагороди будуть відображенням його старань і праці!

Професіонал де Transport Ferroviar Cernăuți. În timp ce studia la liceu, este pasionat de artele marțiale mixte.

Ivan este angajat în arte marțiale mixte de 4 ani și deja:

- Medaliată cu argint la campionatul mondial de pancrație pentru tineret.

- Campion al Ucrainei în rândul tinerilor la pancrație.

- Campion al Ucrainei printre adulți la pankration.

- MC de la pankration.

- Campioană de tineret MMA

a Ucrainei.

- Campion al Ucrainei printre adulți la MMA.

- Medaliată cu argint a campionatului Ucrainei la grappling.

- Campion al Ucrainei la grappling în 2022.

Este campion la Cupa Mondială și de cinci ori campion al Ucrainei la arte marțiale mixte MMA. Ivan deține, de asemenea, titlul de Maestru Internațional al Sportului din Ucraina, Maestru al Sportului din Ucraina în pancrație și grappling.

Se antrenează la clubul Golden Pankration, antrenorul Ihor Yuriyovych Nakonechny.

Visul și scopul este să performati bine la campionatele mondiale și apoi să luptați în arena profesionistă.

Ivan a devenit medaliat cu argint la Campionatul Mondial de Arte Marțiale Mixte MMA 2022, Belgrad, Serbia.

În 2023, a devenit medaliatul cu argint al Campionatului Mondial Pankration la competiția de la Taşkent, unde a demonstrat înaltă abilitate și perseverență.

Lasă victoriile să nu te facă să aștepti mult timp, iar premiile vor fi o reflectare a eforturilor și muncii lui!

ТРАДИЦІЇ ТА ЗВИЧАЇ СЕЛА ВАНЧИКІВЦІ

Наш народ має багату культуру, величезний скарб якої складається з цінностей, надбаних багатьма поколіннями. З прадавніх часів до нас ідуть життєва мудрість та настанови щодо способу життя. Вони закладені в звичаях, обрядах, фольклорі. Дуже тісно народна творчість пов'язана із звичаями, що являють собою закони, якими люди керувались щоденно.

Рід наш прекрасний духовністю. Наші пращури відбирали найцінніші надбання, збагачуючи їх, і бережливо передавали з покоління до покоління. Вони вміли відчувати природу, черпати здоров'я, силу й красу з її лона; всі творчі сили людини були спрямовані на зміцнення сім'ї, свого роду. Отож не забудьмо свого прямого обов'язку і продовжимо справу наших предків.

Обряди охоплюють все життя людини від народження до смерті (пологи, відвідини новонародженого та породіллі, хрестини, заручини, весілля, поховання); всі сфери людської діяльності та сільського господарства.

Сімейне життя традиційно супроводжувалось різноманітними обрядами та ритуалами, які в образно-символічній формі визначали певні етапи життя та розвитку, а весілля являло собою справжнє народне свято, до якого включались ігрові дії, танці, співи, музика. Весільна звичаєвість є системою обрядів, що супроводжує створення нової сім'ї. Об'єднує три цикли: передвесільний (сватання, заручини, оглядини, домовини, підготовка до святкування), власне весілля та після весілля. Обрядодії, які розтягувалися в часі від декількох місяців до півроку, мали на меті: познайомити між собою родини сватів, добре підготувати утворення нової господарської одиниці і ввести її в громаду, підготувати саму молоду подружню пару до нових суспільних і сімейних обов'язків.

Великою кількістю обрядів обставлена підготовка до весілля. Основними тут були дівич-вечір, випікання головного обрядового хліба – калача та запросини гостей. Після цього розпочиналося власне весілля – свято, що супроводжувалося музикою, співами, танцями, іграми, набуваючи характеру народного свята.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI ALE SATULUI VANCICĂUȚI

Oamenii noștri au o cultură bogată, a cărei comoară uriașă constă în valori dobândite de multe generații. Înțelepciunea și liniile principale ale stilului de viață ne-au fost transmise încă din cele mai vechi timpuri. Ele sunt încorporate în obiceiuri, tradiții și folclor. Creativitatea populară este foarte strâns legată de obiceiuri, care sunt legi după care oamenii se ghidau zilnic.

Poporul nostru este bogat în spiritualitate. Strămoșii noștri au selectat cele mai valoroase bunuri, le-au îmbogățit și le-au transmis cu grijă din generație în generație. Au știut să simtă natura, să ieie sănătatea, puterea și frumusețea din sânul ei; toate forțele creatoare ale omului aveau ca scop întărirea familiei, rădăcinilor. Așa că să nu uităm de datoria noastră directă și să continuăm tradițiile și obiceiurile strămoșilor noștri.

Tradițiile și obiceiurile însoțesc întreaga viață a unei persoane de la naștere până la moarte (nașterea, vizita la noul-născut, botezul, logodna, nunta, înmormântarea); toate sferele activității umane și agricole.

Viața de familie a fost în mod tradițional însoțită de diverse ritualuri care defineau figurativ și simbolic anumite etape ale vieții și dezvoltării, iar nunta era o adevărată sărbătoare națională, care includea jocuri, dansuri, cântece și muzică. Obiceiul nunții este un sistem de ceremonii care însoțește crearea unei noi familii. Combină trei cicluri: pre-nunta (propunerea, logodna, înțelegerea, pregătirea pentru sărbătoare), nunta propriu-zisă și după nuntă. Scopul ceremoniilor, care durau de la câteva luni până la șase luni, a fost de a prezenta familiile socrilor între ele, de a se pregăti bine pentru formarea unei noi unități și de a o introduce în comunitate, de a pregăti tânărul cuplu căsătorit pentru noi responsabilități sociale și familiale.

Pregătirea pentru nuntă era însoțită de un număr mare de obiceiuri, coacerea pâinii rituale principale - colacilor și invitarea oaspeților. După aceea, începea nunta propriu-zisă - o sărbătoare însoțită de muzică, cânt, dans și jocuri, luând caracterul unei sărbători naționale.

O componentă importantă a unei nunți este și ceremonia de nuntă - cununia în biserică, care rămâne relevantă până în zilele noastre. Elemente importante ale nunții sunt scoaterea miresei din

Важливими елементами весілля є покриття молодої, розподіл калача та обдарування гостей. Всі ці етапи весілля є обрядами переходу: приєднання молодої до громади жінок; приєднання невістки до родини чоловіка. Важливою складовою весілля є також вінчання – церковне освячення шлюбу, яке залишається актуальним досі. Весільні обряди були своєрідним «посвяченням» двох молодих людей у повноправні дорослі члени громади.

ХТО НЕ БУВ НА ВЕСІЛЛІ У СЕЛІ, ТОЙ ЖИТТЯ НЕ БАЧИВ!

Весілля у нашому селі не відрізнялися одне від одного, і у той же час усі були різними. Після сватання батьки молодих ішли в гості по черзі один до одного. Потім молоді обирали вінчальних батьків та запрошували їх з подарунками у вінчальні батьки. Через декілька тижнів в будинку молодої відбувалися домовини, куди запрошували батьків, вінчальних батьків, родичів – домовлялися про дату весілля та хід весілля.

Весілля для села – це завжди велика подія. До нього готувалися довго. Хто як. Хто місяць, а хто й два. А то і пів року. Треба, щоб і городина була своя вже на грядці. І, щоб кабанчик у хліву підріс. А ще курчата та качки ваги набрали. Із домашніх курей, а вірніше, півників, то найсмачніший холодець. Варили великий казан, щоб вистачило на всіх. Хай краще лишиться.

Готували на весілля багато. Сходилися куми, сусідки й так звані почесні кухарки села – ті, що знали толк краще за всіх у готуванні. Мастили піч: давали в голубці, бабу, рис з м'ясом, борщ, тощо.

– Так, два казани голубців хватить?

– Та хватить. Шо, тільки голубці будуть їсти?

– Ой, дівчата боюся, а як мало буде? Давай-те три.

Звичайно, господиня хвилюється.

– Ну, тобі видніше. Три – то й три.

І дівчата сідають «під навісом» й крутять три казани голубців. І перцю так само.

– Ой, боюся, а якщо гості голодні підуть...

І смажиться риба. І ріжуться салати. Тут тобі і ковбаси, і шинка.

– А сир? Сир порізали? А бринзу?

casă, jocul colacilor, dezbrăcarea miresei, distribuirea colacului și dăruirea cadourilor. Toate aceste etape ale nunții sunt obiceiuri de trecere: alăturarea miresei la comunitatea femeilor; alăturarea norei familiei soțului. Ceremoniile de nuntă erau un fel de „inițiere” a doi tineri în membri adulți cu drepturi depline ai comunității.

CINE NU A FOST LA NUNTA LA SAT, NU A VĂZUT VIAȚA!

Nuntile din satul nostru nu diferă unele de altele și, în același timp, fiecare era diferită. După propunere, părinții tinerilor mergeau în vizită pe rând unii la alții. Apoi tinerii își alegeau nănașii și îi prindeau cu cadouri să le fie de nănași. După câteva săptămâni, la casa miresei avea loc înțelegerea de nuntă (băutul rachiului), la care erau invitați părinții, nănașii și rudele – se puneala cale data nunții și cursul nunții.

O nuntă pentru sat este întotdeauna un mare eveniment. Se pregăteau mult timp pentru asta. Care cum: care are o lună și care doi. Și chiar și jumătate de an. Era necesar să ai legumele tale din grădin. Și să crească purcelul din hambar. Și găinile și rațele să se îngrășe. Găinile, și mai ales cocoșii, din care se fac cele mai gustoase răcituri. Se fierbea un ceaun mare, astfel încât să fie suficient pentru toată lumea.

Se pregăteau mult pentru nuntă. Se adunau cumătre, vecine și așa-zisele bucătărese de onoare ale satului - cele care știau mult mai bine decât toți ceilalți la gătit. Înfundau cuptorul: sarmale, babă, tocmag, orez cu carne, zeamă etc.

- Da, două oale de sarmale sunt deajuns?

- Ajunge. Ce, vor mânca numai sarmale?

- O, fetelor, mi-e teamă. Dacă va fi puțin? Să facem trei.

Desigur, gazda era îngrijorată.

- Ei bine, vezi mai bine. Facem și trei.

Și fetele se așează la umbră și învârt trei oale de sarmale. Și de ardei la fel.

- Of, mi-e teamă, dacă oaspeții pleacă flămânzi...

Și peștele este prăjit. Și salatele sunt tăiate. Și salamul, și șuncă afumate.

- Și brânza? Ai tăiat brânza?

Prălesc, gătesc, se coace în curtea nunții peste tot: în cuptor, la cupteraș, afară pe cuptorul special asamblat pentru nuntă sub acoperiș și, de asemenea, în curtea vecinului... Și așa cu trei zile înainte de nuntă.

Жарять, варять, печуть у весільному дворі скрізь: у печі, у «времянці» на плиті, надворі на спеціально до весілля складеній пічці «під навісом», а ще і у дворі сусідок... І так днів зо три до весілля.

Кипить робота, готується весілля. Пораються і переживають баби. Кожна все вдома це робить, але тут є господиня і вона тут головна: усім дає доручення, пробує на смак і звичайно ж бідкається:

– Тільки б хватило, щоб люди не голодні були.

Коли пекли весільні калачі, це було ціле дійство. Це доручалося робити лише заміжнім жінкам, які були у парі і мали у селі репутацію гарної дружини. Калачі прикрашали квітами з тіста, виходило дуже гарно.

Справ перед весіллям було дуже багато, адже треба приготувати так, щоб було «не гірше, ніж у людей». Поки хазяйка з куховарками печуть, тушать, варять, шкварять... то хазяїн у цей час із чоловіками будують «шалаш», бо яка ж це хата вмістить 150 – 200 людей. А це ж село! Тут кожен кум, брат, сват. Усі у всіх на весіллях перегуляли. Ну, як ти не покличеш до свого двору на весілля? Тож весілля гуляють всім селом. Молодь прикрашала «шалаш» гілками ялинки, повітряними кульками, штучними квітами, стрічками. Так само молодь готувала весільну арку на ворота з гілок ялинки, стрічок, квітів.

Перед весіллям батьки та молоді запрошували гостей на весілля. Навіть ті, що не запрошені, придуть подивитися на наречену. Їх також треба було пригостити. Староста брав пляшку, чарку на тарілочку, закуску і йшов до воріт частувати.

У день весілля подружки нареченої всім незаміжнім хлопцям та дівчатам чіпляли білі букетики квітів. Весілля розпочиналося на подвір'ї молодого, куди сходилися його друзі та родичі, зранку грали музиканти, всіх частували, пригощали, а потім ішли до будинку вінчальних батьків. Там також всіх частували та пригощали, а також танцювали з калачами, які дарували з рушниками, вінчальним батькам. Після цього всі ішли з музикою до будинку молоді, де їх зустрічали батьки нареченої та всіх частували. Перед воротами родичка нареченої виливала відро води, а наречений за це кидав їй у відро гроші. Всі ставали перед дверима будинку та чекали на вихід нареченої. Наречена

Munca fierbe, se pregătește nunta. Femeile se consultă și își fac griji. Toată lumea face asta acasă, dar aici este o gospodina și ea este principala aici: dă comandă tuturor, gustă și, bineînțeles, se plânge:

- Oare va fi destul ca oamenilor să nu rămână flămânzi...

Când se coceau colacii de nuntă, era un întreg eveniment. Acest lucru era încredințat să facă numai femeilor căsătorite care erau într-un cuplu și aveau o reputație în sat de gospodina bună. Colacii erau decorați cu flori din aluat, și erau foarte frumoși.

Erau foarte multe lucruri de făcut înainte de nuntă, pentru că era necesar să se pregătească astfel încât să nu fie „mai rău decât la alții”. În timp ce gospodina cu ajutoarele coace, tocănește, fierbe, gătește... gospodarul casei în acest moment construiește cortul împreună cu cumătrii, pentru că ce fel de casă poate găzdui 150-200 de persoane. Și acesta este un sat! Aici, fiecare e rudă, frate, cumătru. La toți ai fost invitat la nuntă. Ei bine, cum să nu-i inviți în curtea ta la nuntă? Deci tot satul sărbătorește nunta. Tinerii împodobeau cortul cu crengi de brad, baloane, flori artificiale și panglici.

Înainte de nuntă, părinții și tinerii invitau oaspeții la nuntă. Chiar și cei care nu sunt invitați vor veni să vadă la mireasă. De asemenea, trebuiau serviți. Vornicelul cel mai mare lua o sticlă, un pahar pe o farfurie, gustare și se duceau la poartă pentru a cinsti.

În ziua nunții druștele cele mari, prindeau la toți băieții și fetele necăsătorite buchete albe de flori la piept. Nunta începea în curtea marelui, unde vorniceii și rudele se adunau, muzicienii cântau, totii erau cinstiți și serviți și apoi se duceau cu muzica la casa nanașilor. Toată lumea era cinstita și servită, dansau, precum și dansau cu colacii în prag care erau dați cu prosoape, nănașilor. După aceea, toată lumea mergea cu muzică la casa miresei, unde erau întâmpinați de părinții miresei și cinstiți. În fața porții, o ruda a miresei turna o găleată de apă, iar mirele îi da bani pentru asta. Toată lumea se oprea în fața ușii casei și aștepta mireasa. Mireasa nu ieșea imediat, dar facea mirele s-o aștepte, apoi îl stropea pe mire cu agheasma, iar buchetul de busuioc era aruncat peste casă. Tărguirea începea: mirele pune în farfuria din mâinile miresei cadouri și bani, iar ea nu-l lăsa în casă, mai întâi bani marunți, copeici, apoi bancnote, bijuterii, aceste acțiuni erau însoțite de râs și glume. La final, mireasa lua mirele de mână și-l invita în casă

виходила не відразу, а заставляла нареченого понервуватися, потім кропила молодого свяченою водою, а букетик базиліку кидала на будинок. Розпочиналися торги: наречений клав у тарілку в руках нареченої подарунки та гроші, а вона все не пускала його до будинку, спочатку копійки, а потім купюри, прикраси, це дійство супроводжувалось сміхом та жартами. В кінці наречена брала нареченого за руку та запрошувала до будинку під музику та дружні оплески гостей. Зазвичай у нареченої всіх садили за стіл, батько нареченої виводив доньку за руку з будинку та передавав її в руки нареченому, з батьківськими настановами. Старші дружки танцювали з букетиками квітів, які потім чіпляли молодим та вінчальним батькам. Після столу всі танцювали, а потім ще дарували калачі з рушниками батькам нареченої. Найменший, чи найменша у родині «продавали» наречену. Цукерками не брали, тільки грошима! В кінці музиканти грали сумну мелодію, наречена прощалася зі своєю ріднею, адже, зазвичай, вона йшла жити до нареченого, та всі разом вже під веселі марші виходили з подвір'я. Наречені йшли до церкви вінчатися. Після вінчання молодих посипали житом, цукерками та монетами.

Вся весільна процесія йшли до будинку молодого: кожні з своїми гостями – батьки молодої та вінчальні батьки. Гості зі сторони нареченої обов'язково приходили з подарунками, на придане наречений. Всі ці подарунки дарувалися та з ними танцювали. Ще в нашому водили танець «Сирбаску» наречений, мамі нареченої, вінчальній матці та мамі нареченого. Тоді всі сідали за стіл, зазвичай два рази: за холодний та гарячий стіл. Після столу переходили до обдарування гостей: наречені, вінчальні батьки та батьки молодих обходили і дякували всім гостям, а гості дарували молодятam гроші. Найдорожчі подарунки дарували вінчальні батьки та батьки молодят.

Музика була «жива»: акордеони, труби, скрипка та ще барабан. Барабан був великий, гучний. Його було чути на все село. А, як гарно співали та танцювали на весіллі:

sub aplauzele prietenoase ale oaspeților. De obicei, la mireasă lumea se aseza la masă, tatăl miresei scotea fiica de mână din casă și i-o înmâna mirelui, cu sfaturi. Vorniceii mai mari dansau cu buchetele de flori, care apoi erau prinse în piept mirilor și nănașilor. După masă, toată lumea dansa, apoi se dansau colacii cu prosoape părinților miresei. Cel mai mic din familie vindea mireasa. Bomboane nu lua, doar bani! La final, muzicienii cântau o melodie de jale, mireasa își lua ramas bun de la familia ei, pentru că, de obicei, trecea să locuiască la mire și totîmpreună, deja sub marșuri vesele ieșeau din curte. Mirii plecau la biserică. După cununie, tinerii erau presărați cu grâu, bomboane și bani. Întreaga procesiune de nuntă se ducea la casa mirelui: fiecare cu oaspeții lor – părinții tinerilor, nănașii. Oaspeții din partea miresei trebuiau să vina cu cadouri, la mireasă. Toate aceste cadouri erau donate și dansate. În satul nostru, mireasa, mama miresei, nănașa și mama mirelui, dansau sârbașcă. Apoi toată lumea se așeza la masă, de obicei de două ori: o masă cu bucate reci și fierbinti. După masă, oaspeții plateau: mirii, nănașii și părinții tinerilor treceau și mulțumeau tuturor oaspeților, iar oaspeții dăruiau bani nou-căsătoritelor. Cele mai scumpe cadouri erau oferite de nănași și de părinții mirilor.

Muzica era „vie”: acordeon, trompete, vioară și un tambur. Tamburul era mare, suna tare. El se auzea în tot satul. Și cât de bine cântau și au dansau la nuntă: hore, sârbe. Iar la sfârșitul nunții, se dezbraca mireasa: nănașa scotea voalul din parul miresei și-i acoperea capul cu o basma, sub care se puneau bani, pâine, sare, iar tânărului o pălărie pentru a-i face gospodar și gospodina. Rudele le dăruiau cadouri. Și apoi urma primul dans deja ca soț și soție. Nănașa prindea voalul pe rând fetelor mari pentru a se căsători mai repede, iar băieții le invitau să danseze.

În a doua zi după nuntă, numită „cale primare” toată lumea se aduna iarăși, se așezau la masă, dansau, se distrau, de multe ori se deghizau, purtau nănași și părinții mirilor în carucioare și le ofereau mirilor cadouri.

Nașterea unui copil a fost întotdeauna un eveniment semnificativ

хори, сирби. А в кінці весілля вінчальна матка знімала з молодої фату та покривала голову хусткою, під яку клала гроші, хліб, сіль, а молодому одягала капелюха, щоб молоді були хорошими господарями. Родичі дарували подарунки. А потім був перший танок вже чоловіка та дружини. Вінчальна матка одягала фату по черзі незаміжнім дівчатам, щоб швидше вийшли заміж, а хлопці запрошували їх на танець.

На другий день після весілля всі знову зустрічались, сідали за стіл, танцювали, веселились, часто перевдягались, возили вінчальних батьків та батьків наречених у тачках та дарували нареченим подарунки.

Народження дитини завжди було визначною подією в житті родини. Вагітну жінку не можна було лаяти та ображати. Їй слід було якомога довше приховувати вагітність, щоб ніхто не знав і не врік, щоб не тяжко було родити. Аби дитина була здоровою, до першої купелі лили свячену воду. Дівчаткам додавали меду, молока та квітів, щоб були гарними, а хлопчикам – дев'ясилу, щоб росли здоровими та дужими.

Новонароджену, а особливо хвору чи кволу дитину, треба було якнайшвидше охрестити. У церковному обряді хрещення на перший план виступають хрещені батьки, ролі яких надавали особливого значення. Вони шанувалися як близькі родичі і були для хрещеника другими батьками, бо мали за обов'язок опікуватися дитиною, брати участь у її вихованні, допомагати у скрутну хвилину.

Після хрещення до хати сходились родичі та сусіди. Не можна було приходити з порожніми руками.

Поховально-поминальна обрядовість складається з похорону та поминок, які супроводжують людину після смерті і спрямовуються як на забезпечення незворотного переходу душі небіжчика у світ предків, так і на охорону живих від шкідливого впливу духу померлого. Заведено допомагати родині небіжчика усією громадою. Коли помирала людина, про це оповіщали всіх родичів та односельців. По закінченні похорону для всіх присутніх влаштовували трапезу (поминки).

Відзначення окремих поминальних днів (три, дев'ять, сорок) пов'язується з народни-

м в житті родини. О femeie însărcinată nu putea fi certată sau jignită. Trebuia să ascundă sarcina cât mai mult timp, astfel încât nimeni să n-o deoache. Pentru ca bebelușul să fie sănătos, aghiasma era turnată în apa la prima băiță a bebelușului, o pană pentru a merge ușor, bani pentru a fi bogat, ou – pentru frumusețe. Fetelor li se adăuga miere, lapte și flori pentru a fi frumoase, iar băieților - busuioc pentru a crește sănătos și puternic.

Nou născutul, în special copilul bolnav sau slab, trebuia să fie botezat cât mai curând posibil. În ritualul bisericii de botez, nașii au o importanță deosebită. Au fost tratați ca rude apropiate și au fost pentru copil părinți, pentru că aveau datoria de a avea grijă de copil, de a participa la educația lui, pentru a-l ajuta într-un moment dificil. După botez, rudele și vecinii veneau în casă. Era imposibil să vii cu mâinile goale, numaidecat trebuiau să aducă cadouri și bani.

Ritualul înmormântării constă din înmormântare și comemorare, care însoțesc o persoană după moarte și sunt îndrumate să asigure tranziția ireversibilă a sufletului morților în lumea strămoșilor și pentru a proteja viața de influența dăunătoare a duhului decedatului. Este tradiție de a ajuta familia decedatului cu întreaga comunitate. Când o persoană deceda, erau anunțate toate rudele și sătenii. La sfârșitul înmormântării, era aranjată o masă (praznic) pentru toți prezenții.

Sărbătoarea zilelor comemorative individuale (trei, nouă, patruzeci) este asociată cu idei ideologice populare despre viață și moarte, pentru că se credea că în a treia zi trupul părăsește sufletul, pe a noua - Duhul, în cele patruzeci de zile Corpul încetează să mai existe. În plus, comemorarea tuturor rudelor moarte avea loc pe parcursul anului în sărbătorile din calendar (Ajunul Crăciunului, Pastele blajinilor) și „sâmbătele mortilor” comemorative.

Sarbatorele din calendar și obiceiurile asociate cu ele

Cele mai vechi sunt obiceiurile calendaristice, erau strâns legate de viața agrară. Sărbătorile și obiceiurile ciclului calendaristic au fost reglementate de toate sferele vieții săteanului - productiva, sociala, familiala și scopul lor principal era de a evita cataclismele naturale, de a influența asupra roadei. Obiceiurile calendarice erau împărțite în patru cicluri principale: iarnă,

ми світоглядними уявленнями про життя та смерть, бо вважалося, що на третій день тіло покидає душа, на дев'ятий – дух, на сороковий же день тіло перестає існувати. Окрім того, поминання усіх померлих родичів відбувалося протягом року у календарні свята (Святвечір, Проводи) та спеціальні поминальні «батьківські суботи».

Календарні свята та звичаї, пов'язані з ними

Найдавніша – саме календарна обрядовість, тісно пов'язана з аграрним побутом.

Календарна обрядовість освячувала перехідні або етапні моменти у житті природи або трудовій діяльності людей. Свята й обряди календарного циклу регламентували всі сфери життя селянина – виробничу, суспільну, сімейну, а головна їхня мета – відвернути стихійне лихо, вплинути на врожайність. Календарна обрядовість поділяється на чотири основних цикли: зимовий, весняний, літній та осінній. У аграрному календарі українців не було різкого розмежування між сезонами. Календарний цикл насичений безліччю ритуалів і прикмет. Кожне традиційне свято приурочувалося до відповідних видів сільськогосподарської діяльності.

«Зима прийшла і празників привела»

Зимовий цикл поєднує землеробські та родинні мотиви. Починається від Введення (4 грудня), коли, за народними віруваннями, «вводиться літо в зиму». Саме від цього дня у розумінні хлібороба починає спочивати земля,

primăvară, vară și toamnă. Calendarul agricol nu a avut o distincție accentuată între anotimpuri. Ciclul calendaristic este caracterizat cu multe obiceiuri și semne. Fiecare sarbatoare tradițională a fost dedicată tipurilor de activitate agricolă corespunzătoare.

„Iarna a venit și a adus sărbători”

Ciclul de iarnă combină motive agricole și familiale. Începe cu Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (Ovidenia) (4 decembrie), când, conform credințelor populare, „vara este introdusă în iarnă”. Din această zi, începe să se odihnească pământul, care nu poate fi atins până la Buna Vestire.

Din cele mai vechi timpuri în timpul nopții lui „Andrei”, fetele se vrăjesc. Poate că nu este destul de sincer, dar totuși acolo, „în adancul sufletului”, fata crede că „Noaptea lui Andrei” o va ajuta să-și cunoască soarta - să afle dacă se va căsători sau dacă va trebui să fie singura pe tot parcursul anului. De îndată ce fetele se aduna la vrajă, băieții „se veselesc” - fură porțile de la fete și le ascund. În legende populare, Sfântul Nicolae este apărătorul oamenilor în fața dezastrelor naturale, primul ajutor pentru toți cei care se află în necazuri. „Sfântul Nicolae Făcătorul de Minuni nu stă în cer, dar aici, pe pământ, ajută oamenii”. Iar Sfântul Nicolae are grijă de copii, le îndeplinește dorințele și împarte daruri. Ziua Sfântului Nicolae este cea mai preferată, cea mai amuzantă sărbătoare a copiilor. Copiii așteaptă ziua de Sfântul Nicolae tot anul și visează la cadouri minunate. Icoana lui Nicolae Făcătorul de Minuni s-a bucurat de un respect deosebit în rândul oamenilor. Ea era aproape în fiecare casă, deoarece, după cum am menționat deja, el îi proteja pe toți săracii și defavorizații.

Cel mai important în timpul iernii este ciclul sărbătorilor de Crăciun (din Ajunul Crăciunului până la Bobotează), asociat cu nașterea lui Hristos. Are cele mai multe obiceiuri care au fost folosite pentru a asigura sănătatea, fericirea și prosperitatea. În acest moment, oamenii colindau - cântau cântece rituale care vesteau nașterea lui Hristos și le urau gospodarilor caselor și gospodăriilor lor o viață bogată și o recoltă bogată.

Ajunul Crăciunului este una dintre cele mai solemne sărbători. Este sărbătorită în ajunul Crăciunului. De îndată ce prima stea a apărut pe cer, întreaga familie se așezat la o masă bogată. Era cu adevărat bogată - cu douăsprezece feluri de mâncare diferită. Primul loc îl ocupa gospodarul, urmat

яку не можна чіпати лопатою аж до Благовіщення.

З давніх-давен у ніч під «Андрія» дівчата ворожать. Може, не зовсім щиро, та все ждесь там, «глибиною душі» дівчина вірить, що «Андрієва ніч» допоможе їй пізнати свою долю – дізнатися, чи вийде вона заміж, а чи доведеться знову дівувати цілий рік. Ще звечора, як тільки дівчата зйдуться до хати ворожити, а хлопці «гуляють» – крадуть ворота в дівчат та ховають їх.

В народних легендах Святий Миколай – оборонець людей перед стихійним лихом, найперший помічник усім, хто опинився у біді. «Святий Микола-Чудотворець на небі не сидить, а тут, на землі, людям помагає». А ще Святий Миколай опікується дітьми, виконує їх побажання і роздає подарунки. День Святого Миколая – найулюбленіше, найвеселіше дитяче свято. Діти чекають на День Святого Миколая цілий рік і мріють про чудові подарунки. Особливою повагою в народі користувалася ікона Миколи Чудотворця. Вона була майже в кожній оселі, оскільки, як уже мовилося, він захищав усіх бідних і знедолених.

Найголовнішим взимку є Різдвяний цикл свят (від Святвечора до Водохреща), пов'язаний із народженням Христа. У ньому найбільше обрядодій, якими намагалися забезпечити здоров'я, щастя, достаток. У цей час українці колядували – співали ритуальних пісень, якими сповіщали про народження Христа, та щедрували – бажали господарям осель та їхнім домочадцям багатого життя та щедрого врожаю.

Святвечір – одне з найурочистіших свят. Його відзначають напередодні Різдва. Як тільки на небосхилі з'являлася перша підвечірня зірка, всією родиною сідали за багатий стіл. Він дійсно був багатим – з дванадцяти різноманітних страв. Першим, як і годилося, займав місце господар, а за ним інші члени родини. Вставши, глава сімейства пропонував пом'янути покійників і запросити їх на Святвечір. Вважалося, що саме в цей час всі

де алті membri ai familiei. Ridicându-se, capul familiei amintea morții și-i invita la masa de Ajunul Crăciunului. Se credea că în acest moment ar trebui să vină în casă toți membrii raposați apropiați și îndepărtați ai familiei și, prin urmare, erau puse locuri pentru ei, scaune, farfurii și linguri. Mai întâi mâncau grau fiert, apoi sarmale, colțunași, pește prăjit - tot ce era gătit și beau compot din prune, mere, pere uscate. În ajunul Crăciunului, mergeau pe la rudele și prietenii lor cu farfurii cu grau fiert și le dau de pomana pentru sufletele morților. Copiii umblau cu Steaua.

*Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Si lumii vestește
Si lumii vestește*

*Ca astăzi curata,
Prea nevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia
Naște pe Mesia*

*Magii cum zărira
Steaua si pornira,
Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază
Pe Hristos să-l vază*

Pe 13 ianuarie – Ajunul Anului Nou pe stilul vechi, sarbatoarea Malăncii. Acesta este o tradiție de Anul Nou lăsată nouă de la strămoșii noștri. Acum a devenit doar distracție, o mascaradă de Anul Nou. Rolul principal în ea era jucat de un băiat îmbrăcat într-un costum de femeie - Malanca. Așa că Malanca mergea din casă în casă cu grupa ei de băieți deghizați. Dar mergeau doar în acele case în care se adunau fetele, așa că trebuia să le ceară permisiunea să intre și să le ure.

Urătorii se adunau în grupurile „Kaluții”, „Irodul” și „cu capra”. Acestea sunt principalele obiceiuri de sărbători și provin din cele

*Танець «Калуцій» у виконанні учнів Ванчиковецького ліцею
Dansul „Kaluții” dansat de elevii Liceului din Vancicăuți*

близькі й далекі члени родини мають прийти до оселі, а відтак звільняли для них місця на лавах, ліжках, стільчиках, ставили страви і клали ложки. Спочатку їли кутю, а потім – голубці, вареники, смажену рибу – все, що готувалось, а запивали узваром.

У Святвечір ходили до родичів і близьких з дарунками й кутею, поминали душі померлих.

13 січня – Меланки. Це – новорічний обряд, що залишився нам від наших предків. Зараз він став просто веселою забавою, новорічним маскарадом. Головну роль у ньому грав хлопець, переодягнений у жіночий костюм – Меланка. Так Меланка ходить від хати до хати зі своїм бандою з переодягнених хлопців. Але заходять вони тільки до тих хат, де збираються дівчата, тож їм доводиться питатись у них дозволу зайти пощедрувати.

Щедрувальники збираються у гурти «Калушари», «Іродул», а ще вони «водили козу». Це – головні святкові обряди, і походять вони з прадавніх часів. Найдавнішими є також Ведмідь, Бик, Кінь, Дід та Баба, Чорт, циган, Єврей, Турок, Жандарм, Лікар. Усі вони розігрували веселі театральні сценки та ігри з піснями і танцями.

Спектакль називався «Груя»

На фото – Новий рік (1957-1968 рр.). Зліва – захисники короля, справа – турки, що воювали проти короля, а в центрі – король та його королева. Зліва направо: Чобан Мірча, Булига Володимир, Чобан Серафим, Моленца Володимир, Бордюжан Дмитро, Чобану Калін, Карп Віктор і Глігор Степан. На акордеоні грає Бецил Георгій. Позаду видно другу групу «Коників»
Piesa se numea „Gruia”.

Pe foto este ilustrat anul nou 1957-1958. Din stânga sunt apărătorii împăratului, din dreapta sunt turcii care luptau împotriva împăratului, în centru este smarandîța și împăratul. De la stânga la dreapta Mircea Ciobanu, Vologea Buliga, Serafim Ciobanu, Vologea Molența, Dumitru Săbădaș, Calin Ciobanu, Victor Carp și Ștefan Gligor. Cu acordeonul Georgii Bețâl. În spate alta grupă- «căluții»

mai vechi timpuri. Cele mai vechi sunt pesonajele Ursul, Boul, Calul, Gospodarul si Gospodina, Diavolul, Țiganul, Evreul, Turcul, Jandarmul, Doctorul. Toți interpretau scenete amuzante și jocuri cu cântece și dansuri.

Urătorii se plimbau prin sat, urau și cântau, iar pentru aceasta li se ofereau dulciuri și bani. Există credința printre oameni că în această noapte de Anul Nou se deschide cerul, iar oamenii pot cere sfinților orice doresc. Prin urmare, această noapte este plină de acțiuni magice și de dorința de a asigura fericire și bunăstare pentru anul care vine.

*Aho, aho copii si frați
Stați puțin si nu mânați
Lingî boi v-alaturați
Si cuvântu-mi ascultați!
Măine anu' se-noieste
Plugușorul se pornește
Și incepe a ura
Pe la case-a colinda.
Iarna-i grea, omătu-i mare
Semne bune anu' are!
Semne bune de belșug
De pe brazda de sub plug.
Ia mai mânați mai flăcăi
și sunați din zurgalai:
Haaaai-hai!
La anul și la mulți ani!*

De Anul Nou (conform stilului vechi) cade sărbătoarea Sfantului Vasile, care era considerat patronul agriculturii. De aceea era obiceiul de a semăna grâu în case în zori. Majoritatea adolescenților o făceau. Copiii luau boabe de secară sau de grâu și semănau casa:

*Să trăiți, să înfloriți,
Ca merii ca perii,
In mijlocul primăverii.
Să fiți tari ca piatra,
Iuți ca săgeata.
La Anul si la Mulți Ani!!!*

Gospodarii le dadeau băieților bani, iar apoi aceștia, începând din cea mai îndepărtată casă, alergau la casele vecine. Toată lumea se stăruia să semene cât mai repede și să primească cel mai bun cadou.

Ciclul de iarnă continuă până la sărbătorile de tranziție care anunță sosirea primăverii - Stratenia și Obretenia.

Stratenia este o sărbătoare a începutului primăverii, începutul lucrului fără lumină. Principala acțiune în această zi a fost sfințirea focului și a apei;

Щедрувальники ходили селом, співали і щедрували, а за це їх обдаровували солодощами та грошима. В народі існує вірування, що ця новорічна ніч розкриває небо, і люди можуть просити у святих усе, що їм заманеться. Тому ця ніч наповнена магічними діями і бажанням забезпечити собі щастя і добробут на наступний рік.

*Ванчиковецькі калушари у 70-х роках XX ст.
Caluții din Vancicăuți în anii 70*

На Новий рік (за старим стилем) припадає свято Василя, який вважався покровителем землеробства. Ось чому вдосвіта годилося засіяти пшеницею оселі. Здебільшого це робили підлітки. Дітлахи брали житнє чи пшеничне зерно і засівали хату:

– На щастя, на здоров'я!

Роди, Боже, жито, пшеницю і всяку пащницю.

Будьте здорові з Новим роком та з Василем!

Господарі ощедрували хлопців грішми, і тоді вони, починаючи з крайньої хати, оббігали сусідські оселі. Кожен намагався щонайпершим засіяти і отримати найкращий подарунок.

Триває зимовий цикл аж до перехідних свят, які сповіщають про близький прихід весни – Стрітення та Обретіння.

Стрітення – свято початку весни, початку роботи без світла. Головним дійством у цей день було освячення вогню й води; стрітенські свічки вважалися чарівними, їх запалювали й ставили перед образами під час грози, щоб обергти людей і худобу від грому, щоб весняна повінь не пошкодила посіви і щоб мороз не побив дерева. До того ж ці свічки давали в руки помираючим під час читання відхідної молитви.

Цінували також стрітенську воду, освячену в церкві. Вважалося, що ця вода допомагає від хвороб. Нею кропили та поїли худобу.

На Стрітення люди уважно стежили за погодою:

– День Стрітення теплий і сонячний, то й весна тепла.

– Якщо на Стрітення півень води нап'ється, то на Юрія (6 травня) віл напасеться.

Луманările sfintite erau considerate magice și erau aprinse și plasate în fața icoanelor în timpul furtunilor pentru a proteja oamenii și animalele de fulgere, astfel încât inundația de primăvară să nu strice recoltele și ca gerul să nu omoare copacii. În plus, aceste lumânări erau puse în mâinile muribunzilor în timpul citirii rugăciunii de rămas bun.

Era pretuita și agheasma, sfințită în biserică. Se credea că ea ajută la boli. Erau stropite și se da de baut vitelor.

Oamenii urmăreau cu atenție timpul de Stratenie:

– Ziua Strateniei este caldă și însorită, așa că primăvara va fi caldă.

– Dacă un cocoș bea apă de Stratenie, atunci de Sfantul Gheorghe (6 mai) boii vor iesi la pășune.

«O zi de primăvară hrănește anul»

Ciclul de primăvară al sărbătorilor calendaristice avea ca scop pregătirea viitoarei recolte, astfel încât acțiunile rituale și magice legate de intalnirea primăverii, căldurii, păsărilor și ploii erau importante (Stratenia și Obretenia, Odochia, Sf. Alexie, Buna Vestire). Ziua Odochiei (14 martie) era considerată ca începutul primăverii. Paștele (Învierea lui Hristos) a fost întotdeauna considerată principala sărbătoare a primăverii prentre oameni.

În fiecare an, săptămâna de Lăsatul secului pentru Postul Sfințelor Paști la noi cade pe date diferite și se sărbătorește cu exact o săptămână înainte de Postul Mare. Gospodinele coc clătite și gătesc colțunași cu brânză toată săptămâna. Săptămâna se încheie cu Duminica Iertării, când toate greșelile trebuie uitate și toată lumea iertată.

Pe 1 martie după stilul vechi și 14 după stilul nou, este ziua venerabilei martire Eudochia sau, după cum spun sătenii, „Odochia”. Potrivit tradiției populare, aceasta este prima zi de primăvară. Dacă era viscol în această zi, sătenii spuneau: „Odochia își scutură cojoacele”.

«Весняний день рік годує»

Весняний цикл календарних свят спрямовувався на закладання майбутнього врожаю, тому важливими були ритуально-магічні дії, пов'язані із закликанням весни, тепла, птахів, дощу (Стрітіння, Обретіння, Явдохи, Тепло-го Олексі, Благовіщення). Умовним початком весни вважають день Явдохи (14 березня). Головним же весняним святом у народі завжди вважався Великдень (Воскресіння Христове).

Щороку свято Масляної в нашій країні припадає на різний час і відзначається рівно за тиждень до Великого Посту. Цілий тиждень господині печуть млинці та готують вареники з сиром. Тиждень завершується Прощеною неділею, коли треба забувати всі образи та усіх прощати.

Першого березня за старим стилем, а 14-го за новим – це день преподобної мучениці Євдокії або, як селяни кажуть, «Явдохи». Згідно з народною традицією – це перший день весни. Якщо в цей день хуртовина, то селяни кажуть: «Явдоха трусить кожухи».

22 березня вшановуємо пам'ять сорока святих мучеників. Сорок святих мучеників севастьянських – це була найкраща дружина у війську давньоримського імператора Лікінія, які були пов'язані любов'ю до Ісуса Христа, відмовлялися і від почестей, і від багатства, але не погоджувалися принести жертву язичницьким богам. Сорок чоловіків не відмовилися від віри християнської. Добрі господині цього дня печуть «жайворонки». Вірили, що саме на Сорок Святих з вирію повертаються пернаті – тому калачики виробляли у формі пташечок із дзьобиками та крильцями, гребінчиками та хвостиками. Якщо в цей день тепло, стільки ж днів утримається гожа погода, якщо навпаки – бути морозу через 40 днів.

30 березня у народі відзначають «Теплого Олексі» – День святого Олексія, чоловіка Божого, який жив у IV столітті. У цей час журавлі повертаються з вирію. Якщо цього дня погода вже тепла, сніг зійшов, то пасічник виносить вулики з бджільника, замовляє бджіл, щоб інших хазяїв не шукали, моляться, щоб Бог послав гарне літо й, відповідно, багато меду, тоді розкриває дверцята, і бджоли роблять перший обліт. Кропить їх освяченою на Стрітіння водою, промовляючи: «Теплий Олексі випускає бджіл на весну». Ще господарі палять зрізані

Pe 22 martie, cinstim memoria a Patruzeci de Sfinți martiri. Cei patruzeci de sfinți martiri ai lui Sebastian au fost cei mai buni ostasi din armata împăratului roman antic Licinius, care erau legați cu dragostea pentru Iisus Hristos, refuzau atât onorurile, cât și bogăția, dar nu acceptau să se sacrifice zeilor păgâni. Patruzeci de oameni nu au renunțat la credința creștină. Gospodinele bune coc „hulubași” în această zi. Se credea că tocmai de Patruzeci de Sfinți se întorceau păsările din țările calde - de aceea hulubașii erau făcuți sub formă de păsări cu cioc și aripi, creste și cozi. Dacă este cald în această zi, același număr de zile va fi vreme bună, dacă dimpotrivă - va fi îngheț după 40 de zile.

Pe 30 martie, oamenii sărbătoresc „Alexei cel cald” – Ziua Sfântului Alexei, omul lui Dumnezeu care a trăit în secolul al IV-lea. În acest moment, cocostârcii se întorc la cuibul lor. Dacă în această zi vremea era deja caldă, zăpada s-a topit, atunci gospodarul scotea stupii din stupină, porunca albinelor să nu caute alți gospodari, se ruga ca Dumnezeu să trimită o vară bună și, în consecință, multa miere, apoi deschidea usa, iar albinele își făceau primul zbor. Le stropea cu agheasmă sfințită de Bobotează, spunând: „ Alexei cel cald dă drumul albinelor pentru primăvară.” Gospodarii dadeau foc crengilor tăiate ale pomilor sub pomii fructiferi pentru ca să fie o recoltă bună de fructe.

Sărbătoarea Bunei Vestiri este una dintre cele mai mari sărbători de primăvară. Cuvintele „Buna Vestire” înseamnă o veste bună și fericită pentru că eliberarea rasei umane de păcat și moartea veșnică a început. Arhanghelul Gavriil a fost trimis de Dumnezeu în orașul Nazaret la Sfânta Fecioară Maria și a anunțat că Domnul a ales-o să fie Maica Domnului.

Se spune că de Buna Vestire păsările nu fac cuiburi și nu se ouă. În această sărbătoare, este deosebit de păcătos să lucrezi la pământ. De Buna Vestire, Domnul „binecuvântează fiecare suflare”, iar după această zi te poți apuca de lucru la câmp, totul va crește bine, va înflori și va purta spic. Prevestire populară pentru Buna Vestire: cum e vremea la Buna Vestire așa e și la Paști.

Sărbătoarea Paștelui este sărbătorită după echinocțiul de primăvară, și simbolizează victoria Lumini asupra Întunericului, Zilei asupra Noptii, Căldurii asupra Frigului. Ciclul ritual al Paștelui constă în Săptămâna Mare cu Duminica Floriilor și Joia Mare; Paștele, Săptămâna Paștelui și Paștele Blajinilor (cinstirea morților).

Duminica cu o săptămână înainte de Paște se

гілки дерев під фруктовими деревами, щоб був гарний врожай фруктів.

Свято Благовіщення – одне із найбільших весняних свят. Слово «Благовіщення» означає добру, радісну звістку про те, що почалось звільнення роду людського від гріха і вічної смерті. Архангел Гавриїл був посланий Богом в місто Назарет до Пресвятої Діви Марії і повідомив, що Господь обрав її бути Матір'ю Божою.

Кажуть, що на Благовіщення птахи гнізда не в'ють і не несуться. У це свято особливо грішно працювати на землі. На Благовіщення Господь «благословить усяке дихання», і після цього дня можна розпочинати роботи в полі, все буде добре рости, квітнути й колоситися. Народна прикмета на Благовіщення: яка погода на Благовіщення, така і на Великдень.

Свято Великодня святкують після весняного рівнодення, воно символізує перемогу Світа над Темрявою, Дня над Ніччю, Тепла над Холодом. Великодній обрядовий цикл складається зі Страсного тижня з Вербною неділею і Чистим четвергом; Великодня (Паски) та Світлого (Великоднього) тижня з Провідною неділею (шанування предків).

Неділя за тиждень перед Великоднем називається «Квітною» або «Вербною». У Вербну неділю святять вербу. Під церкву заздалегідь навозять багато вербового гілля. Зранку на Богослужіння сходяться всі, коли кінчається служба, священик окропить гілля свяченою водою. Коли освячені гілочки приносимо з церкви – б'ємо ними усіх членів родини і худобу, щоб здоровими були. Селяни цими гілочками виганяють перший раз корів на випас, зберігають їх цілий рік від недуг і грому. Колись господарі, повертаючися з церкви з свяченою вербою, до хати не заходили, а відразу ж садили на городі по кілька гілок.

Від вербної неділі починаємо готуватись до Великодня: варимо яйця, фарбуємо писанки, випікаємо паску. Тиждень перед Великоднем називається білим або чистим. Кожен день цього тижня має своє призначення. На цьому тижні віруючі люди дотримуються посту так само суворо, як і на першому тижні Великого посту. Старі люди, колись бувало, сповідалися вдруге.

За традицією господині у Страсний понеділок прибирали свою оселю – фарбували, білили, мили, чистили. Після обіду йшли на город, аби до Чистого четверга посіяти все насіння.

нумеşte „Floriile”. În Duminica Floriilor se asfinţeşte salcia. O mulţime de ramuri de salcie sunt tăiate în prealabil şi sfinţite la biserică. Dimineaţa, toată lumea se adună la slujbă, când slujba se termină, preotul stropeşte crengile cu agheasmă. Când aducem crenguţe sfinţite de la biserică, băt看 cu ele pe toţi membrii familiei şi vitele, ca să fie sănătoşi. Țăranii folosesc aceste crenguţe pentru a mâna vacile la păşune pentru prima dată şi pentru a le proteja de boli şi de tunete pe tot parcursul anului. Pe vremuri, gospodarii, întorcându-se de la biserică cu salcia sfântită, nu mai intrau în casă, ci o plantau imediat în grădină.

De Duminica Floriilor, începem să ne pregătim pentru Paşte: pregătim ouă, pictăm ouă de Paşte şi coacem pască. Săptămâna dinaintea Paştelui se numeşte albă sau curată. Fiecare zi a acestei săptămâni are propriul ei scop. În această săptămână, credincioşii țin postul la fel de strict ca în prima săptămână a Postului Mare. Bătrânii obişnuiau să se spovdească a doua oară.

Potrivit tradiţiei, gospodinele îşi făceau curăţenie în case în Lunea Mare – vopseau, văruiau, spălau şi curăţeau. După prânz, mergeau în grădină pentru a semăna toate seminţele înainte de Joia Mare.

Marţi, femeile spălau şi călcau haine. Dacă vremea era bună, totul era scos afară: lenjerie de pat, pături şi alte materiale textile. De asemenea, marţi erau pregătite haine de sărbătoare pentru Paşti. Între timp, bărbaţii lucrau câmpurile şi strângeau lemne de foc pentru coacerea pâştilor.

Miercurea era un fel de finalizare a celor mai importante lucrări: până miercuri seara era nevoie să se sădească grădina, să se facă ordine în casă, să facă curăţenie afară. Seara se apucau de plămădit aluatul pentru pâşti, fetele alegeau ouă de Paşte, şi pregăteau coloranţi naturali. Băieţii curăţeau curtea, tăiau lemne de foc.

Cea mai importantă zi a acestei săptămâni este joia, care se numeşte Joia Luminoasă, Mare. Joia Mare este ziua curăţeniei de primăvară. Chiar înainte de zori, până la răsăritul soarelui, Țăranii făceau curăţenie în grajduri, magazine, în curte, în case - totul trebuia să fie curat şi să arate festiv. Există credinţa că în Joia Mare, înainte de răsăritul soarelui, trebuie să faci baie: cine se va scălda - va fi sănătos pentru tot anul. Aşa că oamenii bolnavi se îmbăiau, uneori noaptea, pentru a scăpa de boală. Joi, gospodinele coceau pască. Păştile erau coapte astfel: plămădeau aluat pe lapte, adăugau făină şi ouă în aluat şi îl frământau.

У вівторок жінки прали, прасували білизну. Якщо була гарна погода, виносили на двір все: постіль, покривала та інший текстиль. Також у вівторок готували до свята святковий одяг. Чоловіки тим часом оглядали поля й заготовляли дрова для випікання пасок.

Середа була днем своєрідного завершення найважливіших робіт: у середу під вечір слід було упоратися з городом, навести лад у хаті, прибрати її зовні. Увечері починали причиняти тісто для пасок, дівчата вибирали яйця для писанок, готували природні барвники. Хлопці ж прибирали подвір'я, складали дрова, звільняли двір від всякого мотлоху тощо.

Найважливішим днем цього тижня є четвер, який називається чистим, світлим, великим. Чистий четвер – це день весняного очищення.

Ще вдосвіта, до східсонця селяни чистили в стайнях, коморах, на подвір'ї, в хатах – все повинно бути чистим і виглядати по-святковому. Існує повір'я, що в Чистий четвер, до східсонця потрібно скупатися: хто встигне скупатися, той буде здоровий протягом цілого року. Отож хворі люди купалися, бувало, вночі, щоб очиститись від хвороби. В четвер господині печуть паски. Самі ж паски пеклися так: робили опару на молоці, до опари додавали муки та яєць і місили тісто. Виробляючи паски, клали їх у високі форми, а зверху накладали хрест із тіста. На якийсь час ці форми з пасками ставили в тепле місце – «щоб паски посходили». Коли паски вже посходили, їх садовили в напалену піч. Паски пекли завжди з білої пшеничної муки.

Поки паска не посвячена, їсти її не можна – гріх! Навіть господині, коли вона витягне з печі паски, не вільно розламати ні однієї з них, щоб покуштувати, – це було б грубе порушення традиції.

Цând se împleteau pâștile, erau așezate în forme înalte, iar deasupra se făcea o cruce de aluat. Pentru o vreme, aceste forme cu pâști erau așezate într-un loc cald – „pentru ca să crească”. Când pâștile au crescut deja, erau date în cuptorul înfierbântat. Păștile sunt întotdeauna coapte din făină albă de grâu.

Până nu este sfințită pasca, nu poți să-o mănânci – este păcat! Ar fi un păcat mare ca gazda, când scoate pasca din cuptor, să rupă vre-o una dintre ele pentru a le gusta.

În Joia Mare se vopsesc ouă. Ouăle sunt vopsite în mare parte în roșu, deoarece amintesc de sângele Mântuitorului, dar sunt folosite culorile galben, albastru, verde și auriu. Pentru roșu, luau vopsea roșie sau coajă de ceapă.

Seara, în biserică sunt săvârșite „Patimile”. Oamenii, întorcându-se de la biserică, aduceau acasă lumânarea de la slujbă ca să nu se stingă. Oamenii credeau că această lumânare este de folos oamenilor în vremuri de necaz; era luminată în fața icoanelor când locuitorii casei erau atacați de frică. Așa că, în timpul unei furtuni mari, se aprindea o lumânare „pentru ca tunetul să nu ardă casa”.

Credincioșii nu mâncau nimic în Vinerea Mare până când era scos “aerul” în mijlocul bisericii; iar asta se întâmpla de obicei în jurul orei trei după-amiaza.

În Vinerea Mare nu era permis de cusut, nici de tors. Este un mare păcat să tai lemne de foc sau să tai ceva cu toporul. Potrivit credinței populare, a cânta în Vinerea Mare era un păcat.

У Чистий четвер готують крашанки. Яйця фарбують здебільшого в червоний колір, бо це нагадує про кров Спасителя, але використовують жовтий, синій, зелений і золотистий кольори. Для червоного беруть у крамниці червону фарбу або лущиння цибулі.

Увечері в церкві відправляються «Страсті». Люди, повертаючись із церкви, намагалися донести додому «страсну» свічку так, щоб вона не погасла. Народ вірив, що ця свічка в скрутний час стає людям у пригоді; її запалювали перед святими образами, коли на мешканців дому нападав страх. Так, під час великої грози запалювали страсну свічку, «щоб грім хати не спалив».

Віруючі люди у Страсну п'ятницю нічого не їли до виносу плащаниці з вівтаря на середину церкви; а це звичайно бувало коло третьої години по полудні. Ні шити, ні прясти в Страсну п'ятницю не можна. Великий гріх рубати дрова або що-небудь тесати сокирою. За народним віруванням в Страсну п'ятницю не можна співати – гріх.

У суботу господині готували м'ясні та сирні страви на Великдень: холодець, м'ясні рулети, млинці з сиром, тощо. Після обіду готували Великодній кошик для освячення та накривали його вишитим рушником.

Колись парубоцтво мало звичай в ніч під Великдень розпалювати вогонь. Вогонь розпалювали десь на горбі за селом, щоб вогнище було видно на все село, а ще краще – щоб його можна було бачити і в сусідніх селах.

Стараються, щоб у Великодню ніч світло не гасло, а горіло цілу ніч – «бо янголи над селом літають».

У Світлу неділю після Воскресної утрени освячують страви: паски, ковбаси, сир, м'ясо, хрін, сіль, цукор, а

Самбать, gospodinele pregăteau bucate din carne și brânză: răcături, chifle, clătite cu brânză etc. După prânz, coșul de Paște era pregătit pentru sfințire și acoperit cu un prosop brodat.

Pe vremuri, era obiceiul ca băieții tineri să aprindă un foc în noaptea de Paște. Focul era aprins undeva pe un deal din spatele satului pentru ca să fie văzut de tot satul, și cu atât mai bine - ca să poată fi văzut în satele vecine.

Era tradiție ca în noaptea de Paște lumina să nu se stingă, ci să ardă toată noaptea - „pentru că îngerii să zboară peste sat”.

În duminica luminoasă după Utrenia Paștelui se sfințesc coșurișe cu feluri de mâncare: păști, salamuri, brânză, carne, hrean, sare, zahăr, precum și ouă de Paște. După slujba divină și sfințirea păștilor și a bucatelor, toți se grăbeau acasă. Lângă biserică, gospodarii nu uitau să dea ceva de pomană săracilor - pentru sufletele plecate. După rugăciune toți se așezau la masă și gustau din bucatele sfințite. În această și în zilele următoare de sărbătoare, oamenii se salutau cu cuvintele: „HRISTOS A ÎNVIAT!” - „ADEVĂRAT A ÎNVIAT!”

După masa de Paște, începea divertismentul pentru tineri. Tinerii aduceau ouă și le ciocneau, în acest joc câștigătorul era cel a cărui ou a rămas întreg după ciocnit.

Flăcări în centrul satului instalau un screnciob în care fetele erau legănate în timpul sărbătorilor de Paște. După slujba Dumnezeiască din timpul zilei, toată lumea putea să sune clopotele bisericii. Luni și marți de Paște, numite zile de „stropire”,

erau o continuare strălucitoare a distracției tinerilor, băieții stropeau cu apă fetele. În a doua și a treia zi de Paște, flăcări organizau și muzică. Luni și marți după-amiaza, tinerii organizau de obicei dansuri cu muzică care dura până seara. Luni și marți, toți locuitorii ieșeau în sat îmbrăcați frumos:

також писанки. Після богослужіння та освячення паски і страв усі квапилися додому. Біля церкви газди не забували давати бідним трохи страв – за померлі душі. Після молитви розпочиналася ритуальна трапеза, у якій куштуванню кожної з посвячених страв надавалося певне значення. У цей та подальші дні свята люди вітають одне одного словами: «ХРИСТОС ВОСКРЕС!» – «ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!»

Після великодньої трапези розпочиналися молодіжні забави. Молодь приносила крашанки та цокалися, у цій грі вигравав той, чия крашанка після «цокання» залишалася цілою. Парубки в центрі села влаштовували гойдалки, де впродовж Великодніх свят колисали дівчат. Після денного Богослужіння всі бажаючи могли подзвонити у церковні дзвони Яскравим продовженням молодіжних забав були Великодні понеділок та вівторок, звані «обливальними», хлопці обливали водою дівчат. На другий і третій дні Пасхи парубки ще й приводили музик. У понеділок та вівторок пополудню молодь зазвичай влаштовувала танці з музикою, які тривали до вечора. В понеділок та вівторок всі жителі виходили гарно одягнені в село: парубки – щоби здобути писанки, взяти участь в іграх та танцях, дівчата – показати свою красу, а господарі погостювати у кума чи сусіда.

Другу неділю після Великодня називають «поминальною», або Провідною. Здавна існує звичай провідувати на Провідну неділю своїх померлих родичів. У призначений для Проводів день уся парафія з хоругвами, хрестами, церковним хором і священиками іде на кладовище. Ставши поміж могилами, відправляють спільну панахиду, моляться за спасіння душ померлих, а потім роздають «помани». Вважається, що в ці дні померлі нас чують, тому вибачать тим, хто завинив перед ними на цьому світі.

На 6 травня припадає День святого Георгія Побідоносця. Георгій відмикає ключами землю, випускає тепло, росу, благословляє майбутні врожаї. Люди виходили на поле, молились за врожай, кропили поле свяченою водою. На Георгія вперше виганяли худобу на цілющу росу, знаючи, що це віджене від тварин усі хвороби.

Весна – також період пробудження людських почуттів, тому обрядовість спрямовувалася й на розваги молоді, співи, обдаровування дівчатами хлопців писанками. Простежуються й любовно-шлюбні мотиви – залицання, сватання, заклики одружуватися.

бáйетіи - pentru a ciocni ouă de Paști, pentru a participa la jocuri și dansuri, fetele - pentru a-și arăta frumusețea, iar gospodarii pentru a vizita nănașii sau vecinii.

A doua duminică după Paști se numește Paștele Blajinilor. Era de demult un obicei să vizitezi mormintele rudelor moarte de Paștele Blajinilor. În ziua stabilită pentru procesiune, toată parohia mergea la cimitir cu cruci, corul bisericii și preoți. Stând printre morminte, ei făceau o slujbă comună de pomenire, se rugau pentru mântuirea sufletelor morților și apoi se împărțeau pomene. Se credea că în aceste zile morții ne aud, așa că îi vor ierta pe cei care le-au greșit în această lume.

6 mai este Ziua Sfântului Gheorghe Învingătorul. Gheorge descuie pământul cu chei, eliberează căldură, rouă, binecuvântează recoltele viitoare. Oamenii mergeau la câmp, se rugau pentru recoltă, stropeau câmpul cu agheasmă. De Sfântul Gheorghe, pentru prima dată, vitele erau conduse la roua tămăduitoare, știind că aceasta va alunga de la animale toate bolile.

Primăvara este și o perioadă de trezire a sentimentelor umane, așa că obiceiurile aveau ca scop și distracția tinerilor, cântările, fetele dăruind băieților ouă de Paști. Motivele de dragoste și căsătorie sunt, de asemenea, urmărite - apeluri la căsătorie.

„Cine leneșează vara, iarna are necazuri”

Cel mai divers este ciclul ritual de vară, care dura de la Rusalii (sfârșitul lunii mai), Duminica Mare (Trinitatea) până la primele sărbători în cinstea noii recolte (Macovei, Probajnele). Sărbătorile de vară încorporau două motive diferite: închinarea la principalele elemente ale naturii care dau viață oamenilor - soarele, apa și plantele; combinația de începuturi masculine și feminine și, prin urmare, pregătirea pentru sezonul nunților de toamnă.

Înălțarea Domnului (Ispasul) aparține sărbătorilor care nu cad în aceeași zi. Conform calendarului bisericesc, această sărbătoare este una dintre cele mai importante și dependente de Paște. Este sărbătorită în a patruzecia zi a învierii lui Hristos. În a patruzecia zi după înviere, Iisus Hristos s-a înălțat la cer. Această zi cade întotdeauna într-o zi de joi.

Așadar, dacă timp de patruzeci de zile ai spus „Hristos a înviat!”, atunci după Ispas astfel de salutări deja nu-s, dar se salutau „Hristos s-a înălțat. Cu adevărat s-a înălțat.”

«Хто влітку ледарює, той взимку бідує»

Найрізноманітнішим є літній обрядовий цикл, що тривав від Русалій (кінець травня), Зелених свят (Трійці) до перших свят на пошану нового урожаю (Маковея, Спаса). Літні святкування увібрали в себе два різні мотиви: поклоніння основним стихіям природи, що є життєдайними для землеробів, – сонцю, воді та рослинам; поєднання чоловічого та жіночого начал, продовження роду, а отже – підготовка до осінньої весільно-шлюбної пори.

До свят, котрі не тримаються числа, а тримаються дня, належить і Вознесіння Господнє (Знесіння, Іспас). Свято це за церковним календарем є одним з найважливіших, і залежних од Великодня. Його відзначають на сороковий день Христового воскресіння. Ось так, на сороковий день після воскресіння Ісус Христос вознісся на небо. Цей день випадає завжди на четвер.

Відтак, якщо протягом сорока днів можна було христосуватись, тобто казати «Христос воскрес!», то після Іспасу такі вітання уже заборонялися, «бо в храмах ховають плащаницю», а казали «Христос вознісся. Воістину вознісся».

Трійця відзначається на сьомий тиждень після Великодня ще називається Зеленими святами. Під час Зелених свят цвіте жито і, за народними віруваннями, прокидаються і виходять із води русалки. Люди прикрашають свої житла гілками дерев, встелюють підлоги у хатах пахучими травами, а на ворота чіпляють гілки тополі. Люди несли гілки тополі на кладовища на могили померлих родичів та давали «за поману» калачики та солодоші.

Івана Купала – це день літнього сонцестояння, що є одним з найдавніших свят нашого народу. Раніше цей день збігався з датою літнього сонцестояння (зазвичай 21 – 22 червня) – найдовшого дня року, і саме свято мало яскраво виражену сонячну символіку. В цей день дівчата та жінки робили букети з польових квітів та золотарнику та освячували їх в церкві, а потім зберігали їх як оберіг від зла.

Дванадцятого липня за новим стилем – день святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла, або, як кажуть наші селяни, «Петра». В цей час у починаються жнива, а звідси й походить народне вірування про те, що справа свя-

Думиника Mare este sărbătorită în a șaptea săptămână după Paști. În timpul Duminicii Mari, secara înflorește și, conform credințelor populare, sirenele se trezesc și ies din apă. Oamenii își împodobesc casele cu crengi de copaci, acoperă podelele caselor cu ierburi parfumate, iar ramurile de plop se agață la porți. Oamenii duceau crengi de plop la cimitire pe mormintele rudelor decedate și dădeau prăjituri și dulciuri „de pomană”.

Ion Sânzâianul este ziua solstițiului de vară, care este una dintre cele mai vechi sărbători ale poporului nostru. Anterior, această zi a coincis cu data solstițiului de vară (de obicei 21-22 iunie) - cea mai lungă zi a anului, iar sărbătoarea în sine avea un simbolism solar pronunțat. În această zi, fetele și femeile făceau buchete de flori de câmp și de sânzâiene și le sfîșteau în biserică, apoi le păstrau ca un talisman împotriva răului.

După noul stil, ziua de doisprezece iulie este ziua sfinților Apostoli Petru și Pavel. În acest moment începe strângerea recoltei și de aici vine credința populară că treaba Sfântului Petru este să „recolteze secară”. Oamenii obișnuiau să se pregătească pentru sărbătoarea lui Petru și Pavel ca pentru o sărbătoare mare: văruiau casele, împodobeau pereții cu prosoape și curățeau curtea. Dimineața în acea zi, desigur, toată lumea mergea la biserică. Din această zi, cucul nu mai cântă; sâtenii spun că s-a înecat cu cireșe.

2 august - Ziua Profetului Ilie. Potrivit credințelor populare, Sfântul Ilie este stăpânul fulgerului și al tunetului. Sfântul Ilie călătorește prin cer într-un car de foc și lovește dracii cu fulgere.

Macoveiul este numele popular al sărbătorii ortodoxe a Înălțării Crucii dăătoare de viață a Domnului, sau sărbătoarea Mântuitorului Atotmiostiv și a Preasfintei Maicii Domnului, care se prăznuiește în prima zi a postului Adormirii Maicii Domnului, 14 august. În această zi e și ziua celor șapte Sfinți Mucenici ai Macabeilor, sau, după cum spune oamenii, „Macovei”, care în anul 166 î.e.n. au condus o răscoală pentru că au crezut în singurul Dumnezeu și au fost pedepsiți cu cruzime pentru aceasta. Oamenii spun că Macoveiul este petrecerea verii. Rândunelele încep să plece în această zi. Rândunica începe primăvara și cheamă toamna. În această zi, în biserici erau sfîștite apa, florile și macii. Așa-numita floare de mac era făcută în mare parte din flori de grădină, dar în buchet erau adăugate și flori de pădure. Buchetul era format din cimbru, galbenele, mentă, ochșeșe, galbenele etc. Uneori se adăuga un

того Петра – «жито зажинати». До свята Петра й Павла готувалися колись, як до великого свята: білили хати, оздоблювали рушниками стіни, вбирали подвір'я. Ранком у цей день, звичайно, всі йшли до церкви. В цей день зозуля перестає кувати; селяни кажуть, що вона черешнями подавилася.

2 серпня – День пророка Іллі. Згідно із народними віруваннями, Святий Ілля є повелителем блискавки та грози. Святий Ілля їздить небом у вогняній колісниці і б'є чортів блискавками.

Маковія (Перший Спас, Маковея) – народна назва православного свята Винесення чесних древ Животворчого Хреста Господнього, або Свято Всемилоствитого Спасу та Пресвятої Богородиці, яке відзначають у перший день Успенського посту 14 серпня. Цього дня святкується також день семи Святих Мучеників Макавеїв, або, як кажуть в народі, «Маковія», які в 166 р до н. е. очолили повстання за віру в єдиного Бога і були за це жорстоко покарані. У народі кажуть, що Перший Спас – це проводи літа. Цього дня починають відлітати ластівки. Ластівка весну починає і осінь накликає. Цього дня у церквах святили воду, квіти й мак. Так звану маковійську квітку переважно робили з городніх квітів, але додавали в букет і лісові квіти. Пишний букет складався з чебрецю, чорнобривців, м'яти, васильків, нагідок, тощо. Додавали інколи й голівку невеличкого соняшника, і все це обв'язували червоною стрічкою.

Дев'ятнадцятого серпня за новим стилем є свято Преображення Господнє, або Спас. В цей день у церкві святять груші, яблука, мед і жмут колосся жита й пшениці. Колись правовірні селяни до цього дня не їли садовини, бо це вважалося гріхом. Повернувшись з церкви, родина, звичайно, врочисто сідала за стіл і розпалася: їли яблука з медом і запивали виноградним або яблуневим вином, – «щоб садовина родила». Перед Спасом є два тижні посту – «спасівка». Існує легенда, що спасівка – це є продовження Великого посту. Бог призначив для Великого посту дев'ять тижнів, а святі отці почали просити Бога, щоб щось із тим зробив, бо для людей затяжко витримати такий довгий піст. Тоді Бог розділив той піст на дві частини: сім тижнів весною перед Великоднем і два тижні вкінці літа перед Спасом. Ось чому за народним віруванням у спасівку треба так само постити, як і у Великий піст.

cap de floarea soarelui mică și toate acestea erau legate cu o panglică roșie.

Conform noului stil, ziua de nouăsprezece august este sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului, sau a Mântuitorului. În această zi, în biserică se sfințesc perele, merele, mierea și spicele de seară și grâu. Pe vremuri, țăranii ortodocși nu mâncau fructe până în ziua asta, pentru că era considerat un păcat. După ce se întorcea de la biserică, familia, desigur, se așeza solemn la masă și mâncau mere cu miere și beau vin de poamă sau de mere – „ca să rodească livada”.

Înainte sărbătorii Adormirii Maicii Domnului sunt două săptămâni de post. Există o legendă că acest post este o continuare a Postului Mare. Dumnezeu a rânduit nouă săptămâni pentru Postul Mare, iar sfinții părinți au început să-i ceară lui Dumnezeu să facă ceva în privința asta, pentru că este greu pentru ca oamenii să respecte un post atât de lung. Apoi Dumnezeu a împărțit acel post în două părți: șapte săptămâni în primăvara înainte de Paști și două săptămâni la sfârșitul verii înainte sărbătorii Adormirii Maicii Domnului. De aceea, conform credinței populare, trebuie să postim în același mod ca în Postul Mare.

Douăzeci și opt de august este sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului sau, așa cum este numită popular, „Sfânta Maria Mică”. Adormirea e sfârșitul vieții pământești a Maicii Domnului și trecerea ei în viața cerească. După Adormirea Maicii Domnului, familiile cu tineri începeau să se pregătească activ pentru sezonul nunților. În acest timp, începea și recolta.

Toamna spune: „Apucă-te de lucru, că când vine iarna, chiar dacă vrei să te apuci, nu vei putea”

Ciclul de toamnă al sărbătorilor calendaristice a fost determinat în primul rând de finalizarea tuturor lucrărilor de câmp și pregătirea pentru iarnă. Acțiunile rituale au fost în mare parte transferate în interior, luând forma șezătorilor.

La unsprezece septembrie, după calendarul bisericesc, este sărbătoarea Tăierii Capului Sfântului Prooroc Înaintemergător și Botezător al Domnului Ioan sau, după cum spune oamenii, Tăierea Capului. Un post strict este respectat în această zi. Nu poți tăia nimic care seamănă cu un cap. În general, se crede că în această zi nu ar trebui să folosești lu-

Двадцять восьмого серпня є свято Успіння Пресвятої Богородиці, або, за народною назвою, «Перша Пречиста». Успіння – кінець земного життя Богородиці та переселення її в життя небесне. Після Успіння Пресвятої Богородиці родини, у яких були діти на порі, починали активно готуватися до весільного сезону. В цей час починався також збір урожаю.

Осінь каже: «Берися, бо, як зима прийде, хоч схочеш узяти, то не візьмеш»

Осіній цикл календарних свят визначався насамперед завершенням усіх польових робіт та підготовкою до зими. Обрядові дії переважно переносилися у приміщення, набуваючи форми вечорниць.

Одинадцятого вересня за церковним календарем є свято Усікновення Голови святого Пророка Предтечі й Хрестителя Господнього Івана, або, як кажуть у народі, Головосіка. Цього дня дотримуються суворого посту. Не можна нічого різати, що нагадує собою голову. Взагалі вважається, що цього дня не варто брати у руки гострі речі: ніж, сокиру, пилку. Тобто, все, що нагадує мученицьку смерть святого. У народі кажуть: «Якщо зрізати головку капусти в цей день, то може потекти кров». Картоплю варили в «мундирах», хліб відламували руками. Їли тільки пісні страви або й зовсім не їли.

Двадцять першого вересня відзначають свято Різдва Пресвятої Богородиці, або у народі «Другої Пречистої». Свято Другої Пречистої традиційно вважається жіночим святом, коли жінку належить вшановувати як продовжувачку роду. Жінки, в яких немає дітей, справляють обід і запрошують бідних – «щоб молилися Богородиці за їхніх дітей». Кажуть, що молитви до Пресвятої Богородиці майбутніх матерів про здоров'я та щастя дітей, на яких вони чекають, у цей день мають особливу силу. Також з цього дня вже можна було засилати сватів до дівчат.

Двадцять сьомого вересня відзначаємо свято Воздвиження Чесного і Животворного Хреста Господнього, або, як кажуть у народі, «Здвиження». Походить воно з першої половини IV століття, коли у Єрусалимі було знайдено хрест, на якому розп'яли Ісуса Христа. Цього дня дотримуються суворого посту. Від

cruri асцутіе: un cuțit, un topor, un ferăstrău. Adică tot ce seamănă cu martiriul sfântului. Oamenii spun: „Dacă tăiați un cap de varză în această zi, s-ar putea să curgă sânge”. Cartofii erau fierți în cu coajă, pâinea era ruptă cu mână. Se mânca doar mâncare de sec sau nu se mânca deloc.

La douăzeci și unu septembrie se sărbătorește sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului. Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului este în mod tradițional considerată o sărbătoare a femeilor, când o femeie trebuie să fie onorată. Femeile care nu au copii pregătesc cina și îi invită pe cei săraci „să se roage Maicii Domnului pentru copiii lor”. Se spune că rugăciunile viitoarelor mămici către Sfânta Naștere de Dumnezeu pentru sănătatea și fericirea copiilor pe care îi așteaptă au o putere deosebită în această zi. De asemenea, din această zi era deja posibilă trimiterea pețitorilor la fete.

În ziua de douăzeci și șapte septembrie sărbătorim sărbătoarea Înălțării Sfintei și de Viață Făcătoarei Cruci a Domnului. Ea provine din prima jumătate a secolului al IV-lea, când a fost găsită la Ierusalim crucea pe care a fost răstignit Iisus Hristos. În această zi este respectat un post strict. Din acest moment vin zilele reci și păsările zboară spre țările calde. De asemenea, nu poți merge în pădure, pentru că sunt șerpi care își caută adăpost pe iarnă, așa că plimbarea poate fi periculoasă.

În data de paisprezece octombrie, se sărbătorește sărbătoarea Veșmântului (Acoperământului) Preasfintei Maicii Domnului. Potrivit legendei, în această zi o armată de rusini antici condusă de Ascold a asediat Constantinopolul. Locuitorii orașului s-au îndreptat către Maica Domnului în rugăciune fierbinte pentru mântuire. Maica Domnului a apărut înaintea oamenilor și i-a acoperit cu acoperământul ei (omophorus). După aceea, dușmanii nu i-au mai putut vedea pe acești oameni. Pocroavele acoperă iarba cu frunze, pământul cu zăpadă, apa cu gheață, iar fetele cu un voal de nuntă. În sat, până astăzi, se respectă tradiția populară străveche de a face nuntă după Pocroave. Pocroavele, perioada de logodnă și pregătire pentru nunți, care a început după Nașterea Maicii Domnului, s-a încheiat. Fetele nemăritate mergeau la biserică, acopereau icoana Preasfintei cu o basma și se rugau: „Sfântă Maică, acoperă-mi capul.”

Pe 8 noiembrie, sărbătorim ziua Sfântului Dimitrie Marele Mucenic, sau în popor „Sfântul Dimitrie” sau pur și simplu „Dimitrie”. Sărbătoarea a fost instituită în cinstea lui Dimitrie Tesalonic,

цього часу настають холодні дні й птахи відлітають до вирію. Також не можна ходити до лісу, оскільки повзуть змії, тому прогулянка може бути небезпечною.

Чотирнадцятого жовтня відзначається свято Покрови Пресвятої Богородиці, або, як зазвичай кажуть, «Покрови» чи «Святої Покрови». За легендою, у цей день військо давніх русів на чолі з Аскольдом взяло в облогу Константинополь. Мешканці міста в гарячій молитві звернулись до Божої Матері з проханням про порятунок. Богородиця з'явилася перед людьми та вкрила їх своєю покровою (омофором). Після цього вороги вже не могли побачити цих людей.

Покрова накриває траву листям, землю – снігом, воду – льодом, а дівчат – шлюбним вінцем». В селах до сьогодні дотримуються давньої народної традиції грати весілля після Покрови. До Покрови завершувався період сватань і приготування до весіль, який починався після Першої Пречистої. Дівки, яким надокучило діувати, йшли до церкви, покривали ікону Пречистої хусткою та молилися: «Свята мати Покровонько, покрий мені головоньку».

Восьмого листопада відзначаємо день святого Великомученика Димитрія, або в народі «святого Дмитра» чи просто «Дмитра». Свято встановлено на честь Дмитра Солунського, який за християнську віру 8 листопада 306 року був пронизаний списами римських воїнів. На Святого Дмитра – **Храмове свято нашої церкви**. В цей день до церкви приходили багато священнослужителів з інших сіл та проводили святкову Божественну літургію. На храмове свято, з'їздилося багато вірян з сусідніх і навіть далеких місцевостей. У цей день після богослужіння відбувався спільний обід, на якому один одного частували.

День святого Михайла, або Собор святого архистратига Михаїла, відзначають 21 листопада. Образ святого Михайла уособлює перемогу добра над темними силами: гримить грім – значить, святий Михайло бореться з чортами. В цей день – **Храмове свято в селі Ванчинець**, яке входить до складу нашого села. 21 листопада часто випадає перший сніг, тому й прикмета: «Михайло на білому коні приїхав».

Осінні обряди були спрямовані й на родинне життя. З Покрови починалися весілля. Інші

care a fost străpuns de sulitele soldaților romani la 8 noiembrie 306 pentru credința sa creștină.

De Sf. Dimitrie este sărbătoarea Hramului bisericii noastre. În această zi, mulți preoți din alte sate vin la biserică și petrec o Sfântă Liturgie festivă. De sărbătoarea Hramului, mulți credincioși se adunau din satele învecinate și chiar îndepărtate. În această zi, după slujba divină, avea loc un prânz comun unde se hrăneau toți.

Ziua Sfântului Mihail, sau Sfântul Arhanghel Mihail, este sărbătorită pe 21 noiembrie. Imaginea Sfântului Mihail personifică victoria binelui asupra forțelor întunecate: tunetul bubuie, ceea ce înseamnă că Sfântul Mihail se luptă cu diavolii. În această zi este o sărbătoarea Hramului în satul Vancineț, care face parte din satul nostru. Pe 21 noiembrie cade adesea prima ninsoare, de unde și semnul: „Mihail a sosit pe un cal alb”.

Obiceiurile de toamnă țineau și la viața de familie. Nunțile începeau de la Pocroave. Alte sărbători erau, de asemenea, asociate cu căsătoria sau familia (Dimitrie, Ovidenia, Caterina și Sf. Andrei).

Moldovenii de când e lumea sunt înfrățiți cu cântecul și jocul pe care le stăpânesc de la strămoși. Oamenilor de la sate, în trecut le era drag să fie împreună. Deseori se împrieteneau la muncă, dar și la distracții. Duminică se întâlneau la biserică, iar în timpul săptămânii, se ajutau la lucru: primăvara la arat, semănat, vară și toamnă la cules roada, iarna când zilele erau scurte se întâlneau la șezători. Putem afirma că șezătoarea reprezintă un obicei foarte frumos din satul nostru, anume din trecut.

Mult a făcut cântecul pe lume: doruri a alinat, inimi a împreunat, copii a legănat, visuri a înaripat. Și întotdeauna a pus în mișcare sufletul, speranța, a înnobilat relațiile dintre oameni, a îndemnat la pace.

Ne-au mângâiat auzul într-o seară de neuitat și fetele liceului din Vancicăuți, care nu pot da uitării tradițiile și obiceiurile plaiului natal, organizând o șezătoare folclorică sub genericul ”Auzit-am din bătrâni”.

Ne-au însuflat stări de emoții alese. Pe scena împodobită ca casa mare puteau fi adunate atâtea chipuri și armonii, atâtea culoare și murmur de folclor, de tradiții și obiceiuri, purtând parfumul cântecelor de acasă, adică de la Vancicăuți, sat frumos, moldovenesc, așezat pe malul stâng al Prutului, unde au poposit la șezătoarea noastră dansatoarele înzestrate cu cele mai frumoase hore și sârbe. Și

свята також були пов'язані з одруженням чи ворожінням на обранців (Дмитра, Введення, Катерини і Андрія). Це й нині користується популярністю при святкуванні відомих народних свят.

Споконвіку молдавани були нероздільними з піснею і танцем, які вони перейняли від своїх предків. Сільські люди в минулому любили завжди бути разом. Вони дружно поводилися як на роботі, так і під час розваг. У неділю вранці збиралися в церкві, а протягом тижня допомагали один одному в роботі: навесні орали, сіяли, влітку й восени збирали плоди, взимку, коли дні були короткі, збиралися на посиденьки. Можна сказати, що посиденьки – це дуже гарний звичай нашого села, саме з минулого.

Багато зробила пісня на світі: тугу вгамувала, серця зблизила, дітей заколисала, мріям крила дала. Зворушила душу, надію, дружні стосунки між людьми, спонукала до миру. Народна пісня ллється з душі людини, яку можна порівняти з горою, а з її вершини стікає народний фольклор. Ми не можемо жити без фольклору, тому що традиції та звичаї передаються нашими предками, і ми зобов'язані берегти його як особливий скарб.

Дівчата ліцею села Ванчиківці, які не можуть забути традицій і звичаїв рідного села, потішили нас незабутнім вечором, організувавши традиційні посиденьки «Я чула від старших...».

Вони надихнули нас відчутти особливі емоції. На сцені, прикрашеній, як на свято, зібрано стільки образів й гармоній, стільки барв фольклору, традицій і звичаїв, що несуть аромат пісень з дому, тобто з Ванчиківців, чудового молдавського села, розташованого на лівому березі річки Прут, де у нас танцюристи, виконували найкрасивіші молдавські хори та сирби. Дівчата одягнені в народне вбрання, усміхалися глядачам, ніби кажучи «Подивіться, як тут дівчата вміють танцювати». На сцені панувала гармонія, бо фольклор займає особливе місце у житті наших селян.

Багатющий скарб звичаїв та традицій, пісень та танців, вірувань нашого народу ми отримали в спадок і мусимо зберегти його та, нічого не втративши, передати нашим дітям, щоб не перервався зв'язок поколінь, щоб зберегти генетичну пам'ять нашого народу.

tot aceste fete măiestrit în ie și catrință zâmbeau publicului parcă zicând "Vedeți cum știu a dansa țărănuțele pe la noi". Înfloreau armonie de pe scenă căci folclorul are un loc ales în capul mesei. Locul lui e acolo, lângă prispa cu flori albastre, lângă grinda cu busuioc, lângă mama care ne învață din copilărie dorul de fericire.

Cântecul popular vine din sufletul omului, pe care îl putem compara cu un munte, și din vârful lui curge cântecul și dansul popular.

Fără folclor noi nu putem trăi, fiindcă folclorul, tradițiile și obiceiurile sunt transmise de la strămoși și suntem datorii acest folclor să-l păstrăm ca o comoară aleasă.

Am moștenit comoara bogată de obiceiuri și tradiții, cântece și dansuri, credințe ale poporului nostru și trebuie să o păstrăm și, fără să pierdem nimic, să o transmitem copiilor noștri pentru ca legătura dintre generații să nu se rupă, pentru a păstra memoria genetică a poporului nostru.

Scenariu **Tradiții și obiceiuri** **din postul mare și sărbătoarea «Învierea** **Domnului»**

(prezentat de elevii Liceului Vancicăuți, care au ocupat primul loc la concursul „Roua Pură” - profesori V.V. Cioban, A.V. Ceban)

- Buna dimineața vecină!
- Buna dimineața!
- Dar nu știți de ce se aud clopotele astăzi sunând la biserică?
- Cum de ce? Astăzi este sărbătoare mare.
- Ce sărbătoare?
- Buna Vestire.(Blagoveștenie).
- Vai de mine, cu pregătirile de Paști am uitat de sărbătoarea de azi.
- Deoarece îi sărbătoare hai să ne așezăm să mai stam de vorbă despre toate tradițiile și obiceiurile sărbătorilor din postul mare.
- Da poate le chemăm și pe celelalte vecine?
- Da, desigur le chemăm. Ei, Marie, veniți toate până la mine să mai stam la taifas.
- Bine v-am găsit!
- Bine ați venit! Poftim, luați loc.
- Știți ce sărbătoare este astăzi?
- Cum să nu știm? Buna Vestire.
- Buna Vestire este una dintre cele mai mari sărbători din Postul mare.

Сценарій свята *Традиції та звичаї Великого посту та свята Воскресіння Господнього*

(інсценізовано учнями Ванчиковецького ліцею, які зайняли I місце у конкурсі «Чисті роси», керівники – Чобан В.В., Чебан А.В.)

- Доброго ранку, сусідко!
- Доброго ранку!
- Але ви не знаєте, чому сьогодні дзвонять церковні дзвони?
- Як чому? Сьогодні велике свято.
- Яке свято?
- Благовіщення.
- Ох, з приготуваннями до Великодня я забула про сьогоднішнє свято.
- Оскільки сьогодні свято, то сядьмо та поговоримо про всі традиції та звичаї Великого посту.
- Та може й інших сусідок покличемо?
- Так, звісно, кличемо. Марійко, підійди сюди, поспілкуймося.
- Ласкаво просимо!
- Будь ласка! Будь ласка, сідайте.
- Чи знаєте ви, яке сьогодні свято?
- Як ми могли не знати? Благовіщення.
- Благовіщення – одне з найбільших свят Великого посту.
- Це перше і найдавніше свято на честь Богородиці.
- Благовіщення – вперше дозволяється вживати рибу у Великий піст. Рибу їдять, щоб бути здоровим і жвавим цілий рік.
- Благовіщення означає момент, коли Архангел Гавриїл сповістив Діві Марії, що вона народить нашого Спасителя Ісуса Христа.

- Este prima și cea mai veche sărbătoare în cinstea Maicii Domnului.

- Buna Vestire – prima dezlegare la pește în postul mare. Se mănâncă pește ca să fii sănătos și iute tot cursul anului.

- Buna Vestire semnifică momentul în care Arhanghelul Gavriil a anunțat-o pe Fecioara Maria, că va da naștere Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

- Creștinii țin cu sfințenie această sărbătoare. În această zi pentru prima dată începe să cânte cucul. Și sărbătorim în fiecare an Buna Vestire pe data de 7 aprilie.

- Dar cu o săptămână înainte de Învierea Domnului creștinii sărbătoresc sărbătoarea Sâmbăta Floriilor. Se serbează în amintirea lui Lazăr pe care l-a înviat Iisus. Se dă de pomană.

- Duminica Floriilor amintește de intrarea Mântuitorului în Ierusalim. Mântuitorul a fost primit cu ramuri de salcie și cu flori.

- Floriile la fel este o sărbătoare foarte importantă. În această zi toți creștinii merg la biserică. Se sfințesc ramuri de salcie. La sfârșitul Liturgiei fiecare primește o crenguță de salcie sfințită.

- Cu crenguța de la biserică se merge acasă și pe fiecare din familie îl atingi cu crenguța de salcie și îi spui „să fii sănătos tot anul”.

- Se mai ating și animalele că să fie ferite de boli, ogorul să rodească.

- Când întri în casă faci la ușă semnul crucii cu crenguța. Acea crenguță se păstrează la icoană.

- Întreagă gospodărie se stropește cu agheazmă pentru sănătatea familiei.

- În alte localități înspre Duminica Floriilor fetele își pun sub pernă busuioc pentru a-și visa aleul, pentru a deveni mai frumoase și pentru a se mărita.

- Mulți creștini mai pun crenguțe la mijloc pen-

– Всі християни святкують це свято. У цей день вперше починає співати зозуля. А Благовіщення святкуємо щороку 7 квітня.

– Але за тиждень до Воскресіння Господнього християни святкують Вербну неділю. Відзначається в пам'ять про Лазаря, якого воскресив Ісус. Люди роздають милостиню.

– Вербна неділя – згадка про вхід Спасителя в Єрусалим. Зустрічали Спасителя з гілками верби та квітами.

– Вербна неділя – теж дуже важливе свято. У цей день всі християни ходять до церкви. Освячують гілки верби. Наприкінці Літургії кожен отримує гілочку освяченої верби.

– З цією гілочкою їдуть додому, доторкаються до кожного в родині гілочкою верби й кажуть «будь здоровий весь рік».

– Доторкаються і до тварин, щоб не хворіли, а поле родило.

– Коли заходиш до хати, то хрестишся гілочкою біля дверей. Та гілка зберігається біля ікони.

– Усе господарство потрібно покропити святою водою за здоров'я всієї родини.

– В інших місцевостях напередодні Вербної неділі дівчата клали під подушку базилік, щоб уві сні побачити свого обранця, стати красивішими та вийти заміж.

– Багато християн також ставлять гілочки в середину, щоб захиститися від хвороб. Але тому, хто з'їсть вербові бруньки, пощастить.

– Кажуть, у Вербну неділю буде така погода, як і на Великдень.

– Після Вербної неділі починається Страсний тиждень, який ще називають Страсним.

– Страсна п'ятниця присвячена передсмертним стражданням Ісуса – суду, страті, зняттю з хреста і похованню.

– На голову Ісуса поклали терновий вінець, на плечі поклали великий хрест і розп'яли його на горі Голгофа у Страсну п'ятницю.

– Весь тиждень у церкві служба. У Великий четвер читають 12 Євангелій. Додому ідемо із запаленою свічкою з церкви.

– Також у Чистий четвер фарбують яйця та печуть паску.

– Для поминання померлих і поховання Господнього у Страсну п'ятницю, О третій годині дня в центрі храму ставлять плащаницю, а під час вечірньої служби плащаницю обносять навколо храму. Віряни вклоняються, цілують плащаницю та проходять під нею, щоб бути здоровими.

tru a fi protejați de boli. Dar cine mănâncă muguri de salcie va fi norocos.

- Se spune că așa cum va fi vremea în Duminica Floriilor așa va fi și în ziua de Paște.

- După Duminica Floriilor se începe Săptămâna Mare, se mai spune Săptămâna Patimilor.

- Săptămâna Patimilor se referă la patimile suferite de Iisus când a fost vândut de Iuda, prins, legat, a fost scuipat, bătut și batjocorit.

- Lui Iisus i s-a pus pe cap o cunună din spini, pe umeri o cruce mare și l-au răstignit pe muntele Golgota în Vinerea Mare.

- Toată săptămâna se face la biserică slujbă. În Joia Mare se citesc 12 evangheli. Acasă se merge cu lumânarea aprinsă de la biserică.

- Tot în Joia Mare se înroșesc ouăle și se coace pasca.

- Pentru pomenirea morților și a înmormântării Domnului în Vinerea Mare, la ora 15:00 pe o masă, reprezentând mormântul lui Iisus se așază aerul – epitaful – o icoană mare pe pânză care ilustrează înmormântarea lui Iisus. Credincioșii se închină, sărută epitaful și trec pe sub el pentru a fi sănătoși.

- În Vinerea Mare se înconjoară biserica cu lumânări aprinse. Lumânarea aprinsă se duce acasă, se înconjoară casa, ca să fie feriți de foc, trăsnet și boli. Lumânarea aprinsă simbolizează lumina Domnului în sufletele noastre.

- În Vinerea Mare au fost cele mai mari chinuri ale lui Iisus Hristos.

(cântecul „Sub o salcie înaltă”)

- În Sâmbăta Paștilor iarăși se merge la biserică. La miezul nopții se începe Liturgia.

- Prin Învierea sa Iisus a biruit moartea pentru totdeauna și a dovedit că este fiul lui Dumnezeu.

- Oamenii înțeleg că raiul se deschide pentru sufletele lor. Învierea începe la miezul nopții. Fiecare creștin ține o lumânare aprinsă care se păstrează.

- Lumânarea se aprinde din lumânarea pe care preotul o aduce de pe masa sf. Altar și vestește că „Hristos a înviat!” La aceste vorbe se răspunde „Adevărat a înviat”. Aceste cuvinte se vor folosi în loc de salut în următoarele 40 de zile.

- Și iată vecinelor am ajuns la sărbătoarea sărbătorilor Învierea Domnului.

- La porțile sufletelor noastre bat sfintele sărbători ale învierii mântuitorului.

- Bat clopotele melodioase,

La miez de noapte,

Și la biserică pe toți creștinii ne adună,

– У Страсну п'ятницю із запаленими свічками обходять навколо церкву. Запалену свічку приносять додому, обходять будинок, щоб захистити від вогню, блискавки та хвороб. Запалена свічка символізує світло Боже в наших душах.

– У Страсну п'ятницю були найбільші муки Ісуса Христа.

(пісня «Під високою вербою»)

– У Великодню суботу ми знову йдемо до церкви. Опівночі починається Літургія.

– Своім Воскресінням Ісус назавжди переміг смерть і довів, що Він є сином Божим.

– Люди розуміють, що для їхніх душ відкривається рай. Воскресіння починається опівночі. Кожен християнин тримає запалену свічку, яка зберігається.

– Свічка запалюється від свічки, яку священник приносить із Престолу і сповіщає, що «Христос Воскрес!» Відповідь на ці слова: «Воістину воскрес». Ці слова будуть використовуватися замість привітання протягом наступних 40 днів.

– І ось, сусідки, ми дочекалися свята Воскресіння Господнього.

– Наші душі радіють від святого свята Воскресіння Спасителя.

(дзвенять дзвіночки, заходять янголи)

– Яка радість, приходьмо всі святкувати святу Пасху, Господь Ісус Христос воскрес.

– Яка чудова новина
Він воістину воскрес

Se aud din ceruri a îngerilor șoapte,
Ce paștele vestesc din nou de bună seamă.
- Clopotele sună mai frumos,
Ca nici odată,
De curând în limba lor,
În sufletele noastre tihnă și împăcare.

(bat clopotele, vin îngerii)

- Vești minunate veniți cu toții să sărbătorim
Paștele cel sfânt, Domnul Iisus Hristos a înviat.

- O ce veste minunată
Adevărat a înviat
Hristos din morți a înviat
În slavă lui cerească
Viață noua el ne-a dat
Și pacea sufletească.

- Veniți cu toții cu sufletul curat
Pe Domnul Iisus să-l lăudați
Veniți părinți bunici și frați
Pe Domnul Iisus să-l întâmpinați.

- Azi Iisus a înviat
Să ne spele de păcat
Domnul fie lădat
Paștele l-am așteptat

- Cu drag noi toți ne-am adunat
La ziua sfânt-a învierii
Cu chip frumoz suflet curat
Noi acum vă anunțăm
Hristos a Înviat. Adevărat a Înviat.

(vine clasa 5)

Христос воскрес із мертвих
У своїй небесній славі
Він дав нам нове життя
І душевний спокій.
– Приходьте всі з чистою душею
Слава Господу Ісусу
Приходьте батьки, дідусі та бабусі, брати та сестри
Зустріти Господа Ісуса.
– Сьогодні Ісус воскрес
Щоб омити нас від гріха
Слава Господу
Дочекалися Великодня.

(5 клас)

– Христос Воскрес.
Воістину Воскрес.

– Нехай святі Пасхальні свята принесуть душевний спокій та чудо воскресіння.

– Нехай світло Воскресіння наповнить вашу душу надією, миром і любов'ю.

– Бажаю, щоб свято Воскресіння Господнього принесло нам мир і спокій у душі.

– Великдень – Воскресіння Господнє – найбільше і найважливіше свято, бо нагадує про найбільше диво, що сталося на землі. Він присвячений прославленню воскресіння Христа з мертвих.

(пісня)

– У Великодню суботу у кожної господині скрізь чистота. Готують різноманітну їжу, червоні яйця, писанки, паску.

– Але найочікуваніший момент – це приготування великоднього кошика, піти до церкви та освятити його.

– Дівчата, приготуйте великодній кошик.

– Із задоволенням!

– У кошик кладуть гарний вишитий рушник. Він символізує довге життя всієї родини.

– Потім посередині ставиться випечена паска, яка символізує лик Христа.

– Червоні яйця, які символізують кров, що тече з ран Христа.

– Крапанки. Червоний – колір Христової крові, зелений – колір воскресіння природи, жовтий – колір сонця, синій – колір неба і води.

– Також у кошик кладуть цукор, який використовують, якщо тварини захворіють.

– Ще й сіль додають – значить достаток у хаті.

- Hristos a Înviat.
Adevărat a Înviat.

Співанка „Noi de Paști colind cântăm

1) Noi de Paști colind cântăm
Pe Hristos îl bucurăm
Hristos a înviat. Hristos a înviat.
Cu adevărat Hristos a înviat.

2) Ouă roșii adunăm
Tare ne mai bucurăm
Hristos a înviat. Hristos a înviat.
Cu adevărat Hristos a înviat.

3) Floricele adunăm
Domnului le închinăm.
Hristos a înviat. Hristos a înviat.
Cu adevărat Hristos a înviat.

4) Învierea lui Hristos
Să ne fie de folos
Hristos a înviat. Hristos a înviat.
Cu adevărat Hristos a înviat.

- De Paști, în fiecare casă
Ouăle roșii stau pe masă
Un iepuraș le-a așezat
Doamne ce mult l-am așteptat.

- Oamenii gătiți de sărbătoare
De la cel mic până la cel mare
La-nviere merg în strai frumoși
Este învierea lui Hristos.

- Toți copii azi se-mbracă
Cu ce au ei mai frumoși
Și părinților le cântă
Iubirea lui Hristos.

- Și la masă ciocnesc astăzi
Toți copiii cei cuminți
Ouă roșii și pestrițe
Cu iubirii lor părinți.

- Paștele e sărbătoare
Învierii lui Hristos
Mergem toți cu mic cu mare
Să sfințim ce-am pus în coș.

- O pâscuță decorată
Brânză, șuncă și colaci
Și cu ouă-ncondeiate
Mesele vor fi bogate.

- Vremea caldă a sosit

- Борошно – щоб пшениця вродила.
- Зерна маку – кидають у річку, щоб відводили посуху.
- Сир – символізує ніжність і жертвність Бога.
- Ковбаси – символізує жертву ягняти, це символ душевної радості.
- Часник – оберігає родину від будь-якої біди.
- Сало – від зубного, вушного болю та інших хвороб.
- Свічка – це світло Христа, яке входить у кожна оселю і в наші душі.
- Кошик накритий іншим рушником. З цим кошиком йдуть до церкви святити.
- Коли ми повертаємося додому, батьки розкривають кошик над ліжком, де діти сплять, щоб цілий рік вони були здорові та щасливі.
- Ще кажуть, що у Великодню ніч не можна спати, бо хто спить, той весь рік буде сонним.
- Ще одна давня традиція говорить, що хто народився на Великдень, тому все життя щаститиме.
- Вранці у Великодню неділю всі вмивають обличчя водою з червоним яйцем і кількома копійками.
- Потім читають молитву, а потім сідають за стіл зі стравами, б'ють червоні яйця і кажуть: Христос воскрес, Воістину воскрес.

(пісня *Христос воскрес із мертвих*)

Христос воскрес із мертвих,
смертю смерть подолав
і тим, що в гробах,
життя дарував!

- Нехай Великодні свята принесуть Вам багато віри, щастя та душевного спокою.
- Нехай радість Воскресіння Господнього принесе у вашу душу спокій, чарівні миті.
- Щоб очі наповнювалися сльозами радості, розум – добрими думками, серце – любов'ю і ласкою.
- Порозуміння та злагоди у ваших родин, надії на майбутнє.
- Щоб збільшити свій достаток.
- Нехай у цей святковий день запанує тиша і спокій.
- Нехай чудо воскресіння Ісуса панує у ваших серцях.
- Нова енергія і тепле світло. Добрі думки, скроплені прощенням.
- Спокійно дивіться вперед і насолоджуйтеся новим початком.

Și grădina a-nverzit
Floricele-ncep s-arată
Păsări mii pe cer să zboare
Paștele-l sărbătorim
Pe Domnul Iisus să-l iubim.

- Iisus însuși ne-a iubit
Și în chinuri a murit
Dar din morți El a-nviat
Și mântuire El ne-a dat
Domnul Iisus ne învață
Să fim buni și drepti în viață.

- Sunt veseli toți și bucuroși
Și zic cu toți ca din strămoși
Oriunde se-ntâlnesc în sat
Hristos a înviat
Adevărat a înviat.

(cântec)

- Fie ca sfintele sărbători de Paști să vă coboare în suflet minunea învierii.

- Lumina învierii să vă umple sufletul de speranță, liniște și iubire.

- Doresc ca sărbătoarea Învierii Domnului să ne aducă pace și liniște sufletească.

- Paștele – Învierea Domnului, este cea mai mare și cea mai importantă sărbătoare deoarece amintește de cea mai mare minune făptuită pe pământ. Ea este închinată preamăririi învierii din morți a lui Hristos.

(cântec)

- În sâmbăta Paștelor la fiecare gospodină este curat peste tot. Se pregătește mâncare de mai multe feluri, ouă roșii și pestrițe, pasca și cozonac.

- Dar cel mai așteptat moment este de a pregăti coșul de Paști, pentru a merge la biserică și a sfinți bucatele pregătite, ouăle și pasca.

- Fetelor, haide-ți să pregătim coșul de paști.

- Cu plăcere!

- În coș se pune un ștergar frumos. Ștergarul simbolizează viața lungă la toată familia.

- Pe urmă la mijloc se pune pasca, care simbolizează fața lui Hristos.

- Ouă roșii. Simbolul ouălor roșii simbolizează sângele curs din rănilor lui Hristos.

– Любіть, прощайте, як вас Христос учив
 Повір і забудь усе, що ти пережив
 Ісус є вашим світлом, бо він створив вас
 Не забуваймо, тільки Ісус спас нас
 Христос воскрес.
 – Дай тобі Бог веселку в кожную грозу
 Посмішка з кожною сльозою
 Благословення на кожному кроці
 І відповідь на кожне питання.
 – Після всіх приготувань нам залишилося
 вклонитися іконі «Воскресіння Господнє».
 – Із запаленими свічками
 З чистою душею
 Скажемо разом
 Христос Воскрес. (Дівчата вклоняються
 іконі «Воскресіння Господнє»)

- Ouă colorate.
 Verde-culoarea învierii naturii, galben-culoarea
 soarelui, albastru-culoarea cerului și al apelor.
 - În coș se mai pune și zahăr, care se va folosi
 dacă se îmbolnăvesc animalele.
 - Se mai pune și sare – care înseamnă belșug în
 casă.
 - Faină – pentru ca să rodească grâul.
 - Șeamințe de mac – se vor arunca în râu pentru
 a alunga seceta.
 - Cașcavalul – simbolizează gingășia și jertfirea
 lui Dumnezeu.
 - Salam – simbolizează jertva mielului este sim-
 bolul bucuriei sufletești.
 - Usturoi – protejarea familiei de orice rău.
 - Slănină – pentru dureri de dinți, urechi și alte
 boli.
 - Lumânarea – este lumina lui Hristos, care în-
 tră în fiecare casă și în sufletele noastre.
 - Coșul este acoperit cu alt șervețel. Cu acest
 coș se merge la biserică la sfințit.
 - Când ne întoarcem acasă părinții descoperă
 coșul deasupra patului unde dorm copiii, pentru ca
 tot anul să fie sănătoși și norocoși.
 - Se mai spune că în noaptea de Paști nu se doar-
 me fiindcă cine doarme va fi tot anul somnoros.
 - Altă tradiție din vremuri se mai spune că cine
 se naște în ziua de Paște va fi norocos toată viața.
 - Dimineața în Duminica Paștelui fiecare se spa-
 lă pe față cu apă dintr-un vas cu un ou roșu și câțiva
 bănuți.

 - Pe urmă spun rugăciune și apoi se așază la
 masă cu bucate, se ciocnesc ouă roșii și se spune:
 Hristos a înviat, Adevărat a înviat.

(cântec Hristos a înviat din morți)

- Fie că sărbătorile pascale să vă aducă multă
 credință, fericire și pace sufletească.
 - Fie că bucuria învierii Domnului să vă aducă
 în suflet liniște, clipe magice.
 - Să vă umple ochii de lacrimile bucuriei, min-
 tea de gânduri bune, inima de iubire și dragoste.
 - Înțelegere și armonie în familiile dumnea-
 voastră, speranță în viitor.
 - Să vă sporească belșugul.
 - Azi în zi de sărbătoare să coboare liniștea și
 pacea.
 - Minunea învierii lui Iisus să dăinuie în inimile
 voastre.
 - Energie nouă și lumină caldă. Gânduri bune

presărate cu iertare.

- Privește cu seninătate înăinte și bucură-te de un nou început.

- Iubește, iartă cum Hristos te-a învățat

Crede și uită tot ce-ai îndurat

Iisus ți-e lumina, căci el te-a creat

Să nu uităm, numai Iisus ne-a salvat

Hristos a înviat.

- Dumnezeu să vă dea un curcubeu la fiecare furtună

Un zâmbet la fiecare lacrimă

O binecuvântare la fiecare pas

Și un răspuns la fiecare întrebare.

- După toate pregătirile ne-a rămas să ne închinăm și noi icoanei „Învierea Domnului”.

- Cu lumânări aprinse

Cu sufletul curat

Să spunem împreună

Hristos a Înviat.

Cântec

Din mormântu-ntunecat

Azi Hristos a înviat

A-nviat, a-nviat, a-nviat, a-nviat,

Lumea iar s-a luminat!

A-nviat, a-nviat, a-nviat, a-nviat,

Lumea iar s-a luminat!

Îngerii din Ceruri sus

Cântă slavă lui Iisus

Lui Iisus, lui Iisus, lui Iisus, lui Iisus

Care viață ne-a adus

Lui Iisus, lui Iisus, lui Iisus, lui Iisus

Care viață ne-a adus!

Iar noi toți în lume jos

Dăm mărire lui Hristos

Lui Hristos, lui Hristos, lui Hristos, lui Hristos

Care din păcat ne-a scos

Lui Hristos, lui Hristos, lui Hristos, lui Hristos

Care din păcat ne-a scos.

Păsările ciripesc,

Toate florile-nfloresc

Înfloresc, înfloresc, înfloresc, înfloresc

Paștile sărbătoresc

Înfloresc, înfloresc, înfloresc, înfloresc

Paștile sărbătoresc.

Să cântăm cu-adevărat

Azi Hristos a înviat

A-nviat, a-nviat, a-nviat, a-nviat

Lumea iar s-a luminat
A-nviat, a-nviat, a-nviat, a-nviat
Viață veșnică ne-a dat!

(Fetele se închină la icoana „Învierea Domnului”)

ПІСЛЯСЛОВО

ПОЇЗД ЖИТТЯ Притча

Життя схоже на поїздки на поїзді, з усіма зупинками, об'їздами та аваріями. Ми сідаємо в поїзд, зустрічаємо батьків і думаємо, що вони подорожуватимуть з нами вічно, але вони зійдуть на якійсь станції, і нам доведеться продовжувати шлях без них. У потяг увійде багато пасажирів, наші брати та сестри, двоюрідні брати, друзі і навіть кохання всього нашого життя. Багато людей зійдуть з поїзда і залишать по собі велику порожнечу. Деяких ми навіть не помітимо, що вони вийшли. Це подорож, повна радості, смутку, привітань при зустрічі та при розлуці.

Успіх полягає у встановленні добрих стосунків з усіма.

Велика загадка полягає в наступному: ми не знаємо, на якій зупинці маємо вийти.

Тому треба жити, любити, прощати та завжди віддавати краще! Тому що, коли настане той момент, коли ми повинні зійти з потяга, а наше місце залишиться порожнім, позаду нас повинні залишитися тільки чудові спогади про нас, які продовжуватимуть подорожувати поїздом життя вічно!!!

Наше життя є дуже коротким. Людина на землі є кочівником. Через це ми повинні використовувати кожен день, кожную хвилину з любов'ю, і цінувати, що ми проводимо сьогодні своє життя на землі. Тому що ніколи вже життя не повернеться назад і не повториться жодна хвилинка, жодна секунда. Тому ми завжди повинні радуватись нашим життям, поважати один одного і любити. Дуже гарно і з розумінням написав Альберт Ейнштейн своїй доньці Лізерль, про найпотужнішу силу у всесвіті.

«Коли я пропонував теорію відмінності, обмаль людей мене зрозуміли. Те, що я відкриваю тобі зараз, також зустрінеється з нерозумінням і упередженнями. Я прошу зберігати цей лист так довго, скільки потрібно, роки, десятиліття, поки суспільство не буде готове до цієї істини. Тільки потім покажи цей лист світу.

Існує неймовірно потужна сила, для якої, як на сьогодні, наука не знайшла офіційного пояс-

EPILOG

TRENUL VIEȚII

Viața este ca o călătorie cu trenul, cu toate oprire, ocolirile și accidente sale. Ne urcăm în tren, ne întâlnim cu părinții și credem că vor călători cu noi pentru totdeauna, dar vor coborî la o stație și va trebui să continuăm drumul fără ei. În tren vor intra mulți călători, frații și surorile noastre, verii, prietenii și chiar dragostea vieții noastre. Mulți oameni vor coborî din tren și vor lăsa în urmă un mare gol. Unii dintre ei nici nu-i vom observa că au ieșit. Este o călătorie plină de bucurie, tristețe, salutări la întâlnire și despărțire.

Succesul constă în stabilirea unor relații bune cu toată lumea.

Marele mister este acesta: nu știm la ce oprire va trebui să coborâm.

De aceea trebuie să trăiești, să iubești, să ierți și să dăruiești mereu! Pentru că atunci când va veni acel moment în care trebuie să coborâm din tren și locul nostru va rămâne gol, să rămână doar amintiri minunate despre noi celor, care vor continua să călătorească în trenul vieții pentru totdeauna!!!

Viața noastră este foarte scurtă. Omul de pe pământ este un nomad. Din acest motiv, trebuie să folosim fiecare zi, fiecare minut cu dragoste și să apreciem că astăzi ne petrecem viața pe pământ. Pentru că viața nu se va întoarce niciodată și nici un minut, nici o secundă nu se va repeta. Prin urmare, ar trebui să ne bucurăm întotdeauna de viața noastră, să ne respectăm și să ne iubim. Foarte frumos și cu înțelegere, Albert Einstein i-a scris fiicei sale Lieserl despre cea mai puternică forță din univers.

“Când am propus teoria relativității, foarte puțini oameni m-au înțeles, iar ceea ce urmează să destăinui umanității acum, se va ciocni de neînțelegerea și prejudecățile din această lume.

Te rog să păstrezi aceste scrisori atât timp cât este necesar, ani, decenii, până când societatea este suficient de avansată pentru a accepta ceea ce voi explica mai jos.

Există o forță extrem de puternică, pentru care, cel puțin până în prezent, știința nu a găsit o explicație formală. Este forța care include și guvernează totul, este chiar în spatele oricărui fenomen care are loc în univers și încă nu a fost identificată

нення. Ця сила має вплив на всі інші та стоїть понад явищами, які діють у Всесвіті. Донині вона ще нами не розпізнана. Ця універсальна сила – ЛЮБОВ.

Любов це світло, бо освячує тих, хто її дає і приймає.

Любов це гравітація, бо вона робить так, що одні люди почуваються притягнутими до інших.

Любов це сила, тому що вона примножує краще, що у нас є. Це єдина сила, котра дає людству шанс не бути зануреними в сліпий егоїзм. Заради любові ми живемо і помираємо. Любов є Бог, і Бог є любов. І вона подарує смисл твоєму життю.

Це поперемінна складова, котру ігнорували надто довго. Чому? Мабуть тому, що ми просто боїмося любові. Щоб зрозуміти, що таке любов, я придумав просту задачку. Якщо ми визнаємо, що енергія для зцілення світу може бути отримана тільки через любов, помножимо на швидкість світла в квадраті, значить ми приходимо до висновку, що любов є найпотужнішою силою, тому що вона безкінечна.

Тільки через любов ми можемо знайти сенс в житті, зберегти мир і кожну розумну і чутливу істоту, допомогти нашій цивілізації вижити. Можливо, ми ще не готові зробити «бомбу любові» – досить потужний пристрій, щоб повністю знищити ненависть, егоїзм і скупість, все те, що спустошує планету.

Однак кожен несе в собі невеликий, але потужний генератор любові, енергія якого чекає

де noi. Această forță universală este IUBIREA.

Când cercetătorii au investigat o teorie unificată a universului, au uitat cea mai puternică forță nevăzută. Iubirea este Lumina, care îi luminează pe cei ce o oferă și o primesc. Iubirea este gravitație, deoarece îi face pe unii oameni să se simtă atrași de alții. Iubirea e putere, deoarece multiplică tot ce avem mai bun și oferă umanității șansa de a nu pieri în propriul egoism orb. Iubirea expune și revelează. Pentru iubire noi trăim și murim. Iubirea e Dumnezeu și Dumnezeu este Iubire.

Această forță explică totul și oferă sens vieții. Aceasta este variabila pe care am ignorat-o de prea mult timp, poate pentru că ne este frică de iubire deoarece este singura energie din univers pe care ființa umană nu a învățat să o controleze după voința sa.

Pentru a evidenția iubirea, am creat o simplă substituție în cea mai faimoasă ecuație de-a mea. Dacă în loc de $E=mc^2$, acceptăm că energia pentru a vindeca întreaga lume poate fi obținută din multiplicarea iubirii cu viteza luminii la pătrat, atunci ajungem la concluzia că iubirea este cea mai puternică forță ce există, deoarece nu are nicio limită.

După eșecul umanității în a utiliza și controla celelalte forțe din univers, care până la urmă s-au întors împotriva noastră, este imperios să ne hrănim pe noi înșine cu o altă formă de energie...

Dacă vrem ca speciile noastre să supraviețuiască, dacă vrem să descoperim sensul vieții, dacă vrem să salvăm lumea și fiecare ființă conștientă ce trăiește, atunci iubirea este unicul răspuns.

Probabil nu suntem încă pregătiți să creăm o bombă a iubirii, un mecanism destul de puternic pentru a distruge ura, egoismul și lăcomia care devastează planetă.

Cu toate acestea, fiecare individ poartă cu sine un mic, dar puternic generator de iubire, a cărui energie așteaptă să fie eliberată.

Când o să învățăm să oferim și să primim această energie universală, dragă Lieserl, vom putea afirma că iubirea învinge tot, că poate transcende totul și orice, deoarece iubirea este chintesența vieții.

Regret profund că nu am fost capabil să exprim ceea ce este în inima mea, care a bătut în liniște pentru tine întreaga mea viață. Poate e prea târziu pentru scuze, dar cum timpul e relativ, simt nevoia să îți împărtășesc că Te iubesc și datorită ție am ajuns la răspunsul suprem!"

на своє вивільнення. Коли ми навчаємося давати і отримувати цю енергію Всесвіту, ми зрозуміємо, що любов перемагає все, вона здатна подолати все, що завгодно. Тому що любов – це і є квінтесенція життя».

Історія села Ванчиківці, описана у цьому виданні, – це тільки маленька частинка великої історії цього чудового села. Кожна людина, яка жила тут протягом сотень років його існування, – це історія. Саме кожна людина, у великому чи маленькому, – це історія. В цій книжці неможливо було згадати кожного, але кожна людина має право на історію села. Адже кожен творив нашу історію. Коріння нинішніх поколінь, які живуть в нашому селі, простягається дуже далеко та глибоко, і ми повинні бути щиро вдячні нашим пращурам за те, що вони створили таку прекрасну громаду нашого села. Люди з високим рівнем інтелекту, мудрі, трудолюбиві, гарні господарі.

Сподіваємось на те, що сьогоднішнє і майбутні покоління продовжать прекрасні традиції нашого села і збагатять його більш цікавою і гарною історією.

З великою повагою, С.С. Глігор.

Speranța îți dă aripi...
Dragostea te ridică spre cer,
iar Credința îți arată calea...
Nu le pierde.

Istoria satului Vancicăuți este scrisă în această mică cartică. Asta-i numai o mică părțică a istoriei acestui sat frumos. Fiecare om care a trăit în acest sat frumos în timpul de sute de ani existenței satului- asta-i istoria anume a fiecărui om, mai mult s-au mai puțin dar este istorie. În această carte este imposibilă să-i amintește pe fiecare, dar fiecare om are dreptul la istoria satului. Anume fiecare a creat istoria noastră. Rădăcinile generației actuală care trăiesc astăzi în satul nostru merg foarte adânc și departe. Și noi suntem foarte datori la anostri străbuni pentru ce-ia ce ei au creat, așa a frumoasă societate a satului nostru. Oameni cu un mare nivel de inteligență, înțelepți, iubitori de muncă, foarte gospodari.

Sperăm că generația de astăzi și ce-a de înviator va continua frumoasele tradiții a satului nostru și vor face și mai interesantă și frumoasă istorie.

Cu mare stimă S.S. Gligor